

DR. MAGDICS IGNÁC:

HITELEMZÉSEK

AZ 1907.-I PÜSPÖKI TANTERV NYOMÁN

ELSŐ KÖTET.

**A RÓM. KATH. ELEMI KATEKIZMUS ÉS BIBLIA ANYAGÁNAK
MÓDSZERES FELDOLGOZÁSA.**

I. II. OSZTÁLY.

KORDA R. T. KIADÁSA. BUDAPEST, 1935.

DR. MAGDICS IGNÁC:

HITELEMZÉSEK

AZ 1907.-I PÜSPÖKI TANTERV NYOMÁN

ELSŐ KÖTET.

**A RÓM. KATH. ELEMI KATEKIZMUS ÉS BIBLIA ANYAGÁNAK
MÓDSZERES FELDOLGOZÁSA.**

I. II. OSZTÁLY.

KORDA R. T. KIADÁSA. BUDAPEST, 1935.

NIHIL OBSTAT DR. JULIUS CZAPIK CENSOR DIOEC.
NR. 3502/934. IMPRIMATUR STRIGONII, DIE 9.
NOV. 1934. DR. JULIUS MACHOVICH VIC. GEN.

NYOMATOTT: KORDA R. T. NYOMDÁJÁBAN.
BUDAPEST, VIII., MÁRIA-UTCA 42.

Előszó.

A főváros, valamint azon helyek hitoktatói, ahol a fővárosban bevezetett hittani tankönyveket használják, régóta keresik már dr. Magdics Ignác Hitelemzéseit. E segédkönyvek ugyanis a gyakorlatban nagyon beváltak. Szabályos módszerességük, kitűnő anyagválogatásuk, világosságuk, nyelvük egyszerűsége, gyakorlatias elemzése, figyelmet lekötő és a kifejtés céljait egyszerűen szolgáló példái elsőrangúaknak bizonyultak. Sajnos azonban, e könyvek már évek óta elfogytak, sőt használt állapotban is ritkák, mert első kiadásuk csak kis példányszámban jelent meg. Keresletük és kiválóságaik késztették arra intézményünket, hogy újbóli kiadásukra vállalkozzunk.

Dr. Magdics Ignác prelátus úr hála a kötelező készséggel engedte meg Hitelemzéseinek újra való kiadását. A sajtó alá való rendezéshez a legkiválóbb szaktekintélyek tanácsát kértük ki. A magunk részéről először átdolgozásukat vettük tervebe, de épp ezen szaktekintélyek ellene nyilatkoztak. Két év előtt aztán gyakorló hitoktatóknak adtuk kezébe e tankönyveket, azzal a kérelemmel, hogy munkájukban pontosan vegyék át annak anyagát és a szükséges változtatásokat, pótlásokat, vagy kihagyásokat javasolják. A gyakorlati hitoktatók véleménye ugyanaz volt, mint az elméleti szakembereké: e hitoktatások minden tekintetben megfelelnek és kár volna rajtuk változtatni. Ez volt az oka annak, hogy a munka kötetét lényegesebb változtatás nélkül nyomattuk ki, csupán függelékül a hitoktatásban használható példatárt fűztünk hozzá.

E hitoktatási munkák órarendjükben, anyagfelosztásukban, óraterveikben, módszertani egységekre való osztásukban és szövegekben a fővárosi előírásokat és az itt bevezetett tankönyveket veszik alapul. Elsősorban a főváros számára készültek tehát. Nagyszerű előtáró példái, tárgymagyarázatai azonban másutt is teljesen használhatóvá teszik őket, úgyhogy bennük az egész ország hitoktatói értékes segédeszközt nyernek.

Adja az Úr felvilágosító kegyelmét mindazok munkája nyomában, akik a gyermek lelkének Krisztushoz vezetésében való nagy munkájukban segítségül használják.

Budapest, 1935. Szent István király ünnepén.

A KORDA.

BEVEZETÉS.

1. AZ IMÁDSÁGRÓL.

A hitelemző pár szóval üdvözlí növendékeit. Azokhoz, kiket a mult tanévről ismer, pl. így szólhat. A szünnidőnek vége van. Bizonyára kellemesen töltöttétek. Örülök, hogy egészségesen látlak viszont benneteket. Most Isten szent nevében elkezdjük ismét az iskolai munkát. Gondolom, szívesen jöttök iskolába? Komoly gyermek nem akarja restséggel vagy haszontalanságokkal elpazarolni az életidőt. Isten akarja, hogy dolgozzunk. Isten vezetett ide benneteket, hogy előkészüljétek az életre. Isten küldött engem is hozzátok, hogy előkészítselek benneteket az örökkévalóságra. Milyen nagy dolgok várnak ránk a rövidke földi élet után! Az idén, ha figyelték, majd még jobban megértitek . . .

De látok itt olyanokat is, akik most jöttek először iskolába. Némelyitek kissé félve lépte át az iskola küszöbét. Nem kell félnetek. Mi csak jót akarunk nektek. Te bizonyosan nem félsz? . . . Mi a neved? Állj fel szépen. Téged hogy hívnak? Majd lassankint megismerkedünk mindnyáján . . . Sok szépet tanul a jó gyermek az iskolában: írni, olvasni, énekelni, rajzolni. Minderre a tanító úr oktató benneteket. Én meg majd a jó Istenről, a kis Jézusról, Szűz Máriáról mondok nektek szép történeteket. Mint figyel a jó gyermek, ha Istenről, a mi jó mennyei Atyánkról hall beszélni! Mint örül a szíve! Szemét le nem veszi a tisztelendő úrról. Ti is rám nézzetek mindig, ha szólok hozzátok. Megtanítalak majd szép imádságokra is. Talán némelyitek már tud is ilyen imádságot? (Kipuhatoljuk, hogy otthon vagy a kisdédóvóban milyen imádságokat tanultak meg.) Nincs szebb dolog a világon, mint amikor egy ártatlan, jó gyermek szívből imádkozik. Örömmel néz rá a jó Isten s az egész mennyország.

Volt-e már valaki templomban közületek? Mit láttál a templomban? . . . Most elmondom, mi történt veletek egyszer a templomban. Figyeljétek!

I. (Milyen vallású vagy?) Mikor a világra jöttetek, mindjárt elvitt titeket a keresztmama a templomba. A templomban nagyon szent dolgot tettek veletek. *Megkereszteltek*. Fejetekre vizet öntött a tisztelendő úr és imádkozott. Akkor a lelketek tiszta lett, mint a hó. Azóta ti *keresztények* vagytok. Aki meg van keresztelve, az keresztény. Mi minden, akik most itt vagyunk az iskolában, keresztények vagyunk. Még pedig *ka-to-li-kus* keresztények. A katolikus keresztényt szereti az Isten. A katolikus keresztény is szereti Istent. Aki szereti Istent, annak van *vallása*. A katolikus kereszténynek van vallása. **1. k.** Ha azt kérdezik tőled: *Milyen vallású vagy?* Így felelsz: *Én katolikus keresztény vagyok.*

Szeretném látni, hogy megértettétek-e, amit mondtam . . . Hova vittek téged, amikor a világra jöttél? Mit tettek veled a templomban? Hogy hívjuk azt, aki meg van keresztelve? Te is mi vagy? Még pedig milyen keresztény vagy? Mije van annak, aki szereti Istent? Van-e neked is vallásod? Milyen vallású vagy?

Katolikus kereszténynek lenni igen nagy dolog. Katolikus kereszténynek lenni többet ér, mint gazdagnak lenni és palotában lakni. Katolikus kereszténynek lenni jobb, mint királynak lenni és koronát viselni. Az igazi katolikus keresztény biztosan a mennyországba jut, ahol égi koronát kap. Hála Isten, hogy mi katolikus keresztények vagyunk!

II. (A keresztény köszöntés.) Hogy valaki katolikus keresztény, azt többféleképpen lehet megismerni. Meg lehet ismerni a köszöntéséről is. Ismerősök, ha az utcán találkoznak, köszöntik egymást. Gyermekek, ha hazulról eljönnek vagy az iskolából hazamennek, köszönnék szüleiknek. Illedelmes gyermek, ha elmegy mellette a tisztelendő úr, köszön neki.

Egyszer faluhelyen sétáltam. Elment mellettem több gyermek. A fiúk levették kalapjukat s ezt mondták: „Dicsértessék a Jézus Krisztus.” Így köszönt több leány is. „Mindörökké. Amen” — feleltem vissza én. Nemsokára elment mellettem ismét egy iskolás leány. Ez is köszönt. Azt mondta: „Jó napot kívánok.” „Ej — gondoltam — ez alig lesz katolikus gyermek.” Megállítottam. „Ugy-e, kisleányom, te nem vagy katolikus?” — mondtam neki. — „Nem, — felelt az szomorúan — én izraelita vagyok.” „Hát ezért nem mondotta ez, hogy Dicsértessék” — gondoltam magamban és tovább mentem.

A „Dicsértessék” katolikus köszöntés. Ti, hála Isten, katolikusok vagytok. Ha köszöntök másnak, mondjátok komolyan és illedelmesen: „Dicsértessék a Jézus Krisztus.” Ó, milyen szép köszöntés ez! Mintha csak azt mondanátok: „Testvérem, szeressük, dicsérjük Jézust, a mi Urunkat, Istenünket! Jézusnak köszönünk mindent. Jézust nem lehet eléggé szeretni és dicsérni.” Mi a felelet a köszöntésre? „Mindörökké. Amen.” Vagyis: „Ügy van. Szeressük, dicsérjük az Úr Jézust nemcsak most a földön, hanem örökké a szép mennyországban.”

2. k. Hogyan szól (tehát) a katolikus köszöntés? Dicsértessék a Jézus Krisztus. Mi reá a felelet? Mindörökké. Amen.

Mindig tisztelettel, imádkozva mondjátok ezt a szép köszöntést, nem talán kiabálva meggondolatlanul.

III. (A kereszttétel.) Még valamiről meg lehet ismerni a katolikus keresztényt. Miről? Arról, hogy keresztet vet magára. Aki keresztet vet magára, az katolikus keresztény. Aki nem vet keresztet, az nem katolikus keresztény, hanem más vallású. A katolikus keresztény megbecsüli a szent kereszt jelét. Mi történt a kereszten? Jézus a kereszten halt meg, hogy megváltson minket. Három hosszú órán függött a keresztfán Jézus, míg kifolyt minden csepp vére és meghalt. Azóta a kereszt drága és szent jel lett. A keresztből árad ránk minden áldás. Istennek csak az kedves, amin a kereszt jelét látja. Azért vetünk többször magunkra keresztet. Ha imádkozni kezdünk, a szent kereszt jelét vetjük magunkra. Így kedvesebb lesz Isten előtt imádságunk. S mit te-

szünk, ha elvégeztük az imádságot? Újra keresztet vetünk. Így biztosabban meghallgat Isten.

3. k. Milyen jellel kezdjük és végezzük az imádságot? Az imádságot a szent kereszt jelével, vagyis keresztvetéssel kezdjük és végezzük.

Melyik kezünkkel vetünk keresztet? Emeljétek föl a jobb kezetekeket! Mit teszünk a balkézszel amíg keresztet vetünk? Mellünkre tesszük — így. (Megmutatja.) Hogyan tartjuk a jobb kéz ujjait? Egymás mellett, kinyújtva a hüvelykujjat is a többi mellé illesztve. (Megmutatja.) Most érintjük ujjunk hegyével a homlokot, aztán mellünket (a balkézig), bal- és jobb vállunkat. Végül összetesszük kezünket úgy, hogy a jobb hüvelyk kereszt alakban van a bal hüvelyken. (Megmutatja.) Álljatok fel. Először hallgatva vetünk keresztet. (Begyakorolni.) Most mondjuk a szent szavakat. **4. Mit mondunk, mikor keresztet vetünk? Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek-Istennek nevében. Amen.**

(Begyakorolni. Zavar elkerülésére a hitelemző balkézszel vethet magára keresztet.)

Kérdések: Miről lehet megismerni a katolikus keresztényt? Hogyan köszön? És még miről? A kereszt szent jel. Mi történt a keresztén? Azért a jó gyermek ájtatosan vet keresztet. Jézusra gondol, ki a keresztfán meghalt értünk. Mikor szoktunk keresztet vetni?

Vessetek többször keresztet magatokra. Isten szereti azt, aki ájtatosan vet keresztet. A jó gyermek reggel, ha fölébred, keresztet vet magára. Este is, ha lefekszik, keresztet vet. Jó keresztények munka előtt és munka után, ha templomba mennek vagy onnan kijönnek, égháborúban és más bajokban keresztet vetnek. Isten megáldja, segíti azt, aki tisztelettel vet keresztet. Az ördög azt nem meri bántani. Egy császárnak volt egy kedves szarvasa. A császár aranyábrát tétetett a szarvas nyakába. A táblán nagy betűkkel volt felírva: „Ne bánts! Én a császáré vagyok.” Nem is merte bántani senki a szép szarvast. Ha valaki keresztet vet magára, az olyan, mintha felírást tenne mellére: „Ne bánts, én Jézusé vagyok.” Az ilyenhez nem is mer közbeledni a gonosz.

Jegyzet. Az 1. pontot a 2. osztályban, különösen városi gyermekeknél, szemléltetés céljából kezdhethetjük egy történettel. Egy tisztelendő úr a templomban beszédet tartott. Karácsony körül volt, ott volt a templomban a kis Jézus jászola is zöld fenyőfák között. A tisztelendő úr kérte azokat, akik a templomban voltak, hogy gondoljanak a szegény pogány gyermekekre. Ezek nem ismerik a kis Jézust, úgy élnek és halnak meg, mint az állatok. Adjanak számukra alamizsnát. Jó lelkiatyák majd elmennek hozzájuk a messze országokba, építenek ott iskolát és templomot s majd a vademberek is szeretni kezdik Jézust. . . . Sokan hoztak adományt a szent célra. Pár nap múlva egy 7 esztendő fiúcska is jött a tisztelendő úrhoz és átadott neki néhány fillért. „A pogány gyermekek számára” — mondotta. A tisztelendő úr csodálkozva nézett a gyermekre, mert tudta az iskolából, hogy az anyja szegény mosónő. „Honnan szerezted ezt a pénzt?” — kérdezte a gyermektől. „Gombokat szedtem össze az utcán és eladtam, azért kaptam” — felelt ez. „Ó, csak tartsd meg, te magad is szegény vagy” — mondotta a tisztelendő úr. „Igaz, — mondotta a gyermek — mi szegények vagyunk, de legalább ismerjük az Úr Jézust.

Édesanyám azt mondta, hogy csak azok igazán szegények, akik az Úr Jézus vallását, a katolikus vallást nem ismerik. Ez szép felelet volt, a tisztelendő úr egy szentképpel jutalmazta meg a vallásos fiúcskát . . . Ki mondja el, amit elbeszéltem? (A hitoktató segítségével a gyermekek ismétlik a történetet.) — *Kifejtés.* Csak az igazán szegény, aki az Úr Jézust nem ismeri. Aki még imádkozni sem tud Istenhez. Az ilyennek szomorú az élete, halála. S mi lesz vele a halál után? Alighanem a pokolba jut. Ti már ismeritek Jézust. Ti imádkoztok hozzá. Ti az Úr Jézus vallását követitek. Hogy hívjuk más szóval az Úr Jézus vallását? Katolikus keresztény vallás. Ti büszkén és örömmel mondhatjátok, ha valaki kérdez: Milyen vallású vagy? *Én katolikus keresztény vagyok.*

2. A MIATYÁNK.

Hallgassatok meg egy történetet.

Élt nemrégén valahol egy jólelkű tisztelendő úr. (Franciaország Ars nevű falujában.) Napról-napra sok száz ember jött hozzá messze vidékről. Egyik tanácsot kért tőle, a másik hallgatta beszédeit vagy kérte, hogy imádkozzék érte. Mert igen szent és bölcs ember volt.

Mikor ez a tisztelendő úr még maga is olyan gyermek volt, mint ti, nagyon nehezen tanult az iskolában. Pedig már akkor is vágyakozott azután, hogy egyszer az Úr Jézus szolgája, pap lehessen. De úgy látszott, nem lesz belőle semmi. Akárhogy törte a fejét, nem tudott semmit megérteni, ha pedig valamit nagyon nehezen megtanult, pár nap alatt elfelejtette. Annyit törte magát, a könyv mindig a kezében volt, még este is, amíg látott, olvasgattott belőle, azután búsan a fejevánkosa alá tette. „Jánoska, Jánoska, — mondotta neki tanítója többször, — te semmit se tudsz megtanulni. Te nagyon buta vagy.”

Jánoskának fájt ez a beszéd. Mit tegyen? Elkezdett buzgón imádkozni. Sok-sok Miatyánkot elimádkozott, hogy segítse meg a jó Isten. Mi lesz vele, ha nem juthat valamikor az Úr oltára elé, hogy Istennek szolgáljon! És Isten meghallgatta Jánoska imádságát. A tanulás mindig könnyebben ment. Nemsokára majdnem összes társain túltett Jánoska. Vágya is teljesült: híres, szent pap lett belőle.

Lám, mire jó az imádság! Ahol emberek már nem tudnak segíteni, Isten még mindig segíthet.

Ti is sokféle bajba juthattok. És nem lesz senki, aki segíteni tudna rajtatok. De Isten minden bajban segíthet. Mit kell tennünk, hogy Isten segítsen rajtunk? Imádkozzunk. Hogy tudjatok imádkozni, ma megtanuljuk a legszentebb imádságot, a Miatyánkot. A Miatyánkot az Úr Jézus imádkozta először. Azért a Miatyánkot az Úr imádságának is nevezzük. **6. k. Melyik a legszentebb imádság? A legszentebb imádság az Úr imádsága, vagyis a Miatyánk.**

A Miatyánk így szól. (A hitelemző összetett kézzel előimádkozza. A megszólítást s a kéréseket kis szünettel elválasztja.) Amint észrevettétek, én imádság közben többször megállottam.

Hányszor? Olvassátok! (Még egyszer elmondja.) A Miatyánk 8 kis részből van összetéve. Vegyük csak részenként!

a) Ha valakivel beszélni kezdünk, megszólítjuk. Azt mondjuk: „Lajos, kérlek.” Vagy „Tanító úr, kérem.” **5. k. Kivel beszélünk, mikor imádkozunk?** Amikor imádkozunk, akkor Istennel beszélünk. Mikor Istennel beszélni kezdünk, megszólítjuk. Hogyan szólítjuk meg? Mondhatnánk: „Kérem, jó Isten.” Az Úr Jézus azonban azt mondta, szólítsuk Istent bátran így: „Mi Atyánk.” Mert Isten olyan jó hozzánk, emberekhez, mint édesatyja a gyermekéhez. Hol van Isten, a mi Atyánk? A mennyekben. Ott van az ő királyi háza. Ott látják őt a szent angyalok s a meghalt jó emberek. Azért mondjuk: *Miatyánk, ki vagy mennyekben. Hogyan szólítjuk meg Istent, mikor imádkozni kezdünk?* (Többekkel elmondadni.)

b) A mennyben Istent folyton imádják és dicsérik a szent angyalok. „Szent, szent, szent az Űristen” — így énekelnek Isten trónja előtt. Mi ugyan nem tudjuk Istent olyan szépen dicsérni, mint az angyalok, de azért azt mondjuk: *Szenteltessék meg a Te neved. Hogyan imádkozunk Istenhez?* (Elmondadni.)

c) A mennyországba mi is szeretnénk egyszer eljutni. Ott van a mi igazi otthonunk, ott leszünk csak boldogok. Hogy oda juthassunk, kérjük Istent: *Jöjjön el a Te országod.* Hogyan kérjük Istentől a mennyországot?

d) De Isten a mennyországot nem adja ingyen. Azt ki kell érdemelni. A mennyországba azok jutnak, akik Istennek szót fogadnak. Amit Isten akar, azt olyan örömmel kell megtennünk, mint ahogyan az angyalok teszik a mennyben. Ezt így ígérjük meg Istennek: *Legyen meg a te akaratod, miképpen mennyben, azonképpen itt a földön is.* Hogyan ígérjük meg Istennek, hogy szót fogadunk? (Elmondadni, ismételve az előbbi részeket.)

e) Hogy élhessünk, ennünk kell. Mindennapi táplálékunk a kenyér. Miből készül a kenyér? Honnan van a liszt? Hol terem a búza? Ha Isten nem adna esőt és napfényt a szántóföldre, nem lenne kenyérünk. Éhen halnánk. Azért mondjuk: *Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma.* Hogyan kérjük Istentől a kenyeret?

f) Isten ad nekünk kenyeret, gyümölcsöt, sok más jót. Mi pedig gyakran rosszak és hálátlanok vagyunk hozzá. Ezért bocsánatot kérünk. „És bocsásd meg a mi vétkeinket.” Isten csak akkor bocsát meg, ha mi is megbocsátunk annak, aki minket megbántott. Ezt meg ígérjük. *És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek.* Hogyan kérünk bocsánatot Istentől?

g) Vétekre az ördög s a rossz társak csábítanak. „Tedd ezt a rosszat” — mondják. Így kísértenek. A kísértést nem mindig könnyű legyőzni. Azért kérjük Istent, hogy segítsen: *És ne vígy minket a kísértésbe.* Hogyan kérjük Istent, hogy segítsen?

h) Utoljára még azt kérjük: *De szabadíts meg a gonosztól.*

Amen. Gonosz az ördög, gonosz minden, ami az ördögtől jön, vagy az ördöghöz vezet. Ilyesmitől mentsen meg bennünket az Isten. Melyik a legutolsó szó a Miatyánkban? „Amen” idegen szó, annyit jelent: „Úgy legyen.” — **7. k. Hogyan szól a Miatyánk?**

A Miatyánkot mindig tisztelettel és figyelemmel kell imádkozni. Ha egy gyermek tanítójával beszél az iskolában, tisztelettel föláll. Vigyáz arra, amit mond. Kivel beszélünk, amikor imádkozunk? Istennel nagy tisztelettel kell beszélnünk. Imádság közben nem szabad más dolgokra gondolnunk. Arra kell vigyáznunk, amit mondunk. Imádság alatt nem szabad ide-oda nézegetni. A jó gyermek imádság alatt lesüti szemét, vagy valami szentképre, feszületre néz. Kezét összetéve tartja. Nem mozog, nyugtalanodik, hanem mint egy angyalszobor, olyan nyugodt és mozdulatlan. Ó milyen örömmel néz a jó Isten az ilyen gyermekekre, aki buzgón imádkozik . . .

Mire gondolunk imádság közben? Mit teszünk szemünkkel? Kezünkkel? Szabad-e mozogni, taszigálódni?

Egyik városban vásár volt. Mindenki elment hazulról a vásárra. Csak egy kis fiú volt otthon. Egyszer csak a nyitott ablakon át egy tolvaj ugrott a szobába. A kisfiú megijedt a rossz embertől s hamar letérdelt s imádkozni kezdte hangosan a Miatyánkot. A betörő megdöbbsen, mikor a szent szavakat hallotta. Eszébe jutott Isten, ki megbünteti a bűnöst. Hirtelen kiugrott az ablakon és eltűnt. Így mentette meg a Miatyánk a fiúcskát. — Másutt egy rossz ember utálatos bűnt akart elkövetni egy kis lányon. A lányka, mivel elfutni nem tudott, letérdelt s hangosan imádkozta a Miatyánkot. Az ártatlan gyermek imádságától úgy megijedt a gonosz ember, hogy sietve eltávozott. Így segít a Miatyánk.

3. AZ ÜDVÖZLÉG.

Melyik a legszentebb imádság? *A Miatyánk után az Üdvözlég Mária* szoktuk imádkozni. **(8. k.)** Mit szoktunk a Miatyánk után imádkozni? Szűz Mária a mi mennyei Anyánk. Először Istenhez, a mi mennyei Atyánkhoz, aztán Máriaához, a mi égi anyánkhoz imádkozunk. Láttatok már Szűz Mária képet? (Bemutatom.) Sokféle imádságot mondhatunk Szűz Máriaához, a legszebb imádság úgy kezdődik: „Üdvözlég Mária.”

Hogy milyen kedves ez az imádság Szűz Mária előtt, arról elmondok nektek egy mesét.

Volt egyszer egy jó ember, aki nagyon tisztelte Szűz Máriát. A jó ember zárdában lakott, azért a nép barátnak hívta. A barátka napközben gyakran fohászkodott Szűz Máriaához tisztelettel így: „Üdvözlég Mária.” Ha fölkel reggel, vagy lefeküdt este, ha dolgozni kezdett, vagy beszélgetni, előbb mindig így sóhajtott: „Üdvözlég Mária.” Egyszer a nyitott ablakon egy kis madár repült be szobájába. A barátka megnézi: „Hiszen ez egy seregély!” — mondja, s betette a madarat kalitkába. Elmúlt több hónap s a barátka addig mondogatta a madárka előtt a szavakat, hogy végre a seregély is megtanulta: „Üdvözlég Mária.” Történt

aztán egyszer, hogyan, hogyan-se, nyitva maradt a kalitka ajtaja s a pajkos madár kirepült a nyitott ablakon át a szabadba. Bánkódva nézett utána gazdája s mikor egy közeli fán megpillantotta, hívta, csalogatta vissza. De a madár nem hallgatott a szép szóra, mindig messzebbre szállott, s erdön-mezőn vígan énekelte: „Üdvözlégý Mária.” De mi történt? A kis madár vígan ugrándozott egy magas fán, mikor hirtelen egy csúnya nagy madár éles karmokkal, egy keselyű csapott le rá, hogy megölje. A seregély nagyott sikoltott és így kiáltott: „Üdvözlégý Mária.” Ebben a pillanatban az égből hirtelen villám cikázott le és földre sujtotta a keselyűt. Szűz Mária nem hagyta el az ő kis madarát. A seregély pedig most már sietve szállott vissza biztos menedék-helyére a barátkához, s hálája jeléül most még többször mondogatta: „Üdvözlégý Mária.”

Ki mondja el még egyszer ezt a történetet? Hogy így történt-e ez a valóságban, azt nem tudom. De azt bizonyosan tudom, hogy aki Szűz Máriát tiszteli s gyakran imádkozza hozzá: „Üdvözlégý Mária”, azt Szűz Mária el nem hagyja soha semmi bajban.

Hogy ti is gyakran köszönthessétek Szűz Máriát e szavakkal, ma megtanuljuk az Üdvözlégýet.

Az Üdvözlégý imádság így szól. (Végig előimádkozza.) A Miatyánkra az Úr Jézus tanított bennünket. Honnan való az Üdvözlégý imádság? Erre egy angyal tanított meg bennünket. Isten egyszer egy angyalt küldött Szűz Máriához. Ha egy illedelmes gyermek bemegegy máshoz a szobába, köszön. Az angyal is köszöntötte Szűz Máriát. Milyen szavakkal? *Üdvözlégý Mária.* Az angyal tudta azt, hogy milyen tiszta Szűz Máriának lelke. Nincs azon semmi bűn. Azért tovább így mondta: *Ma-laszt-tal teljes!* Hogyan mondta? Mennél tisztább valakinek a lelke, Isten annál jobban szereti. Azért az angyal tovább ezt mondta Szűz Máriának: *Az Úr van teveled.* Vagyis Isten szeret téged. (Elmondadni ezt, és az előző részeket.) Akit Isten szeret, azt megáldja. Szűz Máriát is megáldotta az Isten jobban, mint a többi asszonyokat, azért mondotta az angyal: *Áldott vagy te az asszonyok között.* Mit mondott az angyal? (Képbemutató.)

Ezután eltávozott az angyal Szűz Máriától s visszament Istenhez a mennybe. Szűz Mária pedig elment s meglátogatta egyik rokonát, Szent Erzsébetet. Erzsébet már tudta ekkor, hogy Szűz Máriánál egy angyal volt, azért ő is, mint az angyal, köszöntötte Szűz Máriát s ezt mondta: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse”. „Áldott a te méhednek gyümölcse”, az annyit tesz: Áldott a te szent fiad, a mi édes Megváltónk. Mint a gyümölcs a fán, úgy pihent a kis Jézus Szűz Mária ölében. Erzsébet még nem tudta, mi lesz a Megváltónak neve, de mi már tudjuk: Jézus. Azért mondjuk így az imádságot: Áldott a te méhednek gyümölcse, *Jézus.* Ó milyen tisztelettel mondta ezt a köszöntést Szent Erzsébet! (Képbemutató.)

Alázattal letérdelt, így köszöntötte Szűz Máriát. Ti is tisztelettel mondjátok e szent szavakat. (Elmondadni az első részt.)

Sok-sok év mult el azóta, hogy az angyal és szent Erzsébet Szűz Máriát köszöntötték. De az emberek nem felejtették el szavaikat. Gyakran ismételték később is. Még egy rövidke imádságot is hozzátettek. Ezt *Asszonyunk Szűz Mária . . .* Mi bűnösök vagyunk. Szűz Mária pedig tiszta, mint a lilium, azért mondjuk: *Imádkozzál érettünk bűnösökért.* Kihez imádkozzék Szűz Mária? A jó Istenhez. Mikor? *Most*, a mai napon, de különösen akkor, mikor a legnagyobb bajban leszünk. Mikor lesz az? *Halálunk óráján.* Szűz Mária tud segíteni, hogy jól éljünk s egyszer nyugodtan haljunk meg. Mit jelent ez a szó: *amen?*

(Az imádságot részenként előmondással betanítjuk.)

9. k. Hogyan szól az Üdvözlégy Mária? Imádkozzatok ezután gyakran az Üdvözlégyet. Szűz Mária egyszer egy szent leánynak, Gertrudnak megjelent és azt mondotta, hogy a legszebb imádság, mellyel valaki hozzá fordulhat, az Üdvözlégy, s aki ezt gyakran mondja, azt megsegíti Szűz Mária bajaiban, különösen ha majd meg kell halnia.

4. A REGGELI IMÁDSÁG.

Volt egyszer egy szent leányka, Róza (limai), aki nagyon szerette Istent. Róza reggel napfölkelt után lement a kertbe. Mikor ott látta, mint ragyog a kelő nap aranytányérja, mint illatoznak a virágok, mint csillognak a leveleken a harmatcseppek, s a madárcák, pillangók, szitakötők mint szállnak, suhannak ide-oda a levegőben, akkor a szent gyermek tapsolni kezdett kezecskéivel és így szólt: „Hej, kedves madárcák, hej, kis bogárcák, jertek dicsérjék Istent, aki minket alkotott!” S akkor valami különös történt. A madárcák körben röpködtek Róza feje körül s amint csak tudtak, oly örömmel csicseregtek, daloltak, a bogárcák pedig zümmögtek körös-körül, csak úgy reszketett a levegő.

Kis vártatva aztán letérdelt Róza és így szólt: „Most csend legyen, kis állatkáim. Most elvégzem a reggeli imádságot a jó Istenhez.” Róza elkezdett imádkozni s a kertben csend volt, mély csend, egy bogár sem mozdult mindaddig, amíg Róza be nem végezte az imádságot. Csak amikor fölemelkedett, kezdtek a madarak újra énekelni s a rovarok zümmögni.

Ki mondja el, amit most elbeszéltem? Lám még az állatkák is tele voltak tisztelettel ez iránt a jó gyermek iránt, aki minden reggel olyan buzgón imádkozott a jó Istenhez. Tírátok is örömmel néz a jó Isten s a szent angyalok, ha nem feledkeztek el reggel hozzá imádkozni.

Ma megtanuljuk a reggeli imádságot.

Miért illik reggel imádkozni? Hogy reggel egészségesen, pihent testtel fölkelhettek, az nagy szerencse. Sok ember nyugta-

lanul tölti az éjszakát. Sokat baj ér. Milyen baj érhet valakit éjjel? Megbetegszik. Betörnek egy lakásba, bántalmazzák, megölik az ott levőket, tűz támadhat, apánk, anyánk rosszul lesz stb. És éjjel a sötétben, alig tud az ember magán segíteni. De Isten örködött fölöttetek, hogy bajotok ne essék. Isten új napot adott nektek. Azért illő, hogy reggel először is Istenre gondoljatok és megköszönjétek, hogy vigyázott rátok. Ezt ilyen szavakkal tehetitek:

1. Szívem első gondolatja
Hozzád száll föl, Istenem!
Te őriztél meg az éjjel,
Maradj ma is énvelem!

[Kire illik gondolni reggel? Hogyan mondjuk ezt Istennek? (Első két sor.) Miért illik rágondolni? Mit kérünk tőle? (Másik két sor.)]

Illő és jó, hogy Istennek, a mi mennyei Atyánknak megköszönjük, hogy vigyázott reánk. De nemcsak szavakkal köszönjük meg, hanem azzal, hogy megígérjük, hogy egész napon át szót akarunk fogadni neki. Nem leszünk rosszak. Mindig azt tesszük, ami kedves neki. Ezt így imádkozhatjuk:

2. Téged áldlak és imádlak,
Mint szerető gyermeked;
Szívem csakis azt akarja,
Ami kedves teneked.

[Mint jó gyermekek megköszönjük Istennek, hogy megőrzött. Mit mondunk? (Első két sor.) Mit ígérünk meg neki? (Másik két sor.)]

Ámde magunktól jók lenni, Isten parancsolatait megtartani nehezen tudjuk. Gyöngék vagyunk. Hamar elfelejtjük, amit Istennek ígértünk. Nincs kedvünk mindig a jóhoz. Pedig a mennyországba csak úgy juthatunk, ha szívesen imádkozunk, tanulunk, s a bűnt elkerüljük. Ki segíthet bennünket, hogy jók és tisztaszívűek legyünk? Jézus az ő szent kegyelmével. Ha Jézus őriz bennünket, akkor nem kell félnünk egész nap semmi bajtól, bűntől. Azért kérjük:

3. Édes Jézus, add kegyelmed
S őrizz engem szüntelen,
Hogy egész nap neked éljek,
Tiszta szívvel, büntelen.

(Hogyan kérjük Jézustól, hogy segítsen?)

Sokat használ az Úr Jézusnál, ha Szűz Mária, az Úr Jézus édesanyja is könyörög érettünk. Mert Jézus jobban szereti az ő anyját, mint bármelyik angyalt vagy szentet a mennyországban. Akiért Szűz Mária imádkozik, azt az Úr Jézus különösen segíti. Azért szoktunk mindjárt reggel Szűz Máriához is fohászkodni. Szűz Mária jóságos szívvel hallgatja imádságunkat, ő úgy szeret minket, mintha édesanyánk lenne. Azért mondjuk hozzá bizalommal:

4. Szűz Mária, Jézus anyja,
Te mindnyájunk anyja vagy!
Oltalmaz meg minden bajtól.
Kisértésben el ne hagyj! Amen.

(Beemlézés, előmondás után soronként, versszakonként.)

10. k. Hogyan mondod a reggeli imádságot? Ne felejtsetek el ezután, végezzétek rendesen el reggel az imádságot. Majd megkérdezem jövőre, ki végezte el? (Aki nem végezte el s azt bevaláná, azt semmikép sem korholjuk, hanem őszinteségét dicsérjük és buzdítjuk.) Reggel, ha fölébredtek vagy keltének, gondolatok mindjárt a jó Istenre s vessetek keresztet magatokra. Így tesznek a jó keresztények. Aztán gyorsan keljete föl, ha nehezetekre esnék is. Frissen ki az ágyból! Isten nem szereti a rest gyermeket. Fölkelés után mindjárt öltözködtök, mosakodtok. Ha készen vagytok, letérdeltek alkalmas helyre, pl. egy szentkép vagy feszület elé, és elmondjátok a reggeli imádságot. Ahol többen vannak testvérek, imádkozzanak együtt. A közös ima kedvesebb Isten előtt. A reggeli imádsághoz mondjátok hozzá a Miatyánkot és Üdvözlégyet. (Sokan a Hiszekegyet is imádkozzák s az Úrangyalát.) Aki így Istennel kezdi a napot, azt Isten áldása kíséri napközben. Mennyivel boldogabb az ilyen gyermek, mint aki lustán, duzzogva, imádság nélkül kezdi a napot! Ti, ugye, nem lesztek ilyenek?

5. ESTI IMÁDSÁG.

Ma újra megtanulunk egy imádságot. De, ha figyeltek, elmondok előbb egy történetet.

Egy faluban két fiú élt, Pista és Lajos. Szüleik egymás mellett laktak. Pista atya postás volt, Lajosé meg asztalos. Pista megszokta, hogy mikor atya reggel fölkel, fölkeljen korán vele ő is. Mihelyt megmosakodott, letérdelt és elmondta a reggeli imádságot. Este is lefekvés előtt mindennap imádkozott. Néha ugyan nagyon álmos volt már és fáradt, szeretett volna mindjárt ágyba feküdni. „De nem — mondotta — csak nem fekszem le imádság nélkül, mint egy állat. Isten akarja, hogy imádkozzam.” Aztán letérdelt s nem kelt föl addig, amíg pontosan el nem végezte az imádságot. Előfordult, hogy imádság közben kis testvére beszélni kezdett hozzá. „Hagyj most — felelt Pista — imádkozom.” És ájtatosan elvégezte imáját.

Egészen más természetű fiú volt asztalosék Lajosa. Jó mamája folyton dorgálta és küldte imádkozni, reggel-este. Csak-hogy reggel Lajos mindig későn kelt, aztán kapkodott, sietett, hogy el ne késsék az iskolából. Este pedig azt mondta: „Le-fekszem, hiszen az ágyban ülve is imádkozhatom.” Persze az ágyban alig hogy keresztet vetett, elaludt. Ha nagyritkán mégis letérdelt, hogy imádkozzék, egyszer a cicára nézett, aztán a fejét vakarta, ásított egyet és megakadt. Látszott rajta, hogy a lelke imádság alatt nincs Istennél.

Amilyen különbség volt Pista és Lajos közt az imádságban, olyan különbség volt más dolgokban is. Lajos felől minduntalan panaszok jöttek a szülőkhöz. Egyszer verekedett, egyszer több gyermekkel gyümölcsöt lopott, máskor bedobott egy ablakot. Sokat szomorkodtak Lajos szülei s nagyon szégyelték magukat fiuk miatt. Pistát azonban mindenki dicsérte. Az iskolában a legjobb tanulók közé tartozott, szíves volt társaihoz, a tanító úr iránt előzékeny.

Elmult aztán sok év. Pista és Lajos elköltöztek a faluról városba. Csak ritkán jött egyikről-másikról hír a faluba. Az egyikről azt beszélték, hogy derék, boldog ember lett belőle. A másikról pedig egy nap az újságok hoztak hírt. Azt a hírt, hogy lopás miatt letartóztatták a rendőrök. Melyik lehetett az a másik?

Ez így van. Aki nem imádkozik, abból nem lesz jó ember. Szerencsétlen lesz a földön s a másvilágon. Mikor imádkozunk különösen?

Ma megtanuljuk az esti imádságot.

Miért kell este imádkozni? Megköszönjük Istennek, hogy egész napon át megsegített. Hány embert ér napközben baj, szerencsétlenség. Milyen baj érhetett volna minket is? Megbetegszünk. Elgázol egy kocsi. Meghalunk. Szüleink rosszul lesznek. Isten megőrizött bennünket ilyen bajoktól. Ezt illik megköszönnünk. Aztán minden falat kenyér, melyet napközben kaptunk, Isten adománya, a levegő, melyet belélekzünk, a friss víz, mely felüdít, a napsugár s az öröm, mely napközben ért, Istentől jön. Csúnya, hálátlan ember az, aki nem gondolja meg ezt s nem köszöni meg Istennek este, hogy vele napközben oly sok jót tett. Ti ne legyetek ilyenek! Mielőtt este levetkőznétek, térdeljete le, vessetek keresztet és mondjátok:

1. Ó édes Istenem!
Hálát rebeg lelkem,
Hogy egész napon át
Úgy szerettél engem.

Mit köszönünk meg este Istennek? Milyen baj érhetett volna bennünket? Mit adott nekünk Isten napközben? Milyen ember az, aki elfelejti ezt megköszönni?

Megtörténhetett azonban napközben, hogy kisebb-nagyobb hibát követtünk el. A harag, a torkosság, a dac és engedetlenség véték. Isten pedig útálja és megbünteti a vétet. Sokszor a földön is szigorúan bünteti, hát még a másvilágon. Mit tegyünk ezért este, ha eszünkbe jut, hogy napközben vétkeztünk? Kérjünk Istentől bocsánatot. Mondjuk neki, hogy nagyon sajnáljuk, hogy vétkeztünk. A jó Jézus kedvéért, akinek szent vére a keresztfán bűneinkért folyt ki, bocsásson meg. Aki így igazán bánja bűnét, annak lelkéről Isten letörli, lemossa a bűnt. Azután ismét fehér lesz a lelke. Mondjuk ezért komolyan:

2. Bánom sok vétkeket;
Szent Fiadnak vére
Mossa meg kegyesen
Szívemet fehérre.

Mire gondoljunk tehát még este, mikor imádkozunk? Bűneinkre. Sokan nem szeretnek gondolni bűneikre. Azt hiszik, ha ők elfelejtik, Isten is elfelejti. Igaz ez? Isten csak azokat a bűnöket felejtí el, amiket megbánunk.

Először tehát *hálát* adunk Istennek, aztán *megbánjuk* bűneinket. Végül *kérjük* is Istent, hogy vigyázzon ránk a sötét éjszakában. Szüleink este lecsukják szemüket és elalussznak, nem vigyázhatnak ránk. Miattuk akár meghalhatnánk. De Isten szeme mindig nyitva van, Isten sohse alszik. Akire Isten vigyáz, annak testét-lelkét baj nem éri. Azért kérjük alázattal:

3. Virrasszon felettem
Gondviselő szemed;
Kérlek, óvd ez éjjel
Testemet, lelkemet.

Ha egy kis gyermek fél, anyjához siet. Anyja karjai közt biztonságban érzi magát minden veszélytől. Ki a mi égi Anyánk? Amint a gyermek siet anyjához, úgy sietünk mi is Szűz Máriához és kérjük, hogy vigyázzon ránk. Még egy másik védője is van minden gyermeknek. Egy szép égi szellem. Mi a neve? Őrangyal. Róla se szabad megfeledkeznünk. Akire Szűz Mária s az őrangyal vigyáz, az nyugodtan alhatik, nem lesz baja éjjel. Azért mondjuk:

4. Szűz Anyám s Őrangyal,
Legyetek énvelem!
Ha ti rám vigyáztok,
Nyugodt lesz éjjelem. Amen.

Beemlézés előmonddással, soronként, versszakonként.

11. k. Hogyan mondod az esti imádságot? Nem felejtitek majd el este ezt a kis imádságot? Mondjátok utána még egy Miatyánkot, Üdvözlégyet. Aztán illedelmesen vessétek le ruhátokat s ha ágyba feküdtetek, vessetek keresztet magatokra s iparkodjatok Jézus nevében elaludni. Gondoljatok arra, hogy Isten szeme a sötétben is lát benneteket s hogy mellettetek áll az őrangyal.

II. A VILÁG TEREMTÉSÉTŐL JÉZUS KRISZTUS SZÜLETÉSÉIG.

6. ISTENRŐL.

Ma a jó Istenről beszélgetünk. Amit Istenről most vagy később mondok nektek, azt nem magamtól mondom, arra Isten maga tanított bennünket. Azért azt hinnünk kell. Meg kell becsülnünk. Hallgassatok figyelemmel.

1. (Ki az Isten?) a) (Úr.) Az emberek házakban laknak. Ti is házban laktok. A ház a háziúr. Akinek háza van az úr. Akinek sok pénze, vagyona van, az úr. Akinek semmije sincs, az nem úr. Ki a legnagyobb úr a világon? Isten. Övé az egész világ. Istené a sugárzó nap az égen, övé az ezüstös hold, a fényes csillagok. Istené az egész föld. A tengerek és folyók, erdők és hegyek, mezők és virágok, állatok és emberek — mind Istennek tulajdona. Istené az egész világ. *Isten az egész világnak ura.*

Kicsoda az Isten? Kié az egész világ? Kié a nap, hold, csillagok? Kié a föld s minden, ami rajta van? Ki a legnagyobb Úr?

b) (Atyánk.) Nagy urak sokszor lenézik a szegény embert. Nem törődnek vele. Milyen nagy és gazdag Úr az Isten! Talán ő se törődik velünk? De igen. Isten nagyon jó. Isten szeret bennünket, mint a jó atya szereti gyermekeit. Isten a mi mennyei Atyánk. Ő gondoskodik rólunk minden nap. Ő ad nekünk minden jót. Különösen azokról gondoskodik Isten, akik nem felejtenek el hozzá imádkozni.

12. k. Ki (tehát) az Isten? *Isten az egész világnak ura és a mi mennyei Atyánk.*

2. Tudnunk kell még azt is, hogy hol van az Isten?

Milyen szavakkal kezdjük az Úr imádságát? Kinek mondjuk azt: Miatyánk? Hol van tehát az Isten? A mennyben, a mennyországban. Itt vannak Isten trónja körül a szent angyalok. Milyen szép a mennyország! Szébb mint a leggyönyörűbb királyi palota. Szébb, mint egy fehér márványból épült templom. Isten akarja, hogy mi is egyszer hozzá a mennyországba jussunk. A mennyországban majd meglátjuk Istent. Milyen öröm lesz az!

Dehát a menny nagyon magasán van, messze hozzánk. Azért, ha imádkozunk, talán jó hangosan kell kiáltanunk, hogy

meghalljon Isten? Nem, Isten nemcsak a mennyben van, hanem itt az iskolában is. Ha egész halkán imádkozunk hozzá, hall bennünket. Isten a templomban is van. Ott különösen szívesen hallgat ránk, ha imádkozunk. Ha az utcára mentek, Isten veletek van. Otthon, a lakástokon is jelen van. Látja, hogy imádkoztok hozzá reggel vagy este, látja azt is, ha restségből elhagyjátok az imádságot. Mikor a toronyban delet harangoznak, némely jó ember az utcán, földeken, mezőn imádkozik. Hallja őket is Isten? Igen, Isten jelen van minden helyen. *Az Isten mindenhol van; a mennyben, a földön és minden helyen. Hol van az Isten? 13. k.*

Gondolatok többször a jó Istenre, az iskolában, az utcán, otthon. Isten közel van és gondol rátok. Ha félték sötétben, vagy mikor az ég dörög, vessetek keresztet s mondjátok: „Isten velem van, nem félek.” Egyszer sz. Mártont megtámadták rablók az erdőben. Az egyik fejszével ketté akarta hasítani fejét. Márton csak mosolygott. „Nem félsz?” kérdezte a rabló. „Isten velem van — mondta Márton — ő megvédi a jókat s megbünteti a rosszakat. Te félj, mert gonosz vagy s Isten haragszik rád.” A rablók nem merték bántani Mártont.

3. **Miért nem látjuk?** Valaki kérdezhetné, hogyan van az, hogy Isten itt van az iskolában, mi pedig nem látjuk? Ez azért van, mert Istennek nincs feje, keze, lába, Istennek nincs teste. „Lélek az Isten” — mondta az Úr Jézus. Ha rám néztek, engem láttok. Nekem van fejem, kezem, lábam, testem. Van Istennek teste? Istennek nincs teste, de azért mindent lát. Istennek nincs feje, de azért mindent tud. Istennek nincs keze vagy lába, de azért mindent megtehet. **14. k. Miért nem láthatjuk (tehát) az Istent? Azért nem látjuk az Istent, mert neki nincsen teste, Isten lélek.**

4. Tudnunk kell azt is, hány Isten van?

Az iskolában gyermek sok van, de ki van csak egy? (Tanító úr.) Otthon a családban többen vannak. De mi van csak egy? (Atya.) Az országban sok-sok ember van. De ki van csak egy? (Király, kormányzó, elnök.) Amint a családban csak egy atya van, az országban egy király van, úgy a világ fölött is csak egy Isten van. Nincs kettő vagy több isten. **Hány Isten van? Csak egy Isten van. (15. k.)**

5. Most egy szent titkot mondok. Az egy Istenben három személy van. Vess magadra keresztet! Kit említünk mikor kezünkkel a homlokat érintjük? Az Atyát. Ki az Atya, akire itt gondolunk? A mennyei Atya, a jó Isten. Atya a földön is van minden gyermeknek. Az atya odahaza személy. A gyermek is személy. Aki gondolkozni, beszélni tud, az személy. Én is ember vagyok, emberi személy. De a mennyei Atya nem ember, hanem Isten, azért *isteni* személy. Hányadik isteni személy az Atya? Első isteni személy. Kit említünk, mikor keresztvetésnél kezünket a mellünkre tesszük? „És Fiúnak.” A mennyei Atyának van egy fia. Amint az Atya Isten, úgy a Fiú is Isten. A Fiú a második isteni személy.

Kicsoda a második isteni személy? Kit említünk harmadszor a keresztségénél? A Szentlélek a harmadik isteni személy. *Az egy Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek. (16. k.)* Hány személy van az egy Istenben? Ki az első isteni személy? Hogy hívják a második isteni személyt? Mi a neve a harmadik isteni személynek? *A három isteni személyt egy szóval Szentháromságnak nevezzük. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval? (17. k.)*

Nézzétek ezt a képet. (Egy Szentháromság kép.) Ez a felséges ősz alak, kezében a földgömbbel és kormánypálcával jelenti az Atya Istent. Ő az egész világ ura. Mellette jobbról van a Fiú Isten. Vállán kereszt van, mert ő váltott meg minket. S kit jelent fölül a fehér galamb? Így jelent meg egyszer a földön a Szentlélek galamb alakjában. (De ez csak kigondolt kép. Istenről igazi képet nem lehet készíteni. Istent még nem látta senki. Istennek nincs teste.)

Istent nem látjuk, de hiszünk benne. Hisszük, hogy Istenben három személy van: Atya, Fiú, Szentlélek. Hisszük ezt azért, mert Isten így mondta. Valahányszor ájtatosan keresztet vettek, mutatjátok, hogy hisztek a három isteni személyben. Ez tetszik Istennek. Ezért megjutalmaz a mennyországban. Mély tisztelettel vessetek mindig keresztet.

7. A VILÁG TEREMTÉSÉRŐL.

Ma megtanuljuk, hogy honnan van a világ?

1. *(A világ Istentől van.)* Mindennek van kezdete. Hány órákor kezdik a gyermekek a tanulást az iskolában? Mikor kezdődik a nap? Sok nap együttvéve tesz egy évet. Mikor kezdődik az év? Ti most hány évesek vagytok? Tíz év előtt még nem voltatok a világon. Ki volt már előttetek a világon? De száz év előtt még szüleitek sem éltek. Budapest régi város, de egyszer régen nem voltak itt házak és utcák, csak mik voltak a házak helyén? Mező, erdő, folyóvíz és hegyek. Mik mozognak a földön? Ló, ökör, kutya és más állatok, meg az emberek. Volt-e ezeknek is kezdete? Volt. Egyszer réges-régen nem élt még egy ember sem, egy állat sem. Volt-e a földnek is kezdete? Igen. Volt egy idő, amikor nem létezett a föld, nem volt zöldelő mező, az égen nem világított a nap, éjszaka pedig nem fénylettek a csillagok. Nem létezett semmi a világból. Csak egyedül ki létezett? Isten. Isten mindig volt. Istennek nincs kezdete.

De Isten azt akarta, hogy legyen más valami is, ne csak ő. Azért *teremtette a világot*. Isten akarta, hogy legyen menny és föld. És a menny és föld meglett, létrejött. Isten akarta, hogy legyen világosság. És amikor Isten ezt akarta, azon a napon világosság lett. Isten a következő, másik napon akarta, hogy legyen levegő. És lett köröskörül a föld körül levegő. Isten tovább a harmadik napon azt akarta, hogy legyenek fűvek, fák

és virágok. És lettek. Isten aztán azt akarta, hogy az égen világítson a nap, hold és a csillagok. És így történt a negyedik napon. Eddig még nem mozgott semmi élőlény a földön, Isten aztán az ötödik napon azt akarta, hogy legyenek a vizekben halak, a levegőben madarak. S a vizekben egyszerre mozogni kezdtek a halak, a levegőben pedig repültek a madarak. A szárazföldön eddig még nem járt semmi. Isten a hatodik napon akarta, hogy legyenek állatok. S akkor kezdtek élni: a ló, az ökör, a kutya, a bárány, az oroszlán, a medve, a tigris meg a többi állatok. Legutoljára pedig teremtette Isten az embert. Így jött létre a világ. A hatalmas, nagy Isten teremtette.

Ki teremtette a világot? Volt-e mindig a világ? Nem; a világnak kezdete volt. Mindennek van kezdete. Mikor kezdődik a nap? Mikor kezdődik az év? Mikor kezdődött a ti életetek? Volt-e ennek a városnak kezdete? Volt-e a földnek kezdete? Csak egyedül ki volt mindig? *Isten mindig volt és mindig lesz; Isten örökkévaló. Mióta van az Isten és meddig lesz? (18. k.)* De Isten akarta, hogy más dolgok is legyenek. Mi történt, mikor Isten azt akarta, hogy legyen menny és föld? Akkor a menny és föld létrejött. De a földön még sötét volt. Mit akart akkor Isten? Ez volt az első nap. Hanem levegő még nem volt. Mit akart Isten? Ez volt a második nap. De még nem voltak fűvek és fák. Mit akart ezért Isten? Az égen még nem látszott a nap, hold és csillagok. Negyedik napon mit akart Isten? A vizekben még nem voltak halak, a levegőben madarak. Mit akart azért Isten az ötödik napon? Mit teremtett még Isten a hatodik napon? Kit teremtett utoljára? Így most készen állott a világ. **(19. k.)** *Hány nap alatt teremtette Isten a világot? Isten hat nap alatt teremtette a világot.*

2. *(A teremtés fogalma.)* Talán már mentetek el az utcán olyan helyen, ahol új házat építettek. Mi kell ahhoz, hogy valaki házat építhessen? Kő, téglá, homok, fa, vas stb. Ha nincs téglá stb., nem lehet házat építeni. Ki készítette ezt a padot? Miből? Ha nem lett volna fája, el tudta volna-e a padot készíteni? Az ember csak úgy tud valamit készíteni, ha van miből? De mikor Isten a világot teremtette, nem volt még se fa, se homok, se kő, se vas, semmi sem volt. Miből készítette tehát Isten a világot? Semmiből. Isten olyan hatalmas, hogy ha akar, a semmiből is tud *teremteni*. Tudna-e egy ember semmiből házat építeni? Nem. De ha nagyon akarna? Akkor sem. Semmiből valamit készíteni, vagyis teremteni csak Isten tud. Mert Isten mindenható. Mindent megtehet, amit akar. Ezt az egész nagyvilágot Isten a semmiből mindenható akaratával teremtette. **(20. k.)** *Ki teremtette a világot? A világot Isten teremtette mindenható akaratával.*

Miből készül egy ház? Miből készíti az asztalos a padot? Tud-e egy ember a semmiből valamit készíteni? Semmiből készíteni, vagyis teremteni csak ki tud?

3. (*A mindenhatóság fogalma.*) Egy ügyes ember sok szép dolgot tud készíteni. Tud pl. házat építeni. Tud padot vagy más bútort készíteni. De mire van szüksége, hogy tudjon ilyet készíteni? Hogy legyen miből. Semmiből nem tud készíteni. S ha van miből készíteni, mit kell tenni akkor az asztalosnak, hogy a pad elkészüljön? Dolgozni, a fát fűrészelni, gyalulni, szögelni. Vagy elég volna talán azt mondani: „Akarom, legyen pad?” Ha nem dolgoznék, hiába akarna, a fából sohse lenne pad . . . Hát hogyha odaadnánk egy asztalosnak fát, gyalut, fűrészelt és más szerszámokat s azt mondanánk, most készítsen egy élő fát, olyant, amelyik leveleket hajt és gyümölcsöt terem. Tudna-e ilyet készíteni? Vagy adnánk egy ügyes embernek bőrt, húst, tollakat s azt mondanánk, készítsen ebből egy eleven madarat. Tudna-e készíteni? Még egy fűszálat sem. Az ember ilyesmihez nagyon tehetetlen. Isten azonban sok-sok millió fát, madarat, virágot s mindenfélét teremtett, mert Isten mindenható. *Isten mindent megtehet, amit csak akar. Mit tehet meg Isten? (21. k.)* Isten csak akarta és lett világosság. Isten csak akarta s lett nap, hold és csillagok. *Isten csak akarta, hogy legyen és meglett minden.* Így teremtette Isten a világot. (22. k.) Miképen teremtette Isten a világot?

Tud-e egy ember is csupán akarattal valamit készíteni? Mire van hozzá szüksége, ha pl. házat épít? S ha minden kéznél van, mit kell akkor tennie? (Dolgoznia.) S ha még annyit dolgozna is egy ember, tudna-e egy élőfát készíteni? Csak ki tud ilyet teremteni? Van-e olyan nagy és nehéz dolog, amit Isten ne tudna megtenni? Isten mindent megtehet.

Alkalmazás. Ha valahol van egy beteg s az orvos már nem tud rajta segíteni, ki segíthet még mindig? Isten még halottakat is fel tud támasztani. S ha valahol nagy szárazság lenne, úgy, hogy minden kiég és elpusztul a földeken, ki küldhet esőt a földekre? Mit kell tennünk, hogy Isten segítsen? Buzgón imádkoznunk. Mit tennétek, ha apátok vagy anyátok beteg lenne? Isten meggyógyíthatja őket. Mit tegyünk, ha valami baj ér bennünket? Isten akkor is tud segíteni, ha mindenki elhagyott bennünket. Isten mindenható.

8. A VILÁG TEREMTÉSÉRŐL. II.

I. Azt már tudjátok, hogy ki teremtette a világot. Ma meghalljátok, hogy mit tesz Isten még mindig a világban?

Egyszer egy nagy úr az erdőben szép vadászkastélyt építtetett. Egy nyáron lakott benne, aztán elutazott messze s feléje se nézett többé a szép kastélynak. Magánosan, elhagyatva állott a kastély az erdőben. Nem törődött vele senki. Elmult egyik év a másik után, a tető kezdett megrongálódni, több helyen lyukas lett. A lyukon befolyt az eső, a boltozat elkorhadt, a falak megrepedeztek, a kapu bedőlt. Egy éjjelen erős szél és zivatar volt. Mikor reggel a nap fölkel, tető már nem volt a házban, elvitte a

vihar. Nemsokára azután összedőlt a kastély. Miért pusztult el? Mert senkiséem gondoskodott róla. (Ki mondja el, amit elbeszéltem?)

Isten is épített egy nagy házat. Teteje az ég, falai a hegyek, ablaka a levegő. Isten háza az egész nagy világ. Mi lenne a világgal, ha Isten magára hagyná és nem törődne többet vele? Elpusztulna. Tudná talán valaki más fönn tartani? Senkinek sincs ahhoz elég ereje. Csak Isten elég hatalmas, hogy fönn tartsa a világot.

Isten nem hagyja veszni a világot. Gondoskodik róla és fönn tartja azt. Isten mindenről gondoskodik, amit teremtett. Mennyi madár röpdös a levegőben. Ki ad nekik enni? Mennyi fa és virág van erdőn-mezőn, ki ad nekik esőt, napfényt? Ki adja meg nekünk mindennap az ételt, ruhát, egészséget s amire szükségünk van? Isten, a mi mennyei Atyánk. Isten gondoskodik a világról és fönn tartja azt.

Isten még rendet is tart a világban. Amint a király kormányozza az országot és vigyáz, hogy rend legyen, úgy kormányozza Isten a világot. Isten rendeli, hogy a nap reggel fölkeljen, este lenyugodjék. Isten rendeli, hogy egyszer meleg legyen, máskor hideg. Istentől van az, hogy az egyik ember gazdag, másik szegény, egyik egészséges, másik beteg. Minden, ami a világon történik, azért történik, mert Isten így rendelte vagy engedte. Isten akarata ellen semmi se történhetik. És Isten mindig jót akar nekünk. Ha bajt küldene is ránk, türelmeseknek kell lennünk. Isten majd megjutalmaz a mennyországban. Jézus is szenvedett, így nyitotta meg a mennyországot.

(Kérdések: Mi lesz az olyan házzal, amellyel nem törődik senki? Mi lenne a világgal, ha Isten nem törődne vele többé? Isten azonban nem engedi elpusztulni a világot. Mit tesz Isten még most is a világgal? Gondoskodik róla. Fönn tartja. Hogyan gondoskodik Isten a madarakról, hogy élhessenek? Hát a mezei virágokról? Mirőlünk is gondoskodik Isten? Isten még valamit tesz a világban, nemcsak fönn tartja azt. Mit tesz? Kormányozza. Ki rendez mindent, ami a világban történik?)

Igy jegyezzük meg: *Isten még most is gondoskodik a világról, vagyis fönn tartja és kormányozza a világot. Mit tesz Isten még most is a világgal? (23. k.)*

Alkalmazás. Egyszer egy jó leánykának, Jankának (orvietói) meghalt édesatyja. Anyja keserűen sírt és panaszkodott, hogy gyermeke ily korán árvaságra jutott. „Mi lesz velünk ezután? — mondotta. — Ki fog ránk gondot viselni?” „Hát nem tudod, anyám, hogy él még a jó Isten az égben? Ő a mi jóságos Atyánk. Hiszen te tanítottál meg, hogy így imádkozzam hozzá: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben.”

Isten nekünk is Atyánk. Isten a mi igazi javunkat akarja. Ő tudja, mi jó nekünk. Azért ne aggódjunk túlságosan, ne is panaszkodjunk, még ha bajt küldene is ránk. Mondjuk inkább: „Legyen meg a te szent akaratod.”

Ki ruházta fel a mezők liliomát?
Ki visel hű gondot az égi madárra?
Eltévedt vándornak ki vezérli nyomát?
Kit nevez atyjának az anyátlan árva?
Él még a jó Isten, ő engem is szeret;
Megadja, ha kérem, a mai kenyeret.

II. (A vasárnap.) Most valami másról tanulunk még. Hány nap alatt teremtette Isten a világot? Megtanuljuk, miért?

Isten egy napon, vagy akár egy pillanat alatt is megteremthette volna a világot. Hiszen Isten mindent megtehet. Mégis hat napon át teremtette a világot, a hetedik napon megpihent és megszentelte azt. Így példát akart nekünk adni Isten, hogy mi is hat napon át dolgozzunk, a hetedik napon pedig pihenjünk és szent dolgokkal foglalkozzunk. Isten később külön paranccsal is elrendelte ezt. Hogyan szól a tízparancsolatból a harmadik? Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed. *Isten a harmadik parancsolattal azt parancsolja, hogy az Úr napját, vagyis a vasárnapot szenteljük meg. Mit parancsol Isten a harmadik parancsolattal? (24. k.)*

Vasárnap az Úristen napja. Vasárnap nem szabad nehéz munkát végezni. Ilyen nehéz munkát hétköznapiakon végzünk. Melyek a hétköznapiak? Köznapiakon az asztalos gyalul, a szabó varr, a kovács kalapál, a földműves szánt, és vagy kapál. Köznapiakon a gyermekek iskolába járnak. Vasárnap nincs iskola. Vasárnap a földművesnek nem szabad szántani, a szabónak nem szabad varrni, a kovácsnak nem szabad kalapálni. Ha valakinek cselédje vagy inasa van, azzal sem szabad dolgoztatni. Vasárnap pihenni kell. Köznapi munka helyett szent dolgokat kell végezni. Templomba menni, szentmisét hallgatni, imádkozni. Különösen fontos, hogy vasárnap szentmisét hallgassunk. Aki vasárnap restségből nem hallgat szentmisét, az vétkezik. Az megbántja Istent. Jegyezzük meg: *A vasárnapot úgy kell megszentelnünk, hogy 1. szentmisét hallgatunk, 2. köznapi munkát nem végzünk és másokkal sem végeztetünk. Hogyan kell a vasárnapot megszentelnünk? (25. k.)* Mit követ az el, aki nem hallgat szentmisét? De ha beteg volt és nem mehetett el? Az nem bűn, csak ha restségből mulaszt. Milyen munkát nem szabad vasárnap végezni? Mit nem szabad tenni a földművesnek? Szabad-e dolgozni a szabónak? Semmiféle mesterembernek.

Ne felejtsetek el vasárnap reggel, hogy szentmisére kell mennetek. Legyetek a templomban figyelmesek, vigyázzatok arra, ami az oltárnál történik. Imádkozzatok a jó Istenhez. Aki vasárnap buzgón hallgat szentmisét, az egész hétre Isten áldását viszi haza a templomból.

9. AZ ANGYALOKRÓL.

Ki teremtette a világot? Mivel az egész világot Isten teremtette, azért minden ami a világon van, Istennek „teremtménye.” A márvány, a fa, a madár, az ember mind Istennek teremtménye. Miért hívjuk Isten teremtményének? (Mert Isten teremtette.) Isten teremtményei nem egyformák. Isten teremtményei közül egyik szebb, jelesebb, kiválóbb mint a másik. Az almafa szebb, jelesebb teremtmény mint egy kődarab. Miért? Mert az almafa nő, leveleket hajt, gyümölcsöt terem, a kő nem. A madár, a ló vagy más állat jelesebb teremtmény, mint a fa. Miért? Mert a fa nem tud mozogni mint a madár. Az ember még jelesebb teremtmény mint a madár vagy más állat. Miért? Mert az ember tud gondolkozni, beszélni, sokat megtenni, amit egy állat nem tud. Van-e a földön Istennek jelesebb teremtménye mint az ember? A földön nincs. De az égben van. Kicsodák az égben Istennek legjelesebb teremtményei? Az angyalok. Az angyalok és az emberek Istennek legjelesebb teremtményei az egész világban (26. k.) Melyek Istennek legjelesebb teremtményei? *Istennek legjelesebb teremtményei az angyalok és az emberek.*

Miért mondjuk az angyalokat Isten teremtményeinek? Mert ki teremtette az angyalokat? Hát az ember miért Isten teremtménye? Hát még miféle teremtményei vannak Istennek a földön? (Hegyek, fák, állatok . . .) Melyik jelesebb teremtménye Istennek, a fa, vagy az állat? Miért az állat? És kicsodák Istennek legjelesebb teremtményei?

Ma Istennek legszebb teremtményeiről, az angyalokról tanulunk.

1. (*Mik az angyalok?*) Az égben sok angyal van. Mint mikor a hópelyhek télen aláhullanak az égből, sok-sok millió, úgy szállnak a mennyországban ide-oda az angyalok. Egyik szebb, tisztább, szentebb mint a másik. De testi szemekkel nem lehet látni az angyalokat. Az angyaloknak nincs keze, feje, lába vagy teste. Csak néha, mikor Isten a földre küldte az angyalokat, akkor vettek testet magukra, mint ahogy mi föl vesszük a ruhát. S akkor lehetett őket látni. Akkor ilyen volt. (Bemutatni valamely angalképet.) De mikor az angyal visszament az égbe, levetette testét s többé nem volt látható. Az angyalok *lelkek*.

Mivel lelkek az angyalok, azért tudnak gondolkozni. Ti is tudtok gondolkozni, mert van lelketek. Gondolkoztok: kettő meg kettő, mennyi az? Láttok egy virágot — gondolkoztok: mi is ez, rózsza vagy tulipán? Tud-e egy állat is gondolkozni? Nem. Az állatnak nincs lelke. Azt amivel lelkünk gondolkozik: értelemnek hívjuk. Az embernek van értelme, az angyaloknak is van értelmük. Az angyalok sokat tudnak, nagyon bölcsék és okosak. Többet tudnak mint a legokosabb ember. De tudnak-e mindent? Csak Isten mindentudó.

Az angyalok azonkívül tehettek, amit akartak. Isten nem kényszerítette őket semmire. Szabadok voltak. Isten még azt is

rájuk hagyta, hogy ők döntsék el, szolgálnak-e Istennek vagy nem? Azért azt mondjuk: *Az angyalok lelkek, kiknek értelmök és szabad akaratuk van, de testök nincsen. Kik az angyalok? (27. k.)*

Lehet-e látni az angyalokat? Miért nem látjuk őket? Mijök van az angyaloknak, mert gondolkoznak? És mijök van, mert tehetik, amit akarnak! Persze, mindent azért nem tehetnek meg az angyalok sem. Csak ki tehet meg mindent, amit akar? Egyedül Isten mindenható.

2. *(A bukás.) Az angyalok mind jók voltak, amikor Isten megteremtette őket. Szerették Istent, szót fogadtak neki. Csakúgy repültek, ha Isten valamit parancsolt, hogy azt teljesítsék. Mivel ilyen jók voltak mind, Isten is szerette őket. Milyenek voltak az angyalok mind, amikor Isten megteremtette őket? (28. k.)*

Sajnos, az angyalok nem maradtak mind jók, hanem sokan vétkeztek és ezért a pokolba jutottak. Jók maradtak-e az angyalok mind? (29. k.)

Hogy lehetett az, hogy az angyalok közül sokan vétkeztek? Ez így történt. Az angyalok nagyon szépek voltak. Olyan szép a világon nincs semmi, se virág, se csillag, se ártatlan gyermek mint egy angyal. Majd ha a mennyországba jutunk, különös örömünkre lesz, ha láthatjuk az angyalokat. Aztán erősek is voltak az angyalok. Egy angyal képes egy vaspálcát úgy kettétörni, mint egy gyufaszálat s egy vasláncot úgy tép szét, mintha cérnából lenne. Különösen szép és erős volt az angyalok közt szent Mihály, meg egy másik angyal: Lucifer. Lucifer azonban és sok más angyal elbízták magukat szépségökben, kevélyek lettek s azt mondták: „Nem fogadunk szót, mi is olyanok akarunk lenni, mint az Isten.” Ez nagy véték, csúnya hálátlanság volt a kevély angyaloktól. Ekkor szent Mihály és a jó angyalok azt mondták: „Kicsoda, mint az Isten?” — és letaszították a rossz angyalokat a pokolba. Most ott égneek ezek iszonyú tűzben. Amilyen szépek voltak előbb, olyan útálatosak lettek most. (30. k.) *Hogyan nevezzük (ezeket) a vétkes angyalokat? A vétkes angyalokat gonosz lelkeknek vagy ördögöknek nevezzük. Vezetőjük Lucifer vagy a sátán.*

Isten a rossz angyalokat szigorúan megbüntette. Szent Mihályt s a jó angyalokat ellenben megjutalmazta. (31. k.) *Hol vannak (most) a jó angyalok? A jó angyalok a mennyországban vannak.*

Milyenek voltak eleinte mind az angyalok? Jók maradtak-e mind az angyalok? Hogyan történt az, hogy vétkeztek? Ki szállt szembe a kevély angyalokkal? Mit tett szent Mihály a rossz angyalokkal? Mi kinozza a rossz angyalokat a pokolban? (Tűz.) Hogyan jutalmazta meg Isten a jó angyalokat? (Föltette őket a mennyországba.)

3. *(Isten igazságos.)* Amint az angyalokkal tett Isten, úgy tesz mivelünk is. Mit érdemel az, aki jót tesz? Jutalmat. Isten a jókat megjutalmazza. Mit érdemel az, aki rosszat tesz? Büntetést. Isten a rosszakat megbünteti. Mennél nagyobb és több rosszat

tesz valaki, Isten annál szigorúbban megbünteti. Isten igazságos. Az emberek sokszor nem igazságosak. A jókat kicsúfolják, a rosszakat megdicsérik. Isten végtelenül igazságos. (32. k.) *Mit tesz Isten a jókkal és mit tesz a rosszakkal? Isten a jókat megjutalmazza, a rosszakat pedig megbünteti, amint megérdemlik.*

Alkalmazás. Gondolatok erre többször. Ha a reggeli imádságot elvégezték, Isten megjutalmaz. Ha az iskolában figyeltek és szorgalmasok vagytok, Isten megjutalmaz. Ha engedelmeskedtek szüleiteknek, Isten látja és megjutalmazza. De aki rosszat tesz, megbünteti Isten. Egész bizonyosan megbünteti, ha most nem, később. Különösen ha meghal, kell félnie a rossz embernek. Hova juthat az ilyen? Vigyázzatok, nehogy ti is a rossz angyalok sorsára jussatok!

10. AZ ŐRZŐANGYAL.

Ma arról tanulunk, hogy milyenek hozzánk a jó és rossz angyalok.

1. *(Jó angyalok.)* A jó angyalok szeretik Istent. Mindent megtesznek örömmel, amit Isten nekik mond. Isten megmondta a jó angyaloknak, hogy szeressenek minket, földi, halandó embereket. Mert mi is Isten gyermekei vagyunk. Azért a jó angyalok szeretnek minket. Leszállanak az égből és vigyáznak ránk. Sok gyermek eltörte volna a kezét vagy lábát, ha nem őrizte volna a jó angyal. A jó angyalok őrzik testünket. Mitől őrzik? Hogy baja ne legyen. Lelkünket is őrzik a jó angyalok, mert a lélek sokkal többet ér mint a test. Ha egy gyermek hazudni akar, a jó angyal int: „Ne hazudj.” Ha rosszat akar tenni, a jó angyal súgja: „Ne tégy rosszat.” Egész csendesen szól a jó angyal a gyermek szívéhez. Ha nem akar szót fogadni, inti: „Fogadj szót.” Így intenek a jóra bennünket a jó angyalok. Nekünk sokszor imádkozni is nehezünkre esik. Tudják ezt a jó angyalok. Ezért ők is imádkoznak érettünk és mivelünk. (33. k.) *Milyenek (tehát) irántunk a jó angyalok? A jó angyalok szeretnek minket; azért őrzik testünket és lelkünket, imádkoznak érettünk és a jóra intenek.*

Szeretik a jó angyalok Istent? Mit tesznek meg azért? Miért szeretnek minket is? Szeretből vigyáznak ránk. Mit őriznek? Mi baja lehetne testünknek? Lelkünkre hogyan vigyáz? Mit tesz a jó angyal, ha egy gyermek rosszat akar tenni? Mit tesz, ha imádkozunk?

2. *(Őrzőangyal.)* A jó Isten mindegyikünk mellé rendelt egy jó angyalt. Mivel ez a jó angyal őriz bennünket, azért őrzőangyálnak nevezzük. Mikor te a világra jöttél, így szólt egy jó angyalhoz: „Ma született ott Pesten, abban és abban a házban egy kis gyermek. Siess hozzá, állj bölcsője mellé s maradj a gyermek oldala mellett, amíg él. Őrizd testét és lelkét. Ha majd meghal egyszer, vezesd hozzám.” Így szólt Isten s a jó angyal örömet fogadott neki szót s azóta folyton mellette van. (34. k.)

Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik minket őriznek? Azokat az angyalokat, akik minket őriznek, szent őrzőangyaloknak nevezzük.

Alkalmazás. Egyik városban egy szűk utca oldalán volt egy öreg, roskadozó kőfal. Errefelé ment egy napon öt éves kisleányával egy anya. Mikor a kőfaltól valami tíz lépésnyire voltak, a kisleány hirtelen megállott, mereven nézett maga elé, mintha kísértetet látna. „Mi bajod van — mondja neki anyja — jöjj már.” De a gyermek nem mozdult helyéről. Hirtelen nagy robbanás hallatszott, a fal az utca felé bedőlt s agyonnyomta volna az anyát a kisleánnyal együtt, ha csak egy pár lépéssel mentek volna is tovább. Mikor haza értek, az anya kérdezte a kislányt, hogy miért állott meg a fal előtt egyszerre? A gyermek így felelt: „Hát nem láttad?” „Kit?” „Ej hát azt a szép ifjút fehér, hosszú ruhában, ragyogó arccal? Előttem állott, úgy, hogy nem tudtam tőle tovább menni.” Így mentette meg az őrzőangyal a gyermeket és anyját a haláltól.

Ha nem is ilyen csodálatos módon, de talán egész észrevétlenül az őrzőangyal már titeket is kimentett sokféle bajból és veszedelemből. Mondjátok most magatokban: „Köszönöm, szent őrzőangyal, hogy már sok év óta mellettem vagy és sok veszélytől megőriztél.” Ezután többször gondolatok arra, hogy az őrzőangyal mindig mellettetek van. Bárhol legyetek is, viselkedjetek illedelmesen és ne tegyetek semmit, ami őt megszoríthatná. Ha egy gyermek rosszat tesz, szomorúan fordul el tőle az őrzőangyal. Ki tud valami imádságot az őrzőangyalhoz?

Ó édes, jó őrangyalom,
Vigyázz reám mindenkoron!
Légy vezérem, hogy míg élek,
Mindig jó és jámbor legyek.
S ha meghalok, vezess be
Jó Istenhez a mennybe. Amen.

3. (A gonosz lelkek.) Most még a gonosz lelkekről mondok egy keveset.

Hol vannak a gonosz lelkek? A gonosz lelkek gyűlölik Istent, mert olyan szigorúan bünteti őket. Mint ahogy a bagoly fél a naptól s bújik előle, úgy rettegnék a gonosz lelkek Istentől. Mivel a gonosz lelkek Istent gyűlölik, azért gyűlölnék minket is, Isten gyermekeit. Ó, mily borzasztóan haragusznak ránk! Mint szeretnének bennünket szerencsétlenné tenni! Hogyan irigykednek ránk, mert mi bejuthatunk a szép mennyországba, ahonnan őket örökre kutasztották. Semmit se kívánnak inkább, mint, hogy mi is rosszak legyünk s a pokolba jussunk. Gyakran feljönnek a pokolból és közelednek hozzánk a gonosz lelkek. Mindenféle rosszat súgnak lelkünkbe. „Ne imádkozzál! Lopj! Hazudj! Tégy illetlen dolgot!” Ha aztán megteszi valaki azt, amire az ördög csábítja, akkor örül és nevet az ördög. Miért örül? Reméli, hogy ez is hozzá jut a pokolba.

Alkalmazás. Ide akartok jutni, a pokolba? Isten őrizzen meg benneteket ilyen szerencsétlenségtől. Szabad-e tehát az ördögre hallgatnotok? A világot se! Ha rosszra csábít, mondjátok: „Távozz tőlem!” Vagy fohászkodjatok így: „Jézus segíts. Mária, jó anyám, ne hagyj el. Én nem akarok vétkezni.” Keresztet is vethettek magatokra. Vagy, ha lehet, vegyetek szenteltvizet. Attól fél az ördög. Hallgassatok a szent őrzőangyalra. Ő jót akar nektek. A mennyországba akar vezetni benneteket.

Kérdések: Szeretik Istent a gonosz lelkek? Szeretnek-e minket? Miért irigykednek ránk? Mire akarnak azért csábítani? Miért akarnak rosszra csábítani? Ezt jegyezzük meg: *A gonosz lelkek gyűlölnék minket és irigykednek ránk; azért rosszra csábítanak, hogy mi is a pokolba jussunk. (35. k.) Milyenek irántunk a gonosz lelkek?*

11. AZ ELSŐ EMBEREKRŐL.

Hány nap alatt teremtette Isten a világot? A hatodik napon a föld készen állott: erdők, mezők, folyóvizek, kis- és nagy állatok a szárazon és vizekben, minden elkészült. De vajjon kinek rendezte be Isten ilyen szépen a földet? Magának nem. Az angyaloknak sem. Hanem kinek?

Ma meghalljátok, hogyan teremtette Isten az első két embert.

Elbeszélés. Gerely 3. Elemi kat. 4. — (Elmondjuk végig a könyv szavaival.) Megértetés. 1. *(Ádám teremtése.)* Hányadik napon alkotta Isten az embert? Mit mondott, mikor embert készült alkotni? „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra.” Néha egy gyermekről azt mondják: „egészen az apja képe”. Mit akarnak ezzel mondani? Hasonlít az apjához, szeme, arca, szája olyan mint az apjáé. Az ember is Istennek képe. Hasonlít hozzá. Tovább még mit mondott Isten, hogy mit tegyen az ember a földön? „Uralkodjék az egész föld fölött.” Az ember uralkodik a föld fölött. Felszántja, beveti a földet s a föld kenyeret terem neki; rámegegy hajóival a vízre, s a víz viszi hátán; lefekteti reá sineit és beutazza a gőzkocsikon. Az ember uralkodik a háziállatokon; ló, ökör húzza a kocsiját, a tehén tejet ad neki. Mit mondott Isten, mikor az embert teremtette?

Azután mit tett Isten tovább? Fejet, kezet, lábat készített puha földből. Hogy hívjuk ezt együttvéve? De a test még nem élt. A kéz, a láb még nem mozdult, a szem nem látott, a test hideg és halott volt. Mit tett Isten, hogy a test eleven legyen? Isten az arcába lehelt — így — (lehel) s akkor valami nagyon finom, láthatatlan rész ment a testbe: a lélek. Isten lelket, mégpedig halhatatlan lelket lehelt a testbe és megvolt az első ember. Mi volt a neve?

Elmondom még egyszer összefüggően, meglátom, ki tudja utánam elmondani?

2. (A paradicsom.) Halljuk tovább, hogy mi történt Ádammal. Hova helyezte azután Isten Ádámot? Mint csodálkozott Ádám, mikor Isten bevezette a gyönyörű paradicsom kertbe! Voltak ott mindenféle árnyas fák, almafa, körtefa, azután rózsza, lilium, szegfű és más virágok, az ágakon madárláák énekeltek, a vizeken fehér hattyúk úsztak. Őzikek és más szelíd állatok közeledtek Ádámmal. Tisztavízű források csobogtak többfelé, s a kék égről szelíden sütött a nap . . . Ez volt az a hely, melyet Isten az embereknek szánt. Itt kellett Ádámnak dolgoznia és kertészkednie. Csak egy baj volt. Volt-e Ádámon kívül más ember is a paradicsomban? Ádám egészen egyedül volt. Ha titeket bevezetnének egy nagy kertbe, de nem volna ott senki, se apa, se testvér vagy ismerős, sehol senki, tudnátok igazán örülni? Ádámnak is nehezebb esett, hogy nem volt hozzá hasonló embertársa, akivel beszélhetett volna. Azért Isten egy másik embert is akart teremteni. Mit tett Ádammal? Mit tett vele mikor mélyen aludt? Az oldalcsontból testet alkotott, ebbe lelket lehelt, így most már volt Ádámnak társa. Mi volt a neve? Éva volt az első asszony, Ádám felesége. Mennyire örült Ádám, mikor fölébredt s Isten hozzávezette Évát! Most már két ember volt a világon. Isten később gyermekeket adott nekik, a gyermekeknek, mikor felnőttek, más gyermekeket s így mindig több ember lett a világon. Hogyan nevezzük Ádámot és Évát, mert minden ember tőlük születik? Ádám és Éva az emberek ősszülei. Milyen sorsuk volt ősszüleinknek a paradicsomban? Nagyon jó sorsuk volt. Semmi baj, betegség nem bántotta őket. Kellett-e félniük a haláltól? Isten gyermekeivé fogadta őket. Mit kívánt tőlük csak? Hogy szeressék őt. Mit akart Isten, hogy a földi paradicsomból hova jussanak majd? (Elmondani összefüggően és elmondhatni.) *Kifejtés és alkalmazás.* Olyan szép kert, mint a paradicsom, nincs többé a világon. De Isten azért velünk is sok jót tesz. Ő ad nekünk életet, egészséget, ételt, ruhát, jó szülőket. S ha szeretjük őt, nekünk akarja adni a mennyországot is. Milyen jó az Isten! (36. k.) *Ki ad nekünk minden jót? Isten ad nekünk minden jót.*

Gondoljunk hálás szívvel többször a jó Istenre! Egy kis fiú mondotta: „Ha látok egy szép virágot, mindig azt a jó Istenre gondolok, aki azt teremtette. S ha kapok egy almát vagy szőlőfürtöt, mindig azt eszembe jut a jó Isten, aki ezt nekem teremtette s azt mondom: Ó Istenem, milyen jó vagy te.” Mondjátok ti is olykor: „Istenem, teljes szívemből szeretlek téged, mert végtelenül jó vagy.”

12. AZ ELSŐ EMBEREKRŐL. II.

A multkor az első emberekről tanultunk, most majd magunkról tanulunk valamit, amit jó tudnunk.

1. (Miből áll az ember?) Mikor Isten Ádámot teremtette, először mit alkotott? Ez volt az első rész. De a test maga milyen

volt még? Hideg és mozdulatlan. Azután mit tett Isten? Arcára lehelt és lelket lehelt belé. A lélek volt a másik rész. Akkor a test egyszerre meleg lett és megmozdult, élt. Megvolt az első ember. Hány részből állott az első ember?

Mi is emberek vagyunk, mint Ádám. Nekünk is van valamin, amit látni lehet. Kéz, láb, fej, s törzs; hogy hívjuk ezt egy szóval? De valami más is van még testünkben, amit nem lehet látni. Mi az? A lélek teszi azt, hogy élünk, mozgunk, beszélünk. Lélek nélkül testünk hideg és halott volna. Minden embernek van teste és lelke. *Az ember testből és lélekből áll. Miből áll az ember? (37. k.)* Hogy hívjuk azt, amit látni lehet rajtunk? És mi van bennünk, amit nem lehet látni? A test él-e magától? Mi teszi a testet elevenné?

2. *(A hasonlóság.)* Amennyivel többet ér a gyémánt a kavicsnál, annyival többet ér a lélek a testnél. Azt láthatjuk abból, amit Isten mondott, mikor Ádámot teremtette. Mit is mondott Isten, mikor hozzáfogott, hogy embert teremtsen? Az embert úgy alkotta meg Isten, hogy hozzá hasonlítson. Talán az ember teste hasonlít Istenhez? Nem. Istennek nincs teste. Isten lélek. Mi hasonlít bennünk Istenhez? A lelkünk. Amint egy arckép hasonlít ahhoz, akit lefényképeztek, úgy hasonlít az ember lelke Istenhez. *(38. k.) Kihez hasonlít az ember lelke? Az ember lelke Istenhez hasonlít. Miben hasonlít lelkünk Istenhez?*

Isten mindent tud. Mi is sokat tudunk, amit egy állat nem tud, mert az állatnak nincs lelke. Mennél tovább jártok iskolába, annál többet tudtok majd. Megismeritek a jó Istent. Tanultok olvasni, írni, számolni. Megtanulhat-e ilyesmit egy kutya? Soha. Állat és ember között igen nagy a különbség. Azt amivel olvasni, írni, számolni tanultok, *értelemnek* hívjuk. Hogy hívjuk azt, amivel olvasni tanulunk? Istennek van értelme, éles, átható, mindentudó értelme. Az embernek is van értelme. Nem ugyan olyan éles értelme mint Istennek, de mégis olyan, hogy sokat megismerhet, amiről egy állat nem tud semmit. Az állat nem hasonlít Istenhez. Az ember lelke hasonlít Istenhez, mert *van értelme*. Miben hasonlít az ember lelke Istenhez?

És még valamiben. Mit tehet meg Isten? Isten mindent megtehet, amit csak akar. Az ember nem tehet ugyan mindent amit akar, mert akkor egyenlő volna Istennel. Istennel nem vagyunk egyenlők, de hasonlítunk hozzá. Mi is sokat megtehetünk, amit akarunk. Ha akarunk, írunk, ha akarunk, olvasunk vagy sétálunk. Ha valaki egy kutyát haragít, a kutya mérges lesz és ugat. Kell neki. Nem tehet másképp. De ha valaki megharagít egy jó gyermeket, a gyermek is érzi talán szívében fölébredni a haragot, mégis azt gondolhatja: „Nem akarok haragudni. Isten nem szereti azt, aki haragszik, azért legyőzőm a haragot.” És legyőzi. Lám, az embernek van *szabad akarata*. Az állatnak nincs se értelme, se szabad akarata. Azért az állat

nem is hasonlít Istenhez. Az ember lelke hasonlít Istenhez. Miben? Hogy értelme és szabad akarata van.

Az értelem és szabad akarat nagy és drága ajándéka Istennek! Még egy dologban hasonlít az ember lelke Istenhez. Mióta van az Isten és meddig lesz? Meghal-e valamikor Isten? Meghalunk-e mi? Igen. De csak a testünk hal meg. A lélek nem hal meg. A lélek test nélkül is tovább él. A lélek *halhatatlan*. A testünk meghal, a temetőbe kerül és porrá lesz. De a lelkünk Istenhez megy, s ha jó volt, a mennyországban, ha rossz volt, a pokolban él örökké. Milyen csodálatos! Ti csak nemrég, hat-tíz évvel előtt kezdtek élni, de most már, vége életeteknek nem lesz soha! Testetek ugyan sírba kerül egyszer, de a lelketek addig él, amíg Isten — mindig, örökké! Mennyire kitüntette Isten az embert! Milyen jó, hogy lelkünk nem hal meg soha! Mennyire kell vigyáznunk a lelkünkre, hogy tiszta és szép legyen, hogy majd Isten magához vehesse a mennyországba!

Amit most beszéltem nektek, így jegyezhetitek meg:

Lelkünk abban hasonlít Istenhez,

1. *hogy értelme és szabad akarata van,*

2. *hogy halhatatlan. — Miben hasonlít lelkünk Istenhez? (39. k.)*

Van értelmünk. Mit teszünk értelmünkkel? Mivel ismerjük meg, hogy ez tábla, ez meg pad? Szem is kell hozzá, de szeme van az állatnak is, tudja azért az állat, hogy ez tábla, ez meg pad? Miért nem tudja? Nincs értelme. Mivel tudunk olvasni, írni? Mivel ismerjük meg Istent? Az értelem nagy ajándék. Milyen az embernek az akarata? Ha valaki egy kutyát haragit, mit kell a kutyának tenni? Kell-e nekünk is haragudni, ha valaki haragit? Ha akarunk, nem haragszunk. Akaratunk szabad. Tehetjük a jót, tehetjük a rosszat is. Mit várhatunk Istentől, ha jót teszünk? S ha rosszat? Isten különösen a másvilágon fizet meg mindenkinek. Miért teheti ezt, mert milyen az ember lelke? Test nélkül is élhet a lélek? Meddig él lelkünk?

3. *(Az életcél.)* Azért kell lelkünkre nagyon vigyázni. Isten nemcsak erre a rövidke földi életre teremtett bennünket, hanem örök életre. Ádámnak és Évának megígérte Isten, hogyha szeretik őt, akkor a mennyországba jutnak. Nekünk is a mennyországot akarja adni Isten. Azt akarja, hogyha majd meghalunk, akkor üdvözüljünk, vagyis a mennyországba jussunk. A mennyországban még sokkal szebb lesz minden, mint a földi paradicsomban volt. A mennyországban van Isten trónja, ott vannak a fehérlelkű szép angyalok s mind a tiszta lelkek? A mennyországban olyan szép ének hangzik, hogy aki azt hallja, magánkívül lesz az örömtől. A mennyországban mindenünk meglesz, amit csak kívánunk, ott egészen boldogok leszünk. De vajjon a rossz emberek is bejutnak a mennyországba? Mit tett Isten a rossz angyalokkal? Így tesz majd a rossz emberekkel is. Ha a mennyországba akarunk jutni, addig amíg itt a világon vagyunk, *szeretnünk kell Istent*. Nehéz dolog ez? Nem, hiszen Isten olyan jó! Jézus csupa szeretetből meghalt értünk a keresztfán. Nem kell-e őt szeretnünk? Mennél jobban *megismeritek* Istent, annál jobban szeretitek majd

öt. S ha szeretitek, akkor szívesen *szolgáltok* is neki, megteszitek amit parancsol. S hogyan jutalmaz meg majd Isten benneteket? A mennyországgal. Ez az, amit nem szabad soha elfelednünk: *Avégett vagyunk a világon, hogy az Istent megismerjük, szeressük, neki szolgáljunk és ezáltal üdvözlünk, vagyis a mennyországba jussunk. Mi végett vagyunk a világon? (40. k.)*

Alkalmazás. Egyszer egy gyermek álmodott, azt álmodta, hogy meg kell halnia. És eszébe jutott, milyen rossz volt eddig. Nem imádkozott. Dacos, engedetlen volt. Hazudott. Egyéb csúnya bűnöket tett. „Mi lesz velem — sóhajtott álmában — ha most meghalok, Isten a pokolba taszít. Jaj nekem. Istenem ne engedj meghalni. Ezután jobb leszek.” Nagyon sóhajtott a gyermek és fölébredt. Arcán még könnycseppek voltak az ébredés után. „Ah, csak rossz álom volt — mondotta. — Hiszen élek, egészséges vagyok.” De ígétét megtartotta. Nem is lehetett ráismerni, olyan jó gyermek lett.

Mi lenne tiveletek, ha ma meghalnátok? Gondoljatok ezután többször arra, amit most hallottatok. Nem azért élünk, hogy együnk, igyunk s azt tegyük, ami eszünkbe jut. Azért élünk, hogy Istennek szolgáljunk s a mennyországba jussunk. Gondoljatok erre mindennap. Mindjárt reggel. Imádkozzatok, Fogadjatok szót. Akkor nem kell rettegnetek a haláltól.

13. AZ ELSŐ EMBERPÁR BÜNT KÖVET EL.

Milyen sorsuk volt ősszüleinknek a paradicsomban? Boldogok voltak addig, amíg Istent szerették s neki szótfogadtak. Egyszer azonban engedetlenek voltak Istennel szemben, s ebből nagy baj származott. Hogyan történt ez a szomorú eset, elmondom.

Elbeszélés. Gerely 4. Elemi kat. 5. (*Elmondjuk a történetet a könyv szavaival.*)

Megértetés. (1. A parancs.) Milyen parancsot adott Isten Ádámnak? Miért adta ezt a parancsot? Kicsoda Isten? Isten az egész világnak Ura. Ádámnak is ura volt. Azt akarta, hogy Ádám elismerje őt urának, fogadjon szót neki. Ha Ádám szótfogadott volna, Isten megjutalmazza őt a mennyországban. De büntetéssel is fenyegette Isten, ha nem fogad szót. Milyen büntetéssel? „Ha esztek róla, meghaltok.” A parancs nemcsak Ádámnak szólt, hanem Évának is. Isten ki akarta próbálni az első emberek engedelmisségét . . .

Elmondani s elmondadni kérdések segélyével e részletet.

2. (A kísértés.) Nehéz volt-e szót fogadni ebben az egy dologban a jó Istennek? Nem volt nehéz, Isten tilalma könnyű volt. Elég sok más fa volt a paradicsomban tele a legédesebb gyümölcsökkel. Hogy történt az, hogy az ősszülők mégsem tartották meg Isten parancsát? Az ördög vitte őket bűnbe.

Az ördög irigykedve nézte az első embereket. „Miért, hogy

ezek olyan boldogok? Miért szereti őket Isten? Legyenek ők is olyan szerencsétlenek, mint én vagyok." Így gondolkozott az irigy ördög. Meghallotta az ördög aztán, hogy milyen parancsot adott Isten Ádámnak és Évának. „Most ráveszem őket, hogy egyenek a tiltott fáról, akkor szerencsétlenek lesznek és meghalnak." Így tervezte az ördög. Mibe rejtőzködött el azután? Hova közeledett egyszer Éva? Mi volt a fán? Hogyan szólt az ördög Évához? Hogyan felelt a kígyónak Éva? „Meg találunk halni." (Gerely szerint.) Így mondotta Isten? „Meg fogtok halni." Éva már kételkedett Istenben, mikor ezt mondta, azt gondolta: „Ki tudja, igaz-e, amit Isten mondott? Talán nem is igaz!" Szabad volt Évának így gondolkoznia? Már ez rossz, bűnös dolog volt. Kapott ezen a feleleten a ravasz ördög. Mit mondott? „Isten nem mondott igazat nektek. Isten sajnálja tőletek ezt a gyümölcsöt. Csak azért tiltotta meg, mert aki erről eszik, az olyan okos és nagy lesz, mint az Isten." Így mert az ördög Istenről beszélni. Tudta azt az ördög, hogy Éva nem lehet soha olyan, mint az Isten? Nagyon jól tudta. Az ördög hazudott Évának.

(Elmondani és elmondadni ezt a részt.)

3. (A bűn.) Mit kellett volna Évának tenni, mikor ezt a beszédet hallotta? Rögtön elmenni a fától. Éva tudhatta, hogy a kígyóból az ördög beszél. Mert tud-e egy közönséges kígyó beszélni? Az pedig, aki a kígyóból beszélt, Istent vádolta, mint-ha sajnálná az összülöktől a gyümölcsöt. Így csak az ördög beszél Istenről. De Éva egyszerre elfeledte, mit köszönhet Istennek, mennyi jót tett velük! Tetszett neki az ördög beszéde. Tudjátok, miért tetszett? Éva kevély volt, több, okosabb akart lenni, olyan akart lenni, mint Isten! Mit tett azért? Aztán elmondta hamar Ádámnak is, mit hallott az ördögtől s rábeszélte, hogy ő is egyék.

Mit követtek el ekkor összüleink? Miért volt bűn az, hogy ettek a tiltott fáról? Aki engedetlen s olyasmit tesz, amit Isten megtiltott, az bűnt követ el. Kinek hittek jobban az összülők, Istennek vagy az ördögnek? Milyen oktalanság! Hogy mi történt velük a bűn után, majd elmondom egy másik órán.

Alkalmazás. Olykor titeket is csábít az ördög, mint Évát. Szeretné, ha bűnt követnétek el és szerencsétlenek lennétek! Sűgja a szívetekbe: „Ne imádkozzál. Minek? Lopj! Hazudj!" Mászor maga helyett az ördög egy rossz gyermeket küld s az által akar bűnbe vinni. Vigyázzatok. Isten azt mondotta: „Akarom, imádkozzál. Akarom, ne lopj, ne hazudj! Szót fogadj!" Kinek akartok inkább hinni, Istennek vagy az ördögnek?

(A történetet előlről végig elmondjuk és elmondatjuk.)

14. AZ ELSŐ EMBERPÁR BÜNE. II.

Most már tudjuk, mint követtek el bűnt összüleink! Nehogy ti is bűnnel bántsátok meg Istent és szerencsétlenek legyetek, ma megtanuljuk, hogy ki követ el bűnt?

1. (*A bűn fogalma.*) Mit parancsolt Isten az ősszülőknek a paradicsomban? Engedelmeskedtek az ősszülők? De talán elfelejtették az ősszülők a parancsolatot? Nem, jól tudták. Hiszen Éva azt mondta: „Megtiltotta Isten.” Ha Éva egy a fáról leesett s elgurult almát evett volna meg, de nem tudta volna, hogy az a tiltott fáról volt, akkor is bűnt követett volna el? Vagy talán kellett enniük? Kényszerítette őket az ördög, hogy egyenek? Nem, csak biztatta, csábította őket. Ha akarták volna, megtarthatták volna a parancsolatot. Mivel tudva és akarva nem engedelmeskedtek Isten parancsolatának, azért bűnt követtek el. Miért követtek el bűnt?

Ma is az követ el bűnt, aki tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsolatának. Ki követ el bűnt?

Adott Isten nekünk is parancsolatokat? Hány parancsolatot adott? Amit Isten parancsol, még ha nehezünkre esnék is olykor, meg kell tennünk. Isten a mi Úrunk. Ha nem fogadunk szót neki, megbántjuk őt. Akkor Isten megbüntet, mert Isten igazságos. De csak az követ el bűnt, aki tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsolatának. Ha egy gyermek haragból megölki társát úgy, hogy az elesik, bűnt követ el? Igen. Isten tiltja, hogy mást bántalmazzunk. Hát ha egy gyermek megbotlik, neki esik egy másiknak s ez elesik, bűnt követ-e el? Nem, nem akarta. Ha egy három esztendőes kicsi gyermek átkozódó szót mond, vétkezik-e? Nem, annak még nincs esze, nem tudja. (41. k.) *Ki követ el bűnt? Bűnt az követ el, aki tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsolatának.*

2. (*Egyenlő-e?*) A bűn mindig rossz, mert sérti Istent s bajt hoz ránk. De azért nem minden bűn egyforma nagy. Vannak kisebb bűnök és vannak nagyobb bűnök. Ki tudna nagy bűnt mondani? (Mást megölni, káromkodni.) Mi volna kisebb bűn? (Tréfából hazudni, valakitől egy kepecskét ellopni, kissé másra neheztelni.) A nagy bűnt halálos bűnnek is hívjuk. Aki nagy bűnt követ el, annak a lelke Isten előtt útalatos, mint egy rothadó holttest, az ilyet nem engedi Isten a mennyországba. (Hacsak meg nem bánja a bűnt.)

A kis bűnt bocsánatos bűnnek is hívják. Isten a kis bűnökkel könnyebben megbocsátja. (42. k.) *Egyenlő-e minden bűn? Nem minden bűn egyenlő; vannak nagy, vagyis halálos bűnök és kisebb, vagyis bocsánatos bűnök. Ki tudna említeni nagy bűnt? Mi volna kisebb bűn? Miért hívjuk a nagy bűnt halálosnak? Hogy hívjuk a kisebb bűnt másképp?*

Alkalmazás. A bűntől úgy kell félnünk, mint a mérges kígyótól. Még a kis bűn is sebet ejt lelkünkön. Aki a kis bűnt nem kerüli, könnyen esik nagy bűnökbe és elvész. Milyen szerencsétlenek lettek a vétkes angyalok egy bűn miatt! Mennyit kellett Jézusnak szenvedni a keresztfán a bűnök miatt! Isten nagyon szent és igazságos, azért gyűlöli és bünteti a bűnt.

3. (A hazugság.) Most általában tudjuk már, ki követ el bűnt. Még egy különös bűnről is tanulunk.

Emlékeztek még, mit mondott az ördög Évának? „Dehogyan haltok meg.” „Olyanok lesztek, mint az Isten.” Tudta az ördög, hogy ez nem igaz? Jól tudta. Hát Éva tudta-e rögtön, hogy az ördög nem mond igazat? Nem tudta. Elhitte, amit az ördög mondott. Csak később, mikor már megtörtént a bűn, látta be Éva, hogy tévedett. Az ördög nem mondott igazat, hogy Évát tévedésbe ejtse. Hogy hívjuk egy szóval az ilyen bűnt? Hazugságnak. *Hazugsággal az vétkezik, aki nem mond igazat, hogy mást tévedésbe ejtsen. (43. k.) Ki vétkezik hazugsággal?*

Hazudni sohasem szabad. Tréfából vagy mentségből sem szabad hazudni. Ki hazudott először? Az ördög a hazugság atyja, aki hazudik, az az ördög gyermeke lesz. Mi Isten gyermekei akarunk lenni. Azért mindig igazat mondjunk.

4. (A 8. parancs.) Ki tudja hányadik parancsolatban tiltja Isten a hazugságot? Hogyan szól Isten nyolcadik parancsolata? Ki a mi felebarátunk? Minden ember. Hamisat mondani egy emberről sem szabad.

Egy helyen egy rossz fiú, Jenő bedobott kővel egy ablakot. A tulajdonos kiszaladt és megfogta Jenőt. Éppen akkor ment el a ház előtt egy más fiú, Károly. Károly látta, amint Jenő bedobta az ablakot. Odahívták a rendőrt s a rendőr valamennyi jelenlétével a bíróságra ment. A bíró megkérdezte Károlyt: „Láttad fiam, hogy Jenő bedobta az ablakot?” „Láttam” — felelt Károly. Jenőt ekkor becsukatta a bíró. Ebben az esetben Károly tanu volt a bíróság előtt. Ki ellen tett tanuságot? Jenő ellen. Hamis tanuságot tett? Nem, Károly igazat mondott. Jól tudta Károly, hogy a bíró előtt mindig igazat kell mondani, mert aki hamisan tanuskodik, az vétkezik Isten 8. parancsolata ellen. De talán csak a bíróság előtt nem szabad hazudni? Máskor se szabad. S nem szabad rosszat beszélni se másról. Aki rosszat beszél másról, az *kárt tesz felebarátja becsületében.*

Egyszer egy torkos leány ellopott otthon egy koronát és elköltötte édességekre. Szülei észrevették, hogy eltűnt a pénz és vallatóra fogták. A leány tagadta, hogy lopott volna s a szolgálóra fogta, hogy az vette el a pénzt. Szülei erre a szolgát elbocsátották. A szolgát elvesztette becsületét. Alig tudott valahol helyet kapni. Ki volt ennek az oka? A torkos leány súlyosan vétkezett Isten 8. parancsolata ellen. Aki másról rosszat beszél, vagy aki másra ráfog rosszat, az vétkezik Isten 8. parancsolata ellen.

Alkalmazás. Vigyázzatok nyelvetekre! Nem szabad mindent kimondani, ami eszetekbe jut. Előbb meg kell gondolni: „Igaz ez, amit mondok?” „Nem teszek kárt másnak becsületében, ha ezt mondom?” Csak aki mindig igazat mond és szeretettel beszél másokról, kedves Isten előtt, s jut a mennyországba.

Isten 8. parancsolata ellen az vétkezik, aki a bíróság előtt hamisan tanuskodik és általában aki hazudik, vagy aki felebrátja becsületében kárt tesz. (44. k.) Ki vétkezik Isten 8. parancsolata ellen.

15. ISTEN MEGBÜNTETI ÖSSZÜLEINKET.

Ádám és Éva nagy bünt követtek el a paradicsomban. Isten látta őket, amint vétkeztek s mivel Isten útálja a bűnt, azért megbüntette őket. Ma meghalljátok, hogyan büntette meg Isten összűleinket?

Elbeszélés. Elemi kat. 6. p. 1, 2, 3. Gerely 5. p. (A szöveget végig elmondjuk.)

Megértetés. 1. (A zavar a bűn után.) A bűn előtt Ádám és Éva semmit se féltek vagy szégyenkeztek a paradicsomban. De mi történt velük a bűn után? Szégyenkeztek, hogy oly hálátlanok voltak Isten iránt. S mitől féltek? Hogy most úgy járnak, mint a rossz angyalok. Félelemből el is bújtak a kert bokrai között. Miért tették ezt? Használt nekik valamit? Isten mindent tud és mindent lát. Mit kérdezett Ádámtól? Ha az apa kiált gyermeke után: „Hol vagy?” az annyit jelent: „Ide jöjj!” Ádám és Éva is előjöttek a rejtekből. Mit felelt Ádám? Mit kérdezett ekkor Isten Ádámtól? Ádámnak most alázatosan azt kellett volna mondania: „Uram, bocsáss meg, vétkeztem.” Ehelyett mentegetődzni kezdett. Mit mondott? Hogyan kérdezte Isten az asszonyt? Hogyan mentegetődzött Éva? Azt hitték, ha mentegetődznek, nem kapnak büntetést. Pedig ellenkezőleg. Isten csak annak bocsát meg, aki bánkodik és őszintén bevallja a bűnt. Azért az összűlőket azonnal megbüntette.

(Elmondani és elmondadni ezt a részt.)

2. (A büntetés.) Kit büntetett meg először Isten? Mit mondott a kígyónak? Isten megátkozta a kígyót, amelyben az ördög rejtőzött. Azóta a kígyótól mindenki retteg és irtózik. De a büntetés nemcsak a kígyónak szólt, hanem az ördögnek is.

Mit mondott Isten azután az asszonynak? Eddig Éva sose volt szomorú, semmi baja nem volt. Kikkel kellett ezután sokat bajlódnia? Mivel a férfit elcsábította, ezután keményen parancsolt neki a férje.

Kit büntetett meg utoljára Isten? Hogyan szólt Ádámhoz? Eddig a föld magától termett mindent. Ádámnak nem kellett nehéz munkát végeznie. Isten a bűn miatt megátkozta a földet. Ezután már keveset és nehezen termett. Ádámnak annyit kellett dolgoznia, hogy gyakran a verejték, az izzadság folyt arcáról. Ha pedig nem dolgozott, nem volt kenyerre. Mi várt azután Ádámra egy ilyen keserves élet végén? A halál . . . „Amíg visszatérsz a földbe” — mondotta Isten. Mikor tért vissza Ádám a földbe? (Mikor meghalt.) A halál után pár év múlva azután a

sírban porrá lett teste. Miből teremtette Isten Ádám testét? Ezért mondta: Por vagy és porrá leszel.

Megmaradhattak-e az ősszülők a paradicsomban? Milyen keserűen sírt ekkor Éva! Későn volt. Kiket állított Isten a kert bejáratához? Miért?

Igy szűnt meg az első emberek boldogsága. Most belátták, hogy az ördög megcsalta őket. Érezték, milyen rossz a bűn! A mennyországba bejuthattak-e még? Ilyen bűnös lélekkel nem!

Képbemutató. a) Bemutatható előbb „A teremtés” című kép. Ezen látjuk a földet a bűnbeesés előtt. Minden nyugodt és boldog. Ádám és Éva imádkozva, hálás szívvel néznek Istenre. Kik vannak Isten körül? Az angyalok és imádják, dicsőítik Istent. Az állatok szelíden hevernek az ősszülők mellett. Ismersz közülük néhányat? Csak a kígyó néz ravaszul. Mintha valamit forgatna fejében! Mit látsz az égen? Mindent Isten alkotott. b) Az első emberpár vétke. Itt látjátok, amint Ádám és Éva távoznak a paradicsomból. Melyik Ádám? És Éva? Ki ez az ősz férfi a felhők között? (Istent nem lehet ábrázolni. De az emberek mégis szeretik elképzelni. A festő így gondolta.) Milyen állat ez a földön? Honnan szállott le? Milyen büntetést szabott rá Isten? Hát Évára! Hogyan sír most! Ádámnak mit mondott? Eltakarja arcát, szégyenli, hogy vétkezett. Éva vágyakozva néz vissza a paradicsom felé. Miért nem mehetett újra be? Belül szép a paradicsom. Almafa, rózsza. Kívül a föld terméketlen, tövist terem. Megvadulva futnak az állatok. A paradicsomban is ily vadak voltak?

Alkalmazás. Legyetek buzgók az imádságban, hogy az ördög meg ne csaljon és bűnbe ne vigyen benneteket. Az ördög ravasz, ti pedig gyengék és tudatlanok vagytok. Aki imádkozik, azt Isten nem hagyja el a kísértésben.

16. ISTEN MEGBÜNTETI ÖSSZÜLEINKET. II.

Miért büntette meg Isten ősszüleinket? A bűn miatt kellett távozniuk a paradicsomból. Összüleink boldogságát az rontotta meg, hogy bűnt követtek el s azzal Isten büntetését vonták magukra. Mi rontotta meg ősszüleink boldogságát?

Ma még erről a szomorú esetről beszélgetünk egy keveset. 1. *(Isten mindentudó.)* Mit tett Ádám és Éva a bűn után, hogy Isten meg ne találja őket? Lehet Isten elől elbujni? Isten mindenütt jelen van. Isten látta őket, mikor vétkeztek. Tudta azt is, hova menekültek a bűn után. Isten még azt is tudta, amit szívükben gondoltak, mert Isten mindent tud.

Ne felejtjük el ezt mi sem. Isten tudja, ami volt, ami régen történt. Mi nem tudjuk, ki élt ezen a helyen száz év előtt, Isten tudja. Tudja azt is, ami van. Hány ember jár most az utcán, hány fekszik otthon betegen, hány virágszál van a réten, hány levél a fán, Isten tudja. Mi nem tudjuk. Ehhez gyöngye az értelmünk. Isten tudja azt is, ami ezután lesz: holnap, egy év múlva,

a világ végén. Ebből mi semmit sem tudunk. Isten még azt is tudja, amit gondolunk. Isten tudja, ki gondol imádság alatt másra. Ha sötét éjjel van, mi nem látunk. Isten a sötétben is lát. Isten tudja azt, ha valaki titokban rosszat tesz. Isten előtt nincs titok. *Isten mindent tud; tudja azt, ami volt, ami van és ami lesz, sőt tudja azt is, amit gondolunk vagy titokban cselekszünk.* (45. k.) **Mit tud az Isten?**

Alkalmazás. Egy fiúcskával atyja üzenetet küldött a szomszéd házba. A fiú átment a szomszédba, de a szobában, hova belépett, nem látott senkit. Az asztalon egy kosár szép alma volt. Az ördög kísértette: „Végy el egyet, nem lát senki!” A fiúcska hangosan így szólt: „Nem veszek, Isten lát.” Ebben a pillanatban a kályha mögül előlépett egy férfi és így szólt: „Te jó fiú vagy, mert Istenre gondolsz. Végy az almákból, amennyit akarsz.” Ha megfélelkezett volna a gyermek Istenről és lopott volna, rögtön szigorúan megbüntették volna.

Gondolatok ti is többször erre: Isten lát. Isten elől nem lehet elbujni. Isten megfizet érdem szerint. Aki erre gondol, az legyőzi a kísértést és tiszta lelkű marad.

2. (Az eredeti bűn.) Ha Ádám és Éva gondoltak volna arra, hogy Isten látja őket, alig mertek volna vétkezni. Mivel azonban Istenről megfélelkeztek, szerencsétlenek lettek ők is, mi is mindnyáján. Halljátok még, hogy hogyan ártott ősszüleink bűne mindnyájunknak?

Ha apa és anya meghalnak, kik kapják meg azt, ami a szülőké volt: pénzt, bútorokat, vagyont? Gyermekeik. Minden, ami a szülőké, volt a gyermekeké lesz. De ha a szülők szegények, tele vannak adóssággal, akkor a gyermekekre nem a vagyon száll át, hanem az adósság és a nyomorúság. Így vagyunk mi is ősszüleinkkel. Kicsodák ősszüleink? Ádám és Éva. Tőlük ered minden ember. Ha Ádám és Éva engedelmeskedtek volna Istennek, akkor mi is, az ő gyermekeik boldogok lettünk volna. Minden öröm, jólét, ami az övéké volt, mireánk is átszállott volna. De mivel nem engedelmeskedtek Istennek, átszállott mireánk az ő bűnük is. Most minden ember, ha a világra jön, bűnnel a lelkén jön a világra. (46. k.) **Hogyan nevezzük azt a bűnt, mely ősszüleinktől minden emberre átszállt? Azt a bűnt, mely ősszüleinktől minden emberre átszállt, eredeti bűnnek nevezzük.**

És nemcsak a bűn hanem a büntetés is átszállott az ősszülekről minden emberre. Ma is sok beteg, szomorú, szenvedő ember van a világon. Talán már nektek is fáj a fogatok, fejetek, vagy nehéz betegek is voltak? Ez a bűn miatt van. És milyen nehéz meghalni. Mint sírnak a rokonok és ismerősök, mikor kísérnek egy koporsót a temetőbe. Pedig mindnyájunknak meg kell halnunk! A halál az első bűn miatt van. Láthatjátok ebből, hogy az ősszülők bűne valóban nagy szerencsétlenség volt. Nemcsak nekik ártott, hanem nekünk is. (47. k.) **Hogyan ártott ősszüleink bűne mindnyájunknak? Ősszüleink bűne úgy ártott mindnyájunknak,**

hogy a bűn és büntetés minden emberre átszállt és mindenki ezzel a bűnnel jön a világra.

Hadd lássam most, mit jegyeztetek meg. Azt mondtam, hogy a szülők-ről átszállt a vagyon a gyermekekre. De mi szállt át a gyermekekre, ha a szülőknek adósságuk van? Kik a mi őszzüleink? Mi hasznunk lett volna abból, ha az őszzülők engedelmeskednek Istennek? Így azonban mi szállott át róluk mireánk? Hogyan nevezzük azt a bűnt, mely róluk átszállott? A bűnnel együtt mi szállott át mireánk? Hogyan nevezzük azt a bűnt, amely átszállott? A bűnnel együtt mi szállott át még reánk? Milyen testi bajok bán-tanak minket is? S végre mi vár testünkre? Az ördög ugyancsak szerencsét-lenné tette az embereket. Hogyan ártott őszzüleink bűne mindnyájunknak?

Csak egyetlen egy volt az emberek között, akinek lelkén nem volt az eredeti bűn. Ez az egy kivétel: Szűz Mária. Szűz Mária szeplőtelenül fogantatott, Szűz Mária lelke mindjárt, mikor a világra jött a Szent Szűz, tiszta volt, mint a frissen hullott hó. Ő az, aki segíthet nekünk is, hogy tisztán éljünk és legyőzzük az ördög kísértéseit. Fohászkodjunk hozzá gyakran: „Ő bűn nélkül fogantatott Szűz Mária, könnyörögj érettünk, kik hozzád menekszünk.”

17. ISTEN MEGIGÉRI A MEGVÁLTÓT.

Ma elmondom, hogyan tette Isten jóvá azt, amit az ember elrontott a paradicsomban.

1. Mivel Isten igazságos, azért meg kellett büntetnie a bűnt, amit az őszzülők elkövettek. De Isten Atyánk marad akkor is, mikor büntet. *Isten nemcsak igazságos, hanem végnélkül irgalmas és nagyon-nagyon jó. Megsajnálta a bűnbeesett embert.* Ha titeket látna atyátok télen, csikorgó hidegben mezítláb állni a hóban s vékonyka ruhában dideregni, ő, mint megcsinálná a szíve rajtatok! Mint iparkodnék benneteket fölmelegíteni! Az emberek, kiűzve a paradicsomból, olyanok voltak, mint egy szegény koldus gyerek a téli hidegben. A mennyei Atya azért megsajnálta őket. *Meg-igéerte Ádámnak és Évának, hogy majd egyszer Megváltó fog születni, az Üdvözítő Jézus, ki megszabadítja az embereket a bűntől és újra megnyitja számukra a mennyországot.*

Mit ígért meg Isten Ádámnak és Évának? Mitől szabadítja meg a Megváltó majd az embereket? És mit nyit meg újra számukra?

Isten már előbb is sok jót tett az emberekkel. Megmutatta hogy mennyire szereti őket azzal, hogy az embert tette a látható világ koronájává, a legelsővé a földön. Bevezette továbbá az első embereket a paradicsomba, ott jóságos Atyaként társalgott velük. De hogy még akkor se taszította el magától az embereket, mikor nagy bűnnel bántották meg őt, sőt megígérte nekik a Megváltó Jézust, ebből láthatjuk, hogy Isten *végtelenül jó.*

Néha egy apa is ígér valami kedves dolgot gyermekének. Azt mondja, majd karácsonyra kapsz új ruhát. De hozzáteszi:

csak úgy, ha jól viseled magadat. Az iskolában képet ígér a tisztelendő úr. Kinek ígéri? A figyelmes, szorgalmas gyermeknek. Jól viselte magát Ádám és Éva a paradicsomban? Éppen nem. Isten mégis valami igen nagy jót ígért nekik. Mit? A Megváltót, a kis Jézust. Ez mutatja, hogy *Isten végtelenül szeret minket; ő mindig csak jót akar és jót tesz velünk; Isten végtelenül jó.* (48. k.) *Hogyan szeret minket az Isten?*

2. (49. k.) *Mi történt volna az emberekkel, ha Isten meg nem könyörült volna rajtuk? Az emberek sohasem juthattak volna a mennyországba, ha Isten meg nem könyörült volna rajtuk.* Nemcsak az összülők, mi se juthattunk volna a mennyországba. Miért nem? Mert a mennyországba csak azok jutnak, akiknek lelkén nincs bűn. Nekünk pedig már akkor is bűn van a lelkünkön, mikor a világra jövünk. Milyen bűn van akkor a lelkünkön? Később aztán más bűnökkel is megbántjuk Istent. Mi történt volna azért az emberekkel, ha Isten meg nem könyörült volna rajtuk?

3. De Isten nagyon jó, nem akarta, hogy elveszünk. *Isten Megváltót ígért és küldött, hogy az embereket a bűntől megváltsa és üdvözítse.* (50. k.) *Hogyan könyörült meg Isten az embereken? Miért ígerte és küldte el a Megváltót? Hogy az embereket a bűntől megváltsa, megszabadítsa. És még miért? Hogy az embereket üdvözítse, a mennyországba segítse. Mint örültek Ádám és Éva, amikor ezt meghallották! Türelemmel viselték ezután bajaikat. Nem panaszkodtak többé. Isten később az Úr Jézus miatt meg is bocsátotta nekik a bűnt. Hol vannak most Ádám és Éva? A mennyországban.*

Amint az összülőket, úgy minket is Jézus szabadít meg a bűntől. Hova viszik a kis gyermeket mindjárt, mikor megszületik? A kerestség ereje Jézustól van. A keresztésben az ember lelke tiszta lesz a bűntől s aki meghal, üdvözül, a mennyországba jut.

4. Amióta Isten megígérte a Megváltót, az emberek folyton várták, mikor jön el. De Ádám megöregedett, haja fehér lett, arca ráncos. Sokszor mondta gyermekeinek, hogy ő már nem látja meg a földön a Megváltót, de gyermekei talán igen. Ám meghaltak Ádám gyermekei is és sok-sok utóda, a Megváltó még mindig késett. *Az embereknek több ezer évig kellett a Megváltóra várniuk.* (51. k.) *Meddig kellett az embereknek a Megváltóra várniuk? Így akarta Isten, hogy aztán annál nagyobb örömmel fogadják az emberek.*

Alkalmazás. Örüljünk annak, hogy Isten olyan jó és irgalmas volt az emberekhez. Isten ma is ilyen jóságos. Ha vétkeznénk, nem kell elcsüggednünk, hogy én már a pokolba jutok. Nem. Isten kész megbocsátani. Csak mit kíván tőlünk? Hogy megbánjuk a bűnt. Azért ha eszünkbe jut, hogy vétkeztünk, mondjuk: „Ó Jézusom, irgalom.” Akkor Isten újra kegyelmébe fogad.

A paradicsomban maradtak-e összeüleink a bűn után? Nem, Isten kiüzte őket. Mivel foglalkozott ezután Ádám? Szántott, vetett, ásott, nagy fáradsággal művelte a földet, hogy legyen mit ennie, Isten áldást adott az összülők munkájára, adott nekik esőt, napfényt, jó termést. Az összülők tudták, hogy minden a jó Istentől van, s hogy ezért hálával tartoznak Istennek. Meg is köszönték buzgó imádsággal Istennek jóságát. Mi is szoktunk imádkozni. Mikor pl.? (Reggel, este . . .) Hol szoktunk imádkozni? (Otthon vagy a templomban.) Akkor, mikor az összülők éltek, még nem volt templom. Az összülők, hogy megköszönjék Isten jóságát, a mezőn köveket hordtak egy rakásra és oltárt készítettek. Hol van nekünk oltárunk? Milyen alakja van? (Asztal.) Az oltárra az összülők fát raktak, aztán egy szép, hibátlan bárányt megöltek, vérét az oltárra öntötték és testét az oltáron elégették. Míg a bárány az oltáron elhamvadt, addig az összülők imádkoztak Istenhez, fogadja ezt el tőlük *áldozatnak*. Néha pedig gyümölcsöt és gabonát tettek az oltárra s azt égették el *áldozatul*. Hogyan mutattak be tehát áldozatot?

Egy ilyen áldozatról mondok el nektek egy történetet.

Elbeszélés. Gergely J. Elemi kat. 7. (*Elmondjuk végig a történetet a tankönyv szavaival.*)

Megértetés. a) (*A két testvér.*) Ki volt az első emberpár? Az első emberpárnak sok gyermeke volt. Ki volt a két legidősebb fiú? Mivel foglalkozott Kain, mikor nagy lett? Mit dolgozik egy földműves? Mi terem a szántóföldön? (Búza, rozs, árpa.) Hát Ábelnek mi volt a foglalkozása? Mit őriz a pásztor? A két testvér foglalkozásra is különbözött, meg aztán szívükre nézve is. Milyen volt Kain? És Ábel? ártatlan, alázatos lélek volt, nem civakodott, szerette Istent és sokat imádkozott.

b) (*Az áldozat.*) Hogy megélhessenek, dolgoznia kellett Kainnak is, Ábelnek is. De Isten megáldotta munkájukat. Hogyan köszönték meg Istennek jóságát? (Imádkoztak.) Egyszer oltárt is építettek a mezőn. Hogyan tették ezt? Mit tett az oltárra Kain? Mit áldozott Ábel? Kinek az áldozata tetszett jobban Istennek? Kain áldozata miért nem tetszett? Kain rossz volt, nem volt ájtatos, üres szívvel és hit nélkül áldozott. Isten ki is mutatta, hogy nem tetszik neki Kain áldozata. Hogyan? Ábel oltáráról a füst szépen a magasba emelkedett, Kain oltáráról fojtogatva terült el a földön. Ebből észrevette Kain, hogy az ő áldozata nem tetszik Istennek.

c) (*A gyilkosság.*) Mit kellett volna ekkor tennie Kainnak? Bánkódnia kellett volna: „Jaj, Isten haragszik rám, mert rossz voltam. Most meg akarok javulni, hogy máskor az én áldozatom is kedves legyen Isten előtt.” Így tett Kain? Nem. Ahelyett, hogy magát okolta volna, Ábelt okolta a bajért. Elkezdett öccsére

irigykedni és haragudni, miért hogy azt Isten jobban szereti, mint őt Annyira epesztette Kaint a harag, hogy arca egészen beesett és sápadt lett. Tehetett Ábel arról, hogy Kain áldozata nem tetszett Istennek? Nem. Azért Kainnak nem is lett volna szabad haragudnia Ábelre. Ki intette erre Kaint? Maga Isten. Mit mondott neki? „Ha jót teszel, jutalmat nyersz” t. i. Istentől. S mi lesz, ha rosszat tesz? Isten látta, milyen rossz indulat forr Kain szívében, azért intette, hogy győzze le azt. Hallgatott Kain Isten szavára? Nem.

A rossz indulatból borzasztó bűn származott. Hogyan szólt egy alkalommal Kain Ábelhez? Mit tett a mezőn Kain? Az szörnyű nagy bűn volt s a büntetés rögtön bekövetkezett.

d) *(A büntetés.)* Tudta-e Isten, mit követett el Kain? Miért tudta? Mégis megkérdezte: „Kain, mit tettél?” Miért kérdezte? Azt akarta, hogy Kain beismerje vétkeit és bocsánatért esdekелjen. Megbánta-e Kain, amit tett? Nem. Isten azért szigorúan megbüntette. Mit modott neki? Tud-e a vér kiáltani? Nem. Isten azt akarta mondani, ez a gonosz tett, mellyel Kain öccsének vérért ontotta, nem maradhat büntetés nélkül. Istennek meg kell ezt büntetnie. Aztán mit mondott még Isten? Megátkozta Kaint, hogy soha semmiben ne legyen szerencséje, ne legyen áldás munkáján. Kain nem tud többé egy helyen maradni. Folyton bujdosnia kell. Nem talál majd nyugtot sehol, mindig retteg és siet tovább, tovább. Mindig, mintha egy vádoló hangot hallana maga mögött: „Gyilkos . . . testvérgyilkos.” Gyötri a lelkiismerete. Ez volt Isten büntetése Kainra, rosszabb a halálnál.

A bibliai kép bemutatása. Mit láttok ezen a képen? Ki fekszik itt a földön? Ki ez a sötét arcú ember? Miről ismered meg, hogy Kain? (Dorong van a kezében.) Ki ez az idős úr? Így szokták a festők Istent lerajzolni. Mi van itt hátul? Miből készült az oltár? Kinek az oltára ez? Mi van rajta? Miért áldozott Kain gabonát? Ábel mi volt? Azért ő mit áldozott? Nézzétek csak, Ábel oltáráról a füst szépen a magasba száll. Mit jelent ez? Hát Kain oltáránál mit látunk? Miért nem tetszett Kain áldozata Istennek? Mit érzett akkor Kain szívében? Helyes dolog volt ez? Azért hogyan intette meg őt Isten? Megfogadta Kain az intést? Még gonoszabb lett. Mit tett ezután Ábelrel? Itt fekszik szegény Ábel, holtan, sápadtan, vére elfolyik a földön. Mit tesznek báránykái? Borzadva menekülnek. Az angyalok? Rémülten szemlélik a gonosz tettet. Isten is látta, mit tett Kain, azért felelősségre is vonta. Mit kérdezett tőle? Hogyan felelt Kain? Isten ekkor kimondta a büntetést. Mit mondott? Nézzétek, kezével mily szigorúan mutat. Kain ekkor eltakarta arcát, kétségbeesett. Mennyivel jobb lett volna, ha mindjárt kezdetben legyőzi haragját! Vagy legalább megbánta és őszintén bevallotta volna bűnét!

Alkalmazás. Ha vigyáztok magatokra, néha ti is észreveszitek, hogy fölébred szívetekben a harag és irigység. Mikor

pl. egy gyermek jobban felel, mint ti és dicséretet kap. Vagy egyik testvértök ajándékot kap, szebbet, többet, mint ti. Ilyenkor gyorsan mondjátok: „Jézusom, segíts, hogy legyőzhessem magamban ezt a rossz indulatot”, s legyetek jó szívvel máshoz. Így néz tirátok is tetszéssel a jó Isten s megáld benneteket.

19. KAIN ÉS ÁBEL. II.

Milyen szavakkal mondta ki Isten Ádámra a paradicsomban a büntetést? Ezért Ádámnak, amikor Isten kiűzte a paradicsomból, dolgoznia kellett. Erősen dolgozott fiaival együtt. Kik voltak első fiai? De Isten megsegítette őket. Mit adott nekik, hogy teremjen a föld? (Napfényt, esőt, jó időt.) Hogyan köszönték meg ezt Istennek öszsülein? Imádkoztak. És még hogyan? Áldozattal. Isten szívesen vette, ha az első emberek imádkoztak vagy áldozatot mutattak be. Isten ma is akarja, hogy az emberek hozzá imádkozzanak s neki áldozatot mutassanak be. Hogyan tehetjük azt, arról fogtok ma valamit hallani.

1. *(Az imádság fogalma.)* Kivel beszélünk, amikor imádkozunk? Amikor imádkozunk Istennel beszélünk. A jó angyalok a mennyben folyton imádkoznak. Egyszer egy nagyon szent ember előtt imádság közben megnyílt a mennyország, látta ott Isten trónját s előtte sok-sok angyalt, amint mély tisztelettel imádkoztak. „Szent, szent, szent a seregek Ura Istene” — mondották — „teljes az ég és föld az ő dicsőségével.” Így imádták és dicsérték a jó angyalok szünet nélkül Istent. Amit az angyalok szünet nélkül tesznek a mennyben, azt teszik a jó emberek a földön. Szeretettel gondolnak arra, hogy milyen szent, jó és fölséges a mi Urunk és mennyei Atyánk; azért *imádják és dicsőítik őt*. Mindenk, aki szereti Istent, imádkozik. Csak a pokolban nem imádkoznak. Mi nem akarunk az ördöghöz hasonlók lenni, azért szívesen imádkozunk. Amikor imádkozunk, Istennel beszélünk, hogy őt imádjuk és dicsérjük. Mit teszünk, mikor imádkozunk? Hogyan imádják és dicsérik Istent a jó angyalok a mennyben? Mire gondoljunk mi is többször szeretettel?

Különösen akkor imádkozzunk, ha bajban vagyunk. Isten mindig segíthet rajtunk. Mert mit tehet meg Isten? De mit vár tőlünk ilyenkor? Hogy ne legyünk restek az imádságra. Azért ha egyszer megbetegednétek, mit tennétek? Miért imádkoznátok? S ha meggyógyulnátok, illenék-e akkor is imádkozni? Miért? Hogy megköszönjük, hálát adjunk Istennek.

Igy jegyezzük meg: *Amikor imádkozunk, akkor Istennel beszélünk, hogy őt imádjuk és dicsérjük, neki hálát adjunk, vagy tőle valamit kérjünk. (52. k.) Mit cselekszünk, amikor imádkozunk?*

2. *(Tulajdonságai.)* Ha imádkozunk, a jó Isten meghallgat bennünket. Az Úr Jézus mondotta: „Amit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” Mit mondott az Úr Jézus? Ez nagyon drága ígéret. Az Úr Jézus Isten Fia, amit ő megígért, az

teljesedik. Isten meghallgatja azt, aki Jézus nevében imádkozik. Ábel így imádkozott. Alázatosan térdelt oltára előtt és szíve mélyéből fohászkodott Istenhez, hogy a Megváltó kedvéért, aki majd eljön a világra, fogadja kegyesen áldozatát. Kedves volt Isten előtt Ábel imádsága? Kain azonban nem gondolt a Megváltóra. Esze máshol járt az imádság alatt, nem volt áhítatos. És hogyan dúlt-fúlt, mikor észrevette, hogy Ábel áldozata jobban tetszik Istennek! Kain kevély volt, nem volt alázatos. Nem csoda, hogy Isten elfordult tőle. (53. k.) *Mikor kedves imádságunk Isten előtt? Imádságunk akkor kedves Isten előtt, ha az Úr Jézus nevében alázatosan és ájtatosan imádkozunk.*

Kire gondol az, aki Jézus nevében imádkozik? Az Úr Jézusra. Hogyan gondolkozik az, aki alázatosan imádkozik? Én szegény bűnös vagyok. Ki nem imádkozik ájtatosan?

Imádkozunk mindig szívből és alázatosan.

Egyszer egy szent lelkiatya térdelt hátul a templomban és imádkozott. A templom tele volt imádkozó emberekkel. Egyszerre a lelkiatya valami különöset látott. Egy angyal lépett az emberek mellé s följegyezte egy könyvbe, hogy ki mit imádkozott. De hogyan jegyezte föl? Egyesek imádságát vízbe mártott tollal írta föl úgy, hogy a papíroson semmi sem volt látható. Másoknak imádságát fekete betűkkel, ismét másokét bíborpiros betűkkel, egyesekét arany betűkkel írta föl. Mi lehetett ennek a különböző följegyzésnek az oka? Egyesek imádsága semmit sem ért, mert nem imádkoztak Jézus nevében, ájtatosan. Egyeseké aranyat ért, mert igen nagy tisztelettel imádkoztak.

Ti is úgy imádkozzatok, hogy az őrzőangyal arany betűkkel írhasa fel imádságtokat.

3. (Szentmise.) Most még az áldozatról tanulunk valamit. Mit áldozott Ábel? Kedves volt-e áldozata Isten előtt? De van még egy áldozat, mely Istennek még jobban tetszett, mint Ábel áldozata. Az Isten-fia, az Úr Jézus, még sokkal kedvesebb áldozatot mutatott be Istennek, mint Ábel. Először a Kálváriahegyen mutatott be áldozatot. Oltára akkor a keresztfá volt. És mit mutatott be áldozatul? Nem bárányt vagy gabonát, hanem önmagát. Engedte, hogy a katonák odaszögezzék testét a keresztfára s meghalt azon mint áldozati bárány az emberek bűneiért. Mikor Jézus meghalt a kereszten, igen-igen értékes áldozatot mutatott be Istennek.

De az Úr Jézus nem elégedett meg azzal, hogy csak egyszer mutasson be Istennek áldozatot. Sokszor meg akarta ezt tenni. De már nem véresen a keresztfán, hanem vérzés nélkül az oltáron. Hogy hívjuk azt az áldozatot, melyet Jézus az oltáron, a templomban bemutat? Szentmiseáldozatnak hívjuk.

Mit áldozott Ábel? Kedves volt áldozata Isten előtt? Ki mutatott be Istennek még kedvesebb áldozatot? Hol mutatta be először Jézus áldozatát? Mi volt akkor oltára? Mit áldozott fel

a keresztfán? Hol mutat be most az Úr Jézus áldozatot? Hogy hívjuk ezt? Mivel Jézus a szentmisét miértünk, a mi nevünkben mutatta be, azért mondjuk:

A mi áldozatunk a szentmiseáldozat. (54. k.) Melyik a mi áldozatunk?

Bemutatható a Swoboda-féle szertartástani képekből az Úr-felmutatás. Ezen láthatjátok, amint egy áldozópap bemutatja a szentmisét. Jézus helyett, Jézus nevében mutatja be. Épp föl-emeli a szentostyát. Ebben a szentostyában Jézus van jelen. Azért imádjuk, Jézus a szentostyában épp úgy jelen van, mint mikor a keresztfán függött értünk. Azért van iderajzolva a keresztfá.

Milyen tisztelettel kell jelen lennünk a szentmisén! Ha a Kálvárián lettünk volna, bizonyosan szent komolysággal néztük volna, hogyan haldoklik Jézus szeretetből értünk a kereszten. A templomban is szent komolysággal kell az oltárra néznünk, imádkoznunk s az Úr Jézusra gondolnunk.

4. *(Az ötödik parancs.)* Befejezésül még Kainról jegyezzünk meg valamit. Mit tett Kain öccsével Ábelrel? Megölni mást, el-venni másnak az életét, igen nagy bűn. Hányadik parancsolatban mondja Isten, hogy „ne öl”? Még ma is megesis sokszor, hogy egy gonosz ember megöli, meggyilkolja embertársát. A gyakosság égbekiáltó bűn. Mit tesz a gyilkossal a földi bíró? Akasztófára ítéli. A gyilkost felakasztják. Még szigorúbban bünteti őt Isten a másvilágon.

No de ti, hála Isten, nem vagytok oly gonoszok, nem öltetek meg senkit. De azért alig mondhatjátok, hogy még sose vétkeztek az ötödik parancsolat ellen. Van itt még sok más bűn is. Milyen rosszindulat volt Kain szívében öccse iránt? Harag, irigység, gyűlölet. Megölte volna Ábelt, ha nem haragudott volna rá? Nem. Isten azért az ötödik parancsolatban nemcsak azt tiltja, hogy mást megöljünk, hanem azt is, hogy másra haragudjunk. Gondolkozzatok csak, nem haragudtatok másra? Nem csúfoltatok ki mást? Nem veszekedtetek, verekedtetek mással? Ezt mind tiltja Isten az ötödik parancsolatban. Aki mást megüt, vele verekszik, az kárt tesz *felebarátja testi életében*. De nemcsak a testében, hanem a lelkében is kárt lehet tenni másnak. Hogyan? Aki mást rábeszél, hogy lopjon, hazudjék vagy más rossz dolgot tegyen, az *kárt tesz felebarátja lelki életében*.

Nem szabad a magunk életében sem kárt tenni. Némelyik gyermek elrontja egészségét azzal, hogy pl. éretlen gyümölcsöt eszik, kocsik előtt szalad át, magas fára mászik. Isten ezt is tiltja az ötödik parancsolatban. Általában: *Isten ötödik parancsolata ellen az vétkezik, aki felebarátjának vagy önmagának testi vagy lelki életében kárt tesz. (55. k.) Ki vétkezik Isten ötödik parancsolata ellen?*

Alkalmazás. Vigyázzatok jobban ezután, hogy a haragot legyőzzétek szívetekben. Ne veszekedjétek, Isten látja azt, ha

valaki megbánt benneteket. Isten majd megfizet mindenkinek. A gyermek Jézus sohase csúfolódott vagy veszekedett. Mondjátok többször: „Szelíd és alázatos Jézus, tedd, hogy az én szívem a tiedhez hasonló legyen.”

20. A VIZÖZÖN.

Mit tesz Isten a jókkal és mit tesz a rosszakkal? A jókat megjutalmazza, a rosszakat pedig megbünteti. Hogy ez csakugyan így van, arról már nem egy esetet hallottatok. Hogyan büntette meg Isten pl. a rossz angyalokat? Mit tett az összlőlőkkel, mikor vétkeztek? Mivel büntette meg Kaint? Ma is egy ilyen szomorú esetet beszélek el. Elmondom, hogyan pusztította el egyszer víz által Isten a rossz embereket.

Elbeszélés. Gerely 8. Pokorny 8. (Elmondjuk a történetet végig a tankönyv szövegével.)

Megértetés. a) (Az emberek gonoszsága.) Eleinte csak hány ember volt a földön? Kettő. Ádám és Éva. Mindig ilyen kevesen maradtak? Megsokasodtak, mindig többen lettek. A megölt Ábel helyett Isten más gyermekeket adott az összlőlőknek, mikor ezek megnőttek, nekik is sok gyermekük született. Így mindig több ember lett a földön. Jók voltak-e ezek az emberek? Sajnos, nem. Csak kevesen fogadtak szót Istennek, a többiek rút bűnöket követtek el, Istennel nem törődtek és napról napra gonoszabbak lettek. Vajon rögtön megbüntette-e Isten a rosszakat? Nem. Az Úr sokáig eltűrte az emberek gonoszságát és várta, hogy megjavuljanak. Miért tűrt Isten sokáig? Mert az Isten végnélkül türelmes és irgalmas. Mint egy szelídlelkű édesapa, nem szívesen büntet és nehezére esik, ha meg kell büntetnie a rossz gyermeket, úgy az Isten is jobban szeretné, ha nem kellene büntetnie. Ám az emberek nem akartak megjavulni. Azt képzelték, hogy Isten nem tud büntetni vagy elnézi a rosszat. De ebben csalódtak. Isten gyűlöli a rosszat, Isten végtelenül szent. Mit határozott el azért? Hogy elpusztítja víz által az összes embereket.

b) (Noé.) Akadt-e a rossz emberek között néhány jó is? Igen. Ki volt pl. ilyen? Noé és családja. Isten szerette őket. Elhagyta őket azért pusztulni a rossz emberekkel? Nem, Isten a jókat segíti, megjutalmazza. Mit parancsolt Isten Noénak? „Készíts bárkát.” Mi volt a bárka? Egy nagy hajó. (Nagy faház, mely a vízen úszott.) Miért kellett a bárkának nagynak lenni? Mert nemcsak Noénak és családjának, hanem sok állatnak is kellett benne helyet foglalni, azonkívül ennivalót is kellett bevinni hosszú időre. Hány évig dolgozott Noé a bárkán? Mire intette ez idő alatt az embereket? „Tartsatok bűnbánatot — így szólt az emberekhez — mert Isten türelme elfogy, víz borítja el a földet s a gonoszok mind nyomorultan elpusztulnak.” Hallgattak-e Noé szavára az emberek? Ma is akadnak ilyen könnyelmű gyermekek, akiken kárbavész minden jóakaró intés. Hiába intük

őket szüleik, tanítóik, őrzőangyaluk, ők csak a maguk rossz indulatai szerint élnek. Az ilyen gyermekeknek rendesen rossz végük lesz. Ti is ilyenek akartok lenni? — Mit tett Noé, mikor végre a bárka elkészült?

c) (*A vízözön.*) Most aztán hirtelen bekövetkezett Isten büntetése. Mi történt? Esett az eső, de oly sűrűen, hogy csak úgy szakadt. És szakadt szünet nélkül, éjjel-nappal, 40 napon át. Eleinte az árkok és mélyedések teltek meg vízzel, aztán emelkedett az árvíz, utak, földek, házak a vízben úsztak. A víz befolyt a szobákba s folyton nagyobb lett. Mit tettek a megrémült emberek? Menekült ki merre tudott. Egyesek a háztetőre másztak, mások magas fákra kapaszkodtak vagy a hegyek csúcsait igyekeztek elérni. Használt-e ez valamit? Nem. A víz folyton özönlött, (azért hívjuk vízözönnek) úgy, hogy utoljára még a legmagasabb hegyek is víz alá kerültek.

Maradt-e valaki életben a rossz emberek közül? Senki. Mind elpusztultak s velük együtt a szárazföldi állatok. Csak ki maradt egyedül életben? Noé és családja s azok az állatok, melyek a bárkában voltak. A bárka nyugodtan úszott a hullámokon s nem lett semmi bántódása. Ki vigyázott rá? Isten s az ő szent angyalai.

Képbemutató. (Részletezve I. II. k.)

d) (*Az áldozat.*) Mikor az utolsó bűnös is elvette büntetését, az eső megszűnt. Mi történt a vízzel? Apadt, lejjebb szállott. Hol állott meg Noé bárkája? Egy hegyen. Itt sokáig várt Noé, hogy a föld kiszáradjon. Mit tett, mikor látta, hogy a föld már száraz? Kiszállott a bárkából s az állatokat is kieresztette. Amint lement a hegyről Noé, mindenfelé csak pusztulást, holttesteket látott. Mélyen hálás volt Isten iránt, hogy őt és családját Isten minden bajtól megőrizte. Forró imádsággal mondott Istennek köszönetet. Még ez sem volt elég. Mint egykor Ábel, ő is oltárt készített. Mit mutatott be Istennek? Így akarta háláját, köszönetét kifejezni a jószágos Isten iránt. Kedves volt-e Isten előtt Noé áldozata? Mit ígért meg neki Isten?

Képbemutató. (L. II. k.)

Alkalmazás. Legyetek ti is hálásak. Ha kaptok valakitől ajándékot, jótéteményt, illedelmesen köszönjétek meg. Kitől kapjuk a legtöbb jót? Istentől. Köszönjétek meg Istennek azzal, hogy nem felejtetek el reggel és este imádkozni és szívesen mentek vasárnap a templomba, hogy ott jelen legyetek a *mi* nagy áldozatunkon. Melyik a *mi* áldozatunk? A szent miseáldozat.

21. A VÍZÖZÖN. II.

Ma ismét a vízözönről beszélgetünk. Megszívleljük, hogy mire int bennünket ez a szörnyű istenítélet.

1. (*Isten szent.*) Mi történt az emberekkel, mikor meg-sokasodtak? Jók maradtak-e? (Napról-napra gonoszabbak lettek.)

Ki maradt végül csupán istenfélő? Noé és családja. Isten ekkor már nem nézhette tovább az emberek rosszaságát. Mert Isten utálja és gyűlöli a rosszat. Amilyen utálattal és ijedtséggel néz egy gyermek egy mérges pókra, mikor az gyorsan mászik a gyermek ruháján, olyan utálattal nézi Isten a rosszakat. Mit tett azért a rossz emberekkel? Noét ellenben szeretete Isten. Miért? Azért meg is mentette a vízözöntől. Ilyen az Isten ma is. Csak a jót szereti, a rosszat pedig utálja. Mit szeret és mit utál az Isten? Azért azt mondják, hogy Isten szent. Milyen az Isten, mert csak a jót szereti?

Voltak jó emberek, mint Ábel, Noé és mások, akik nagyon féltek a bűntől s mindig azt tették, ami Isten előtt kedves. Az ilyen jó embereket is szenteknek hívjuk. Annyira szentek voltak ezek az emberek, mint Isten? Nem, még csak közel se jutottak Isten szentségéhez. A jó angyalok a mennyben szintén szentek, Szűz Mária az angyalok királynéja is igen szent, de Isten még sokkal inkább. Isten végtelenül szent. (56. k.) Mit szeret és mit utál Isten? *Isten csak a jót szereti, a rosszat pedig utálja, Isten végtelenül szent.*

Alkalmazás. Mire kell azért vigyáznotok, ha azt akarjátok, hogy Isten előtt kedvesek legyetek? Jegyezzétek meg, Isten soha senkinél nem nézi azt, szép ruhája van-e, sok pénze, gazdag szülei, hanem csupán azt, hogy ártatlan, jó gyermek-e? Aki imádkozik, szót fogad, türelmes és szolgálatkész másokhoz, azt Isten szereti. Aki hazudik, veszekedik, magát illetlenül viseli, az lehet még oly okos vagy gazdag, Isten olyan utálattal néz rá, mint ti egy döglött ebre.

Volt egyszer egy szegény pásztorleány, aki nagyon beteges volt. Teste tele volt sebekkel, kiütésekkel. Arca sápadt, ruhája csupa folt. Gonosz mostohaanyja volt, aki ütötte, verte, koplaltatta őt. Az istállóban kellett kevéske szalmán hálnia. Egész napra nem kapott mást, mint egy darab kenyeret. De ez a pásztorleányka igen ártatlan, jószívű, szent leányka volt. Szabad idejében mindig imádkozott. Boldog volt, ha templomba mehetett szentmisére. Mennyire szeretete őt Isten, az halálakor tünt ki. Amikor egyik éjjelen meghalt egy istállóban, akkor többen látták, hogy kívül az istálló fölött, egészen föl az égig, fényes, aransugaras út volt, melyen fehér ruhába öltözött koszorús leányok és angyalok szálltak alá, hogy föl kísérjék a leányka szép lelkét a mennyországba. Úgy hívják ezt a szent pásztorleányt: Szent Germána.

Ha a mennyországba akartok jutni, nektek is szenteknek kell lennetek. A mennyországba Isten csak szenteket enged be. Gondoljatok erre többször.

2. *(Isten türelmes és irgalmas.)* Beszéljünk most újra arról az időről, mikor a vízözön volt. Mit parancsolt Isten Noénak, mikor elhatározta, hogy megbünteti az embereket? (Hogy bárkát építsen.) Mennyi ideig dolgozott Noé a bárkán? Nem készíthette volna el a bárkát hamarabb is? Vajjon miért akarta Isten, hogy

Noé olyan lassan dolgozzon? Isten sokáig várt azért, hogy az emberek megtérjenek és megjavuljanak, Noé folyton intette az embereket: „Vigyázzatok, már betelik a mérték. Isten keményen büntet. Javuljatok meg!” Látjuk ebből, hogy noha Isten igen-igen szent, azért végtelenül türelmes is.

Ma is ilyen az Isten. Ma is van a világon nem egy bűnös, gonosz ember, aki megérdemelné, hogy Isten rögtön lesujtsa őt villámaival s a pokolba taszítsa. De Isten türelmesen vár, mert nem szívesen büntet. Szeretné, ha nem kellene büntetnie. Mit szeretne inkább, hogy mit tegyen a bűnös? Megtérjen, megjavuljon.

Isten (tehát) nem büntet mindig azonnal, hanem gyakran sokáig vár, hogy a bűnös megtérjen, vagyis megjavuljon; Isten végtelenül türelmes. (57. k.) Mikor büntet az Isten?

Az emberek Noé intésére nem akartak megjavulni. Akkor bekövetkezett a vízözön. Hány napig esett az eső? A víz mindig magasabbra emelkedett. Akkor már megijedt sok bűnös ember. Hova menekültek? De csakhamar észrevették, hogy nincs menekülés, meg kell halni. Most azután sok bűnös magába szállott. Sírva fohászkodtak Istenhez: „Ó Istenem, légy irgalmas. Most belátom, hogy rosszul tettem.” Vajjon megbocsátott-e ezeknek Isten? Igen. A vízözöntől nem menekültek ugyan meg, de a pokoltól igen. Isten olyan irgalmas, hogy mihelyt egy bűnös ember szívből és őszintén bánkodik, hogy Istent megbántotta, Isten azonnal kész vele kibékülni, kész neki megbocsájtani. Így volt ez a vízözön idején, s így van ma is. Amikor Jézus a keresztfán haldoklott, mellette függött egy más kereszten egy nagyon gonosz ember, egy lator. Ez egész életén át bünt-bűnre halmozott, lopott, rabolt, embert ölt. De mikor a Kálváriahegyén maga mellett haldokolni látta az Isten Fiát, s látta, milyen szelíden tűr mindent, akkor a lator megtért, megbánta bűnét. „Uram, — így szólt alázatosan az Úr Jézushoz — emlékezzél meg rólam, ha országodba jössz.” Mit felelt neki Jézus? „Még ma velem leszel a paradicsomban.” — Látjuk ebből, hogy *Isten a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát; Isten végtelenül irgalmas. (58. k.)* Hogyan bánik Isten a megtérő bűnőssel?

Milyen szerencse ez, hogy Isten ilyen irgalmas! Máskülönben talán egyikünk se juthatna a mennyországba. Hiszen mi is csak szegény bűnösök vagyunk. De ha vétkeztünk, ne felejtsük el utána komolyan és szívből Istenhez fohászkodni: „Istenem, bocsáss meg, hogy ismét megbántottalak.” Akkor Isten nem taszít el magától.

3. (A 6. parancs.) Befejezésül még azt mondom meg, hogy miféle bűnök miatt büntette olyan szigorúan Isten az embereket a vízözön idején. Azok az emberek, akiket Isten akkor sok gyötrelem után a vízbe fullasztott, szemérmetlen, csúnya bűnöket követtek el. Ezeket a bűnöket a szent Isten különösen utálja. Mikor később a tízparancsolatot adta, az efféle bűnöket külön

parancsolattal tiltotta el. Hogyan szól a 6. parancsolat? „Ne paráználkodjál” — annyit jelent, ne tégy semmi szemérmetlen dolgot. Isten azt akarja, hogy szemérmes, tisztalelkű gyermekek legyetek. Halljátok, hogyan viselkedik a szemérmes gyermek?

Reggel, ha az ágyból fölkel, mindjárt veszi ruháját és betakarja testét. Alul a láb, azután a kéz, nyak, fej szabadon lehetnek, de a többi helyen a testet ruhával kell betakarni. Azt, ami a testen ruhával van betakarva, nem szabad szükség nélkül (vagy csúnya örömmel) nézni, érinteni. Ilyet a szemérmes gyermek nem tesz. Sőt ha észreveszi, hogy kicsi testvére vagy más kis gyerek nem vigyáz s nagyon fölemeli ruháját, elfordul tőle s komolyan rászól: „Takard be magadat.” Ha egy könnyelmű társa szemérmetlen dologról beszél hozzá, nem hogy kíváncsian hallgatná vagy nevetne, hanem inkább utálattal és haraggal elfordul tőle. Még csak gondolni se akar ilyen piszkos, szemérmetlen dolgokra egy jó gyermek. Ha észrevétlenül eszébe jut ilyesmi, mindjárt másra gondol és azt mondja: „Jézusom, nem akarok vétkezni.” Este a levetkőzésnél nagyon ügyel a szemérmes gyermek, hogy senki ne lássa őt ruha nélkül. Siet az ágyba feküdni, betakarja magát, kezét illedelmesen maga mellé teszi s így alszik el. Tudja, hogy a szent Isten mindent lát, azt is, ami a sötétben történik.

Igy viselkedik a szemérmes gyermek, aki Istenhez akar jutni a mennyországba. Mennyire szereti az Úr Jézus az ilyen ártatlan, jó gyermekeket! Ezek az ő kedvencei. Az ilyen lilimlelkű gyermekek számára különös áldást tart fenn a földön is meg a mennyben is. De aki szemérmetlen dolgot néz vagy cselekszik, beszél vagy csak gondol is, az nagy bünt követ el a 6. parancsolat ellen s ha így meghal, a pokol tűzébe jut. Ha *véletlenül* jutna eszébe egy gyermeknek valami csúnya dolog, s ő, mihielyt eszébe jut, hogy nem szabad, elüzi ezt a gondolatot magától, az nem vétkezik. Vagy ha, egy gyermek véletlenül lát, hall valami csúnyát, az se bűn. Csak aki tetszéssel, bűnös akarattal néz, gondol, ilyesmit, az bántja meg Istent. *Isten 6. parancsolata ellen az vétkezik, aki bűnös akarattal gondol, beszél, néz vagy cselekszik szemérmetlen dolgot. Ki vétkezik Isten 6. parancsolata ellen? (59. k.)*

(Részletesen visszakérdezni nem kell.)

Legyetek mindig szemérmes gyermekek, gondolatok a vízözönre, hogyan fullasztotta Isten a hullámokba azokat, akik nem voltak szemérmesek. Isten ma is éppen úgy utálja a szemérmetlenséget, mint akkor s megbünteti azokat, akik a 6. parancsolat ellen vétkeznek.

22. ÁBRAHÁM.

Ki volt az az istenes jó ember, aki megmenekült a vízözönből? Ma ismét ilyen jó, istenfélő emberről tanulunk. Ennek neve Ábrahám. Hogyan hívták?

Elbeszélés. Gerely 9. Elemi Kat. 9. (Elmondjuk a könyv szövege szerint.) Megértetés. 1. (Bálványozás.) Mi történt az emberekkel a vízözön után? (Mindig olyan kevesen maradtak?) Nem is maradtak ezután már egy helyben, hanem mit tettek? A mi városunkban sok ember lakik. Vannak-e más városok is? Ismertek más községet is? Így történt a vízözön után is. Elmult száz és száz év s ezalatt különféle városok és falvak keletkeztek.

Jók maradtak-e az emberek? Hamar elfelejtették, milyen szigorúan büntetett Isten, mikor a vízözön volt! Imádkoztak-e még Istenhez a rossz emberek? Nem, nem gondoltak rá, utóbb egészen elfelejtették, hogy kicsoda Isten. Mit kezdtek imádni Isten helyett? Istennek teremtményeit, pl. napot vagy egyes állatokat, pl. bikát, tehenet kígyót. Vagy pedig mit faragtak ki kőből és fából? Szobrokat. Ezeket bálványoknak hívjuk. Hogyan hívjuk? Ez nagy oktalanság, de bűn is volt. Mert csak kit szabad imádni? Hogy hívjuk az olyanokat, akik az igaz Isten helyett bálványokat imádnak? Pogányok.

Egy istenfélő, jó ember mégis lakott a pogányok között. Hogy hívták? Ábrahám is a bálványokhoz imádkozott? Soha. Ezért Isten szerette őt. Kiválasztotta Ábrahámot, hogy ő legyen az Istenben hívők atyja.

(Elmondani és elmondadni e részletet.)

2. *(Izsák föláldozása.)* Hány esztendő koráig nem volt Ábrahámnak fia? Ekkor végre fia született. Hogyan hívták? Mint örült Ábrahám, hogy Isten gyermekkel áldotta meg! Milyen gyöngéd atyai szeretettel nézett kicsi gyermekére! Vajon hogyan fejezhette ki háláját Isten iránt? (Imával is, meg aztán még valamivel . . . Mit tett Ábel . . . Noé hasonló esetben?) Áldozatot mutatott be. De Izsáknak lehetett is örülni. Milyen jó fiú lett, amint növekedett? Szelíd, jó fiú, okos, erényes. Apja napról-napra jobban szerette.

Isten ekkor valami igen nehéz dolgot kívánt Ábrahámától. Mit mondott neki? Miért kívánta ezt Isten Ábrahámától? Próbára akarta tenni. Akarta látni, milyen erős a hite. Tud-e engedelmeskedni akkor is, ha nagyon nehéz és fájdalmas dolgot parancsol Isten? Mert hogyan fáj az egy apának, ha meghal egy jó gyermeke. Hogyan sírnak a szülők, mikor a temetőbe kísérik gyermekük koporsóját! Nem egy még zúgolódik is Isten ellen, minek adta neki a gyermeket, ha most újra elveszi tőle. Ábrahámától pedig azt kívánta Isten, hogy ő maga tegye az oltárra és áldozza fel, ölje meg Izsákot. Ez jobban fáj Ábrahámnak, mintha valaki a szívét tépte volna ki testéből. Kész volt-e mégis engedelmeskedni? Mit mutatott ezzel? Hogy Istent jobban szereti, mint Izsákot vagy bárkit a világon.

Hova ment aztán fiával Ábrahám? Az oltárra rátette a tüzfát. Mit tett most Izsákkal? (Megkötözte.) Hogy megrémült Izsák, mikor meghallotta, hogy ő lesz az áldozat! Ilyen fiatalon,

erőszakosan meg kell halnia! De mikor hallotta, hogy Isten így akarja, szelíden tűrt mindent. Most következett a legszomorúbb pillanat: Ábrahám fölemelte a kést, hogy fiának szívébe szúrja. De mi történt e percben? Mit mondott az Úr anyaga? Isten most már látta, hogy Ábrahám jobban szereti őt, mint fiát. Mit áldozott fel aztán Ábrahám fia helyett?

(Elmondani összefüggően és elmondadni.)

Hogyan jutalmazta meg Isten Ábrahámot? Az ő nemzetiségéből, vagyis az ő családjából születik majd a Megváltó. Ez nagy kitüntetés volt Ábrahámra. Az is nagy jutalom volt Ábrahámra, hogy tiszta és vidám lelkiismerettel ment haza fiával. Érezte, hogy Isten még jobban szereti őt most, vigyáz reá s örök jutalmat ad neki majd a mennyországban.

(Kép a tankönyvből. Mi van a földön? Mi van az oltáron? Miért kellett a fa? Elégetni az áldozatot. Ki az áldozat? Egy kedves ifjú, kicsoda? Ki áll mögötte a késsel? Szabad megölni mást? De itt is Isten külön kívánta az áldozatot. Isten az élet, halál ura. Megölte Ábrahám Izsákot? Isten csak próbára akarta tenni. Mit áldozott fel fia helyett? Itt látjátok a kost. Hogyan jutalmazta meg Isten Ábrahámot?)

Alkalmazás. Tőlünk ilyen nehéz áldozatot nem kíván Isten. Annál szívesebben kell megtartanunk, amit Isten parancsol. Milyen szomorú, ha egy gyermek restségből elmulasztja vasárnap a szentmiseáldozatot! Még a 3. parancsolatot se tudod megtartani? Olyan nehéz ez? Győzzük le a restséget.

23. ÁBRAHÁM. II.

Ma megtanuljuk Ábrahámától, hogyan kell viselkednünk nekünk is Istennel szemben.

1. *(Az első parancs.)* Mikor Ábrahám a világon volt, csupa olyan emberek között élt, akik a jó Istennel nem törődtek. Mit imádtak Isten helyett? (Napot, holdat, bálványokat.) Ábrahám is így tett? A világért sem. Ábrahám tudta, hogy Isten teremtett mindent. Isten a mi legfőbb Urunk. Azért őt kell csupán tisztelni és *imádni*.

Isten többször megjelent Ábrahámnak és többféleképpen mondott neki. Amit Isten Ábrahámnak mondott, azt Ábrahám erősen *hitte*. Tudta, hogy Isten mindig igazat mond, Isten meg nem csalhat.

Isten néha nehéz dolgot kívánt Ábrahámától. Pl. mit kívánt tőle? (Hogy áldozza fel Izsákot.) Ábrahám mégse zúgolódott. *Remélte*, hogy Isten mindent jóra fordít. Bizott Isténben, hogy majd megsegíti.

Ábrahám szerette Izsákot, hiszen Izsák olyan jó és szeretetre-méltó fiú volt. De kit *szeretett* még jobban?

Istennek nagyon tetszett, hogy Ábrahám hisz benne, remél Isténben és szereti őt s hogy nem imád bálványokat, hanem

egyedül őt, az igaz Istent. Azért megáldotta Ábrahámot s a mennyországba segítette.

Isten tőlünk is elvárja, hogy úgy tiszteljük őt, mint Ábrahám. Külön parancsolattal rendelte el ezt. Hogyan szól a tízparancsból az első? „*Én vagyok a te Urad Istened. Uradat Istenedet imádd és csak neki szolgálj.*” (60. k.) Mit parancsol Isten az első parancsolattal? *Isten az első parancsolattal parancsolja, hogy benne higgyünk és reméljünk, őt szeressük és imádjuk.*

2. (Az isteni erények.) Az első, amit Isten parancsol, hogy higgyünk benne. Isten nekünk is, mint hajdan Ábrahámnak, többfélet kijelentett. Amit itt az iskolában hallotok a hittanórán a jó Istenről, azt mind Isten maga mondta meg nekünk. Megmondta pl., hogy három isteni személy van. Kik azok? Megmondta, hogy a lelkünk nem hal meg, hanem milyen? Megmondta, hogy ha jók vagyunk, a mennyországba jutunk, ha pedig rosszak, a pokolba. Amit Isten mondott, az mind igaz. Isten nem mondhat hazugságot. Azért Istennek hinnünk kell. Mi mindnyájan szívesen hiszünk Istenben. Isten szereti, ha ezt többször megmondjuk neki. Így mondjuk meg: *Istenem, hiszek tebenned, mert örökké igazmondó vagy.* Hogyan? Ha így imádkozunk, akkor fölindítjuk magunkban a hitet. Hogyan indítjuk fel magunkban a hitet? Miért kell azt hinnünk, amit Isten mondott? Mit mondott nekünk a jó Isten önmagáról? Mit mondott a mi lelkünkéről? Mit mondott, mi lesz velünk a halál után? S amit itt a hittanórán Istenről hallunk, kitől tudjuk? Ezt mind Isten maga mondta nekünk. Magunktól ezt nem tudhatnánk.

Hinnünk kell Istenben, azonkívül remélnünk is kell benne. Istentől kell várnunk minden jót. Mi lehet a legnagyobb jó, amit Istentől várunk? A legnagyobb jó: a mennyország. Mint gondolkodni reménykedve a gyermekek a karácsonyfára! Találgatják, milyen lesz majd, mi lesz rajta? Még inkább kell reménykedve gondolkodni a mennyországra. Ó, milyen szép lesz ott, mint fogunk ott örülni! Szabad-e gondolkodni azt: én a mennyországba jutok? Szabad, sőt kell is. Isten megígérte, hogy aki engedelmeskedik neki, az a mennyországba jut. Megtartja Isten, amit megígért? Egész biztosan. Isten hű. Nem szegí meg ígéretét. De ha valaki vétkezett volna, szabad-e annak is remélni, hogy bejut a mennyországba? Szabad. Csak bánja meg a bűnt. Akkor Isten megbocsát neki. Mert milyen az Isten? Végtelenül irgalmas. Isten akarja, hogy nagyon reméljünk és bízunk benne. Szereti, ha ezt többször meg is mondjuk neki. Így mondhatjuk meg: *Istenem, remélek tebenned, mert végtelenül hű és irgalmas vagy.* Hogyan? Ha ezt imádkozzuk, fölindítjuk magunkban a reményt. Hogyan indítjuk föl magunkban a reményt?

Még egyet kíván tőlünk Isten, hogy t. i. szeressük őt. Isten a mi mennyei Atyánk. Istentől jön minden jó. Ó, milyen szép és szeretreméltó Isten! A jó angyalok az égben folyton Istenre néz-

nek s tele vannak örömmel, hogy láthatják Istent. És mennyire szeret minket Isten! Öröktől fogva szeretett bennünket. Azért akarja, hogy mi is szeressük őt. Mondjuk azért többször: *Istenem, minden fölött szeretlek téged, mert végtelenül jó és szeretetreméltó vagy.* Hogyan mondjuk meg Istennek, hogy szeretjük őt? Ha ezt imádkozzuk, akkor fölindítjuk magunkban a szeretetet. Miképen indítjuk fel magunkban a szeretetet?

Hit, remény, szeretet a legszebb imádságok, melyeket Istenhez mondhatunk. Imádkozzátok azután többször ezt a három kis imát, a jó Istennek ezzel örömet szereztek s bő áldást kaptok tőle. (61. k.) Miképen indítjuk föl magunkban a hitet, reményt és a szerelelet? *Istenem, hiszek tebenned, mert örökké igazmondó vagy!*

Istenem, remélek tebenned, mert végtelenül hű és irgalmas vagy!

Istenem, minden fölött szeretlek téged, mert végtelenül jó és szeretetreméltó vagy!

Egyéb imádságaitokat is tisztelettel végezzétek Istenhez. Kihhez imádkoznak a pogányok? Tudnak-e nekik a bálványok segíteni? Kitől kapunk mindent? Istené minden, ami a világon van. Ő a mi legfőbb Urunk. Azért egyedül csak őt szabad imádni és tisztelni. Mit parancsol Isten az első parancsolattal?

24. ÁBRAHÁM. III.

Ma megtanuljuk Ábrahámától, hogyan kell Istent szeretnünk?

1. *Minden fölött.* Mikor Isten megparancsolta Ábrahámnak, hogy áldozza fel fiát Izsákot, Ábrahám elsápadt és nagyon szomorú lett. Miért lett szomorú? (Mert nagyon szerette fiát.) Ezután több napon át buzgón imádkozott, hogy a jó Isten világossítsa és erősítse meg, hogy azt tegye, ami helyes és Isten előtt kedves. És akkor így szólt az istenfélő Ábrahám: „Igaz, én nagyon szeretem fiamat. Öreg koromban ő most egyetlen örömöm és vigaszom. De Istent mégis jobban kell szeretnem. Ő az én mennyei Atyám. Neki köszönök mindent. Isten végtelenül jó és szeretetreméltó. Azért kész vagyok elveszteni fiamat Izsákot, sőt akár életemet is és bármit a világon, semhogy engedetlen legyek Istenhez és súlyos bűnnel bántsam meg. Istent minden fölött szeretem.” Így szólt az istenfélő Ábrahám s aztán elindult a hegy felé, hogy feláldozza Izsákot. Fel is áldozta? Isten csak próbára akarta tenni, hogy szereti-e Istent minden fölött?

Mit érzett Ábrahám eleinte, mikor Isten azt parancsolta, hogy fiát áldozza fel? (Szomorúságot.) Mit tett azután? (Imádkozott.) S akkor megértette, hogy fiát ugyan szereti, de kit kell még jobban szeretnie? Miért kell Istent jobban szeretni? Azért mire volt kész? Hogyan szerette Ábrahám Istent? Minden fölött.

Ha a mennyországba akarunk jutni, nekünk is úgy kell szeretni Istent, mint Ábrahámnak. (62. k.) **Hogyan kell az Istent**

szeretni? *Istent minden fölött kell szeretni.* Jobban, mint egy kedves barátunkat, jobban, mint atyánkat, vagy testvérünket, jobban, mint bárkit a világon. Miért így? Mert Isten is jobban szeret minket, mint bárki a világon s mert Isten jobb és szeretreméltóbb, mint a legjobb ember, vagy a legszebb angyal, vagy bárki a világon. Mi mindnyájan így akarjuk szeretni Istent. Mondjuk azért most: „Istenem, minden fölött szeretlek téged, mert végtelenül jó és szeretetreméltó vagy.”

De nemcsak a szánkkal kell szeretni Istent, hanem szívvel és tetteinkkel. Aki igazán szereti Istent, az megteszi, ami Isten előtt kedves. Megteszi akkor is, mikor nehezere esik. Az ilyen kész inkább mindent elveszteni, sőt meg is halni, semhogy Istent súlyos bűnnel megbántsa. Így jegyezzük meg: *Minden fölött akkor szeretjük Istent, ha megtesszük azt, ami Isten előtt kedves és készek vagyunk inkább mindent elveszteni, sőt meg is halni, semhogy Istent súlyos bűnnel megbántsuk.* (63. k.) Mikor szeretjük Istent minden fölött?

Alkalmazás. Szeressük, gyermekek, a jó Istent. Ő végtelenül jó. Neki köszönünk mindent. Jézus az Isten Fia annyira szeretett minket, hogy meghalt értünk a keresztfán, csakhogy mi bejussunk a mennyországba. Mennyire kell Jézust szeretni! Hogyan mutatjuk meg, hogy szeretjük? Ha azt tesszük, ami kedves előtte. Mi lesz kedves előtte? Ha szívesen imádkozunk, tanulunk; szelíd, illedelmes gyermekek vagyunk. Így kell tennetek akkor is, ha nehezebbekre esnék. Volt egyszer egy szent leány, Borbála. Atyja pogány volt, de Borbála megismerte az Úr Jézus vallását és keresztény lett. Mikor atyja ezt megtudta, borzasztóan megharagudott. Űtötte, verte leányát, hogy ne merjen többet imádkozni Jézushoz. Borbála szerette atyját, fájt neki a verés, de az Úr Jézust jobban szerette, azért tovább is hozzá imádkozott. Atyja azután azt mondta, hogyha Borbála tovább is Jézusban hisz, akkor elvezeti őt a pogány bíróhoz s az majd a hóhérral levágatja Borbálának a fejét. Borbála megijedt. Olyan fiatal volt még, szeretett volna élni. De imádkozott s akkor megértette, hogy jobb elveszteni az életet, mint súlyos bűnnel megbántani Istent. Így is történt. Szent Borbálának levágták a fejét. Most mint Krisztus dicső vértanuja él a mennyországban.

Ha tinektek valaki, akit szerettek, azt mondaná: „Tedd meg kedvemért ezt a nagy bűnt!” — megtennétek? Miért nem? Istent jobban kell szeretni, mint az embereket. Igen, mindent veszítsünk el inkább, barátainkat, életünket, csak Istent el ne veszítsük súlyos bűn által. Amíg Isten a mienk, addig semmit sem veszítünk.

2. (*Isten második parancsolata.*) Emlékeztek még, Istennek hány parancsolatáról tanultunk eddig? Mit parancsol Isten a 3. parancsolattal? Ki vétkezik Isten 8. parancsolata ellen? Kainnál hányadik parancsolatról tanultunk? Ki vétkezik Isten 5. parancsolata ellen? És mit parancsol Isten az első parancsolattal?

Tanuljunk ezekhez most még egyet. Hogyan szól Isten 2. parancsolata? Isten a legfőbb Úr. Isten neve szent, csak tisztelettel szabad kimondani. Jézus nevének kiejtésére a buzgó keresztények fejet hajtanak. Aki tréfából, csodálkozásból azt mondja: Jézus Mária, az rosszat tesz. Még rosszabb, ha valaki haragból mond ki szent neveket. Hányadik parancsolat ellen vétkezik az ilyen? Igen *Istennek második parancsolata ellen az vétkezik, aki megsérti Istennek szent nevét.* (64. k.) Ki vétkezik Isten második parancsolata ellen?

A legnagyobb bűn Isten szent neve ellen az, ha valaki szidva, gyalázva meri azt kiejteni száján. Az ilyenről azt mondjuk, hogy káromkodik. (65. k.) Ki sérti meg Istennek szent nevét (legjobban)? *Istennek szent nevét az sérti meg (legjobban), aki káromkodik.*

A káromkodás a legborzasztóbb bűn. Ha véletlenül hallanátok ilyesmit, forduljatok el és mondjátok magatokban: „Áldott legyen az Isten. Áldott legyen az ő szent neve.”

III. JÉZUS KRISZTUS SZÜLETÉSE, ÉLETE, HALÁLA ÉS FELTÁMADÁSA.

25. A FIÚ ISTEN EMBERRÉ LESZ.

Kinek ígérte meg Isten a Megváltót először? Meddig kellett az embereknek a Megváltóra várniok? Több ezer évig! Végre elérkezett az idő, hogy a Megváltó a világra jöjjön. Maga a Fiú Isten készült lejönni a földre, hogy megváltson minket. A Fiú Isten pedig, mint kedves kisdéd akart megjelenni közöttünk. Azért először is egy édesanyját választott magának. Kit választott a Fiú Isten édesanyjának? Egy ártatlan, szent szüzet, egy igen tisztalelkű leányt. Ki tudja a nevét? Szűz Máriának aztán egy angyal által üzenté meg Isten, hogy őt választotta a Megváltó édesanyjának.

Elmondom, hogyan hozta hírül az angyal Máriának, hogy a Megváltó a világra jön.

Elbeszélés. Gerely II. Elemi kat. II. (Elmondjuk a történetet a tankönyv szövege szerint.)

Megértetés. a) (Az angyal köszöntése.) Kit választott ki Isten a Megváltó édesanyjának? Hol lakott Szűz Mária? Zsidóország messze van tőlünk, arra, amerre a nap fölkel. Aki oda akarna utazni, annak több hétig kellene utazni vasúton meg hajón, hogy odaérjen. Ki volt Szűz Máriának jegyese? Szent Józsefnek volt Szűz Mária nőül ígérve. Mi volt a mestersége szent Józsefnek? Mit dolgozik az ács? Szűz Máriának és szent Józsefnek földi kincsei nem voltak, palotájuk, drága ruháik és ékszereik sem voltak. De Isten előtt az arany vagy más földi kincs annyit számít, mint a szemét. Isten csak azt nézi, milyen az ember lelke. Szűz Máriának lelke egészen tiszta volt. Soha még ezen a világon nem élt ember, aki úgy szerette volna Istent, mint Szűz Mária. Szent József is nagyon ártatlan volt. Aki szereti Istent, szívesen imádkozik. Mit tett Szűz Mária is, mert szerette Istent? Sokat imádkozott. Különösen azért imádkozott, hogy küldené el Isten már egyszer a földre a Megváltót.

Szűz Mária egyszer ép a szobájában buzgón imádkozott. Hirtelen nagy fényesség támad. Egy angyal áll előtte. Ki volt ez az angyal? Ki küldötte az angyalt? Hogyan szólt az angyal? „Üdvözlégy” annyi, mint: Köszöntelek téged. Szűz Mária nagyon szent és bűn nélkül volt. Azért mondta az angyal: „malasztal teljes, az Úr teveled.” Szűz Mária minden más nőnél szentebb

volt. Azért mondotta az angyal: „áldott vagy te az asszonyok között.”

b) (A megtestesülés hírüladása.) Szűz Mária nem tudta azt, hogy mennyire jó és szent ő. Azért az angyal dicsérő szavaira megijedt. Az angyal észrevette ezt és bátorította Máriát. Mit mondott neki? „Ne félj Mária. Isten nagyon szeret téged. Kegyelmet találtál Istennél.” Aztán megmondta az angyal, hogy Szűz Mária lesz a Megváltó édesanyja. Milyen szavakkal mondta meg ezt? „Fiad fog születni . . . országának nem lesz vége.”

Szűz Mária nem tudta megérteni, hogyan lehet ő a Fiú Isten anyjává? Azért mit mondott az angyalnak? Mit felelt erre az angyal? A Szentlélek Isten tesz tégedet csodálatos módon a Fiú Isten anyjává. Mikor ezt meghallotta Szűz Mária, egészen megnyugodott. Kijelentette, hogy kész mindenben Istennek szót fogadni. Milyen szavakkal mondta ezt? „Ime az Úr szolgáló leánya” . . . Ezt nagy szeretettel és alázatosan mondta Szűz Mária, mert tudta, hogy most oly közel van hozzá Isten, mint még soha.

Az angyal ezután eltűnt. Hova ment? (Az égbe.) Mit tett Szűz Mária? A földre borulva imádta Istent, ki oly jó volt hozzá.

Képbemutató. Kit láttok a képen? Van-e az angyalnak teste? Szűz Mária mégis látta az angyalt, mert testet vett föl, mikor neki megjelent. Olyan volt, mint egy kedves ifjú. Mi van az angyal vállain? (Szárnyak.) Nagyon sietett megtenni, amit Isten parancsolt. Fején mi van? Rózsakoszorú — nagy örömhírt hozott. Mi van balkezében? Liliom. Ilyen tiszta az angyalok lelke. Mit tett Szűz Mária, mikor az angyal szobájába lépett? Imádkozott. Miből látni ezt? Vajjon miért imádkozhatott? Hogyan köszöntötte az angyal Szűz Máriát? Szűz Mária megijedt, ezért kitarja kezét. Hogyan bátorította az angyal? „Kegyelmet találtál Istennél” — ott fönn az égben, ezért mutat fölfelé az angyal. Hogyan mondta meg, hogy Szűz Mária lesz a Megváltó anyja? Mit kérdezett ekkor Mária? S hogyan felelt az angyal? A Szentlélek Istent nem lehet látni. De egyszer galamb képében jelent meg a földön. Ezért rajzolják fehér galamb alakjában. Hogyan adta Szűz Mária beleegyezését? Ekkor a Szentlélek ereje által a Fiú Isten édesanyja lett. Ezt jelentik a sugarak, melyek a Szentlélektől Szűz Mária felé haladnak.

Alkalmazás. Napjában háromszor meghúzzák a harangot a toronyban: hajnalban, délben és este. A jó keresztények ekkor imádkoznak. Mit imádkoznak? Az Űrangyala kezdetű imádságot. A hajnali, déli és esti harangszóra az Űrangyalát imádkozzuk. Mit imádkozunk a hajnali, déli és esti harangszóra?

Ki ismeri közületek ezt az imádságot? Majd mindezt megtanuljuk. Hogyan szól az első rész? „Az Űrangyala . . . szent Fiát.” Melyik angyala az Űristennek köszöntötte Szűz Máriát? Ekkor történt az örömdetes titok, hogy Szűz Mária a Szent-

lélektől fogadta, kapta az ő szent Fiát. — Ezután elmondunk egy Üdvözlégyet.

Hogyan szól a második rész az Úrangyalában? Ki mondta e szavakat? Szűz Mária e szavakkal egyezett bele, hogy megtörténjék, amit az angyal mondott. — Következik ismét az Üdvözlégy.

Melyik a harmadik vers az Úrangyalában? Az Ige, akiről itt szó van, a Fiú Isten. A Fiú Isten testté, emberré lett és 33 éven át a földön köztünk, emberek közt lakott. Tette ezt irgalomból, hogy megmentsen minket a pokoltól. — Ezután újra az Üdvözlégyet imádkozzuk.

Mit mondunk még befejezésül az Úrangyalában? Egy könyörgő imádságot. Először Szűz Máriához fohászkodunk: „*Imádkozzál . . . igéreteire.*” Mit ígért nekünk Krisztus Urunk? A mennyország örömeit. Aztán Istentől kérjük, hogy adja lelkünkbe szent malasztját. Akkor mi is jók leszünk s bejutunk a mennyországba. Istenhez így imádkozunk: „*Kérünk téged . . . Krisztus által. Amen.*”

Mostantól kezdve figyeljetelek a déli és esti harangszóra. Mihelyt megkondul, menjetek szobátokba az udvarról s térdelve mondjátok el az Úrangyalát. Ha az utcán mentek, menet közben is végezhetitek. Így köszönitek meg az Isten Fiának, hogy érettetek a földre jött, sokat túrt és szenvedett, hogy a mi Megváltónk legyen. Az Úr Jézus és Szűz Mária mindig szeretettel néz le rátok az égből, valahányszor az Úrangyalát ajtatosan imádkozzátok.

26. A FIÚ ISTEN EMBERRÉ LESZ. II.

Ma újra Gábor főangyalra gondolunk, amint köszönti Szűz Máriát. Igyekezzünk jobban megérteni, amit mondott.

1. (*Kicsoda Jézus Krisztus?*) „Fiad fog születni — mondotta az angyal — kit Jézusnak nevezél. Nagy lesz ő és Isten fiának fog hivatni.” Mit mondott Szűz Máriának az angyal? Mikor egy gyermek a világra jön, nevet kap. A te neved N., ezé N. Mit mondott az angyal, hogyan nevezze majd Szűz Mária az ő szent fiát? Jézusnak. Jézus drága név, annyit jelent, mint Üdvözítő. Később Jézus még egy más nevet is viselt, ezt a nevet: Krisztus. Hogyan hívjuk Szűz Mária szent Fiát? Jézus Krisztus. De Jézus Krisztus nemcsak Szűz Máriának fia, hanem Istennek fia is. Azért mondotta Gábor angyal: „*Isten fiának fog hivatni.*” Van-e Istennek fia? Hány személy van az Istenben? Ki a második isteni személy? A Fiú Isten. A Fiú Isten Istennek egyetlen vagy egy-szülött Fia. A Fiú Istent mióta emberré, lett Jézus Krisztusnak hívjuk. *Jézus Krisztus a második isteni személy, Istennek egy-szülött Fia, aki érettünk emberré lett.* (66. k.) Kicsoda Jézus Krisztus?

Mit mondott Gábor angyal Szűz Máriának? „Fiad fog születni . . . hivatni.” Hogy hívjuk Szűz Máriának fiát? Mit jelent ez a szent név: Jézus?

Melyik Jézusnak másik neve? Kinek a fia Jézus Krisztus? Szűz Máriának fia, de azonfelül Isten fia is. Van-e Istennek fia? Igen, a második isteni személy. Hogyan hívjuk még a második isteni személyt? Jézus Krisztus. Kicsoda Jézus Krisztus?

Alkalmazás. Mennyire szeretett Isten, hogy egyetlen fiát küldte a földre, hogy megváltson minket. Hol van egy atya, aki odaadja gyermekét, hogy szolgáját megszabadítsa a fogságból? Hol akad olyan atya, aki egyetlen gyermekét kész föláldozni, hogy egy rossz szolgája el ne pusztuljon? Isten megtette ezt velünk. Ezért hálásaknak kell lennünk. Szeressük Istent. Szeressük az Úr Jézust is, ki értünk a földre jött. Jézus nagyon jó, nagyon szent, Jézusra mindig tisztelettel és szeretettel kell gondolnunk. Sokan meghajtják fejüket, mikor kimondják e szent nevet: Jézus. Mondjátok mindig tisztelettel a keresztény köszöntést. Melyik a keresztény köszöntés? Jó keresztények így is szoktak fohászzkodni Jézushoz: „Ó Jézusom, neked élek. Ó Jézusom, neked halok, Jézusom a tied vagyok élve és halva, amen.”

2. (A megtestesülés.) Gondoljunk most újra Gábor angyalra, amint Szűz Máriával beszél.

„Miképen leszen ez?” — Kérdezte az angyalt Szűz Mária. Mit felelt erre az angyal? A *Szentlélek száll te reád*. E szavakkal kijelentette az angyal, hogy az Isten Fia nem úgy lesz emberré, mint ahogy a több közönséges ember születik. Az Isten Fia csodálatos módon lett emberré. A Szentlélek Isten maga alkotott neki emberi testet és lelket. Az Isten Fia a Szentlélek ereje által lett emberré. Ki lett a Szentlélek ereje által emberré? Az Isten Fia. Az Isten Fia valóságos Isten. Az Isten Fiát másképen Jézus Krisztusnak hívjuk. *Isten-e Jézus Krisztus vagy ember? Isten is, meg ember is. Mi emberek vagyunk. Lehetünk-e Istené? Nem. A mennyei Atya Isten. Ember is a mennyei Atya? Nem. Csak Isten. De Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember.*

Ha azt kérdezi valaki: Mit jelent az, hogy Isten Fia emberré lett? Így felelünk: *Hogy Isten Fia emberré lett, az azt jelenti, hogy ő a Szentlélek ereje által emberi testet és lelket vett föl, és azért Jézus Krisztus valóságos Isten és egyszersmind valóságos ember. (67. k.) Mit jelent az, hogy Isten Fia emberré lett?*

Mit mondott az angyal Szűz Máriának, mikor azt kérdezte: Miképen leszen ez? Ki alkotott az Isten Fiának emberi testet és lelket? Kinek ereje által vett föl az Isten Fia emberi testet és lelket? Mit jelent tehát az, hogy a Fiú Isten emberré lett? Hogy hívjuk másképen az Isten Fiát? Jézus Krisztus Isten-e vagy ember? Mindakettő. Te mi vagy, Isten vagy ember? A mennyei Atya micsoda, Isten vagy ember? Hát Jézus Krisztus micsoda?

3. (A megtestesülés célja.) Kérdezhetjük még, miért lett a Fiú Isten emberré?

A Fiú Isten azért lett emberré, hogy *tanítson* minket. Jézus megtanított arra, hogyan kell a jó Istennek szótfogadni, hogy

bejussunk a mennyországba. Jézus megtanította az embereket imádkozni és Istennek szolgálni. S amit tanított Jézus, azt maga is megtette. Jézus sokat imádkozott és mindig azt tette, ami Istennek kedves. Így akart nekünk Jézus jó példát adni. Jézus szóval és példával tanított. Azért mondják: a Fiú Isten azért lett emberré, hogy minket szóval és példával tanítson. Miért lett a Fiú Isten emberré? És, mivel nagyon szeret minket, szenvedni is akart értünk. Meg akart halni a keresztfán, hogy megváltson minket. Ha a Fiú Isten nem lett volna emberré, nem szenvedhetett volna. A mennyországban még az angyalok sem szenvedhetnek, nemhogy Isten. A Fiú Isten tehát azért is lett emberré, hogy érettünk szenvedhessen és meghalhasson, s így megváltson minket. Miért lett a Fiú Isten emberré? Két okból lett a Fiú Isten emberré:

A Fiú Isten azért lett emberré, 1. hogy minket szóval és példájával tanítson, 2. érettünk szenvedhessen és meghalhasson s így megváltson minket. (68. k.) Miért lett a Fiú Isten emberré?

Alkalmazás. Melyik imádsággal köszönhetjük meg a Fiú Istennek, hogy oly jó volt hozzánk és emberré lett? Az Űrangyalával. Nem felejtitek el délben és este a harangszóra elimádkozni? A hajnali harangszót alig halljátok, de a reggeli imádságatokhoz az Űrangyalát is hozzáfűzhetitek. Meg akarjátok tenni? Jézus a buzgó gyermekeket segíti a mennyországba, akik szívesen imádkoznak.

27. MÁRIA MEGLÁTOGATJA ERZSÉBETET.

Melyik angyal hozta hírül Szűz Máriának, hogy ő lesz a Megváltó édesanyja? Ez a Gábor főangyal megjelent még másvalakinek is pár hónappal előbb. Volt Szűz Máriának egy szentéletű rokona, akit Erzsébetnek hívtak, Erzsébetnek férjét pedig Zakariásnak. Zakariás pap volt, s mikor egyszer a templomban áldozatot mutatott be, megjelent neki Gábor főangyal és hírül adta neki, hogy feleségének Erzsébetnek majd fia születik. És csakugyan így is történt. Szűz Mária tudta ezt, s hogy segítségére legyen Erzsébetnek, aki akkor már öreg volt, meglátogatta őt.

(Kérdések: Kinek jelent meg még Gábor főangyal? Mit mondott Zakariásnak? Mit tett Szűz Mária, mikor ezt megtudta?)

Most majd elmondom, hogyan látogatta meg Szűz Mária Szent Erzsébetet.

1. *Elbeszélés.* Gerely 12. Elemi kat. 12. (Elmondjuk a történetet a tankönyv szerint.)

2. *Megértetés.* Gábor angyal örvendetes hírt hozott Szűz Máriának. Milyen hírt? Hogy itt az idő már, s a földre jön a Megváltó, aki után több ezer év óta sóvárognak az emberek; s éppen tőle fog születni. Mit tett azután Szűz Mária? Útnak indult, hogy meglátogassa rokonát Szent Erzsébetet. Miért akarta

öt meglátogatni? (Hogy szolgálatára legyen, segítsen neki a házi dolgokban.) Meg azért is, mert tudta, hogy Szent Erzsébet, akinek eddig még nem született fia, nagyon örül és boldog most, hogy Isten gyermeket adott neki. Azért Szűz Mária vele együtt akart örülni és hálát adni a jó Istennek.

Mikor Szűz Mária odaért Szent Erzsébet házához, szíves üdvözléssel köszöntötte rokonát. Azt mondta: „Béke legyen veled.” Szent Erzsébet pedig egyszerre megtudta a Szentlélektől csodálatos módon, hogy Szűz Mária a Megváltónak lett édesanyja. Mit mondott azért örvendezve? „Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse,” vagyis a te szent Fiad. Ki az? (Az Úr Jézus.) Jézust áldjuk és dicsérjük, mint a mi szeretett Üdvözítőnket. Még köszönteni is, a jó keresztény az Úr Jézus nevével szokott. Hogyan? (Dicsértessék a Jézus Krisztus.) Szent Erzsébet aztán megköszönte szépen Szűz Máriának, hogy olyan jó volt és meglátogatta őt. Mit is mondott neki? „Honnét az a nagy kegyelem, hogy *Uramnak anyja* jön hozzám?” Kinek anyja volt Szűz Mária? Kicsoda Jézus Krisztus? Mivel az Úr Jézus Isten, Szűz Máriát az Isten anyjának, vagy a mi Urunk anyjának nevezzük. Így nevezte őt Szent Erzsébet is. Mikor Szűz Mária hallotta Szent Erzsébet szavait, nagyon megörült. Nem a dicséretnek örült meg, hanem annak, hogy a Szentlélek már Szent Erzsébetnek is kijelentette a szent titkot, melyről ő eddig senkinek nem szólt egy szót se. Örömének, hogy Isten Fia a földre szállt, gyönyörű szép dicsérettel adott kifejezést. Hogyan kezdődik ez az ének? „Magasztalja az én lelkem az Urat.” Aztán előfordulnak benne ezek a szavak is: „Ime, mostantól boldognak hirdet engem minden nemzedék,” vagyis az Úr Jézus miatt ezután, amíg csak emberek lesznek a földön, az én nevemet is említeni és áldani fogják. — Mennyi ideig maradt ez után Szűz Mária Szent Erzsébetnél? (Három hónapig.) Miben segített az öreg rokonának ezidő alatt? (A ház körüli munkákban.) Milyen alázatos volt Szűz Mária! Noha ő mint Isten anyja, sokkal több volt Szent Erzsébetnél, mégis kész örömmel kiszolgálta őt.

3. *Képmutatás.* Kik vannak itt a képen? Szűz Mária és rokona szent Erzsébet. Kinek a háza ez? Ki áll itt tisztelettel az ajtóban? (Zakariás.) Mi volt Zakariás? Ki jelent meg neki is a templomban? Mit mondott neki Gábor főangyal? Ez nagy öröm volt a szülőknek. Örömkben Szűz Mária is osztozni akart. Mit tett ezért Szűz Mária az angyal híradása után? Itt éppen megérkezik. Hogyan köszöntötte rokonát? Mit mondott ekkor szent Erzsébet? E szavakra: „Honnan a kegyelem . . .” tiszteletből letérdelt. Szűz Mária ekkor gyönyörű dicséretet mondott Istennek. Hogyan kezdte? Mennyi ideig maradt aztán Szűz Mária szent Erzsébetnél? Mit tett nála? Mit látunk ebből, milyen volt Szűz Mária? Nagyon alázatos. Mivel ilyen alázatos volt, azért Isten úgy felmagasztalta őt, hogy most ő az ég és föld királynéja.

Alkalmazás. Isten szereti, ha valaki alázatos. Az alázatos

gyermek szívesen fogad szót. Az alázatos gyermek örömet segít másnak. Az alázatos gyermek senkivel sem veszekszik, mindenkihez jóindulattal van. Akartok ti is alázatosak lenni? Így lesztek hasonlók Szűz Máriához.

28. JÉZUS SZÜLETÉSE.

Amit Gábor főangyal előre hirdetett Szűz Máriának, bekövetkezett. Az Isten Fia a földre szállt s mint kis gyermek jött a világra. De ez nem Názáretben történt, hanem egy másik városkában: Betlehemben. Melyik országban volt Názáret? (Zsidóországban.) Ugyanott volt Betlehem is. Betlehemet másképen *Dávid városának* hívták. Sok-sok év előtt t. i. volt a zsidóknak egy jó királyuk, akit nagyon szerettek, ennek a neve volt Dávid. Dávid király Betlehemben született, s azért, hogy nevezték ő róla a várost? (Dávid városának.) Ettől a Dávid királytól származott Szűz Mária és szent József is. De azért nem voltak gazdagok, Dávid király családja akkor már elszegényedett. Szűz Mária és szent József szegények voltak, de nagyon szentek, s Isten jobban szerette őket, mint az összes gazdagokat, akik akkor a világon voltak.

Most majd elmondom nektek, hogyan jött a világra a megváltó Jézus.

1. *Elbeszélés.* Elemi kat. 13. — Gerely 13. (*Elmondjuk a tankönyv szerint.*)

Ajánlatos, hogy a történetnek csak első részét végezzük el egy órán.

2. *Megértetés. a) (Az összeírás.)* Ki parancsolt Zsidóországban, mikor a kis Jézus született? Augusztus, a római császár. Ez tudni szeretne volna, hány ember lakik az ő országában. Milyen parancsot adott ki azért? Hogy írják össze és számlálják meg országának összes népeit. Ilyesmit nálunk is elrendelnek minden 10 évben. Ekkor mindenkinek felírják a nevét ott, ahol lakik. Zsidóországban máskép tették ezt, ott mindenkinek el kellett mennie oda, ahova való volt. (Ahol a szülei meg a nagyszülei laktak.) Kinek a családjából való volt Szűz Mária és Szent József? (Dávid király családjából.) Melyik várost hívták Dávid városának? Betlehemben született Dávid király, itt élt sokáig az ő családja. Hova kellett azért utazni Szűz Máriának és Szent Józsefnek? Honnan utaztak Betlehembe? (Názáretből.) Názárettől Betlehemig hosszú az út. Hogyan utaznak ma az emberek? (Vasúton, kocsin.) Vasút akkor nem volt, a gazdagok kocsin utaztak, de Szűz Mária és Szent József szegények voltak. Ők bizony csak gyalog mentek, így pedig három napig tartott az út, míg végre megérkeztek Betlehembe.

b) (*Jézus születése.*) A hosszú úton Szűz Mária és Szent József nagyon elfáradtak. Hideg, esős idő volt, azért örültek, hogy majd egy kis meleg szobácskában valahol megpihenhetnek.

De fájdalom, sehol se tudtak helyet találni. Hova szoktak most megszállni az emberek, ha egy idegen városba utaznak? (Vendéglőbe vagy rokonoknál.) Szűz Máriának most nem volt olyan rokona, akihez mehetett volna s minden más lakást már elfoglaltak mások, mire ők odaértek. Ez nagy baj volt. Talán ha sok pénzök lett volna, vagy drága ruhájok, kaptak volna szállást, de ők szegények voltak. Végre a városon kívül találtak egy üres istállót. Ez nem kőből vagy fából készült istálló volt, hanem egy barlang. Volt már valamelyitek ilyen barlangban? Ha egy hegyben nagy nyílás van, akkora mint egy szoba, azt hívják barlangnak. Ebben a barlangban máskor báránykák voltak, de most éjjelre is kinnmaradtak a mezőn. Bizony szegényes hely volt ez, de mit tehettek, éjszaka volt már, kezdett hideg lenni, behúzódtak tehát oda.

Aztán csend lett, beköszöntött az éj, Betlehemben egymásután kialudt minden világosság, az emberek pihenni tértek. Csak a Szűzanya virrasztott a barlangban és imádkozott. Külsőleg olyan rideg volt itt minden, de Szűz Mária szívébe nagy béke és elégedettség költözött, érezte, hogy nemsokára itt lesz a nagy óra s Isten Fia a világra jön. Így is történt. Éjfél tájban egyszerre csak egy ragyogó szépségű kised, tiszta mint egy fehér virág és kedves, mint egy angyal, feküdt a Szűzanya ruhájának szélén. Szűz Mária rátekintett és tudta, hogy megszületett a kis Jézuska, az Isten Fia, kiről az Úr anyaga szólott neki. A kis Jézus Mária felé terjesztette kezecskéit és sírni kezdett. Szűz Mária hamar fölemelte az isteni kisedet, pólyába takarta, tiszta vászonkendőkhöz, s mivel bölcső nem volt ott az istállóban, hova fektette őt? (A jászolba.) A jászolból esznek máskor az állatok, most pedig az Isten Fia feküdt a jászolban. Szűz Mária kevéske szalmát tett alája, de azért mégis kemény fekhely volt az. Aztán letérdelt Szűz Mária, mellette Szent József is és mély tisztelettel imádták a kis Jézust. Nem tudtak betelni nézésével, folyton csak imádták, szemlélték, csodálták és szerették. S a kis Jézus mosolyogva tekintett rájuk.

3. *Kifejtés és alkalmazás.* Tudjátok-e még: miért lett az Isten Fia emberré? 55. k. (1. hogy minket szóval és példájával tanítson, 2. hogy érettünk szenvedhessen.) Vajjon véletlenül történt-e az, hogy a kis Jézus ilyen szegényen és elhagyatva született egy istállóban? Nem, ő maga választotta ezt szándékosan születési helyének. Választhatott volna magának fényes palotát is, meleg szobát, puha bölcsőt s mindazt a kényelmet, amibe úri gyermekek részesülnek. Hiszen ő Isten Fia, mindenható volt, csak akarnia kellett volna és az övé lett volna a világ minden kincse és öröme. De neki nem kellett ez, kicsinyléssel elutasította mind ezt és szegényen, egy istállóban akart a világra jönni. Miért? Arra akart tanítani bennünket, hogy Isten nem nézi senkinél a gazdagságot és külső fényt, hanem, hogy tiszta és jó-e a szíve? Az emberek sokszor irigylik a gazdagokat, milyen jó azoknak, milyen boldogok! Pedig sok gazdag már itt a földön nagyon elégedetlen s ha kevély volt s mindig csak a pénzzel törődött,

könnyen megeshetik vele, hogy örökre majd a pokolban fog égni. Milyen szegény volt Szűz Mária és Szent József s a kis Jézus is. De azért nem voltak boldogtalanok. A kis Jézus szívében csupa béke és öröm volt, s a Szűz Mária is olyan boldog volt, mikor a kis Jézus jászola előtt térdelt, hogy a lelke szinte elolvadt az örömtől. Gondoljatok erre olykor, ha talán ti is szegények lesztek az életben. Ne irigyeljétek a gazdagabb gyermekeket, ha azoknak drágább ruhájuk, játékszerük vagy ennivalójuk van. A kis Jézus is nagyon szegény volt, szereti a szegényeket, s ha most türelmesek vagyunk a szegénységben és szeretjük az Úr Jézust, már itt a földön is több lesz az öröm a lelkünkben s majd sokkal gazdagabbak leszünk a mennyországban, mint akik itt a földön gazdagok voltak, de kevélyek.

De még valami másért is tette azt az Isten Fia, hogy olyan szegényen született. *Szenvedni* akart értünk. Olyan nagy volt a szeretet szívében irántunk, hogy nem akarta megvárni, amíg nagy lesz, hanem mihelyt a világba lépett, mindjárt kezdett szenvedni. A jászol fája kemény volt, a szalma szűrő, az istálló hideg. Az Isten Fia mihelyt a mennyországból, ahol semmi baja sem volt, ide jött a földre, rögtön szenvedni kezdett, hogy megmutassa mennyire szeret minket. Később azután csupa szeretetből meghalt értünk a keresztfán. Azért nekünk is kell szeretnünk az Úr Jézust. Hogyan mutathatjuk meg, hogy szeretjük őt? (Ha szívesen imádkozunk, nem teszünk rosszat, megkeressük őt a templomban. A szentségházban ugyanaz a kis Jézus lakik, aki a jászolban feküdt. Gondoljunk erre, s köszönjük meg, hogy értünk is a világra jött.) Különösen melyik ünnepen emlékezünk arra, hogy a kis Jézus született? (Karácsonykor.) *Igen, Jézus Krisztus születésének ünnepe karácsonykor van. (69. k.) Mikor van Jézus Krisztus születésének ünnepe?*

Karácsony nagy örömnép. A templom fel van díszítve, vidám karácsonyi énekeket énekelnek, s a harang már éjfélkor megkondul s hívja a keresztényeket az éjféli szentmisére. Miért van éjfélkor a szentmise? A kis Jézus is éjjel született. Sokszor nagy hó van ilyenkor már, de a buzgó hívek örömmel sietnek az Isten házába. A gyermekek többnyire a nappali szentmisére mennek. Némely templomban lehet látni a betlehemi jászolt. Ki látott már ilyet? Sok helyütt a házakban karácsonyfát állítanak fel. Rajta gyertyák égnek s olykor ajándékok is vannak. Ezek emlékeztetnek az Úr Jézus ajándékaira, különösen arra, hogy megváltott minket. Vigyetek ti is a kis Jézusnak ajándékot. Ha a templomba mentek és letérdeltek a szentségház előtt, mondjátok buzgón: „Kis Jézus, neked adom a szívemet. Szeretni akarlak egész lelkemből. Segíts, hogy jó gyermek legyek s hozzád jussak a mennyországba.”

29. A PÁSZTOROK IMÁDJÁK A KIS JÉZUST.

A kis Jézus itt volt a földön. De eleinte csak ketten tudták ezt. Kicsoda? (Szűz Mária és Sz. József.) Ők tudták ezt az örvendetes dolgot, meg a szent angyalok, akik láthatatlanul lebegtek a jászoly körül s imádták az isteni kisedet. De még azon az éjjelen Isten másoknak is kijelentette a szent titkot.

Most elmondom, kik voltak azok a szerencsés emberek, akik először tudták meg, hogy megszületett a kis Jézus.

1. *Elbeszélés.* Gerely 13. 2. Elemi kat. 13. 4. (*Elmondjuk a történetet.*)

Megértetés. a) (Az angyali jelenés.) Kik tudták meg még karácsony éjjel, hogy megszületett a Megváltó? Hol voltak a pásztorok? (A mezőn.) Nem messze az istállótól. A pásztorok éjjelre is kinn maradtak s virrasztottak a bárányok mellett. Nagyon jámbor emberek voltak a pásztorok s úgy látszik, arról beszélgettek egymással, hogy mikor küldi el már Isten a Megváltót. Hirtelen nagy fényesség támadt mellettük, olyan erős, fehér világosság, hogy a bokrok és fák a mezőn láthatók lettek, mint mikor a nap süt s a pásztoroknak szinte bántotta a szemét az erős fény. Két láttak aztán a világosságban egyszerre maguk előtt? (Egy angyalt.) A pásztorok megijedtek. Mit mondott nekik az angyal? (Ne féljetek, nagy örömhírt hozok.) Minek örüljenek a pásztorok? (Ma született meg Jézus, a Megváltó, Dávid városában.) Melyik város Dávid városa? Az angyal aztán gondolta, hogy a pásztorok bizonyosan fölkeresik a kis Jézust, azért megmondta mindjárt nekik, hogy miről ismerik meg. Mit mondott nekik? (Ott fogjátok őt találni, pólyába takarva és jászolba fektetve.) A jászol pedig hol volt? (Egy istállóban.)

A pásztorok nagy áhitattal és örömmel hallgatták az angyalt. De aztán még mást is hallottak. Alig hogy elhallgatott az angyal, a pásztorok észrevették, hogy a fényességben egyszerre sok-sok angyal jelenik meg. S ezek egyszerre csodaszépen énekelni kezdtek. Mit énekeltek? Dicsérik Istent, ki a magas égben lakik, — mondják az angyalok — dicsérik őt és adjunk hálát neki. Miért adjunk hálát? Hogy elküldte a földre az ő szent Fiát, a kis Jézust. S mit hozott a kis Jézus a jó embereknek? Békességet, lelki-örömet, mennyországot.

Amióta ez a szép ének elhangzott, azóta a templomban is a nagymiséken éneklő a miséző pap. Úgy kezdi, hogy „Gloria . . .” Persze ő nem tudja olyan szépen énekelni, mint az angyalok.

b) (A pásztorok a jászolnál.) Egyszerre csak megszűnt az örömeinek s eltűntek az angyalok. Hova lettek? Most már a pásztorok se akartak tovább a mezőn maradni. Hiszen itt volt a világon a kis Jézus, aki után olyan régen vágyakoztak. Azért azt mondták: „Menjünk el Betlehembe és lássuk a dolgot, amit az Úr kijelentett nekünk.” És elindultak gyorsan a barlang felé. Ott szerényen beléptek a barlangba s elmondták szent Józsefnek,

mit láttak a mezőn és mit mondott nekik az angyal. Szent József pedig odavezette őket a kis Jézus elé. Hol feküdt a kis Jézus? Egészen olyan volt, aminőnek az angyalmondotta. Szegény gyermeknek látszott, amint a szalmán feküdt a hideg istállóban, de a pásztorok tudták már az angyaltól, hogy ő a Megváltó, az Isten Fia. Hogyan tisztelték azért őt? Leborultak és imádták jámbor szívvel. Aztán hálás szívvel tértek vissza nyájukhoz és magasztalták Istent, hogy végre elküldte a földre a Megváltót. Később másoknak is elbeszélték, amit megtudtak az isteni gyermekről. Mindenki csodálkozott, aki ezt hallotta. Mikor aztán 8 napos volt az isteni gyermek, akkor adták nevét neki. Hogyan nevezték el? Jézusnak, amint Gábor angyal még születése előtt nevezte őt.

3. *A kép bemutatása.* Egyideig szemlélik a gyermekek csendben. Melyik a kis Jézus? Mibe van takarva? Min fekszik? Ki van itt mellette? (Szűz Mária.) Skicsodák ezek itt? (A pásztorok.) Miről ismeritek meg, hogy pásztorok? (Kampós bot, bárány, duda.) Szűz Mária fölemeli a takarót, hogy lássák a pásztorok a kis Jézust. S ki ez a szent férfiú itt hátul? (Szent József.) Hol vannak mindnyájan? Egy istállóban. Miről látjuk, hogy ez istálló? (Itt van egy ökör s egy szamár.) Az istálló nyitva van, látni, hogy még éjjel van, az égen a hold s messze fujja kürtjét a pásztor. Miért maradt ez az egy a nyáj mellett? Később ő is fölkereste a kis Jézust.

Miért is kellett ebben az istállóban meghúzódni Szűz Máriának meg Szent Józsefnek? És miért jöttek egyáltalán Betlehembe? (Augusztus császár . . .) És mi történt itt éjjel? Hogyan tudták meg a pásztorok? Mit modott nekik az angyal? Mit énekeltek a többi angyalok? Gyorsan siettek azután a pásztorok a barlang felé. Hányan vannak? Mi látszik az arcukon? Az egyik lába előtt egy báránka fekszik, miért hozta ezt magával? Mit adhatunk *mi* ajándéku a kis Jézusnak? (Szívünket, azzal, hogy szeretjük őt.)

4. *Kifejtés.* A legszentebb személy a képen ez a három: Jézus, Mária, József. Kicsi, tehetetlen gyermeknek látszik az Úr Jézus, pedig ő a világmindenség mindenható Ura és teremője. Kicsoda Jézus Krisztus? (J. Kr. a második isteni személy, Istennek egyszülött Fia, aki érettünk emberré lett.) És ki Jézus Krisztusnak anyja? *Jézus Krisztusnak anyja: a Boldogságos Szűz Mária. (70. k.)* Minden gyermeknek van anyja és atya. A kis Jézusnak is volt atya, de nem itt a földön, hanem az égen. A kis Jézus atya az Isten maga. A földön nem volt a kis Jézusnak igazi atya, Szent József, a boldogságos Szűz jegyese, az ő *nevelőatyja* volt. Néha megesik az, hogy egy gyermeknek meghal az igazi atya, a gyermek azután elkerül valamelyik rokonhoz, s ez a férfitrokon lesz ezután a gyermeknek nevelőatyja. Ő gondoskodik róla, ad a gyermeknek ruhát, ételt, lakást, s fölneveli őt. Ki volt Jézus Krisztusnak nevelőatyja? *Jézus Krisztusnak nevelőatyja Szent*

József, a boldogságos Szűz jegyese volt. (71. k.) Szent József gondoskodott a kis Jézusról, meg a Szűzanyáról, védelmezte őket a veszélyekben s keze munkájával szerezte meg nekik a mindennapi élelmet.

Ha Szent József nem is volt igazi atyja a kis Jézusnak, azért mégis igen nagy volt a méltósága. Gondoljátok csak el, egy földél alatt lakhatott az Isten Fiával s a legszentebb Szűzzel. Karjaira vehette, hordozhatta a kis Jézust, mikor nagyobb lett, később társaloghatott vele naponként s mindig maga előtt látta a legszentebb személyeket, kik valaha a világon éltek: Jézust és Máriát. Milyen szentnek kellett azért neki is lenni! Milyen nagy a dicsősége most az égben! Azért Szűz Mária után Szent Józsefet is nagyon tiszteljük és többször imádkozunk hozzá, hogy vegyen oltalmába bennünket. Mondjuk olykor e fohászt: „Jézus, Mária, József.” (7 évi búcsú.)

Tudjátok-e, hogy hívjuk Jézust, Máriát és Szent Józsefet egy szóval? *Szent család.* Ki volt a szent család feje? Szent József.

5. *Alkalmazás.* Némely gyermek gondolja: Ha én akkor éltem volna s hallottam volna az angyalok énekét, mint siettem volna a pásztorokkal a kis Jézus jászolához! Akármilyen hosszú utat is megtettem volna, csakhogy lássam és imádhassam a kis Jézust. De nem tehetjük-e meg ezt most is? Az Oltáriszentségben, a templomban ugyanaz a kis Jézus van jelen, aki érettünk 1930 év előtt a jászolban feküdt. Keressük fel őt ott és köszönjük meg neki szeretetét.

30. A NAPKELETI BÖLCSEK.

Ki Jézus Krisztusnak anyja? Ki volt Jézus Krisztusnak nevelőatyja? Kik jöttek először a kis Jézust imádni? Mint örült Szűz Mária, meg Szent József, mily boldogok voltak a pásztorok, hogy láthatták és imádhatták az Úr Jézust, a világ Megváltóját. Hiszen már olyan régen várták az emberek, hogy eljöjjön. Kinek ígérte meg először Isten a Megváltót? (Ádámnak és Évának.) Emlékeztek még, kinek tett Isten később ígéretet a Megváltóról? (Ha nem emlékeznek: Ki volt az a szent ember, aki kész volt fiát is feláldozni Istennek? Mivel jutalmazta meg őt ezért Isten?) De Ábrahámától még sok száz év telt el, míg a Megváltó a világra jött. Hogy az emberek el ne feledkezzenek a Megváltóról, Isten szent embereket küldött a zsidó néphez, akiket *prófétáknak* hívunk. A próféták többfelét megmondtak előre a Megváltóról. Az egyik próféta például megjövendölte, hogy majd ha a Megváltó születik, akkor egy fényes csillag jelenik meg az égen. A másik próféta előre megmondta, hogy a Megváltó Betlehemben születik. Amit a próféták így előre megmondtak a Megváltóról, azt egy nagy könyvben le is írták. Ezt a nagy könyvet *Szentírásnak* hívják. A Szentírást a zsidók nagyon szívesen olvassgatták, egyes tudós

emberek kívülről is tudták. Ezeket *írástudóknak* hívták. De nemcsak a zsidók tudták azt, hogy eljön majd a Megváltó, hanem a *pogányok is*, akik más országokban laktak. Ezek hallották a zsidóktól, hogy Isten majd Megváltót küld a földre.

Mikor aztán a kis Jézus megszületett, messze országokból, a pogányok közül is eljött hozzá három király, hogy imádják őt. Hogyan történt ez, ezt fogjátok ma meghallani.

1. *Elbeszélés.* Gerely 14. Elemi kat. 14. *Elmondjuk a történetet.*

2. *Megértetés.* a) (A bölcsek az úton.) Mi jelent meg az égen, mikor a kis Jézus született? Ki látta meg ezt a ragyogó csillagot? (3 bölc király) *Bölcseknek* hívjuk őket, mert nagyon tudós és jámbor emberek voltak. Kit hívnak *királynak*? (Aki egy országnak parancsol.) Ilyen hatalmas, gazdag emberek voltak a bölcsek is. Mivel az ő országuk arra felé volt, amerre a nap fölkel, azért *napkeleti* bölcseknek is hívjuk őket. Hogyan tudták meg a napkeleti bölcsek, hogy már megszületett a Megváltó? (A különös csillagról.) Mert mit jövendölt meg régen egyik próféta?

A három bölc ezért útnak indult, hogy felkeressék a Jézuskát. Velük mentek szolgálók is, aztán meg tevék, melyeken ültek s a podgyászt és ajándékokat vitték. Merre mentek? Végre megérkeztek *Jeruzsálembe*. Már több zsidóországi városról hallottak. Hol lakott Szűz Mária? (Názáretben.) Hol született a kis Jézus? (Betlehemben.) Jeruzsálem volt a zsidók fővárosa, itt lakott a zsidók királya. Hogy hívták őt ekkor? (Heródes.)

b) (A bölcsek Heródesnél.) Kinél keresték először a bölcsek a kis Jézust? (Heródesnél.) Hogyan kérdezték őt? (Hol van . . . királya?) Király-e a kis Jézus? Igen, ő a legfőbb király, mert Isten Fia, az egész világnak ura, őt kell imádni minden embernek, legyen az koldus vagy király. Ezt akarták tenni a napkeleti bölcsek is. De Heródes király rossz ember volt, s ezért nem örült, hanem megijedt, mikor a bölcsek egy új király felől kérdezősködtek. Mért ijedt meg? (Azt hitte, hogy Jézus az ő országában akar király lenni.) Pedig az Úr Jézus nem ilyen kis országnak, hanem egy nagy és örökké tartó országnak, Isten országának a királya. Meg tudta-e aztán mondani Heródes a bölcseknek, hogy hol született a Megváltó? Mit tett azért? A papok és írástudók miből tudták megmondani, hogy a Megváltó Betlehemben születik? Ki jövendölte ezt is meg? (Egy próféta.) Heródes aztán magához hívatta a bölcseket és hogyan szólt hozzájuk, hova küldte őket? És mit mondott, hogy mit tegyenek aztán? Imádni akarta a gonosz Heródes a kis Jézust?

c) (A bölcsek Betlehemben.) A három bölc elindult Betlehem felé. De hogyan fogják megismerni most, melyik a sok betlehemi gyermek közt a Megváltó? Isten segített nekik. Hogyan? Magától történt az, hogy a csillag éppen a szent Család lakóhelye fölött ragyogott? Isten helyezte oda. Akkor bementek tisztelettel a bölcsek, és kit találtak ott? A bölcsek tudták azt, hogy a kis Jézus az Isten Fia, mit tettek azért? (Leborultak és imádták

őt.) Ajándékot is adtak neki, kiki a legjobbat, amit az ő országában talált. Az első aranyat adott. A király aranykoronát visel. Mivel a kis Jézus király, aranykorona illik fejére. Ezért adott az első a bölcsek közül aranyat. A második tömjént adott. Tömjént már láttatok a templomban. Beteszik a füstölőbe és akkor a tömjén füstje a magasba száll Istenhez. Mivel a kis Jézus Isten, feléje kell szállani a tömjénfüstnek, azért ajándékozott a második bölcs tömjént. A harmadik a bölcsek közül mirhát ajándékozott. Ez minálunk nem terem. Keserű ízű gyanta. (Szemléltetni gyantát.) A kis Jézusra keserű szenvedések vártak. Erre emlékeztet a mirha.

A bölcsek azután ott maradtak egész nap a kis Jézusnál. Elmondták a Szűzanyának, hogyan jelent meg nekik a ragyogó csillag s hogy milyen messziről jöttek s milyen boldogok, hogy megismerhették a kis Jézust. Megígérték, hogy sohasem fogják többé elfelejteni. Aztán nehéz szívvel elbúcsúztak és visszatértek hazájukba.

3. *A kép bemutatása.* Mutasd meg a kis Jézust. Mi van feje körül? (Fénykör.) Ki tartja őt? Ki áll Szűz Mária mellett? Szent József tisztelettel teszi össze kezét. Kicsoda ez a három ember? Miről ismeritek meg, hogy királyok? Mi van itt az égen? Először hol jelent meg ez a csillag? Mikor a bölcsek meglátták, mit tudtak mindjárt? Miért tudták ezt mindjárt? A három bölcs tehát útnak indult. Mivel az út hosszú volt, azért min utaztak? Itt még láttok néhány tevét. Ki vigyáz rájuk? Hova is mentek először a bölcsek? Ott hogyan kérdezősködtek? Miért ijedt meg akkor Heródes? Meg tudta-e nekik rögtön mondani, hol született a Megváltó? Kik mondták meg aztán? A bölcsek akkor elindultak Betlehem felé. Miről ismerték meg itt, hol van a Megváltó? Mit tettek azután? Itt most az első térdel a kis Jézus előtt. Hol van a koronája? Mit ajánlott fel a gyermek Jézusnak? Ha ez fölkel, utána jön a másik két király. S a kis Jézus kiterjeszti kezét, mintha mindenkit magához hívna, hogy megáldja őt. Csak nehezen tudtak elbúcsúzni a bölcsek. Hova mentek azután?

4. *Alkalmazás.* a) Kicsoda volt már a bölcsek előtt a kis Jézusnál? (A pásztorok.) A pásztorok a zsidó népből valók voltak. De a bölcsek nem tartoztak a zsidókhoz. Mik voltak ők vallásukra nézve? (Pogányok.) Ők voltak az első pogányok, akik imádták a kis Jézust. Az isten Fia azért jött le a földre, hogy a zsidókat is, meg a pogányokat is az igaz hitre tanítsa és a mennyországba segítse. Jézus az egész világnak üdvözítője. A mi őseink is pogányok voltak. De mi már ismerjük az Őr Jézust, mi keresztények vagyunk. Ez nagy kegyelem, mert így reméljük, hogy a mennyországba jutunk. Vannak-e még ma is pogányok a földön? Sajnos, még sokan vannak. Sokszor elmennek hozzájuk katolikus papok, hogy tanítsák őket és beszéljenek nekik az Őr Jézusról. De ez sok veszéllyel jár. A pogányok nem egyszer megölik azokat, akik az igaz hitet hirdetik. Ti nem mehettek a

pogányokhoz, hanem imádkozzatok olykor a pogány gyermekekért. Mondjátok többször: „Szűz Mária, Isten anyja, könyörögj érettünk s a pogány gyermekekért.”

b) Hogy megköszönjük Istennek azt, hogy mi már keresztények vagyunk s ismerjük az Úr Jézust, minden évben tartunk egy ünnepet a három király tiszteletére. Úgy hívják ezt az ünnepet: Három királyok napja, vagy Vízkereszt. Vízkeresztnek azért hívják, mert akkor vizet is szentelnek. Ez január 6-án van.

c) Hosszú, fáradságos utat tett meg a három király, hogy eljusson a kis Jézushoz. Mi hamarabb eltalálhatunk hozzá. Megtalálhatjuk őt a templomban, a szentségházban. Ott ég előtte az örök lámpa s mint a csillag a betlehemi ház fölött, int arra: Itt lakik Jézus. Azért szépen kell térdet hajtanunk a szentségház előtt és imádni az Úr Jézust. Mit adhatunk neki ajándéknak? A szívünket. Úgy, hogy megígérjük, hogy tisztán akarjuk megőrizni és nem követünk el bűnt.

31. A SZENT CSALÁD EGYIPTOMBA MENEKÜL.

Mindenki örült, mikor a kis Jézus megszületett, csak a gonosz Heródes király nem örült. Mitől félt? Mit mondott azért a bölcseknek? („Menjenek csak Betlehembe . . .”) Igazat mondott a gonosz Heródes?

Most meghalljátok, hogyan menekült meg a kis Jézus Heródes elől.

1. *Elbeszélés.* Gerely 15. (*Elmondjuk a tankönyv szövegét.*)

2. *Megértetés.* a) (*A menekülés.*) Heródes királynak rossz szándékai voltak a kis Jézussal. Mit akart vele tenni? (Meg akarta ölni.) Megmondta ezt valakinek? Nagy titokban tartotta és napról-napra várta, mikor jönnek már vissza a bölcsek. De Isten mindent tud, tudja azt is, amit gondolunk. Este lefeküdtek a bölcsek Betlehemben, hogy kipihenjék fáradalmaikat. Éjjel aztán valami különös történt velük. Mit parancsolt Isten a bölcseknek? Azért azok más úton mentek haza.

De a kis Jézus élete még mindig veszedelemben forgott. Heródes tudta, hogy a Megváltó Betlehemben születik. Ki mondta meg neki? (A papok és írástudók a szentírásból.) Tudta azt is, hogy körülbelül mikor születik. Várt tehát egy darabig, de aztán elfogyott a türelme. Kiket küldött Betlehembe? Mit parancsolt nekik? Gondolta, hogy majd köztük lesz a kis Jézus is. A katonák csakugyan megtették, amit a kegyetlen Heródes parancsolt. Bementek a házakba s mindenütt fölkeresték a kis gyermekeket. Ahol találtak egyet, fölkapták a bölcsőből vagy kitépték édesanyjának a karjaiból és agyonszúrták. Akkor a házakban s az utcákon Betlehemben mindenütt nagy sírás és jajgatás volt. „Ő én drága gyermekem — mondották az anyák —, hát így kellett teneked meghalnod!” „Ó, gonosz Heródes, az Isten meg fog téged büntetni!”

Megölték-e a kis Jézust is a katonák? Isten örködött felette. Még mielőtt a katonák elindultak Betlehembe, Szent Józsefnek éjjel álmában egy angyal jelent meg. Mit mondott Józsefnek az angyal? „Kelj föl” stb. „Fuss” velük. A dolog sürgős, egy pillanat sincs veszteni való. Egyiptom más ország volt, messze feküdt Zsidóországtól. Ott nem parancsolt Heródes király.

Engedelmeskedett-e Szent József az angyalnak? Rögtön engedelmeskedett, még a reggelt se várta meg. Pedig jaj, milyen nehezére esett neki is, meg Szűz Máriának is, hogy éjnek idején olyan messze idegen országba kell menekülniök, ahol nem ismernek senkit. De azért nem zúgolódtak. Gondolták, a jó Isten így akarja. Szűz Mária a kis Jézust jól betakarta és karjaiba vette, Szent József szerzett egy szamarat, melyre felült a Szűzanya, aztán elindultak a hosszú útnak. (Itt láthatjátok a képen, hogyan menekült a szent Család Egyiptomba.) Tíz napig tartott az út, míg végre Egyiptomba értek. Szent József aztán egy kis házacskát szerzett ott, mint ácsmester dolgozott, hogy megkeresse, ami szükséges volt.

b) *(A visszatérés.)* Meddig maradt a szent Család Egyiptomban? Amíg Heródes meghalt. Isten megbüntette Heródest, amiért olyan kegyetlenül megölette a betlehemi kisdedeket. Borzasztó csúnya betegségben halt meg. Kelések fakadtak fel testén s a sebekből férgek másztak elő, melyek rágták testét. Így kellett meghalnia. Ezután Jézus és szülői ismét visszatértek Zsidóországba. De most már nem Betlehembe mentek, hanem abba a városba, ahol Gábor angyal megjelent Szűz Máriának. Melyik város volt az?

Itt Názáretben élt a kis Jézus csöndesen elvonulva szüleivel. Lassankint nagyobb lett. Kezdett járni és beszélni s napról-napra nagyobb örömet szerzett Szűz Máriának és Szent Józsefnek. Az Isten Fia egészen úgy akart felnőni, mint más gyermekek, csak hibát nem lehetett rajta soha észrevenni. Igen szelíd, kedves és jó gyermek volt. Ha Szűz Mária és Szent József valamit kívánt tőle, nagy örömmel tette meg. Mikor pedig imádkozott, akkor olyan szép és komoly volt, mint egy angyal. Ha Isten Fia volt is, azért nem kerülte el a többi gyermekeket, többször eljátszott velük. Engedelmes és jámbor magaviseletével a kis Jézus példát adott a város többi gyermekeinek és mindenki nagyon szerette őt.

Alkalmazás. 1. Az Úr Jézus már kicsi korában halálos veszedelemben volt. Ő ugyan kész lett volna meghalni, de Isten úgy akarta, hogy ez majd később történjék a keresztfán, előbb még példával és szóval tanítsa az embereket. Azért most örködött fölőtte. Hogyan mentette meg őt Heródes elől? Isten miránk is vigyáz. Ha Isten örködik felettünk, senki se árthat nekünk. Szent Józsefnek egy angyal által adott intést Isten, mi mellénk is mindjárt, mikor a világra jöttünk, állított egy angyalt, hogy vigyázzon ránk. Hogy hívjuk őt? Szoktatok-e hozzá imádkozni? Mondd el az őrangyal imádságot.

2. A betlehemi kisdedektől elvehette a gonosz Heródes a

földi életet, de az Úr Jézus megadta nekik a földi élet helyett az örök életet a mennyországban. Mivel az Úr Jézusért haltak meg, azért mint vértanúk rögtön egészen közel jutottak Isten trónjához az égben. Ott élnek most boldogan s imádkoznak a gyermekekért. Különösen azokért a gyermekekért imádkoznak szívesen, akik gondolnak rájuk és kérik őket: „Mindnyájan, szent ártatlan kisdedek, könyörögjetek érettünk.“ Ünnepeük is van karácsony után harmadnapra. Úgy hívják ezt az ünnepet: Apró szentek ünnepe. (Dec. 28.)

32. A TIZENKÉT ÉVES JÉZUS A TEMPLOMBAN.

Melyik városban lakott a szent Család, mikor visszatért Egyiptomból? Itt élt és növekedett most a kis Jézus éveken át. Mikor aztán tizenkét éves lett, akkor elment szüleivel Jeruzsálembe. Már tanultuk, hogy Jeruzsálem volt Zsidóország fővárosa. Ki lakott ott, amíg élt? (Heródes.) Gyönyörű királyi palotája volt Heródesnek, de volt Jeruzsálemben még egy szebb épület is, a templom. A templom egy magas dombon épült fehér márványkövekből, sok széles kölépcső vezetett fel hozzá. Az ajtók arannyal voltak bevonva, a falakon drága faragványok és arany virágok voltak. Még a padló is meg volt aranyozva. A sok arany és márvány csak úgy ragyogott a napfényben! Itt a templomban imádkoztak az izraeliták (így is hívták a zsidókat), aztán szent énekeket énekeltek és áldozatokat mutattak be. Nálunk minden városban van templom, Budapesten sok templom van. Zsidóországban csak egy templom volt, Jeruzsálemben. (Más helyeken csak imaházak voltak.) Hova kellett menni Zsidóországban az embereknek, ha templomba akartak menni? (Jeruzsálemben.)

Mikor a kis Jézus 12 éves lett, ő is elment szüleivel Jeruzsálembe, s mikor a szülők visszamentek, ő még a templomban maradt. Ezt fogom nektek most elbeszélni, figyeljete!

1. *Elbeszélés.* Gerely 16. Elemi kat. 15. (*Elmondjuk a tan-könyv szavaival.*)

2. *Megértetés. a) (A szülők elvesztik Jézust.)* Hova vitték szülei a kis Jézust, mikor 12 éves lett? Ha mi a templomba akarunk menni, rendszeren nem kell messze mennünk. Hamar megtaláljuk. De Zsidóországban nem így volt. Ott csak hol volt templom? Mivel Jeruzsálem messze volt, azért a zsidóknak csak háromszor kellett egy évben a templomba menni, a nagy ünnepeken. Miféle ünnepre ment el a kis Jézus? A húsvéti ünnepekre vitték el őt szülői. Kik voltak szülői? Szűz Mária volt az édesanyja. Ki volt Jézus igazi atyja? S mi volt Szent József? (Nevelőatyja.) Ezt akkor az emberek még nem tudták.

Három napig tartott az út, míg Jeruzsálembe értek. Hegyeken, völgyeken át ment a kis Jézus s bizony nagyon elfáradt, mire Jeruzsálembe értek. De szívesen tűrte a fáradságot, mert nagyon

vágyakozott az Isten háza, a templom után. Végre beérkeztek a városba. Az utcák tele voltak néppel, föl-alá járt a sok-sok ezer utas, akik mind az ünnepekre jöttek. Sok különös látnivaló volt az utcákon és tereken, kirakatok, szép fogatok, tevék: a többi gyermekek bámultak is, de a kis Jézus mindezzel nem törődött. Neki a templom volt a legkedvesebb. Oda tartott. Mit tett a templomban? (Imádkozott.) A templomban volt egy iskola is. Ott az írástudók magyarázták a szentírást. Nyolc napig tartott a húsvéti ünnep. A kis Jézus majdnem mindig a templomban volt, vagy imádkozott, vagy ott tartózkodott, ahol a szentírást magyarázták.

Mikor az ünnepeknek vége lett, Szűz Mária és Szent József hazatértek. A kis Jézus is velük ment? (Jeruzsálemben maradt.) Ezt kezdetben észre se vették szülői. Mit gondoltak? (Hogy Jézus a rokonok és ismerősök között van.) Olyan sok volt az utas, hogy a tolongásban az ismerősöktől és rokonoktól elszakadtak. S mivel tudták, hogy a gyermek Jézus nagyon szent és komoly, nem oly könnyelmű, mint más gyermekek, eleinte nem aggódtak. Imádkozva, a szent ünnepen gondolkozva mentek estig. Mikor vették észre, hogy a kis Jézus nincs velük? Persze nagyon megijedtek. Hol lehet kérdezték? — Csak nem ölték meg őt rossz emberek?

b) *(A szülők megtalálják Jézust.)* Éjszaka lett s a vándorok lefeküdtek. Szűz Mária és Szent József nem tudtak aludni. Mit tettek másnap? Útközben ahány menettel találkoztak, mind aggódva átkutatták, nincs-e ott a gyermek Jézus. Hiába! Késő este volt, mire ismét Jeruzsálembé értek. Harmadnap újra keresni kezdték. Hol találták meg? (A templomban.) A gyermek Jézus mind a három napot a templomban töltötte. Sokat és buzgón imádkozott. Aztán fölkereste azt a csarnokot, ahol az iskola volt, s a szent könyveket magyarázták. Ott szerényen leült. Hallgatta a tanítást és felelt, mikor kérdezték. De olyan okosan felelt, hogy a tanítók mindig többet és nehezebbet kérdeztek tőle. S ő mindenre olyan okosan felelt, hogy mindenki bámult. Este Jézus elment a templomból és szállást keresett magának. Másnap visszatért, ismét hosszú ideig imádkozott s aztán az iskolába ment. Most már ő is többfelét kérdezett az írástudóktól, hogy mikor kell eljönni a Megváltónak, hol kell neki születni és kezdte éreztetni velök, hogy már itt van a földön a Megváltó. Harmadik napon már a gyermek Jézust ültették a közepre s ő tanította az írástudókat. És mindnyájan csodálkoztak bölcseségén. (A kép bemutatása. Jézus — írástudók, a tekercsek a szentírás egyes részei.) Ekkor jött oda a Szűzanya és Szent József. (Ítt látjátok őket.) Nagyon elbámultak, mikor Jézust így látták ülve az írástudók között. Szűz Mária nagyon meg volt hatva és sírt az örömtől, de a fájdalomtól is. Mit mondott a gyermek Jézusnak? Ezt nagyon szelíden és szeretettel mondta. Jézus pedig szent komolysággal így felelt. „Hogy kereshettetek engem?” Nem kellett volna így

aggódnotok és keresnetek engem. „Nem tudtátok-e, hogy az Atyám házában kell lennem?” Mikor ezt mondta, kezével az ég felé mutatott, arca fénylett s mindenki mély tisztelettel nézett reá, mint egy fensőbb lényre.

Jézus e szavakkal világosan kijelentette, hogy ő *Isten fia*. Mert kinek a háza a templom? (Isten háza.) Jézus pedig azt mondta: Ez az én Atyám háza. Tehát ki az ő Atyja? És kinek a fia ő? (Isten fia.)

Aztán szeretettel lépett a gyermek Jézus Szűz Máriához és Szent Józsefhez, megfogta kezüket s velük együtt távozott a templomból. Hova mentek? Visszatértek Názáretbe. Hogyan viselkedett a kis Jézus szüleivel szemben? Engedelmes volt. Mindig azt tette, amit szülei akartak. Így növekedett testben, gyermekből ifjú, ifjúból férfi lett. De bölcseségben is növekedett. Mennél nagyobb lett, annál inkább megmutatta, milyen bölcs és okos. Isten s a jó emberek mindig jobban szerették őt. Azért mondjuk: Növekedett nemcsak testben, hanem bölcseségben és szeretetben Isten és az emberek előtt.

3. *Alkalmazás.* a) Mennyire örült a gyermek Jézus, hogy szabad volt a templomba mennie! Milyen ájtatos és figyelmes volt ott! Buzgón imádkozott, nem nézett se jobbra, se balra, mindig csak az ő mennyei Atyjára gondolt.

Hogyan viselkedtek ti, ha a templomban vagytok? A templom szent hely, Isten háza. A szentségházban maga az Úr Jézus van jelen. Körülötte láthatatlanul sok angyal, kik őt folyton imádják. Az Úr Jézus mindent lát, mikor a templomba vagytok. Ha ájtatosan imádkoztok s az oltárra néztek, örömet szereztek neki. De ha egy gyermek beszélget vagy nevetgél, vagy ide-oda forgatja a fejét, az ilyen megbántja az Úr Jézust. Ilyenre haragszik az Isten. Vigyázzatok nagyon, hogy egyetlen magaviselettel meg ne szomorítsátok Jézust.

Még arra is gondoljatok olykor, milyen figyelmes volt a gyermek Jézus az iskolában. Pedig ő nem szorult arra, hogy tanítsák, ő úgyis tudott mindent. Ti még keveset tudtok a jó Istentől. Még ezután kell megtanulnotok sokat. Mégis némelyik gyermeket folyton inteni kell, hogy vigyázzon jobban. Mennyire kell magát szégyelnie az ilyen gyermeknek a kis Jézus előtt. Vigyázzatok ezután jobban a templomban is, meg az iskolában is.

b) Milyen kedves és tisztelettudó volt a gyermek Jézus szüleivel szemben? Nagyon tisztelte és szerette őket. Ha szólt hozzá Szent József vagy Szűz Mária, odafigyelt és szerényen felelt nekik. Ha hazulról elment, vagy megjött valahonnan, mindig köszönt nekik. Milyen mestersége volt Szent Józsefnek? Jézus sohse szégyelte azt, hogy nevelőatyja oly szegény, inkább hálás volt, hogy ő érte annyit dolgozik. A gyermek Jézus szívesen segített neki a munkánál s mikor már elég erős volt, ő is megtanulta az ácsmesterséget, hogy Szent Józsefnek ne kelljen annyit dolgoznia.

Szűz Mária meg Szent József eleinte alig mertek valamit parancsolni a gyermek Jézusnak. Hisz tudták, hogy ő az Isten Fia. De aztán észrevették, hogy a kis Jézusnak csak örömet szereznek azzal, ha valamit kívánnak tőle. Nem lehetett a kis Jézusnak olyasmit parancsolni, amit ő rögtön, szívesen és pontosan meg ne tett volna. Ha elküldték őt valahova szülei, Jézus vidám arccal ment, ha valami munkát bízta rá, sohse látszott, hogy az nehezére esnék. Semmit sem kellett neki kétszer mondani. A szeméből olvasta ki Szűz Máriának, hogy mit szeretne s azt tette.

Vajjon miért tisztelte, szerette a gyermek Jézus ennyire szüleit s volt irántuk ilyen engedelmes? Mert bennük az ő mennyei Atyjának helyetteseit látta. Példát is akart továbbá adni a gyermekeknek, tinektek is. Meg akarta mutatni, hogyan kell megtartani Isten 4. parancsolatát. Tudjátok-e, hogyan szól a 4. parancsolat? „Atyádat és anyádat tiszteljed.” *Isten a 4. parancsolattal azt parancsolja, hogy szüleinket tiszteljük, szeressük és nekik engedelmeskedjünk. Mit parancsol Isten a 4. parancsolattal? (72. k.)*

Gondolatok többször a gyermek Jézusra s iparkodjatok, hogy ti is olyanok legyetek, mint ő. Ha egy gyermek durva és dacos a szüleihez, ha nekik szót nem fogad, velük felesel; vagy ha egy gyermek szégyenli, megveti szüleit, szomorítja őket és rosszat kíván nekik, az ilyen vétkezik a 4. parancsolat ellen s büntetés vár rá ezen és a másik világon. „Ha én az Isten Fia megtartottam a 4. parancsolatot, teneked is meg kellett volna tartanod. Vagy talán te több vagy, mint én? Távozz előlem gonosz gyermek, most megkapod a megérdemelt büntetést bűneidért.” Így fog szólni a rossz gyermekhez, ha meghal majd, az Úr Jézus. S nem engedi őt be a mennyországba.

33. JÉZUS MEGKERESZTELKEDIK ÉS MEGKEZDI MŰKÖDÉSÉT.

A mult órán hallottátok, hogy hova ment a gyermek Jézus tizenkét esztendő korában. Hová? Mi történt vele az ünnepek után? Hol találták meg őt harmadnapra szülei? Hova tért vissza azután szüleiével? Itt maradt most az Úr Jézus harminc esztendő koráig. A gyermek felnőtt, nagy és szent ember lett belőle. Egy napon aztán elbúcsúzott a Szűzanyától (Szent József ekkor már nem élt) s eltávozott Názáretből, hogy megkezdje az emberek közt működését.

Mi történt ezután az Úr Jézussal, ezt akarom most nektek elmondani.

1. *Elbeszélés.* Gerely 16. Elemi kat. 16. 17. (*Elmondjuk a tankönyv szavaival.*)

2. *Megértetés.* a) (*Jézus megkeresztelkedik.*) Hány éves koráig maradt Jézus Názáretben? Mivel foglalkozott ez ideig? (Szent Józsefnek mi volt a mestersége?) Az Isten Fia is több

éven át mint ács dolgozott. Így teljesítette Atyjának parancsát: „Arcod verejtékével eszed a kenyeret.” De még egy más, nagyobb munka is várt rá. Emlékeztek még arra, miért lett a Fiú Isten emberré? (55. k.) Harminc éves korában tehát elhagyta az Úr Jézus a názáreti magányt s bemutatta magát az embereknek, mint az ő Megváltójuk. Mielőtt azonban megkezdte volna működését, előbb egy folyóhoz ment. Mi is volt ennek a neve? A Jordán folyó mellett akkor egy szent férfiú tanította az embereket. Jánosnak hívták s annak a Szent Erzsébetnek volt a fia, akit Szűz Mária meglátogatott, mikor Gábor főangyal megjelent neki. Szent János intette az embereket, hogy legyenek jók és istenfélők, mert a Megváltó már itt van a földön és nemsokára körüljár majd tanítani. Aki bűnt követett el, az bánja meg és kérjen bocsánatot és ígérje meg, hogy ezután jó lesz. Sokan az emberek közül hallgatták Szent Jánost s megfogadták intését és megbánták, hogy eddig bűnt követtek el. Szent János az ilyeneket *megkeresztelte*. Odavezette a folyóhoz, vizet öntött a fejükre s azt mondotta: „Amint a víz tisztára mossa a testet, úgy mossa meg lelkedet a Megváltó a bűn szennytől.” Mivel Szent János megkeresztelte az embereket, azért hívjuk őt Keresztelő Szent Jánosnak.

(Visszakérdezés: Miért hívjuk Keresztelő Szent Jánosnak? Hogyan keresztelt? S mit mondott akkor? Kiket keresztelt meg? Kinek a fia volt Szent János? Hol tanított?)

Halljuk csak, mi történt tovább. Hova ment az Úr Jézus, mikor elindult Názaretből? Először a Jordán folyóhoz ment, hogy Keresztelő Szent János megkeresztelje őt. Szent János tudta, hogy az Úr Jézus nagyon szent, azért eleinte nem akarta megkeresztelni. De az Úr Jézus azt mondta neki: „Az én mennyei Atyám így akarja.” Ekkor Keresztelő Szent János nem mert tovább ellenkezni és nagy tisztelettel megkeresztelte Jézust. Mikor ez megtörtént, Jézus imádkozott. Most valami csodálatos dolog következett. Ki tudja? Megnyílt az ég s a Szentlélek, a harmadik isteni személy, az égből alászállott. Olyannak látszott, mint egy ezüstszerű galamb és Jézus feje fölött lebegett. A mennyből pedig az Atya Istennek szavai hallatszottak. Mit mondott? (Képbemutató.)

(Az egészet a könyv szerint összefoglalva elmondani és elmondani.)

Kifejtés: Hány személy van az Istenben? Ezt láthatjuk abból is, amit most hallottunk.

Ki szállott le az Úr Jézusra galamb alakjában? Ki szólott a mennyből? S hol volt a Fiú Isten? Hányadik isteni személy a Szentlélek? Az Atya? A Fiú? Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?

b) (Jézus tanít és csodákat tesz.) Jézus azután eltávozott a Jordán folyótól és bejárta az egész országot. Ha beérkezett egy helységbe, bement az imaházba s ott egy ideig imádkozott. Mikor észrevette, hogy többen vannak együtt az emberek, tanította őket. Elbeszélte nekik, hogy Isten a mi jószágos Atyánk, aki azt akarja,

hogy az emberek a mennyországba jussanak, üdvözüljenek. Megmondta, hogy Istenben három személy van. Hogy ő a Fiú Isten, aki azért jött a földre, hogy megváltsa az embereket. Azt is mondotta, hogy amit ő tanít, azt mindenkinek hinnie kell, másképp nem üdvözül. Intette az embereket, hogy szeressék Istent, fogadjanak neki szót és tegyék meg amit parancsol. Isten majd megjutalmazza őket a mennyországban. A rosszak ellenben a pokolba jutnak. Mindezt olyan komolyan és szeretettel tanította az Úr Jézus, hogy az emberek alig győzték őt hallgatni. „Most már tudjuk — mondották — mit kell hinnünk és cselekednünk, ha üdvözülni akarunk. Megtanított rá az Úr Jézus.”

Kérdések: Mit tett Jézus azután, mikor Szent János megkeresztelte őt? Bejárta az országot és mindenfelé tanított. Mit mondott pl. az embereknek? Ezt röviden úgy mondjuk: *Jézus azt tanította, amit hinnünk és cselekednünk kell, hogy üdvözüljünk. (73. k.) Mit tanított Jézus?*

Jézus aztán meg is mutatta az embereknek, hogy ő az Isten Fia. Hogyan? Mivel az emberek látták, hogy Jézus olyan szent, elhívták egy beteghez, hogy imádkozzék fölötte. Jézus odament, megfogta a beteg kezét s azt mondta: „Kelj föl” s az rögtön meggyógyult. Vagy eléje vezettek egy némát, aki nem tudott beszélni, Jézus szeretettel mondá neki: „Szólj” és az rögtön tudott beszélni. Egy vaknak, aki nem látott, csak annyit mondott: „Láss” és az látott. Olyat is vittek eléje, aki sánta volt s nem tudott lábra állni. Jézus pedig egy szóval talpra állította őt. Sőt még halottak is életre keltek az ő parancsára. Mikor a nép látta ezt, nagyon elbámult s az emberek hangosan kiabáltak: „Csoda, csoda. Ő valóban az Isten Fia.” És nagyszámmal hozták Jézus elé a betegeket. Ha megbetegszik odahaza valaki, kiért szoktak küldeni? (Orvosért.) Az orvos orvosságot rendel s azt meghozzák a gyógyszer-tárból. Mit kell most tenni a betegnek? De néha nem segít az orvosság. Néha meg nagyon soká tart, amíg a beteg jobban lesz. Mit tett az Úr Jézus azokkal a betegekkel, akiket eléje hoztak? Rátette kezét a betegre és azok rögtön meggyógyultak. Tudna egy közönséges orvos így gyógyítani? Csodát tenni csak Isten tud. Jézus azért tudott ilyen csodálatosan gyógyítani, mert Isten Fia volt.

Amit most elmondtam, rövidebben így tanuljuk meg: „Jézus ezután bejárta . . . meggyógyultak.” (Elmondani.)

3. *Alkalmazás.* Ha ti akkor éltetek volna, mikor az Úr Jézus körüljárt az országban s olyan szent dolgokat tanított, bizonyosan nagy figyelemmel hallgattatok volna rá, vigyáztatok volna, hogy mindent jól megértsetek és megjegyezzetek. De lássátok, amit ti a hittanórán hallottok, azt is mind az Úr Jézus tanította s engem is ő bízott meg és küldött hozzátok, hogy ezekre a szent dolgokra titeket tanítsalak. Azért olyan tisztelettel és örömmel figyeljetek mindig arra, amit itt hallottok, mintha maga az Úr Jézus állana előttetek és beszélne nektek a jó Istenről.

34. JÉZUS HIVEI ÉS ELLENSÉGEI.

Hova ment Jézus Názáretből, mikor 30 éves lett? Mit tett vele Ker. Szt. János? Milyen csoda történt a keresztelés után? Aztán hova ment az Úr Jézus? Mit tett az országban? Mit tanított Jézus?

Ma még egyszer megvigyázzuk az Úr Jézust, amint az embereket tanítja.

Elbeszélés és megértetés. a) (Jézus tanít.) Az Úr Jézus nagyon szépen tudott tanítani s mivel sok csodát tett, azért mindenfelé őrá beszéltek az emberek. Ha egy faluba megérkezett, mint a tűz, úgy terjedt el a híre ennek. Az emberek mind összejöttek, sokszor száz meg száz s az Úr Jézus valami szabad helyen leült s tanította az embereket. Köröskörül álltak vagy ültek az emberek. Nagy csend volt, senki se mert egy szót se szólani, csak figyeltek, mit fog Jézus mondani? Megesett, hogy olykor több ezren voltak a hallgatók, az Úr Jézus akkor kivezette őket valami tágas mezőre, vagy egy hegyre s ott tanította az embereket. (Képbemutató.) Itt láthatjátok az Úr Jézust, amint tanít. Kezeit kiterjeszti, mert nagyon fontos dolgokról beszél. Istentől, mennyországról. Hol vannak? Mindenki mély tisztelettel figyel rá. Így még sose hallottak embert beszélni, mint ahogy az Úr Jézus beszélt. Azok közül, kik őt hallgatták, *sokan hitték, hogy Jézus az Isten Fia és hogy ő a Megváltó, akit Isten e világra küldött.* Mit tettek sokan? Miért hitték ezt vajjon? (Mert olyan szépen tanított, olyan szent volt és sok csodát tett.) Ezek voltak Jézus hívei.

b) (Apostolokat választ.) Egyszer Jézus egész éjjelen át virrasztott egy hegyen, egészen egyedül volt és folyton imádkozott. Ezzel mutatta, hogy most valami nagy dolgot akar tenni. Reggel aztán lejött a hegyről. Alul sok-sok ember várakozott rá, mert tudták, hogy ismét tanítani fog. Mikor már csend lett s az emberek letelepedtek, az Úr Jézus kijelentette, hogy most ki akar választani közülük tizenkettőt, ezek lesznek az ő tanítványai, a 12 apostol. S egymás után megnevezte őket: Péter, András, János s így mondott 12 nevet, az utolsó volt Júdás. Akit az Úr Jézus nevén szólított, az fölkelt s az Isten Fia elé ment tisztelettel, letérdelt, az Úr Jézus pedig föléje tartotta áldó kezeit s fölszentelte őket *apostolokká.* Ezek most már mindig az Úr Jézussal maradtak, mindenhová követték őt. Később aztán az egész világon hirdették Jézus tanítását.

Hányat választott ki az Úr Jézus az ő hívei közül? Mik lettek ezek mostan? (Jézus tanítványai, apostolok.) Ismersz-e valakit közülük névszerint? Eltávoztak-e ezek az Úr Jézustól? Miért akarta az Úr Jézus, hogy mindig vele legyenek? Hogy hallják és jól megértsék az ő tanítását, lássák csodáit s aztán majd ők maguk is hirdessék az embereknek, mit tanított Jézus.

Amit mostanáig elmondtam, röviden így tanuljuk meg: „Sokan hitték . . . követték Jézust.” Ki tudná elmondani?

c) *(Jézus ellenségei.)* Jézus látogatói között voltak néha gazdag, előkelő zsidók, papok és írástudók. A zsidó papok és írástudók között sok kevély és bűnös ember volt. Jézus a szívükbe látott és intette őket, hogy bánják meg bűneiket és javuljanak meg. Máskülönbén nem jutnak a mennyországba. Mert — így mondta Jézus — nem elég csak hinnünk azt, amit Isten tanított, vagyis kinyilatkoztatott, hanem meg is kell tennünk, amit Isten parancsol. Ez a beszéd nem tetszett némelyeknek. A zsidó papok és írástudók közül többen megsértődtek, hogy Jézus bűnösöknek tartja őket. Ezek Jézus *ellenségei* lettek. Haragudtak Jézusra. Szabad volt ezt tenniök? Nem. Ezzel csak maguknak ártottak.

Kérdések: Kik hallgatták Jézus tanítását néha? Jó emberek voltak mind a zsidó papok és írástudók? Azért mire intette őket Jézus? Tetszett-e nekik ez az intés? Szerették-e a zsidó papok és írástudók Jézust?

Kifejtés. Mi megfogadjuk Jézus intését. Tudjuk, hogy ő mindig jót akar nekünk. Mi hinni akarjuk mindazt, amit Isten tanított vagy kinyilatkoztatott. De nemcsak hinni akarunk, hanem hitünk szerint élni is. Meg akarjuk tartani a parancsolatokat. Mert csak így üdvözülhetünk. **(74. k.)** *Elég-e az üdvösségre csak hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott? Nem elég az üdvösségre csak hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott, hanem meg is kell tennünk, amit Isten parancsol.*

Alkalmazás. „Jézus, mi ígérjük, hogy megtartjuk parancsolataidat. Te parancsolod, hogy vasárnap szentmisére menjünk. Ezt szívesen megteesszük. Te parancsolod, hogy szüleinket tiszteljük, nekik szót fogadjunk. Ezt is készséggel megteesszük. Segíts, hogy jó keresztények legyünk s bejussunk a mennyországba.”

35. JÉZUS A VIZET BORRÁ VÁLTOZTATJA.

Ma elmondom, hogyan hívták meg egyszer az Úr Jézust menyegzőre.

Menyegzőn ti talán nem voltatok. Ezt úgy tartják, hogy a jegyesek, egy nagy leány, a menyasszony s egy ifjú ember, a vőlegény elmennek a templomba. Velük mennek többnyire a szüleik, rokonaik, ismerőseik is. Ezek a vendégek. Mindnyájan ünnepi ruhában vannak. A templomban aztán az oltár előtt megígéri a leány s az ifjú, hogy ezután mint férj és feleség, apa és anya halálukig együtt élnek. A vendégek közül az egyiket násznagynak hívják s ez vigyáz arra, hogy minden rendesen történjék. Mikor aztán hazamennek, örömlükben lakomát vagy vendégséget tartanak s ami jó ételt vagy italt előkészíteni tudnak, azt szeretettel a vendégek elé teszik.

Most halljátok meg a történetet.

1. *Elbeszélés.* Gerely 19. Elemi Kat. 18. *(Elmondjuk a történetet a tankönyv szerint.)*

2. *Megértetés. (A borhiány.)* Hol volt a menyegző, amelyről most beszéltem? Kána község volt Zsidóországban, nem messze oda, ahol Szűz Mária lakott. Hol lakott a bold. Szűz? (Názáretben.) Kit hívtak meg a menyegzőre? Úgy látszik, Szűz Mária rokona volt a jegyeseknek. Jézust is meghívták a jegyesek, mert nagyon tisztelték és szerették. S az Isten Fia nem utasította vissza őket. Kik voltak még az Úr Jézussal? (Tanítványai.) Sok volt a vendég a nagy lakomán s mielőtt még az ebédnek vége lett volna, elfogyott a bor. Ez nagyon kellemetlen volt s a háznép zavarba jött. Úgy látszik, a jegyesek szegények voltak, ennyi vendégre nem számítottak s most fájt nekik, hogy a szegénységüket mindjárt észre veszik. Ki látta meg legelőször, hogy valami baj van? Szűz Mária megsajnálta a jegyeseket s hogy kimentse őket a bajból, szólt az Úr Jézusnak. Mit mondott? Csak ennyit, ezt is halkán és tisztelettel. Tudta, hogy az Úr Jézus, ha az ő édesanyja kéri, hogy segítsen, meghallgatja.

b) *(A csoda.)* Szűz Mária nem csalódott. Jézus meghallgatta anyjának kérését. Miféle edények voltak ott a házban, ahol a menyegző volt? (Köedények.) Jó nagy köedények voltak, mindegyikbe belefért egy kis hordó víz. Most üresen álltak egymás mellett. Mit parancsolt akkor Jézus a szolgáknak? A szolgák engedelmeskedtek. Hogyan szólt aztán Jézus a szolgákhoz? A szolgák egy pohárral merítettek s odavitték a násznagynak. Mit tett a násznagy? Megkóstolta s azt találta, hogy ez jobb *bor*, mint a másik volt, amelyet előbb adtak az asztalra. Mit mertek a szolgák a köedényekbe? S most egyszerre a legjobb bor volt bennük. Hogyan lett a vízből bor? Jézus a vizet borrá változtatta. Odament az edényekhez, a kezeit áldást adva kiterjesztette s a vízből bor lett. Megtehet-e ilyesmit egy ember? Soha. Miből készül a bor? (Szőlőléből, mustból.) Itt pedig vízből lett egyszerre a legjobb bor. Ilyesmit csak Isten tehet meg, mert ő mindenható. Jézus tehát isteni hatalmával a vizet borrá változtatta. Ez csoda volt. Már több csodáról hallottatok, amit Jézus tett. Ki tudna néhányat említeni? Melyik volt Jézus első csodatette? Mit mutatott meg ezzel? (Hogy ő Isten.) Ezt az ott levő emberek is belátták s mind, akik hallottak erről, azért ekkor igen sokan hittek őbenne.

Képbemutató. Kit látott itt a képen? Ki van mellette? S itt hátrább? A menyegzős nép ül a lakománál. A terem koszorúkkal van díszítve. Melyik helységben volt a menyegző? Kit hívtak meg rája? Mi fogyott el még ebéd alatt? Ki vette ezt először észre? Hogyan szólt Jézushoz? Mit parancsolt aztán Jézus? Itt vannak a köedények. Mit hordanak bele a szolgák? Mit tesz az Úr Jézus? Mit mondott Jézus, mikor már tele lettek az edények vízzel? Minek találta a násznagy? Hogy lett a vízből bor? Hányadik csodája volt ez Jézusnak? Mit mutatott meg ezzel? Azért igen sokan hittek benne.

Alkalmazás. Valamit ebből a történetből megjegyzünk. Mikor Szűz Mária észrevette, hogy a jegyesek nagy zavarban

vannak, megsajnálta őket. Mit tett azután, hogy segítsen rajtuk? Lássátok, Szűz Mária nagyon jó és irgalmas, neki jószágos anyai szíve van. Hol van most a bold. Szűz Mária? Istennél, a mennyországban. Onnan vigyáz ránk, s ha bajban vagyunk, most is kész arra, hogy kérje az Úr Jézust, segítsen meg bennünket. Különösen azokért kéri Istent Szűz Mária, akik itt a földön imádkoznak hozzá. Tegyétek ti is ezt gyakran és szívből. Mondjátok mindig áhítattal: „Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk bűnösökért.” Némelyek ezt a szép fohászt is mondják többször: „Mária édes szíve, légy az én menedékem.” Milyen vigasztaló, hogy olyan jó és hatalmas Anyánk van a mennyországban. Nincsen olyan baj, melyben Szűz Mária ne tudna segíteni, ha őt bizalommal kérjük.

36. JÉZUS FELTÁMASZTJA A NAIMI IFJÚT.

Melyik volt Jézus első csodatette? Ma ismét ilyen csodálatos esetről beszélek nektek, de előbb szeretném tudni, volt-e már valaki közületek temetésen? (Ha igen: Kit temettek el? Ha a felelet felnőttet említ, utalunk arra, hogy gyakran gyermekek is meghalnak. Ha gyermek volt a halott, folytatjuk, amint következik.) Mielőtt meghal egy gyermek, előbb beteg szokott lenni. Nagy forróságban fekszik az ágyban, édesanyja virraszt mellette, beadja neki az orvosságot és sokat sír. Egyszer csak meghal a gyermek. Ha a nevén szólítja őt anyja, a gyermek nem hallja többé, szemét nem nyitja ki, kezét nem mozdítja többé, nem érez semmit. Mit tesznek azután a halottal? Koporsóba fektetik s elviszik a temetőbe. A temetésre sokan összejönnek, rokonok, ismerősök, eljön a tisztelendő úr s imádkozik s meghinti szenteltvízzel a halottat, azután elindul a menet. Az anya és testvérek sírnak, mert tudják, hogy a halottat nem látják soha többé a földön.

Ilyenformán volt Zsidóországban is. A különbség csak az volt, hogy a halottra nem szögezték rá a koporsófedele, hanem betették egy koporsóba és ilyen nyitott koporsóban vitték a temetőig.

Most elmondom nektek, hogyan találkozott az Úr Jézus egyszer ilyen temetési menettel,

1. *Elbeszélés.* Gerely 20. Elemi kat. 19. (*Elmondjuk a tankönyv szerint a történetet.*)

2. *Megértetés.* a) (*A haláleset.*) Hova ment Jézus tizenkét éves korában? Most újra Jeruzsálembe ment, de nem a húsvéti, hanem a pünkösdünnepre. Egyedül ment az Úr Jézus? Nem, vele mentek tanítványai és sok nép. Miért voltak vele oly sokan? (Szerették hallgatni az ő tanítását s gondolták, talán látnak egy csodát.) Melyik városba ért útközben az Úr Jézus? (Ná-im.) A város körül fal volt, a falban egy nagy kapu, ezen jártak ki-be az emberek. Mivel találkozott Jézus a város kapujában? Kit

vittek a temetőbe? A halott egyetlen fia volt anyjának, s az anya özvegy volt. Kije halt meg már előbb? (A férje, a fiú édes-
atyja.)

Amíg az atya élt, addig gondoskodott az anyjáról és gyerme-
kéről. Dolgozott, pénzt keresett s a pénzen vett kenyeret, ruhát,
fát s ami szükséges volt. Egyszer azonban megbetegedett és meg-
halt. Ez nagy csapás volt. Az anya özvegy lett, de megmaradt
még a fia. Hány fia volt? Ezt az egyetlen fiát az anya nagyon
gondosan nevelte s nagyon szerette. A fiú megnőtt, ifjú lett
belőle. Hány éves lehet az, akit ifjúnak neveznek? 15—20 éves.
Az ifjú már dolgozott s pénzt is keresett. Kinek adhatta vajjon
fizetését? Az anya tudott fizetni házbért, venni kenyeret, fát
s ami szükséges. Boldogan éltek. Mi történt egyszer csak az ifjú-
val? Meghalt. Most magára maradt egészen az anya. Elveszett
mindenkije. Mit érzett ekkor? Nagyon szomorú volt. Mikor
kivitték egyetlen fiát a temetőbe, keservesen sírt. A gyászoló
anya mögött mentek a város többi lakói, ifjak és leányok, gyerme-
kek és öregek. Mindenki szerette a jó fiút, aki meghalt.

Ki tudná elmondani röviden, amiről eddig beszélgettünk?

(A könyv szövege szerint elmondani.)

2. (A csoda.) Sírt az anya, s nem is gondolt arra, milyen
öröm vár rá ma még. Mikor Jézus meglátta a szegény özvegy
anyát, megszánta őt. Mit érzett Jézus szívében? (Sajnálatot, sze-
retetet.) Úgy sírt az anya, úgy sajnálta őt az Úr Jézus, hogy az
ő szeméből is könny csordult ki. Azért odalépett az anyához és
mondott valamit. Mit is mondott? Az anya csodálkozva tekintett
a szelíd Úr Jézusra, s egy percre megszűnt sírni. Hova ment
azután Jézus? Mit mondott? Mi történt rögtön? Ez nagy csoda
volt. Talán már előbb is mondta a halottnak anyja: „Fiam, kelj
föl. Fiam, ne hagyj el!” Hallotta ezt az ifjú? Föl tudott kelni?
Miért tudta őt Jézus fölkelteni? (Mert Jézus Isten, mindenható,
egyedül ő tud halottakat feltámasztani.) A gyászoló nép, mikor
látta, hogy a halott ifjú egyszerre fölkel, beszélni kezd s az Úr
Jézus odavezeti őt anyjához, bámult s megijedt. „Hogy lehet ez?
— kérdezték. — Ilyet még sohse láttunk. Ilyet csak Isten tehet.”
Szent félelemmel néztek az Úr Jézusra. Az egész gyászoló nép
bámulattal és istenfélelemmel telt el e nagy csodának láttára.
(Elmondatjuk.)

Kifejtés. 1. (Halál.) Meghalt a naimi ifjú, mi is meghalunk
mindnyájan. Mi történik velünk akkor, ha meghalunk? Gondol-
jatok csak vissza, hogyan teremtette Isten Ádámot, az első embert?
Előbb földből testet alkotott, fejet, lábat, kezét. De a láb nem
mozgott, a szem nem látott. Mi hiányzott még belőle? (A lélek.)
Mikor aztán Isten lelket is lehelt a testbe, akkor egyszerre meleg
lett és eleven. Miből áll tehát az ember? Az ember csak addig
él, amíg a lélek a testünkben van. Ha a lélek elhagyja a testet,
meghal az ember. A test nem érez, nem mozog többet, hideg
lesz s elkezd romlani. Mit tesznek vele azért? Koporsóba teszik

s elviszik a temetőbe. Ott sírgödöröt ásnak, leeresztik a koporsót és betemetik földdel. Földből alkotta Isten az ember testét, s amikor meghal, *a test visszatér a földbe.*

Most már talán meg tudtok felelni a kérdésre. (75. k.) **Mi történik az emberrel, mikor meghal?** Így felelünk: *Mikor az ember meghal, akkor a lélek elhagyja a testet, a test pedig visszatér a földbe.* (Elmondadni többel.)

2. (Feltámadás.) Az a holttest, melyet a temetőben sírba tettek, ott lassankint elszárad, szétesik és elporlad. Az történik vele, amit Isten Ádámnak mondott: „Por vagy és porrá leszel.” Ha ma kiásnának egy olyan sírt, ahova régen egyszer egy halottat eltemettek, már nem találnák meg sértetlenül a testet, csak néhány csontot, a többi porrá lett. S így marad az ember teste a földben a világ végéig. (76. k.) **Meddig marad az ember teste a földben?** *Az ember teste a világ végéig marad a földben.* Mikor lesz a világ vége? Azt csak a jó Isten tudja. Egyszer bizonyosan vége lesz. S akkor majd az Úr Jézus azt teszi a mi testünkkel is, amit a naimi ifjúval tett. Mit tett a naimi ifjúval? (Feltámasztotta.) Ezt teszi velünk is. Meg tudja-e tenni? Meg, mert ő mindenható. Ha a test porrá lett is, Isten tudja azt, hol van minden részecskéje, ezeket újra összeszerzi, azután újra és örökre egyesíti a testet a lélekkel, s a test feltámad. Így jegyezzük meg: *A világ végén Isten feltámasztja az ember testét, vagyis újra és örökre egyesíti a testet a lélekkel.* **Mi történik az ember testével a világ végén?** (77. k.)

3. (Külön ítélet.) Eddig arról beszéltünk, mi történik a testünkkel, ha majd meghalunk. Most még valami keveset arról is megjegyzünk, hogy mi történik a lelkünkkel? Amikor meghalunk, meghal-e a lelkünk is? Nem, a lélek soha sem hal meg. A lélek mindig, örökké fog élni. (78. k.) **Mi történik tehát lelkünkkel, ha meghaltunk?** *Ha meghaltunk, Isten azonnal megítéli lelkünket.* Ha meghaltunk, lelkünk Istenhez megy, s Isten azonnal megítéli. Megvizsgálja, jó volt-e, vagy rossz. Megmutatja neki, hogy itt a földi életben mennyi rosszat tett, milyen bűnöket követett el, de azt is, hogy milyen jót tett. Aki imádkozik, szót fogad, vigyáz, hogy őszinte, tiszta lelkű gyermek legyen, annak nem kell félnie az ítélettől. Isten megjutalmazza. De aki hazudott, civakodott, csunya dolgokat követett el és nem bánta meg a bűneit, az féljen, Isten megbünteti. És ott nem lesz mellette senki, aki segíthetne neki, se apa, se anya, se társa, ott egészen egyedül lesz az ember az Istennel. Azért a halál után következő ítéletet külön ítéletnek nevezzük. (79. k.) **Hogyan nevezzük a halál után következő ítéletet?** *A külön ítélet után a lélek vagy a mennyországba, vagy a tisztítóhelyre, vagy a pokolba jut.* (80. k.) **Hova jut a lélek a külön ítélet után?** Erről a három helyről majd a következő órán tanulunk.

Alkalmazás. Gondolatok többször arra, amit ma hallottatok. „Meg fogok halni — így kell szólni mindegyikünknek magához. — Lehet, hogy nemsokára meghalok.” Sokan halnak meg gyermekkorukban s nem lesznek öregek és nagyok. Ez veletek is

megtörténhetik. Néha egészen hirtelen hal meg valaki. Egyszer egy gyermek az iskolából ment haza. El kellett mennie egy ház előtt, ahol a kaput javították. A kapu ki volt emelve a sarkából. Eppen, mikor a gyermek ott ment, kidőlt a kapu az utcára. Ráesett a gyermekre s agyonütötte. Meghalt. Ti is meghalhattok így hirtelen. Mi lenne veletek, ha ma meghalnátok? Ha a lelketek most Isten ítélőszéke elé menne, nem kellene-e félnetek, hogy Isten szigorúan megbüntetne? Most még készülhettek a halálra. Legyetek komolyak. Mondjátok: „Ó Jézusom, irgalom. Sajnálom, hogy eddig oly könnyelmű és rossz voltam. Ezután szorgalmas, tisztalelkű, jó gyermek leszek, hogy ha nemsokára meghalok, én is a mennyországba jussak.”

37. A TÚLVILÁG.

Mi történik lelkünkkel, ha meghalunk? Hogyan nevezzük a halál után következő ítéletet? Hova jut a lélek a külön ítélet után?

Ma erről a három helyről tanulunk valamit, ahova lelkünk juthat, ha meghalunk.

1. *(Mennyország.)* Ki lesz a legszerencsésebb, aki hova jut, ha meghal? (A mennyországba.) Ez a legnagyobb szerencse. Ez többet ér, mintha valaki itt a földön király, vagy királyleány lett volna. Dehát kik jutnak a mennyországba? Figyeljétek! Ha meghal valaki s lelke Isten elé jut, Isten pontosan megvizsgálja. Ha a lélek tiszta mint a hó, ha jó s egészen bűn nélkül van, akkor bejuthat a mennyországba. De ha csak egy kis bűn van is valakinek lelkén, azonnal nem jut a mennyországba. Előbb meg kell tisztulnia, mert Isten végtelenül szent és senkit sem enged magához a mennyországba, akin a legkisebb szennyfolt van. *A mennyországba — tehát — a jók jutnak, akik egészen bűn nélkül vannak.* Kik jutnak a mennyországba?

Megesik valakivel, hogy bünt követ el, talán sok és nagy bünt is, de aztán szívből megbánta. Letérdelt és komolyan, egész lelkéből így imádkozott: „Istenem, én minden fölött szeretlek téged. Sajnálom, hogy megbántottalak. Ó Jézusom, irgalom.” Aki így imádkozik, annak Isten rögtön elengedi a bűnét. Csak ha később szabad lesz neki gyónni mennie, akkor őszintén meg kell gyónni a bűnét. (Hogyan engedi el Isten a bűnt? Ha megbánjuk. Hogyan mondhatjuk Istennek, hogy bánjuk bűnt? Később aztán hol kell megmondanunk a bűnt? Ha gyónni megyünk.) De valamit jegyezzetek meg. Ha az Isten elengedi is a bűnt, úgy hogy a lélek egészen tiszta lesz, azért mégis sokszor büntetést kell elszenvednie annak, aki vétkezett. Mert Isten nagyon szent s nem tréfál a bűnnel. Úgy tesz, mint egy komoly atya, aki ha gyermeke valami rosszat tett, de megbánja azt, megbocsát ugyan neki, de olykor azért valami kis büntetést szab rá. Azt mondja, ma nem jöhetsz el velem a sétátérre. Vagy egy hétig nem sza-

bad elő venni a játékokat. Így Isten is, ha megbocsátotta a bűnt, sokszor mégis büntetést szab ki, betegséget, bajt bocsát az emberre. Ha valaki aztán türelemmel elviseli ezt, akkor egészen kibékül vele Isten, most már aztán büntetést sem érdemel. Azért, lássátok, ha valaki meghal és Isten elé jut, Isten *kettőt* vizsgál meg rajta: 1. Egészen bűn nélkül van-e, és 2. nem érdemel-e meg büntetést? *A mennyországba* (csak azok) *a jók jutnak, akik egészen bűn nélkül vannak és büntetést sem érdemelnek. Kik jutnak a mennyországba?* (81. k.) Így történt Szűz Máriával, mikor meghalt. Ő sohasem követett el semmi bűnt. Egészen bűn nélkül volt. Érdemelt-e tehát valami büntetést? Hova jutott azért rögtön?

Aki jó, az jutalmat érdemel. Hol jutalmazza meg Isten a jókat? (A mennyországban.) A jókat ott Isten olyan boldogokká teszi, hogy azt nem lehet elmondani. Itt a földön sokszor sírunk, a mennyországban nem lesz sírás soha; itt sokszor érzünk fájdalmat, ott nem lesz többé fájdalom. Ott senki se éhezik vagy fázik, senki se lesz beteg, senki meg nem hal többé. A mennyországban csak öröm lesz. Ti is azt szeretitek, ami örömet szerez. A mennyországban minden, amit láttok, amit hallotok, amit tesztek — mind kimondhatatlan örömet szerez majd. *Isten a jókat a mennyországban kimondhatatlan boldogsággal jutalmazza meg.* Látják ott a sok-sok millió angyalt, egyik gyönyörűbb, mint a másik. Látják a szenteket, a legjobb és legkedvesebb embereket, akik itt a földön éltek; boldogságos Szűz Máriát, aki a mennyország csodás szépségű királynéja. De a legfőbb és legnagyobb boldogság az lesz, hogy színről-színre látják Istent. Isten olyan szép, hogy aki őt egyszer meglátta, az nem tudja többé levenni róla a szemét, s olyan szeretet gyullad a szívében Isten iránt, hogy mindig csak vele és nála akar lenni.

Így jegyezzük meg: *Isten a jókat a mennyországban kimondhatatlan boldogsággal jutalmazza meg: ők színről-színre látják Istent és örök szeretetben egyesülnek vele.* (82. k.) Mivel jutalmazza meg Isten a jókat a mennyországban?

2. (A tisztítóhely.) Most tekintsük meg még a többi helyeket is a túlvilágon, ahova egy lélek juthat. Előbb mondtam, hogyha valaki meghal, Isten kettőt vizsgál meg rajta. Ki tudja megmondani, mit? (1. Nincs-e valami bűne, 2. nem érdemel-e büntetést?) Ha most egy jó lélek megy Isten elé, de még nem egészen tiszta, mert kis, vagy bocsánatos bűnben van, beengedi Isten az ilyent a mennyországba? Nem, oda csak egész tiszták jutnak. Talán pokolra taszítja? Nem, hiszen ő jó lélek. Hova jut majd az ilyen? (A tisztítóhelyre.) *A tisztítóhelyre* — (tehát) — *azok jutnak, akik bocsánatos bűnben vannak.* És még valaki. Lehet, hogy egy lélek egészen tiszta minden bűntől, de még büntetést érdemel egy ideig. Bejuthat-e az ilyen a mennyországba? Talán a pokolba? Hiszen semmi bűne sincs, oda nem juthat. Hanem hova jut? *A tisztítóhelyre* — tehát — *azok jutnak, akik*

bocsánatos bűnben vannak, vagy még ideigtartó büntetést érdemelnek. (83. k.) Kik jutnak a tisztítóhelyre?

Mi történik aztán az ilyen lélekkel a tisztítóhelyen? Ott addig szenved, amíg bűneitől meg nem tisztul és míg büntetését ki nem állotta. Csak ha egészen megtisztult, jut be a mennyországba. S ez olykor nagyon soká-soká elhúzódik. S a lélek a tisztítóhelyen borzasztóan gyötrődik, mintha tűzben égne s nem tehet semmit sem, hogy enyhüljenek kínjai. Azért hívjuk őket szegény lelkeknek is. (84. k.) *Meddig marad a lélek a tisztítóhelyen? A lélek addig marad a tisztítóhelyen, míg bűneitől meg nem tisztul és míg a büntetést ki nem állotta.*

3. (A pokol.) A harmadik hely, ahova egy lélek juthat a halál után, a legborzasztóbb. Melyik az? (85. k.) *Kik jutnak a pokolba? A pokolba azok jutnak, akik halálos bűnnel halnak meg.* A nagy bűn, vagyis a halálos bűn a lelket egészen útálattossá és sötétté teszi. A szent Isten undorral fordul el az ilyen lélektől. „Távozz tőlem, te átkozott — mondja neki — az örök tűzre, a pokolba, az ördögökhöz.” S akkor a lélek rögtön le-süllyed a pokolba.

(Kik jutnak a pokolba? De jegyezzétek meg gyermekek, nem mindenki jut a pokolba, ha halálos bűnt követett volna is el életében. Ha egy gyermek ilyen bűnt tett, de aztán szívből megbánja s később meg is gyónja, azért az is a pokolba jut? Nem. Hogyan mondhatná azt meg egy gyermek Istennek, hogy ő bánja a bűnét? A pokolba csak az jut, aki nem bánta meg a halálos bűnt és így halt meg.)

Mit érdemel az, aki nagy bűnt követett el, s azt nem bánta meg? Büntetést. Isten az ilyen gonoszakat a pokolban örökké-tartó kínnal bünteti meg. A pokolban csak kín van s nincs semmi öröm. Itt a földön akármily szerencsétlen is valaki, azért még mindig marad neki valami, ami megvigasztalja, vagy örömet szerez neki. Szülei, testvérei bátorítják, vagy arra gondol, hogy majd jobban leszek nemsokára. Vagy imádkozik, hogy a jó Isten vegye magához őt a mennyországba. De arra, aki a pokolba jutott egyszer, senki se néz többé szeretettel. Az nem hall soha többé egy vigasztaló szót se. Soha nem vethet egy pillantást a szép mennyországba. Nem látja meg a szenteket, az angyalokat s a Szűzanyát. S ami legjobban fáj, soha sem láthatják Istent. Pedig ő, mint szeretnék látni csak egy pillanatra Isten végtelen szépségét! Emellett örök *tűzben* szenvednek. Hogyan fáj az, ha valaki megégeti csak egy kicsit az ujját! Hát még ha az egész keze és karja összeég. De hogyan sírna és jajgatna az, akit egész testével bele-dobnának a lángok közé az égő kemencébe! Ez borzasztó volna! Pedig ez a földi tűz nem éget olyan erősen, mint a pokol tüze. A földi tűz csak pár percig égetné azt, aki a lángok közt van, aztán meghalna, de a pokol tüze folyton éget s az, akit éget, sose ég el. Folyton érzi a tűz kínját, éjjel-nappal egy évig, ezer évig, százezer évig, százezer millió évig, örökké. *Isten*

a gonoszokat a pokolban örökkévaló kinnal bünteti meg; ők sohasem láthatják Istent és örök tűzben szenvednek. (86. k.) Mivel bünteti meg Isten a gonoszokat a pokolban?

Alkalmazás. Gyermekek, ki akarna közületek a pokolba jutni? Ez borzasztó volna! Pedig lássátok, ha halálos bünt követtek el, és így meghaltok, akkor örökre a pokolban égték. Azért tegyétek föl magatokban, hogy semmiért a világon nem akartok halálos bünt elkövetni. Inkább akármit elviselni, inkább kell meghalni, mint nagy bünt követni el s miatta örökre sírni és égni a pokolban.

És ki szeretne közületek a mennyországba jutni? Úgy hiszem, mindenki. Mit kell tennetek, hogy a mennyországba jussatok? (Megtartani Isten parancsolatait.) Ha olykor nehezetekre esik is majd, (imádkozni, szótfogadni, legyőzni a rossz vágyakat) tegyétek meg azt, amit Isten kíván, a mennyország boldogsága kimondhatatlanul nagy, hogy még ha a fejünket hagyjuk volna levágni érte, az se volna túlságos sok. Mondjátok többször komolyan: „Én akarok a mennyországba jutni, még pedig jó magasan, egészen közel az Úr Jézushoz!”

38. JÉZUS LECSENDESITI A VIHART.

Gyermekek, talán már jöttetek olyankor iskolába, mikor erős szél fujt. Könnyű-e ilyenkor menni az utcán? Az emberek erősen fogják a kalapjukat és ruhájukat, hogy el ne vigye a szél. Alig lehet menni a szél ellenében. Ha aztán a szél erősödik, szélvész és zivatar lesz, a fák ide-oda hajladoznak, némelyik ki is törik, az állatok elbujnak, az emberek besietnek a házakba. Az utcán sivít, zúg a vihar. Még borzasztóbb a szélvész és vihar a nagy vizeken, hol a hajók járnak. Tudjátok-e, hogy hívják az ilyen nagy vizeket? (Folyó, tó, tenger.) A tengeren a szél hullámokat ver föl s a hullámok úgy dobálják ide-oda a hajókat, mintha kis dióhéj lenne. Nem egyszer átszap a hullám a hajón s vízbesöpri az embereket, akik rajta vannak. Reszket is akkor mindenki, aki a hajón van.

Most elmondom, hogyan utazott egyszer az Úr Jézus ilyen viharban egy nagy tavon.

1. *Elbeszélés.* Gerely 21. Elemi Kat. 20. (*Elmondjuk a tan-könyv szavaival.*)

2. *Megértetés.* (E kép kapcsán.) Itt látjátok, amint az Úr Jézus tanítványaival a viharban hajózik. Hogy hívják ezt a nagy vizet? (Jól kimondani.) Mivel a Genezáret-tó nagy volt, azért tengernek is hívták. Mikor indultak el a partról? (Este.) Mit tett előbb az Úr Jézus? (Tanított.) A hajó eleinte csendesen és nyugodtan úszott a vízen. Kik eveztek? Mit tett az Úr Jézus? Mikor már messze jártak, hirtelen mi támadt? Egyszerre erős hullámok csapódtak a hajónak. Nézzétek, itt is lehet látni. Mi történik a hajóval, ha sok víz megy bele? A szélvész rázza a hajó árbócát,

mi történhetik a hajóval? (Felborul.) Nézzétek a tanítványok arcát. Mit láttok rajta? (Félelmet, rettegést.) Egyik oldozza a kötelet, a másik Jézus felé terjeszti kezét. Tudja, hogy emberek itt nem segíthetnek. Mit tesz ez a tanítvány? Mit mondtak az Úr Jézusnak? Az Úr Jézus nyugodtan emelkedett föl, látta jól a vihart, de semmit nem ijedt meg. Mit mondott tanítványainak? Miért nevezte őket kishitűeknek? Hitük volt, az abból látszik, hogy Jézushoz fordulnak segítségért. De hitük kicsiny, gyenge volt. Már annyiszor látták Jézus hatalmát, azért nem kellett volna annyira aggódniok. Tudta az Úr Jézus, ha aludt is, mi történik tanítványaival? (Tudta, mert ő Isten.) Az ő tudta és engedelme nélkül semmi sem történhetett az apostolokkal. Mit tett az Úr Jézus azután? Ilyesmit az apostolok s a többi emberek még nem láttak soha. Hogyan szóltak azért? Mi már tudjuk, hogy kicsoda? Kicsoda Jézus Krisztus?

3. *Kifejtés és alkalmazás.* Amint a tanítványok az Úr Jézushoz siettek, mikor veszedelemben voltak, úgy kell nekünk is minden bajban és veszedelemben imádkozni s az Úr Jézushoz sietni. Ő mindig tud rajtunk segíteni. Hogyan segített a jegyeseknek a kánai menyegzőn? A naimi ifjú anyján? A betegeken? Mi rajtunk is tud segíteni, ha valami bajba vagy veszedelembé jutunk. Miféle veszedelembé juthatunk mi? Néha a testi életünk forog veszedelemben, pl. megbetegszünk vagy szüleink megbetegszenek. Mit kell tennünk ilyenkor? Sokszor pedig a lelkünk juthat veszedelembé, mikor pl. az ördög vagy egy rossz ember azt mondja, hogy tegyünk rossz, bűnös dolgot. Ilyenkor — úgy mondjuk — *kísértésben* vagyunk. Kísérteni annyi, mint mást bűnre vinni. Kicsoda kísértette Évát a paradicsomban? Ha bűnbe esnénk, az szerencsétlenség lenne, lelkünk akkor a pokol lángjai közé süllyedhetne, azért hamar kell az Úr Jézushoz sietnünk. Hogyan sietünk hozzá? Ha imádkozunk. Mondjuk: „Jézus segíts, ne hagyd elveszni!” *Imádkozni* — tehát — *leginkább akkor kell, mikor kísértésben vagy más veszedelemben vagyunk.* Mikor kell imádkozni? Mit jelent az: kísérteni?

Jó keresztények nem várják meg, amíg veszedelembé jutnak, hanem többször is imádkoznak. Mikor különösen? Reggel, este, sőt napközben is fontosabb dolgaik előtt. Miért imádkozunk reggel? Megköszönjük Istennek, hogy az éjen át minden bajtól megőrzött és kérjük, hogy napközben is vigyázzon reánk. Hát este miért imádkozik a jó gyermek? Hálát ad Istennek a sok jóért, amit tőle egész napon át kapott és bocsánatot kér, ha napközben bűnt követett volna el. Itt az iskolában is többször imádkozunk, mert az fontos dolog, hogy megértsétek a tanítást. Így jegyezzük meg: *Imádkozni leginkább akkor kell, mikor kísértésben vagy más veszedelemben vagyunk; üdvös, ha reggel és este is imádkozunk, sőt napközben is fontosabb dolgaink előtt.* (87. k.) *Leginkább mikor kell és mikor üdvös imádkozni?* (75. k.)

Imádkozzatok szívesen és buzgón, Isten megsegíti azt, aki a

bajban hozzáfordul. Vagy leveszi róla a bajt, mint ahogy az Úr Jézus lecsendesítette a vihart, vagy ha nem volna lelkének hasznos, hogy a bajt elvegye róla Isten, akkor megerősíti, hogy tudja elviselni baját s majd jutalmat kap érte a mennyországban. Csak az él a földön békességben s az jut be a mennyországba, aki imádkozik. Ha azok, akik most a pokolban égnek, itt a földön szerettek volna imádkozni, egy se jutott volna közülük a pokolba.

39. JÉZUS IMÁDKOZNI TANIT.

Ti már többfélét tudtok az imádságról. (37. k.) Mit cselekszünk, amikor imádkozunk? (38. k.) Mikor kedves imádságunk Isten előtt? (75. k.) Leginkább mikor kell és mikor üdvös imádkozni? Akik bajaikban az Úr Jézushoz siettek és imádkoztak, azokat megsegítette. Tudnátok ilyen eseteket mondani? (A tanítványokat a viharos tengeren, a betegeket.) Ebből láthatták az emberek, hogy milyen hasznos az, ha imádkoznak. Hasznos a földi életünkre nézve, ha imádkozunk, de még sokkal hasznosabb az imádság arra, hogy jól éljünk s a mennyországba bejussunk. Azért az Úr Jézus (maga is) sokat imádkozott és gyakran inté hallgatóit, hogy imádkozzanak. Egyszer (mikor egy magányos helyen volt az Úr Jézus) a tanítványok kérték Jézust, hogy tanítsa meg őket imádkozni.

Az Üdvözítő így felelt: Ha imádkoztok, ezt mondjátok: *Miatyánk ki vagy a mennyekben . . .* s előimádkozta nekik azt az imádságot, amelyet ti már ismertek, a Miatyánkot. Ez a legszebb imádság. Mivel az Úr Jézus tanított meg rá, azért az Úr imádságának is nevezzük. Miért nevezzük az Úr imádságának?

Mivel csak az imádkozik jól, aki imádság közben a jó Istenre gondol s arra, amit mond, azért most megtanuljuk, mire kell gondolnunk, mikor a Miatyánkot imádkozzuk.

1. Ha valakivel beszélünk, először megszólítjuk őt. Kivel beszélünk, mikor imádkozunk? Hogyan szólítjuk meg őt? *Miatyánk*. Miért szólhatunk mi így az Istenhez? Nézzétek meg ezt a képet. (Az 1. a Herder-féle képek közül.) Ki az, aki olyan jószágosan tekint le az emberekre innen a magasból? Isten. *Ő teremtette* az embert s mint a gyermek az atyáé, úgy mi is mind *Istené vagyunk*. Isten a mi mennyei Atyánk. Amint az atya gondoskodik a gyermekéről, úgy gondoskodik Isten rólunk is. Mindent, amit itt a képen láttok: napot, holdat, csillagokat, fákat, madarakat, halakat és állatokat — mindezt Isten az ember miatt, mi értünk teremtette. Mint egy jó atya gondoskodik a gyermekeiről, úgy gondoskodik Isten rólunk is. Azért hogyan szólítjuk meg őt, ha imádkozni kezdünk? Amint Ádám és Éva hálával és szeretettel néznek föl hozzá ezen a képen, úgy kell nekünk is, mikor imádkozni kezdünk, Istenre gondolunk, ki a mennyországban lakik.

2. A megszólítás után több kérdés következik a Miatyánk-

ban. Melyik lesz az első kérés? Gyermekek, aki szereti a jó Istent, az örül annak, ha mások is Istent tisztelik és szeretik, róla mindig úgy beszélnek, amint illik. De lássátok, vannak gonosz, istentelen emberek is, akik nem adják meg Istennek a köteles tiszteletet, hanem szidják, káromolják az ő szent nevét. Ez súlyos bűn. Ha ilyesmit egy jó gyermek hall, elszomorodik s azt gondolja: Jaj, már hogyan lehet valaki ilyen gonosz, hogy Istenről, aki a mi Teremtőnk és legfőbb Urunk, ilyen durva hangon beszél. Hiszen Isten neve szent s azt csak a legmélyebb tisztelettel szabad kifejezni. Ó Istenem — így imádkozik ilyenkor a jó gyermek — tedd azt, hogy ilyen útálatos bűnök ne történhessenek. Add, hogy téged minden ember tiszteljen és szeressen s a te nevedet mindenki szentnek tartsa. Vajjon tetszik-e Istennek az ilyen imádság? Bizonyosan. Maga az Úr Jézus tanított arra, hogy mikor imádkozunk, először azt mondjuk: *Szenteltessék meg a Te neved.* Mindenki tartsa szentnek Isten nevét és tisztelje azt. Ki nem tartja szentnek, vagy: ki sérti meg Istennek szent nevét? (50. k.)

3. Tovább azt mondjuk a Miatyánkban: *Jöjjön el a Te országod.* Melyik az a szép ország, ahol Isten uralkodik s a jók Istent színről-színre látják? Ide akar jutni minden jó ember. Hogy mi is bejussunk majd a mennyországba, azért kérjük Istent: *Jöjjön el a te országod.* Mit gondoltok, mikor jön majd el számunkra a mennyország? Lelkünk számára akkor, mikor meghalunk s itt hagyjuk a földi életet, testünk számára pedig, majd ha feltámadunk. Mikor lesz az? Erre a szép mennyországra gondolatok mindig, mikor azt mondjátok: *Jöjjön el a te országod.*

4. Tudjátok-e még, miért rajzolnak az angyaloknak szárnyakat? Mert mindig gyorsan és örömmel teszik meg azt, amit Isten akar. Akik a mennyben vannak, azok úgy szeretik Istent, hogy örülnek, ha valamit tehetnek érte. Itt a földön azonban sokszor restek az emberek s nem teszik azt, amit Isten akar. Pedig Istennek mindig szót kell fogadnunk. Így illő, mert ő a mi Teremtőnk és Urunk, neki köszönhetjük, hogy élünk. Ó, milyen jó volna, ha mindenki azt tenné mindig, amit Isten akar és parancsol! Akkor nem lenne bűn a világon, mindenkinek tiszta és nyugodt volna a lelkiismerete, nem lenne háború s ezerféle nyomorúság. S hova jutnának mind az emberek, ha meghalnak? Ezt kérjük Istentől, mikor azt mondjuk: *Legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen itt a földön is.*

5. Hogyan imádkozunk tovább? *Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.* Hogy élhessünk, ennünk kell. A legfontosabb étel a kenyér. Miből készül? Hol terem a búza, rozs? Hogy a szántóföld teremjen, ahhoz eső, napsugár, jó idő kell. Ha rossz az időjárás, semmi sem terem s az embereknek koplalniuk kell. Hogy ilyen rosszul ne járjunk, imádkoznunk kell. Hogyan kérjük Istentől a kenyeret? De nemcsak kenyérre van szükségünk, hogy élhessünk, hanem sok másra is, pl. ruha, gyógyszer, lakás, étel, ital, jó levegő, stb.-re. De nem a szüleitek veszik-e nektek a

ruhát? Miért kérjük akkor Istentől? Isten teszi, hogy teremjen ilyesmi, Isten ad a szülőknek egészséget, hogy tudjanak dolgozni, ő adta szüleiteknek a szívébe a szeretetet is, hogy szívesen adják nektek azt, amire szükségetek van. A kenyeret inkább Isten adja, mint a szülők. Azért illik, hogy nemcsak szüleitektől, hanem Istentől is kérjétek a mindennapi kenyeret. Hogyan kéritek?

6. Megtörténik, hogy néha jó gyermekek is megfélelkeznek magukról s nem fogadnak valamiben szót szüleiknek. Az ilyesmi bántja a szülőket. Mit tesz ezért a jó gyermek, ha észreveszi, hogy megbántotta szüleit? Bocsánatot kér. Nagyon szép és dicséretes dolog az, amikor egy gyermek siet kiengesztelni szüleit, hogy ne haragudjanak reá.

De nemcsak szüleinknek, hanem Istennek is szót kell fogadnunk. Sajnos, még a jó emberek is olykor megfélelkeznek erről s olyasmit tesznek, ami véték, amit nem szabad. Aki vétkezik, megbántja Istent. Mit tegyünk, hogy meg ne büntessen Isten? Bánjuk meg a bűnt és kérjünk tőle bocsánatot. Hogyan kérjünk bocsánatot? *Bocsásd meg a mi vétkeinket.* Isten kész megbocsátani, ha megígérünk neki valamit. Mit? *Miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek.* Hogyan vét valaki miellenünk? Megsért, kicsúfol, bánt bennünket. Isten azt akarja, hogy ne haragudjunk arra, aki ellenünk vét, hanem bocsássunk meg egymásnak. Aki szívesen megbocsát másnak, annak jó szíve van, Isten is megbocsátja neki a bűneit.

7. Tovább még azt is kérjük Istentől: *És ne vigy minket a kísértésbe.* Kicsoda kísértette Évát a paradicsomban? Kísért az ördög ma is? Gyakran kísért; nem a fülünkbe kívülről, hanem belül a szívünkbe súgja, hogy tegyünk valami rosszat. Néha pedig egy rossz gyermek kísért bennünket. Rá akar beszélni, hogy rosszat tegyünk. Vagy magától is támad bennünk valami rossz indulat, mint Kainban, mikor irigykedni kezdett Ábelre. Mit mondott akkor Kainnak Isten? („Győzd le a rossz indulatot!”) Ilyen rossz indulat tibennetek is támadhat, pl. hogy torkosságból lopjatok, hazudjatok, vagy éppen szemérmetlen dolgot tegyetek. Ilyenkor nektek is azt mondja Isten: Győzd le a rossz indulatot. De mivel mi magunk sokszor gyöngék vagyunk, Istent kell kérni, hogy segítsen. Hogyan kérhetjük? Ne vigy minket a kísértésbe. Ne engedd Istenem, hogy vétkezzem.

8. Mondhatjuk azt is: *De szabadíts meg a gonosztól.* Ki az a gonosz? Az ördög vagy a gonosz lélek. Gonosz és rossz dolog a bűn is. Mit tett Isten a rossz angyalokkal, akik vétkeztek? Hova jutnak azok, akik halálos bűnnel hálnak meg? Azért kérjük Istent, őrizzen meg minket az ördögtől s a nagy bűntől, nehogy mi is a pokolba jussunk.

Végül azt mondjuk: Amen, ami annyit tesz: Igen! Így legyen.

Alkalmazás. Most mondjuk el egyszer lassan, nagy figyelemmel az Úr imádságát!

40. A FŐPARANCSOLAT.

Emlékeztek-e még rá, mit tanított Jézus? (61. k.) Intette az Úr Jézus az embereket, hogy tartsák meg Isten parancsolatait, mert csak így juthatnak a mennyországba. Azt is megmondta az Úr Jézus, hogy melyik a parancsolatok közt az első s a legfőbb.

Erről a főparancsolatról, melynek megtartására a legjobban kell vigyáznunk, fogunk ma tanulni.

1. (Mikor az Úr Jézus egyszer a templomban tanított,) egy törvénytudó jött hozzá és kérde: Uram! Melyik a legfőbb parancsolat? Jézus így válaszolt: Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erődből. Ez az első és legfőbb parancsolat. A másik hasonló hozzá és így szól: Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat. Ebben a két parancsolatban van a többi mind.

(Ki jött az Úr Jézushoz egyszer, mikor tanított? Törvénytudó, tudós ember, aki jól ismerte a szentírást és Isten parancsolatait. Mit kérdezett a törvénytudó? Hogyan válaszolt neki Jézus? A másik parancsolat, amely hasonló fontos, melyik? Miért lehet azt mondani, hogy e két parancsolatban van a többi mind? Aki ezt a kettőt megtartja, a többit is mind megtartja. Aki igazán szereti Istent, az imádkozik is, tisztelettel mondja ki szent nevét s mindenben szót fogad neki. S aki igazán szereti felebarátját, fog az talán civakodni vele, elvenni azt, ami másé?)

2. A jó gyermek szereti atyját és anyját, hiszen olyan sok jót tesznek vele. De az Úr Jézus megtanított minket arra, hogy senki annyi jót nem tesz velünk, mint Isten. Hogy élünk, Istennek köszönhetjük. Isten adott nekünk kezeket, hogy dolgozhassunk, s lábakat, hogy járhatunk s a templomba mehessünk. Isten adott füleket, hogy hallhassuk a jó tanításokat. Isten adott száját, hogy beszélhessünk és imádkozhassunk. Isten adott nekünk szívet, hogy szerethessük szüleinket és felebarátainkat. Isten adta a gyermekek mellé a jó szülőket, hogy vigyázzanak rájuk s a szent őrangyalt is, hogy őrködjék fölöttük. Isten — így mondotta Jézus — úgy szeret titeket, mint egy jóságos atya az ő gyermekét, és még jobban. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adá (a kereszthalálra), hogy mindenki aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen (a mennyországban). Mivel Isten ilyen jó mihozzánk, azért őt *teljes* szívünkkel, *teljes* lelkünkkel és *minden* erőnkkel kell szeretni. Senki annyi jót nem tett velünk mint ő, azért *a főparancsolat azt kívánja tőlünk, hogy Istent minden fölött szeressük.*

Mit kíván tőlünk a főparancsolat? Miért kell Istent szeretnünk? (Sok jót tett velünk.) Mit adott nekünk pl.? (Kéz, szem, élet stb.) Mivel senki annyira nem szeretett minket, mint Isten, azért hogyan kell őt szeretnünk? (Minden fölött.) Tudjátok-e még, mikor szeretjük Istent minden fölött? (70. k.) Gondoljatok csak Ábrahámra. Mit volt kész feláldozni Istennek?)

Alkalmazás. Gondoljatok csak többször a jó Istenre, reggel, ha fölkeltek, este, ha lefeküsztek. Istentől jön minden jó. Köszönjétek meg neki azzal, hogy buzgón végzitek el az imádságot. Ha

a gonosz lélek vagy egy rossz gyermek valami bűnös dologra akarna vinni, gondolatok mindjárt a jó Istenre s mondjátok: Nem, nem leszek ilyen hálátlan, hogy Istent bűnnel bántsam meg. Édes Jézus, inkább meghalok, minthogy téged nagy bűnnel bántsalak meg. Jó gyermekek gyakran mondják azt a fohászt is: Ó Jézusom édes Szíve, add, hogy téged mindig jobban szeresselek. S ha nehezebbre esik olykor imádkozni, tanulni, azt gondolja: Jézus nevében. Ha nehéz is, szívesen teszem.

3. Most még valamit tanulunk a főparancsolatról. Mit kíván tőlünk a főparancsolat? (Hogy Istent minden fölött szeressük.) De még valamit hozzá tett az Úr Jézus az első és legfőbb parancsolathoz. Mit is mondott, melyik a másik? Azért így tanuljuk meg: *A főparancsolat azt kívánja tőlünk, hogy Istent minden fölött szeressük, felebarátunkat pedig úgy szeressük, mint magunkat.* (88. k.) Mit kíván tőlünk a főparancsolat?

Ki a mi felebarátunk? Minden ember kivétel nélkül. Aki most itt együtt vagytok az iskolában, felebarátai vagytok egymásnak. Akikkel odahaza együtt laktok, s akik a szomszédban laknak s a többi emberek is, akár szegények, akár gazdagok, felebarátaitok. Némely emberek jót akarnak nektek, mert szeretnek titeket, például szüeleitek, tanítóitok vagy jó pajtásaitok. De akadhat néha olyan is, aki bánt, csúfol titeket vagy haragszik rátok. Ezekről azt mondjuk, hogy ellenségünk. (Kicsoda ellenségünk? És kicsoda jóakarónk?) Az Úr Jézus arra tanított minket, hogy *minden ember a mi felebarátunk, akár jóakarónk az, akár ellenségünk.* (89. k.) Ki a mi felebarátunk?

Nemcsak jóakaróinkat, hanem még ellenségünket is kell szeretnünk. Nem szabad rá haragudni. Így akarja az Úr Jézus, aki majd megfizet mindenkinek úgy, amint érdemli. Jó gyermek volna az, aki azt mondaná: Ezt a testvéremet szeretem, de ezt a másikat ki nem állhatom. Mit szólna hozzá az apa, ha ezt hallaná? Szomorú lenne s azt mondaná: Hiszen ez a másik is testvéred, egy családba tartoztok, azért legyetek jók egymáshoz, másképp nekem okoztok fájdalmat. De lássátok, amint ti odahaza a testvéretekkel egy család vagytok, úgy az emberek is mind egy nagy családot tesznek. Ki ennek a nagy családnak atyja? (Isten.) Az emberek pedig e nagy családban micsodák egymáshoz? (Testvérek.) Azért minden embert úgy kell szeretnünk, mint aki Istenben testvérünk.

Hogyan mutathatjuk azt meg, hogy felebarátunkat szeretjük? Az Úr Jézus egyszer azt mondta: „Amiket akartok, hogy cselekedjenek nektek az emberek, ti is cselekedjétek nekik.” (Mit mondott az Úr Jézus?) Ha te éhes volnál, mit szeretnél, hogy cselekedjék veled más? Ha tehát neked volna egy nagy darab kenyered, a másiknak meg semmije és éhes, mit fogsz tenni? (Megfelelni.) Ha bajban vagy, örülsz, ha más segít rajtad. Segíts te is másnak. Ha hibáztál, örülsz, ha más megbocsát. Te is hamar bocsáss meg. Ha valami sikerül vagy jutalmat kapsz, bánt, ha a

társad irigykedik rád. Ne légy te se irigy. Ha megbüntetnek, fáj, hogyha ezt más kárörömmel elbeszéli. Te se tedd ezt.

Igy jegyezzük meg: *Felebarátunkat akkor szeretjük úgy, mint magunkat, ha megtartjuk Jézusnak e parancsolatát: Amiket akartok, hogy cselekedjenek nektek az emberek, ti is cselekedjétek nekik.*" (90. k.) Mikor szeretjük felebarátunkat úgy, mint magunkat?

Alkalmazás. Vigyázzatok ezután jobban arra, hogy szívesek, türelmesek, előzékenyek legyetek egymáshoz. Így akarja az Úr Jézus. Aki a szegényekhez jószívű, s aki türelmes máshoz, mikor az goromba vele szemben, az örömet szerez az Úr Jézusnak, és Isten megjutalmazza. Nem tennétek-e örömet valami szívességet az Úr Jézusnak, ha leheine? Lehet. Ő maga mondotta: „Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, nekem teszitek.”

41. ISTEN 10 PARANC SOLATÁRÓL

A gyermekeknek az idősebb emberek többször parancsolnak valamit, így a szülők, tanítók. Meg kell-e tenni azt, amit szüleink parancsolnak? E helyett: „meg kell tenni”, úgy is mondhatjuk: *kötelességünk* megtenni. Ha az apa azt mondja gyermekének: „Menj az iskolába”, mi akkor a gyermek kötelessége? De nem csak szüleink iránt, Isten iránt is vannak kötelességeink. Isten a mi legfőbb Urunk és Atyánk. Mit mondott az Úr Jézus, mi a mi első és legfőbb kötelességünk Isten iránt? S mi a kötelességünk felebarátunk iránt? Hogy még jobban tudhassuk, milyen kötelességeink vannak Isten és az emberek iránt, Isten a főparancsolaton kívül még tíz más parancsolatot is adott. Így mondjuk: *Kötelességeink Isten és az emberek iránt Isten tíz parancsolatában vannak meg bővebben.* (91. k.) Mely parancsolatokban vannak meg bővebben kötelességeink Isten és az emberek iránt?

Most Isten 10 parancsolatáról tanulunk.

1. Mielőtt az Úr Jézus a világra jött, Istennek kedves népe a zsidó nép volt, vagyis az izraeliták. Egy alkalommal Isten egy magas hegyhez, a Sinai hegyhez vezette az izraelitákat. A nép vezére Mózes, nagyon szent férfiú volt. Mózesrel többször beszélt Isten s meghagyta neki mikor a nép a Sinai hegyhez ért, hogy most három napig készüljenek, mosakodjanak meg, imádkozzanak s azután tiszta, ünnepi ruhában álljanak a hegy körül. Az izraeliták így tettek. Harmadnap korán reggel a hegy aljában állottak, s akkor egyszerre elkezdett zörögni az ég, villámlott, mennydörgött, sűrű felhő borította a hegyet s úgy látszott, hogy a hegy csúcsa lánggal ég. Azután erős trombitaharsogás hangzott. Az egész nép térdre borult és reszketett. Egyszerre pedig csendesség lett, Isten kezdett szólni és kihirdette a 10 parancsolatot. Így: 1. „*Én vagyok a te Urad Istened; Uradat Istenedet imádjad és csak neki szolgálj.*” 2. „*Istennek nevét hiába ne vegyed:* 3—10 . . . ne kívánjad.”

Míg az Isten szólt, az emberek reszketve borultak a földre és mondták: Mindent megteszünk, amit Isten parancsol. Isten később két kőtáblára írta fel a 10 parancsolatot és átadta Mózesnek.

Képbemutató. Ki ez a szent férfiú a felhők között? Mit tart a kezében? Ki az, aki előtte térdel? Alul kik láthatók? Miféle hegy ez? Isten mellett kik láthatók? A hegyet pedig mi fűdi be? Az izraeliták nagyon megijedtek e félelmes jelekre. Mit ígértek meg? Ezt nekünk is meg kell ígérni. Az Úr Jézus azt mondta, hogy a mennyországba csak az jut, aki megtartja a 10 parancsolatot.

1. Az első osztályosokkal megtanuljuk, hogyan szól a tíz-parancsolat? A második osztályosok már tudják ezt. Sőt azt is kell tudniok: Mit parancsol Isten az első parancsolattal? Ki vétkezik Isten második parancsolata ellen? Ki sérti meg Istennek nevét? Mit parancsol Isten a harmadik parancsolattal? Hogyan kell a vasárnapot megszentelnünk? Mit parancsol Isten a negyedik parancsolattal? Ki vétkezik Isten ötödik parancsolata ellen? Ki vétkezik Isten hatodik parancsolata ellen? De a hetedik parancsolatról még nem volt eddig szó. Most még erről is tanulunk egy keveset.

2. *(Isten 7. parancsolata.)* Hogyan szól? Kiről mondjuk, hogy lop? (Aki titokban elveszi más jószágát.) Mi az: „más jószág”? (Minden, ami másé.) Hallgassatok meg egy történetet.

Volt egyszer egy szent, akit Paskálisznak hívtak. Mint gyermek egy földesúrnál volt szolgálatban, mivel szegény volt. Rábízták a bárányokat, hogy őrizze, Paskálisz nagyon vigyázott, hogy bárányai másnak a földjére ne menjenek. De néha mégis megtörtént, hogy némelyik torkos bárány lelegette a szomszéd földről a vetést. Paskálisz ezen mindig megijedt. Odasietett, elűzte a bárányt, aztán gondosan megvizsgálta, hogy mennyit pusztított el a bárány s hogy el ne felejtse, mindjárt be is jegyezte ezt egy könyvecskebe. Mikor aztán a bérét megkapta, sietett elmenni ahhoz az emberhez, akinek a földjére bementek a bárányai s odaadta neki a maga pénzét, hogy megtérítse a kárt. „Te nagyon is aggályos vagy, — mondták neki társai — ha mindig így teszel, több pénzt adsz ki, mint amennyi az egész fizetésed.” „Inkább megtérítem az okozott kárt, mint hogy Isten a pokolba taszítson” — felelt Paskálisz. Többször hívták őt barátai, a többi pásztorok, hogy menjen velük gyümölcsöt lopni. De Paskálisz sohse tartott velük. Mikor a lopott gyümölcsből kínálták, a viláért se ízlelte volna meg azt. Egyszer egy nagyon erős és goromba pásztorlegény mondta neki, hogy menjen vele szőlőt lopni. De Paskálisz azt mondta: Nem megyek, az bűn. Erre a durva ember megragadta őt és erőszakkal magával hurcolta a szőlőig. Ott azt mondta neki: „Ha be nem jössz velem a szőlőbe lopni, rögtön agyonütlek.” „Azt megteheted, — felelt Paskálisz — de soha, amíg élek, el nem veszem a másét.” Akkor a másik egyedül

ment be a szőlőbe s mikor visszajött, mutatta a lopott szőlőfürtöket. „Milyen finom és édes, — mondotta — de te nem kapsz belőle.” „Nem is kell, — felelt Paskálisz — ha szőlőt akarok enni, veszek a magam pénzén.” De az a pásztor, aki a lopott szőlőből evett, akkor nagyon megbetegedett. „Isten büntetése, — mondotta Paskálisz — vétkezett a hetedik parancsolat ellen.”

Kiről beszéltem most nektek? Mit őrzött gyermekkorában Szt. Paskálisz? Mit tettek olykor a bárányai? Ez sehogy sem tetszett Paskálisznak. Úgy gondolta, hogy most ő károsított meg mást, mert még jobban kellett volna vigyáznia. Mit tett azért, mikor a bérét megkapta? Társai már sokkal haszontalanabbak voltak. Mit loptak többször? Paskálisz sohse ment velük. Mikor az a durva pásztor fenyegette, hogy agyonüti, ha nem lop, mit felelt? Paskálisz jó gyermek volt, nem vétkezett volna a világért sem a 7. parancsolat ellen. Társai azonban vétkeztek, mert megkárosították felebarátjukat. Ez nem volt helyes és igazságos dolog. Aki felebarátját igazságtalanul megkárosítja, az vétkezik Isten 7. parancsolata ellen. (92. k.) *Ki vétkezik Isten 7. parancsolata ellen? Isten 7. parancsolata ellen az vétkezik, aki felebarátját igazságtalanul megkárosítja.*

Ilyen bűnöket ma is elkövetnek a rossz emberek. Némely gyermek úgy romlott el, hogy odahaza folyton torkoskodott. A mamája tudta nélkül lopott cukrot, süteményt, gyümölcsöt s más efféléket. (Ha a mama engedelmet ad, akkor nincs bűn, de aki engedelem nélkül vesz el, az vétkezik.) Az ilyen gyermek könnyen hozzászokik ahhoz, hogy mástól is elvegye azt, amit nem szabad. Elveszi titkon a másiktól tollát, kését vagy a tízórait. Ha valamit talál, gyorsan zsebreteszi. Szabad talált dolgot egyszerűen megtartani? Akad olyan rossz gyermek is, aki megkárosít mást azzal, hogy megrongálja más jószágát. Pl. eltépi könyvét, ruháját, eltör valamit, bepiszkítja, firkálja a falat. Aki felebarátjának jószágát szándékosan elveszi vagy pedig megrongálja, az igazságtalanul megkárosítja felebarátját. Ki károsítja meg felebarátját igazságtalanul? *Aki annak jószágát szándékosan elveszi, vagy pedig megrongálja.*

Egy gyermek egyszer egy húszfilléressel többet kapott vissza a boltban, mikor bevásárolt. A kereskedő rosszul számított. A gyermek észrevette ezt, de megtartotta a pénzt. Szabad volt ez? Egy másik gyermeknek a mamája adott 2 koronát, hogy vegyen szappant a boltban. A kereskedő azt mondta a gyermeknek, hogy most 10 fillérrel olcsóbb lett a szappan s ennyit visszaadott neki. A gyermek pedig a 10 fillért eltette s később eltorkoskodta. Kit csalt meg ez a gyermek? Ez bűn. Így tanuljuk meg: *Felebarátját az károsítja meg igazságtalanul: 1. aki annak jószágát elveszi vagy pedig megrongálja; 2. aki felebarátját megcsalja.* (93. k.) *Ki károsítja meg felebarátja jószágát igazságtalanul?*

Hogyan tette jóvá Szt. Paskálisz, mikor bárányai más földjét

lelegelték? Mit felelt azoknak, akik emiatt gúnyolták? Mit kell nekünk is tenni, ha másnak szándékosan kárt okoztunk? A kárt meg kell térítenünk, mielőtt tehetjük, mert különben nem kapunk Istentől bocsánatot. Hát hogyha idegen (lopott) jószág van nálunk? Jegyezzük meg: *Ha idegen jószág van nálunk, azt vissza kell adnunk, a kárt pedig meg kell térítenünk, mielőtt tehetjük, mert különben nem kapunk Istentől bocsánatot. Mit kell tennünk, ha idegen jószág van nálunk, vagy másnak szándékosan kárt okoztunk? (94. k.)*

Alkalmazás. Vigyázatok, hogy ne legyenek torkosak. A torkos gyermek hozzászokik a lopáshoz és tolvaj lesz belőle. Könnyen elveszti becsületét s lelke üdvösségét is. Soha egy fillért se tartsatok meg abból, ami a másé. Mit kell annak tennie, akinél idegen jószág van? Adja titkon vissza mennél hamarabb, más-különben a tisztítóhelyen vagy a pokolban fog égni. Ne rongáljátok meg a másét. Az ördög szeret rontani és ártani, ahol tud. Aki mindent megrongál, abban van valami az ördögből.

42. A 9. ÉS 10. PARANCS. AZ ANYÁSZENT- EGYHÁZ PARANCSOLATAI.

Elég-e az üdvösségre csak hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott? (62. k.) Ma még egyszer tanulunk valamit a parancsolatokról.

1. Hogyan szól Isten 8. parancsolata? Ki vétkezik Isten 8. parancsolata ellen? Hogyan szól a 9. parancsolat? A 10-ik?

Mind a két parancsolat azzal végződik: „Ne kíváncsi.” Mit jelent ez? Gondolj Évárara. Mikor a paradicsomkertben a tiltott fához közeledett, nézegette rajta a gyümölcsöt. A gyümölcs szép volt, azért megkívánta és evett belőle. Ezzel nagy bűnt követett el és szerencsétlenné tett mindnyájunkat. Most is megtörténhetik, hogy fölébred valakiben a rossz kíváncsi. Meglát egy gyermek a másikinál egy szép zsebkést. Ej, gondolja, de jó lenne, ha ez az enyém volna. Már tudom, mit teszek. Majd vigyázok rá, hova teszi s ha lehet, ellopom tőle. Vétkezett-e ez a gyermek? De hiszen nem vette el a kést? Isten már azt is bűnnek számítja, ha valaki készakarva elkívánja a másét. Azért ügyelnünk kell a gondolatokra is, amik eszünkbe jutnak. Ha egy szegény gyermek látja, hogy a másiknak szép ruhája, jó cipője van, könnyen eszébe juthat: Bárcsak nekem is lenne ilyen! Ha csak ezt gondolja, még nem vétkezett. Csak aki olyan kapzsi, hogy el akarná venni azt, ami nem az övé, az vétkezik.

Elégedjete meg azzal, amitek van. Ha szegények vagytok, gondoljátok arra, Jézus is szegény volt. A Szűzanya meg Szent József is. Ha becsületes vagytok s tiszta a lelkiismeretem, akkor Isten is szeret, meg a jó emberek is. A mennyországban majd minden kíváncsiom beteljesedik.

Ki vétkezett először rossz kívánsággal? Most hogyan vétkezhetnék egy gyermek rossz kívánsággal? bűn-e az, ha valaki azt gondolná, bárcsak én is gazdag lennék? Nem, de az ilyen gyermek könnyen elégedetlen lesz. Mire gondoljunk, ha szegények vagyunk?

Megtörténhetik az is, hogy egy gyermekben nemcsak kapzsi, hanem szemérmetlen, illetlen dolgok után ébred föl a rossz kívánság. Csúnya dolgok után, aminőkről a 6. parancsolatban tanultatok s amik miatt Isten az embereket vízözönnel büntette. A jó gyermek, ha észreveszi, hogy szívében ilyen rossz kívánság ébredt, komolyan mondja magában: Jézusom, segíts, nem akarok vétkezni és másra gondol. Akkor nem vétkezett. De aki örömet találja ilyen szemérmetlen kívánságban, az sérti Istent s nagy bűnt követ el.

Isten nagyon szent, azért azt akarja, hogy szívünk is tiszta legyen. Az emberek csak azt látják, ami kívül van rajtunk. Isten pedig a szívünkbe lát. Boldogok a tisztaszívűek, azok látják meg Istent a mennyországban — mondotta az Úr Jézus.

Most már tudhatjátok, milyen bűnöket tilt Isten a két utolsó parancsolattal. *Isten a két utolsó parancsolattal tiltja a szemérmetlen és kapzsi kívánságokat. (95. k.)* Mit tilt Isten a két utolsó parancsolattal?

2. A 10 parancsolatot maga Isten adta. A 10 parancsolatot minden embernek meg kell tartania, aki be akar jutni a mennyországba. Aki meg nem tartja, örökre a pokolban fog égni. De vannak még más parancsolatok is, melyeket a keresztyén embernek meg kell tartania. Ezeket úgy hívják: az anyaszentegyház öt parancsolata. Aki az Úr Jézust szereti, az az Isten 10 parancsolatán kívül megtartja az anyaszentegyház öt parancsolatát is.

Most elmondom nektek, hogyan szól az anyaszentegyház öt parancsolata. 1. *Az anyaszentegyháznak . . . 5. . . . ne tarts. (96. k.)* Hogyan szól az anyaszentegyház öt parancsolata? (Előmondással emléztetjük.)

3. Értsük meg egy kissé ezeket a parancsolatokat.

a) Hogyan szól az anyaszentegyház első parancsolata? Hány nap van egy hétben? Hat nap ezek közül hétköznapi. Hogy hívják a hetediket? Vasárnap nem jövünk iskolába. Inkább hova megyünk? A vasárnap az Úristen napja, szent nap, amikor nem szabad dolgozni, hanem imádkozni kell és szentmisére menni. Olykor hétköznapra is esik ünnep. Ilyen ünnep a karácsony, vízkereszt, Szűz Mária szeplőtelen fogantatása s más ünnepek. Ha hétköznapra, pl. csütörtökre ilyen ünnep esik, akkor ezt a csütörtököt is úgy kell megtartani, mint a vasárnapot. Azért mondja az anyaszentegyház első parancsolata: *Az anyaszentegyháznak szokott ünnepnapjait megüljed.* „Megüljed” annyit tesz, tartsd meg, szenteld meg. Hogyan szenteljük meg? Úgy, mint a vasárnapot: Köznapi munkát nem végzünk és szentmisére megyünk a templomba. Különösen fontos, hogy a szentmisén tisztelettel jelen legyünk, azért mondja a második parancs:

b) *Ünnepnap misét becsületesen hallgass.* Becsületesen hallgatja a szentmisét, aki egész szentmisén jelen van a templomban, aki arra vigyáz, ami az oltárnál történik, nem tekintget ide-oda, a viláért sem fecseg vagy nevetgél, hanem kezét összetéve ájtatosan imádkozik. Az ilyen gyermek igazán tiszteli Istent és sok áldást visz magával haza a templomból.

(Ki hallgat „becsületesen“ szentmisét? Milyen napokon kell szentmisét hallgatni? Erre különösen a 2. osztályosok vigyázzanak ezután, mert ha restségből elmulasztanak a szentmisét, könnyen nagy bűnt követnének el.)

c) A 3. parancsolt így szól: *Bizonyos napokon a parancsolt bűjtöket megtartsad és a húseledeltől magadat megtartóztassad.* Pénteken, néha más napokon is pl. hamvazó szerdán, bűjtölünk, vagyis nem eszünk se húst, se húsfélét pl. szalonnát, kolbászt, töpörtyűt, húslevest. Az Úr Jézus a mi bűneinkért sok fájdalmat, éhséget és szomjúságot tűrt el és pénteki napon meghalt a keresztfán. Azért pénteken mi se eszünk abból, amit szeretnénk, hanem szenvedünk egy kicsit és bűjtölünk a bűneinkért.

d) Hogyan szól a 4. parancsolt? Láttatok-e a templomban már gyóntatószéket? A fal mellett van, nagy szekrényféle, oldalán térdelőkhöz. Idelépnek olykor az idősebb keresztények, le-térdelnek s alázatos szívvel elmondják, meggyónják az áldozópapnak bűneiket. A pap aztán Jézus nevében megbocsátja azokat. Ez a szentgyónás. Ha nagyobbak lesztek, tinektek is szabad majd gyónni menni. Talán láttatok már azt is, hogy a miséző pap az oltárnál kivesz a szentségházból egy aranyos kelyhet, leteszi az oltárra, aztán kifordul és imádkozik a hívek fölött, kik a rácsnál térdelnek. Most egy fehér szent ostyát mutat fel s odamegy a térdelőkhöz s azoknak nyelvére helyezi. A hívek mély tisztelettel veszik azt magukhoz, mert az az Úr teste, az Oltáriszentség. Mikor a hívek ezt a szent dolgot végzik, áldoznak, szent áldozást végeznek. (L. a Svoboda-féle képet.)

Az anyaszentegyház 4. parancsolata most már azt mondja, hogy minden kereszténynek legalább egyszer egy esztendőben kell meggyónni és húsvét táján az Oltáriszentséget is magához venni, vagyis áldozni.

Majd ti is részesültök később ebben a nagy kitüntetésben, addig is nagyon vigyázzatok, hogy a templomban, a szentségház közelében mindig illedelmesen viselkedjete.

e) Az 5. parancsolt tiltja azt, hogy menyegzőt, lakodalmat vagy zajos mulatságot tartson valaki tiltott napokon. Tiltott napok: négy hét karácsony előtt (ezt adventnek hívják) és hét hét húsvét előtt (ez a nagybűjt). Ezek szent idők, majd később többet hallotok róla.

Most csak azt jegyezzük meg, hogy *a keresztény embernek Isten tíz parancsolatán kívül még az anyaszentegyház öt parancsolatát is meg kell tartania. (97. k.) Mely parancsolatokat kell a keresztény embernek Isten tíz parancsolatán kívül még megtartania?*

Alkalmazás. Mind az öt parancsolatra tinektek, amíg kicsinyek vagytok, nem kell gondolnotok. Csak azért tanuljuk meg most, hogy előre tudjátok, mi a kötelességetek, ha nagyobbak lesztek. Most különösen kettőre kell vigyáznotok: hogy a szentmisét vasár- és ünnepnap el ne mulasszátok restségből, és hogy pénteken torkosságból húst ne egyetek. Aki ezt a kettőt megtartja, az jó gyermek s helyes úton van a mennyország felé.

43. JÉZUS SZERETETE A GYERMEKEK IRÁNT.

Sokfelé járt az Úr Jézus Zsidóországban. Emlékeztek még, hol tette első csodáját? Hol támasztotta fel a halott ifjút? Jeruzsálemben is többször járt és másfelé is, úgy, hogy nemsokára mindenfelé ismerték őt. Ha valahol megjelent, mindjárt siettek hozzá az emberek. Kiket vittek eléje különösen? (A betegeket.) Mit tett ezekkel Jézus? Egy helyen jó anyák elvitték az Úr Jézushoz gyermekeiket is. Mit tett ezekkel Jézus? Hallgassátok meg, elmondom.

1. *Elbeszélés.* Gerely 23. — Elemi Kat. 22. (*Elmondjuk a történetet a tankönyv szerint.*)

2. *Megértetés.* Kit vitt Jézus elé néhány jámbor asszony? Miért hoztak olykor betegeket Jézus elé? De ezek a kisfiúk és leányok, akiket most Jézus elé hoztak, nem voltak betegek. Miért hozták őket Jézus elé? Hogy áldja meg őket, vagyis, hogy tegye rájuk szent kezét, imádkozzék fölöttük, hogy mindig jó és szerencsés gyermekek legyenek. Kik voltak akkor még az Úr Jézus mellett? (A tanítványok.) Ezeknek nem tetszett a dolog. Talán nem szerették a tanítványok a gyermekeket? Szerették, de az Úr Jézust még jobban szerették. Miért nem akarták őket az Úr Jézushoz engedni?

Az Úr Jézus észrevette ezt. Mit mondott azért nekik? „*Ilyeneké a mennyország.*” Csak kis gyermekek jutnak talán a mennyországba? Nagyok is, ha a szívük olyan, mint a jó gyermekeké: alázatos, tiszta. Mit tett azután az Úr Jézus a gyermekekkel? Szent karját kiterjeszté és magához ölelte őket. Azután pedig? Megáldotta.

Képbemutató. Hol van az Úr Jézus? Kik vannak előtte? Kik vezetik a gyermekeket Jézushoz? Kicsodák ezek itt az Úr Jézus mögött? Az első tanítvány kissé szigorúan néz. A másik is kezével mutat az anyák felé. Miért nem akarták a tanítványok Jézushoz engedni a gyermekeket? Jézus azonban hogyan szólt? Hogyan szerette Jézus a gyermekeket! Nézzétek, ez a kicsi felcsúszott az Úr Jézus ölébe. Mit hozott ez a kislány az Úr Jézusnak ajándékba? Most ez a kisfiú s mellette térdelő nővére kapják az áldást. Itt térdel a mamájuk. Milyen szépen összeteszi kezét ez a kisfiú. Ti is így tegyetek a templomban. Ezek után jönnek majd áldásra, akik itt hátrább állnak. Aztán majd ezek. Még itt messzebből is sietnek néhányan.

3. *Kifejtés.* a) Az Úr Jézus még ma is hívja magához a gyermekeket. Tudjátok-e, mikor voltatok nála legelőször? Nem-sokára azután, hogy a világra jöttetek, elvittek benneteket a templomba s ott felvették a szent keresztséget. Akkor nagyon hatásos áldást kaptatok az Úr Jézustól. A lelketek egészen megtisztult az eredeti bűntől. Megkaptátok az ő szent kegyelmét, hogy bejuthassatok a mennyországba. (Mitől tisztult meg a lélek a kereszttségben? Mit kap az Úr Jézustól?) Az is nagyon szép nap lesz, amikor majd szabad lesz először a szentáldozáshoz járulnotok. Jézus akkor nemcsak magához ölel benneteket, hanem az otyában elrejtve szívetekbe jön, hogy azt megszentelje. Mennyire szeret minket Jézus! Azért nekünk is kell őt szeretni!

b) Még akkor is kaphattok áldást az Úr Jézustól, ha a szentmisén vagytok jelen. A szentmise végén a pap kifordul az oltártól és keresztet vet a hívekre s az Úr Jézus nevében áldást ad: Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Ilyenkor térdeljete le ti is és vessetek szépen keresztet.

c) Miféle gyermekek lehettek azok, akiket Jézus magához hívott? Vajjon a dacos, illetlen, vásott gyermekeket is magához hívja Jézus? Mit ígért Jézus a jó gyermekeknek jutalmul? Bizonyosan ti is szeretnétek a mennyországba jutni. Mit kell azért megígérnetek az Úr Jézusnak? (Hogy engedelmes, szorgalmas, jámbor gyermekek akartok lenni.)

44. JÉZUS ELLENSÉGEI AZ ÜDVÖZITŐ ÉLETÉRE TÖRNEK.

Hány éves koráig tartózkodott Jézus Názáretben? Mit tett azután? (Tanított, csodákat tett.) Sokan lettek tanítványai, de voltak ellenségei is. Különösen kik voltak Jézus ellenségei? (A zsidó papok és írástudók.)

Ma megtanuljuk, mit határoztak Jézusról az ő ellenségei.

1. *Elbeszélés.* Gerely 24. Elemi Kat. 23. (*Elmondjuk a tan-könyv szerint.*)

2. *Megértetés.* a) (*Jézus ellenségei.*) Hány évig tanított Jézus a zsidók országában? De nemcsak tanított, hanem meg is mutatta valamivel, hogy ő több, mint egy közönséges ember. Mit tett a betegekkel? Csak egy helyen tanított az Úr Jézus? Egyik helyről a másikra ment, vándorolt. Azért mondjuk: *három évig tanított, gyógyított és vándorolt Jézus a zsidók országában.* (Elmondadni.) Emlékeztek-e rá, milyen csodákat tett az Úr Jézus? (Kánában, Naim városánál, a Genezáret-tavon, a betegekkel.) Még ezenfölül is sok csodát tett, meg se lehetne számolni, mennyit. Jézus *számtalan nagy csodát* tett. Tudna-e egy közönséges ember csodákat tenni? Hát egy ügyes orvos? Miért tudott az Úr Jézus csodákat tenni? (Mert ő Isten-Fia, mindenható.) Ezt sok jó ember be is látta: *A számtalan nagy csoda láttára igen*

sokan hittek Jézusban. Minek láttára hittek sokan Jézusban? Mit tettek sokan a számtalan csoda láttára?

De voltak az Úr Jézus körül más, irigy és kevély emberek is. Az Úr Jézus ezeknek is jót akart. Szerette volna, hogy ők is a mennyországba jussanak. Azért intette őket, térjenek meg, bánják meg bűneiket, nehogy a pokolba jussanak. Ez nem tetszett nekik. Ahelyett, hogy elismerték volna hibáikat, elmentek Jézus ellenségeihez. Kik is voltak ezek? Ezeknek azután *elmondták* irigykedve *mindazt, amit Jézus cselekedett*. Mit cselekedett? Talán valami rosszat? Jézus mindenkivel jót tett. Beteggyógyított, halottakat feltámasztott, bűnösöket megtérített, szegényeket megsegített. Ezért szerették őt oly sokan és hittek benne. Miért voltak Jézusnak ellenségei a zsidó papok? Ezek is nagyon kevélyek voltak. Azt akarták, hogy mindenki csak őket dicsérje és kövesse, ne az Úr Jézust.

Mit hívtak össze azután a zsidó papok? (A tanácsot.) A tanács az öregebb zsidó papokból és írástudókból állott. Mikor ezek egy nagy szobában mind összejöttek, akkor együtt volt a tanács. (Kaifásnak, a zsidó főpapnak házában jöttek össze.) Mit mondtak akkor a zsidó papok? (Mit tegyünk? Ez az ember nagyon sok csodát tesz.) Mit tanácsoltál volna te nekik? (Higygyetek benne, mert ha nem volna vele az Isten, nem tudna csodát tenni.) De ők tele voltak gyűlölettel az Úr Jézus iránt. Azért mondták kicsinylőleg: „Éz az ember . . .” Csak közönséges ember az Úr Jézus? Ezt ők is tudhatták volna, de nem akarták tudni és hinni. Mit határoztak el azért? Szabad-e egy ártatlant megölni? Milyen borzasztó bűn megölni az Isten Fiát! Szerencsétlenek! Inkább akartak kevélységükben a pokolba jutni, mint az Úr Jézus által a mennyországba.

[Amiről most beszélgettünk, így mondjuk el röviden: Három évig . . . megölik Jézust. (Elmondatni.)]

b) (Júdás.) Hogy megölhessék Jézust, a zsidó papok meg akarták őt fogni. Ezt meg is tehették volna, mert midőn érkezett a húsvét ünnepe, Jézus tanítványaival Jeruzsálembe ment. De legjobban szerették volna a zsidók *titokban* megfogni Jézust, éjjel valahol. Félték, hogy ha nappal fogják meg, a nép majd védelmezi. „Ezt már nem engedjük” — mondták volna a jó emberek. De azt nem tudták a zsidók, hogy éjjel hol tartózkodik Jézus. Csak kik tudták ezt? (A tanítványok.) A tanítványok csak nem árulták el az Úr Jézust? Fájdalom, akadt köztük egy áruló. Ki is volt ez? Júdás eleinte jó apostol volt, de egy idő óta nagyon megváltozott. Kapzsi lett, csak a pénzt szerette. Utoljára egészen az ördög hatalmába került. Júdás elment a zsidó papokhoz s így szólt: Mit adtok nekem, és én titokban kezetekbe adom Jézust? Ha megteszed ezt, — feleltek azok — kapsz tőlünk 30 ezüst pénzt. Júdás megígérte ezt. Hova ment Jézus, midőn érkezett a húsvét ünnepe? Mit ígért meg ekkor

már egyik tanítványa Jézus ellenségeinek? Ki tudná ezt összefüggően elmondani?

3. De azt kérdezhetné valaki, hát nem tudta az Úr Jézus, hogy a zsidók meg akarják őt ölni? Miért ment tehát mégis Jeruzsálembe? Miért nem menekült el előlük? Vagy miért hagyta, hogy megfogják és megöljék őt? Ezt, gyermekek, az Úr Jézus nagy, igen nagy szeretetből tette irántunk. Néha akad két jóbarát, akik nagyon szeretik egymást. Kész egyik a másikért bármily nehéz dolgot is megtenni. De olyan jóbarát nem igen akad, aki a másik helyett meghalni is kész volna. Az Úr Jézus megtette ezt miértünk. Amit ő szenvedett, azt tulajdonképpen nekünk kellett volna elszenvedni. Ő ártatlan volt, mi vagyunk a bűnösök. Milyen bűn van a lelkünkön, mikor a világra jövünk? Mikor azután a kis gyermek felnő, új bűnöket követ el. Gondolatok csak vissza: hányszor voltatok engedetlenek, restek, haragosak? Talán nagy bűnöket is követtetek el. Akkor elveszett lelketekből az Isten kegyelme, s nem juthatnátok többé a mennyországba. Egyesekre közületek a tisztítóhely szenvedései, másokra meg az örök kárhozat, a pokol várna. Az Úr Jézus tudta ezt. Ha ő azt mondta volna Istennek: Atyám, ne engedd, hogy a zsidók engem elfogjanak és megöljenek, akkor ő megmenekült volna, mi pedig elvesztünk volna. De az Úr Jézus így szólt Istenhez: „Atyám, most a zsidók engem elfognak, megkínoznak és megölnék. Én ugyan megszabadulhatnék tőlük, de ha elfogadod, Atyám, kész vagyok inkább szenvedni és meghalni az emberekért. Ők a bűnösök, de büntess engem helyettük. Fogjanak csak meg a zsidók engem, kínozzanak meg, szögezzenek a keresztfára, mindezt kész vagyok eltűrni, hogy jóvá tegyem az emberek bűneit. De azután, Atyám, én értem, az én szenvedéseim miatt engedd el nekik a bűnt és az örök kárhozatot, add nekik újra kegyelmedet s a mennyországot.”

A mennyei Atya elfogadta ezt s az Úr Jézus szenvedése miatt most már kész nekünk elengedni mind a bűneinket.

Kérdések: Mit határoztak Jézusról az ő ellenségei? Megfoghatták volna őt, ha nem akarja? Az Úr Jézus nagy szeretetből hagyta magát megfogni. Ki érdemelte volna tulajdonképpen a kínokat, melyeket Jézus elviselt? Mi vagyunk a bűnösök, ő ártatlan volt. Milyen bűn van a lelkünkön, mikor a világra jövünk? Ehhez jön még sok más bűn is. Ó mennyi bűn történik az egész világon! *Jézus az egész világ bűneiért szenvedett és halt meg, az eredeti bűnért és minden más bűnért.* (Szakaszont utána mondatni.) (98. k.) Mely bűnökért szenvedett és halt meg Jézus?

Ha az Úr Jézus nem szenvedett volna, akkor nekünk kellene szenvednünk sokat a bűneinkért. Hol? (A pokolban.) Ezt nem akarta engedni Jézus. Helyettünk ő szenvedett, s milyen sokat! Míg csak ki nem folyt szent vére utolsó cseppig a keresztfán! Ezt sohase szabad elfelednünk. *Jézus avégett szenved-*

dett és halt meg: 1. hogy minket a bűntől és az örök kárhozattól megváltson, 2. hogy Istentől újra kegyelmet nyerhessünk és a mennyországba juthassunk. Mi végett szenvedett és halt meg Jézus. (99. k.) (Szakaszonként betanítani.)

4. **Alkalmazás.** Gondolatok többször arra, hogy mennyire szeretett titeket az ártatlan Jézus! Önként hagyta, hogy megfogják, megkínózzák, megölik őt ellenségei. Ezért nagyon hálásaknak kell lennünk iránta és teljes szívünkkel szeretni őt. Gyalázatos, rossz ember az, aki tudja, mit tűrt érte Jézus, és mégse szereti őt. Ilyen egy se legyen köztetek. Mondjátok most csendben magatokban: Ó Jézusom, milyen jó voltál hozzám, szegény bűnöshöz. Kész voltál ezer kínok közt meghalni érttem. Szívvel köszönöm jószágodat és mindenfölköt szeretlek téged.

45. JÉZUS AZ UTOLSÓ VACSORÁN **AZ OLTÁRISZENTSÉGET ALAPITJA.**

Ma arról tanulunk, mit tett Jézus az utolsó vacsorán.

1. *Elbeszélés.* Gerely 25. Elemi Kat. 24. *(Elmondjuk a történetet a tankönyv szavaival.)*

2. *Megértetés.* a) *(A rendelés.)* Mit tett az Úr Jézus húsvét előtt való napon? Mi volt a neve ennek a napnak? Azóta minden esztendőben ünnepnek tartjuk e napot s nagycsütörtöknek hívjuk. Utána milyen nap következik? Ez a nagypéntek, akkor halt meg Jézus a keresztfán. Mivel Jézus ekkor utoljára evett együtt tanítványaival, azért hogyan hívjuk ezt a vacsorát? (Utolsó vagy végvacsorának.)

Vacsora közben, mikor a húsvéti bárányt már megették, Jézus nagy szeretettel nézett tanítványaira. Most meg akarta mutatni, mennyire szereti őket s mindnyájunkat. Ha egy édesanya nagybetegen fekszik s tudja, hogy meg kell halnia, odahozatja a halálos ágyához kicsi gyermekét és megegyeszer erősen magához szorítja és megcsókolja őt. Szinte szeretné beleönteni a maga egész szívét. Valami hasonlót tett az Úr Jézus az utolsó vacsorán. Tudta, hogy most eltávozik a földről. Mikor elbúcsúzott tanítványaitól, nagy szeretetében kitalált egy csodálatos ajándékot, hogy az embereknek szívébe belevigye a maga testét és véré, szívét és szeretetét. Mit tett tehát?

Jézus szent kezébe vette a kenyeret. Ez hófehér, vékony kenyér volt, mint az ostya. (Bemutatható egy szögletes darab.) Jézus imádkozva fölnevezte az ég felé a mennyei Atyához, aztán megáldotta a kenyeret. Mit tett még? Szétosztotta tanítványai között e szavakkal: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. (Hogyan mondta az Úr Jézus?) Mit tettek akkor a tanítványok? Tisztelettel fogadták nyelvükre az Úr Jézustól, amit nekik nyújtott. Kenyér volt az, amit Jézus nekik adott? Már nem. A kenyérből Jézus teste lett. Mit mondott Jézus a kenyér fölött?

Mikor ezt Jézus kimondta, a kenyérrel nagy csoda történt, Jézus teste lett belőle. A kenyér Jézus testévé változott át.

(Kérdezni: Mit vett kezébe az Úr Jézus vacsora közben? Mit tett a kenyérrel? Mi történt e szavakra a kenyérrel?)

Aztán a kelyhet vette kezébe Jézus. Láttatok már kelyhet? Hol? (Aranyos pohár.) Mi volt a kehelyben? Ezt is megáldotta Jézus s odaadta tanítványainak. Mit mondott akkor? Mi lett e szavakra a borból? Vér, Jézus szent vére. A bor Jézus vérévé változott.

Igen: *Krisztus Urunk e szavakkal: „Ez az én testem, ez az én vérem“, átváltoztatta a kenyeret és bort szent testévé és vérévé. (100. k.) Mit cselekedett Krisztus Urunk e szavakkal: „Ez az én testem, ez az én vérem“? Ez nagy csoda volt. Egyszer már tett valami hasonlót az Úr Jézus. Mit változtatott át a kánai menyegzőn? Mit változtatott itt át az utolsó vacsorán? Miért tudta ezt megtenni az Úr Jézus? (Mert ő Isten Fia, mindenható.)*

b) *(A hatalom átadása.)* Mit mondott rögtön ezután Jézus tanítványainak? Mit cselekedjenek az apostolok? Amit Jézus tett előbb. Mit cselekedett Jézus előbb? Átváltoztatta a kenyeret az ő szent testévé s a bort az ő szent vérévé. Most azt mondta az apostoloknak, hogy ők is tegyék meg ezt. Milyen szavakkal parancsolta ezt? Meg tudták-e tenni maguktól? Meg tudná-e tenni egy ember a maga erejéből, hogy a kenyérből Krisztus teste legyen? Magától nem. Ez igen nagy csoda. Ilyesmit csak úgy tehet meg valaki, ha Isten neki hatalmat ad erre. Azért az Úr Jézus nemcsak parancsot, hanem hatalmat is adott az apostoloknak, hogy ők is megtehessék azt, amit az Úr Jézus tett előbb. Tudjátok, mely szavakkal adott nekik hatalmat? Igen: *E szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre“, Krisztus Urunk arra adott az apostoloknak hatalmat és parancsot, hogy a kenyeret és bort szent testévé és vérévé változtassák át. (101. k.) Mire adott Krisztus Urunk az apostoloknak hatalmat és parancsot e szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre“?*

Milyen boldogok voltak az apostolok, hogy megáldozhattak s magukhoz vehették Jézus szent testét és véréét. Mint éledt föl szent Péter lelkében a buzgóság, mint gyulladt ki szent János szívében a szeretet, mint teltek el sok lelki békével és vigasztalással mind az apostolok, mikor megáldozhattak! De az Úr Jézus azt akarta, hogy ne csak az apostolok, hanem más keresztyének is, mi is magunkhoz vehessük ezt a drága ajándékot: Jézus szent testét és véréét. Azért meghagyta az apostoloknak, hogy később más derék férfiakra is tegyék imádkozva kezüket s akkor majd azokra is átszáll az ő hatalmuk. Ezek voltak a püspökök és áldozópapok. Az apostolok több év múlva, egyik a másik után, meghaltak. De az a hatalom, melyet Jézus nekik adott az utolsó vacsorán, nem halt meg velük. *Az a hatalom, hogy a kenyeret és bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé,*

az apostolokról a püspökökre és az áldozópapokra szállott át. (102. k.) Kikre szállott át az apostolokról az a hatalom, hogy a kenyeret és bort átváltoztassák Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

Tudjátok-e, hol történik most az, ami először az utolsó vacsorán történt? A szentmisében. Kik mondják a szentmisét? Áldozópapok is, meg a püspökök, ezek a főpapok. Amikor a püspökök és áldozópapok a szentmisében Jézusnak e szavait mondják: Ez az én testem, ez az én vérem, akkor már az oltáron nincs többé kenyér és bor, mi lett belőle? Úgy mondjuk: a kenyér átváltozott Krisztus Urunk szent testévé. Ki változtatta át? Milyen nagy csoda történik a szentmisében az oltáron! A szent angyalok imádva veszik akkor körül az oltárt. *A püspökök és áldozópapok a szentmisében változtatják át a kenyeret és bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé (amikor Jézus e szavait mondják: „Ez az én testem . . . Ez az én vérem”).* (103. k.) Mikor változtatják át a püspökök és az áldozópapok a kenyeret és bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé?

Igy alapította az édes Üdvözítő az utolsó vacsorán a szentmiseáldozatot és az Oltáriszentséget. És miért tette azt? Szeretettől, hogy a kenyér és bor alakjában mindig köztünk lehessen.

3. *Alkalmazás.* Most még elmondok nektek egy kis történetet. Egy kis fiúcska, Károly, aki még nem járt iskolába, édesanyjával együtt elment egy zárdába. A főnöknő éppen a szentmisehez való ostyákat készítette elő. Amíg Károly édesanyja a főnöknővel beszélt, a kis Károly komolyan nézte az ostyákat, egyszer csak odalépett, vigyázva kezébe vett egy ostyát és tisztelettel megcsókolta azt. „Mit csinálsz, Károly, — kérdezte a főnöknő — hiszen ez még csak kenyér, ebben nincs még a Krisztus teste.” „Azt jól tudom, — mondta Károlyka — de holnap a szentmisénél majd Jézus lesz áll ebbe az ostyába s akkor majd ott találja az én csókomat.”

Úgy-e, ez egy okos fiúcska volt? Még nem is járt iskolába, már tudta azt, mi történik a szentmisében. Hogy ott a kenyérből Krisztus szent teste lesz. Gondoljatok ti is erre, valahányszor a templomban, a szentmisén vagytok. Legyetek nagyon illedelmesek! Ne nézegessetek jobbra-balra, ne mozogjatok, hanem imádkozva, szent komolysággal nézzetek az oltárra. Onnan néz rátok az Úr Jézus s örül, ha látja, hogy ti ő rá gondoltok.

46. AZ OLTÁRISZENTSÉG.

A Herder-féle bibliai kép bemutatása. Mit láttok ezen a képen? Ki van itt a középén? Kik ezek itt jobbról-balról? Köztük van a hűtelen apostol, az áruló Júdás is . . . Milyen sötéten néz . . . Az Úr Jézus pedig csupa szelídség és szeretet. Mi van az Úr Jézus előtt? Asztal, rajta kenyér és bor . . . Így tartotta Jézus tanítványaival az utolsó vacsorát . . . Milyen napon volt ez?

Ma újra arról a drága ajándékról beszélgetünk, melyet Jézus az utolsó vacsorán adott.

1. (*Mi az Oltáriszentség?*) Ha ketten elbúcsúznak egymástól, akik eddig jóbarátok voltak, emléket adnak egymásnak: egy képet, egy kis aranykeresztet, egy gyűrűt. Az Úr Jézus is, mielőtt elbúcsúzott tanítványaitól, emléket akart nekik visszahagyni. Nem egy arcképet vagy keresztet adott Jézus, hanem önmagát, önnön szent testét és vérének akarta visszahagyni. A képet, amit emlékül kaptunk, később megcsókoljuk. Azt az emléket, amit az Úr Jézus adott, egészen a szívünkbe zárhatjuk. Ez az emlék, az Oltáriszentség. Drága és nagy titok ez, figyeljetelek, hogy kissé megértsétek! Mit vett szent kezébe Jézus vacsora közben? Mit tett a kenyérrel? Mi történt a kenyérrel, mikor Krisztus kimondta e szavakat: Ez az én testem? Vajon látták-e az apostolok, hogy a kenyérből egyszerre Jézus teste lett? Nem, a kenyér külső színe nem változott meg. Kerek, fehér maradt, s íze is olyan volt, mint előbb. Az apostolok mégis tudhatták, hogy az nem közönséges kenyér többé. Honnan tudhatták? Jézus mondta: Ez az én testem. Mondhat-e Jézus hazugságot? Megtehetette-e Jézus, hogy a kenyér láthatatlan módon legyen az ő testévé? (Jézus Isten, mindenható.) (Miért ilyen láthatatlan módon lett a kenyérből Krisztus teste? Ha láthatóan lett volna ott Krisztus teste, az apostolok nem mertek volna áldozni.) Mit mondott Jézus a kehely fölött? Mi történt akkor a borral? Megváltozott-e a bor színe, íze? A külső szín nem változott, de maga a bor azért megváltozott. Mivé lett?

Most hol történik ugyanaz, amit Jézus tett az utolsó vacsorán? (A szentmisében.) Mivé változik át a kenyér az oltáron? Lehet-e látni azt, hogy most már nem kenyér, hanem Krisztus teste? Vagy, hogy a bor Krisztus vére? Nem, Krisztusnak szent teste és vére *a kenyér és bor külső színei alatt* van jelen. Hol van jelen Krisztusnak szent teste és vére?

Itt a feszületen is Krisztus teste van. Valóságos teste ez az Úr Jézusnak? Nem, ez fából van, ez csak képe Jézus testének. De az oltáron a szentmisében Jézusnak *valóságos*, élő szent teste van a kenyér színe alatt. Az Úr Jézusnak valóságos szent testét és vérének a kenyér és bor külső színei alatt, Oltáriszentségnek hívjuk. *Az Oltáriszentség az Úr Jézus Krisztusnak valóságos szent teste és vére, a kenyér és bor külső színei alatt. (104. k.)* Mi az Oltáriszentség?

Az Oltáriszentségben Jézusnak valóságos, élő szent teste és vére van. Ahol a mi testünk és vérünk van, ott vagyunk mi magunk. Ahol az Úr Jézus élő szent teste és vére van, ott van maga az Úr Jézus. Azért mondjuk, hogy *az Oltáriszentségben az Úr Jézus Krisztus van jelen. (105. k.)* Ki van jelen az Oltáriszentségben?

2. (*Mit kell cselekednünk?*) A szentmisénél az áldozópap olykor nem egy, hanem sok ostyát változtat át Jézus testévé.

Eggyel ő megáldozik, a többi szent ostyát egy nagyobb kehelybe teszi s abból áldoztatja meg a híveket. (Bemutatható a Svoboda-féle képen.) Ezt a kelyhet áldozás után beteszi a szentségházba. Innen vesz ki a pap egy szent ostyát, mikor nagybeteghez hívják, hogy azt megáldoztassa. A szentségház az oltár közepén van, egy fehér selyemmel bélelt szekrényke. Ajtaja rendesen csukva van. Miről lehet megtudni, hogy a szentségházban van az Oltáriszentség? Előtte (vagy oldalt) olajmécses ég éjjel, nappal, az örök lámpa. Amint a lámpa folyton ég, úgy szeret folyton bennünket a szentségházban lakó Úr Jézus, vigyáz ránk, imádkozik értünk és megáld bennünket. Ha bemegyünk a templomba, először szentelt vízzel keresztet vetünk — (hol van a szenteltvíztartó?) — aztán halk lépésekkel előre megyünk s mielőtt bemennénk egy padba, térdet hajtunk. Mutasd meg, hogyan hajtasz térdet az Oltáriszentség előtt? Ugyanígy kell térdet hajtunk, mikor távozunk. Kinek köszönünk így térdet hajtva? Hova nézünk tehát, mikor térdet hajtunk? (A szentségházra.)

A szentségházban sokszor egy aranyos naphoz hasonló, vagy apró tornyokkal ellátott edényt is őriznek. Ez a szentségmutató. A középén üveg mögött van az Úr Jézus az ostya színében. (Bemutatható a Svoboda-féle képen.) A szentségmutatót gyakran fölteszik az oltáron egy emelvényre, hat gyertya közé, hogy a hívek jobban láthassák és imádhassák az Oltáriszentséget. Ha bementek egy templomba s észreveszitek, hogy az Oltáriszentség ki van téve az oltáron, akkor két térdrel kell térdet hajtunk bemenetkor és távozáskor. (Begyakorolni.) Mit tettek a pásztorok, mikor a kis Jézust megtalálták a betlehemi barlangban? („Leborultak és jámbor szívvel imádták . . .”) Az oltáron ugyanaz az Úr Jézus van jelen, azért az *Oltáriszentség előtt térdre kell borulnunk s az Úr Jézust imádnunk.* (106. k.) *Mit kell az Oltáriszentség előtt cselekednünk?*

Kérdések. Miről ismered meg, hogy a szentségházban van-e az Oltáriszentség? Mit teszel, ha a templomba lépsz? Rendszeresen hogyan hajtunk térdet a szentségház előtt? Mikor hajtunk két térdrel térdet? Olykor áldást is adnak a szentségmutatóval, ezt mindig letérdelve és meghajolva fogadjuk.

3. *(Szentséglátogatás.)* Többször láhattátok, hogy a templomban térdelnek emberek és imádkozva néznek az oltárra. A szentségi Úr Jézushoz imádkoznak. Jó gyermekek is, ha tehetik, napközben többször bemennek a templomba, hogy meglátogassák a szentségi Úr Jézust. Akit szeretünk, azt szívesen fölkeressük, mikor csak lehet s örülünk, ha vele beszélgethetünk. Egy jele annak, hogy szeretitek az Úr Jézust s nála akartok majd lenni a mennyországban, ha megkeresitek őt a templomban. Mit lehet mondani az Úr Jézusnak, ha valaki a szentségház előtt térdel? Mondhatjátok ezt: „*Jézusom, hiszem, hogy jelen vagy az oltáron. Mennyire örülök, hogy most közel lehetek hozzád. Mély tisztelettel imádlak.* Tudom, hogy sok angyal vesz téged itt körül, mert te vagy az angyalok és emberek királya. Vajha én is úgy

szerethetnélek, mint a jó angyalok, vagy Szűz Mária. *Bocsáss meg*, hogy eddig nem eléggé szerettelek. Bánom bűneimet, ó Jézusom, irgalom! *Igérem*, hogy ezután jobb leszek. Édes Jézus, *áldj meg* engem! Áldd meg szüleimet! *Segíts* bajainkban . . .” Ilyesfélét lehet imádkozni az Úr Jézushoz. Megmondhattok neki mindent bizalommal, egyszerűen, úgy, mintha édesanyátokkal beszélnétek. De mindig tisztelettel s szépen térdelve. (Ülni a templomban csak akkor való, mikor szentbeszéd van, vagy ha valaki fáradt és beteges.) Mondhattok aztán szóbeli imádságot is, pl. a Miatyánkot. Nem szükséges, hogy nagyon soká ott maradjatok a templomban. Ha egy ideig imádkoztatok, térdet hajtotok s mentek a dolgotok után. De ha elmentek kat. templom előtt s az nyitva van, hacsak lehet, menjetek be néhány percre. Ezzel örömet szereztek az Úr Jézusnak s áldást kaptok tőle.

Mikor szent Erzsébet még öt esztendőös kis leány volt, többször látták, amint az oltár előtt ájtatosan, összetett kezekkel térdel s ha azt gondolta, hogy senki se látja meg, mikor eltávozott az oltár elől, lehajolt és megcsókolta a követ. Többször, ha be akart menni a kápolnába s az ajtó csukva volt, tisztelettel letérdelt pár percre az ajtónál és megcsókolta a kilincset. Mikor társnőivel játszott a kápolna körül, olykor féllábon ugrándozva játszottak s a kis Erzsébet úgy tett, mintha véletlenül nekidőlné a templomfalnak s azt titokban megcsókolta. Azt hitte, nem látja senki őt, de egy társnője, Judit, megjegyezte és szent Erzsébet halála után elbeszélte. Lássátok, mennyire szerette ez a kis magyar királyleány az Oltáriszentségben lakó Úr Jézust! Menjete ti is gyakran hozzá, hogy megáldjon benneteket.

47. A SZENTMISEÁLDOZAT.

Emlékeztek-e még, kik mutattak be Istennek először áldozatot? Mit áldozott Ábel? És Kain? Miért tetszett Ábel áldozata jobban Istennek? Kik mutattak be később áldozatot? (Noé, Ábrahám.) A legszentebb áldozatot azonban az Úr Jézus mutatta be Istennek. Mikor tette ezt? (Mikor meghalt értünk a keresztfán.) Mit áldozott fel ekkor? Önnön testét, véré, önmagát. Ő maga akart meghalni így, miértünk, bűnösökért. (Mi végett szenvedett és halt meg Jézus?) Az Úr Jézus azonban nem elégedett meg azzal, hogy egyszer áldozza fel magát értünk, többször is meg akarta ezt tenni, mindennap, a világ végéig. Hol áldozza fel most magát az Úr Jézus miértünk? A szentmisében, a kenyér és bor színe alatt.

Ma elmondom nektek, hogyan mutatja be az áldozópap a szentmiseáldozatot.

1. (*Felajánlás.*) Mikor a pap szentmisét mondani készül, előbb külön szent ruhákat vesz magára. Felül van a miseruha, azon hátul kereszt van rajzolva, mert Jézus is kereszttel a vállán ment a Kálváriára meghalni. A pap kezébe veszi a kelyhet, ez

olyan színű szövettel van letakarva, mint a miseruha, aztán kimegy az oltárhoz egy fiúval, ki a szentmisénél szolgál neki. (Hogy hívják ezt a fiút? Ministráns.) Az oltáron a pap leteszi a kelyhet, felnyitja a misekönyvet és többféle imádságot mond el. Imádkozik az oltár lépcsőjénél, aztán fenn az oltárnál a jobb oldalon s a bal oldalon is. (Hogy mit imádkozik, azt majd később megtanuljátok.) Ezalatt az emberek is, akik a templomban vannak, imádkoznak vagy szent énekeket énekelnek. Ti, ha a templomban vagytok, nézzetek ezalatt tisztelettel az oltárra, így akarja ezt a jó Isten. Imádkozhattok is keveset. Keltsétek fel a bánatot. Mondjátok: Ó Jézusom, irgalom! Mondjátok el magatokban lassan, figyelmesen a Miatyánkot, Üdvözlégyet.

Egyszerre észreveszitek, hogy a ministráns csenget. A pap ekkor letakarja a kelyhet, azon van egy aranyos tányér, rajta fehér ostya. Ez akkor még nem Krisztus teste, hanem fehér búzalisztból készült (kovásztalan) kenyér. A pap fölemeli a tányért az ostyával és felajánlja Istennek. „Mindenható Isten — így imádkozik — fogadd el ez ostyát áldozatul élőkért és holtakért.” (Svoboda-kép: fölajánlás.) Aztán a kehelybe is önt bort és kevés vizet s azt is imádkozva felajánlja Istennek. Ezt a részét a szentmisének úgy hívják: *felajánlás*.

Mit ajánl fel a pap Istennek? Ekkor ti is mondjátok: *Istenem, én is felajánlom neked a szentmiseáldozatot s vele együtt szívedet.* (Begyakorolni.)

2. (Átváltozás.) Azután ismét többféle imádságot végez a pap. Egyszerre nagy csönd lesz a templomban, az orgona és ének elhallgat. Mindenki tisztelettel az oltárra néz. A pap kezébe veszi az ostyát, megáldja azt, s lehajolva az oltárra, elmondja fölötte Jézus szavait: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem.” E szavakra az ostya láthatatlanul átváltozik Jézus szent testévé. A pap azért tiszteletből letérdel és imádja az Úr Jézust az Oltáriszentségben. Majd fölemelkedik és magasra emeli fel a szent ostyát, hogy mindenki, aki a templomban van, lássa és imádja azt. A ministráns háromszor csenget ezalatt. Akkor ti is tisztelettel nézzetek a szent ostyára és mondjátok: *Én Uram és én Istenem.* Mikor a pap leteszi a szent ostyát az oltárra és térdet hajt, ti is hajoljatok meg mélyen. Mondhatjátok ekkor: *Édes Jézus, neked élek, édes Jézus, neked halok, élve-halva tied vagyok. Amen.*

A pap azután a kelyhet veszi kezébe s föléje hajolva sutogva mondja Jézus szavait: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem.” Mi történik akkor a borral a kehelyben? Azért a pap rögtön térdet hajt és imádja Jézus szent véré. Aztán föllemelkedik és fölemeli a magasba a kelyhet, hogy a hívek is lássák és imádják az Úr szent véré. A ministráns ismét háromszor csenget. A kehelyre nézve mondjátok ti is mély tisztelettel: *Imádom, Jézus, drága szent véredet.* Aztán meghajolva mondhatjátok: *Ó Jézusom, légy irgalmas, ó Jézusom, légy kegyelmes, ó Jézusom, bocsásd meg bűneimet.* (Begyakorolni.)

A szentmisének ezt a részét *átváltozásnak* hívjuk. Ez a szentmisének a legfontosabb része, a lelke. Ekkor száll alá Jézus az oltárra, hogy amint egyszer a Kálvárián feláldozta magát, most az oltáron újra feláldozza magát miértünk. Most már Jézus szent teste és vére van előttünk, azért nagy tisztelettel térdeljünk és nézzünk az oltárra. (Képbemutató. Melyik része a szentmisének van itt lerajzolva? Mit mutat fel a pap? Mit tesz a ministráns? A hívek? Mit imádkoznak? Miért ez a legfontosabb rész?)

3. (Áldozás.) Ismét imádkozik egy ideig a miséző pap. Aztán balkezébe veszi az aranyos tányért és szent ostyát, jobbkezével pedig háromszor a mellét veri ezekkel a szavakkal: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem.” A ministráns háromszor csenget. Akkor a hívek is mellüket verve, alázattal mondják a pappal: *Uram, nem vagyok méltó stb.* (Begyakorolni.) A pap azután a szent ostyával a kereszt jelét veti maga előtt s ezt mondja: „A mi Urunk Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkemet az örök életre.” Ezzel a nyelvére teszi a szent ostyát s mély tisztelettel lenyeli. Kis ideig imádja csendben az Úr Jézust, aki most az ostya színe alatt szívébe jött, aztán letakarja a kelyhet, keresztet vet maga előtt s ezt mondja: „A mi Urunk Jézus Krisztus vére őrizze meg lelkemet az örök életre.” Aztán magához veszi Jézus szent vérét is. Ez az *áldozás*. (Képbemutató. Mit tesz a képen a pap? Mi van a balkezében? Mit tesz a jobbal? Mit tesznek a hívek? Mutasd, hogyan vered melledet? És mit mondasz?) Áldozás után fölkelhetnek a térdelésből.

Néhány imádság után a pap kifordul és keresztet vetve a hívekre, áldást ad nekik. Mikor a pap áldást ad, egy percre térdeljenek le és vessetnek magatokra keresztet. Nemsokára aztán vége van a szentmisének. A jó gyermekek a szentségház felé térden hajtanak és lassan, halkan mennek ki a templomból. Mit tesznek a templomajtónál?

Összefoglalás. A szentmisének tehát három főrésze van. Ki mondja meg, hogy hívják az első részt? A másodikat? A harmadikat? Főljánlaskor mit ajánl föl a pap Istennek? Ostyát (kenyeret) és bort. Hogy imádkozhattok akkor ti? Mi történik átváltozáskor az oltáron? Az Úr Jézus alá száll az égből és épp oly szeretettel áldozza fel magát értünk, mint egykor a Kálvárián. Mit mondasz, mikor a pap a szent ostyát felmutatja? Hát azután, mikor meghajolsz? Mit imádkozol, ha a kelyhet mutatja fel a pap? És meghajolva mit mondhatsz még? Melyik a szentmise harmadik főrésze? Akkor mit teszünk?

Alkalmazás. Mint siettek az Úr Jézushoz, mikor a földön járt, a gyermekek. Olyan szelíd és jó volt az Úr Jézus, hogy öröm volt közelében lenni. Nem mentetek volna ti is szívesen hozzá, ha tehetnétek volna? Menjetek el gyakran reggel szentmisére. Átváltozáskor, mikor a csengő megszólal, mindig az Úr

Jézus száll le hozzátok az oltárra s ezt mondja: „Gyermekem, én vagyok itt, Jézus, a te Üdvözítőd. Azért jöttem, hogy megáldjalak téged.” Mit mondotok ti neki?

48. JÉZUST ELFOGJÁK.

Ma arról tanulunk, hogyan kezdett Jézus szenvedni az Olajfák-hegyén.

1. *Elbeszélés.* Gerely 26. Elemi Kat. 25. (*Elmondjuk a történetet a tankönyv szerint.*)

2. *Megértetés.* a) (*Jézus lelki fájdalmai.*) Hova ment az Úr Jézus az utolsó vacsora után? Miért hívták ezt a hegyet Olajfák-hegyének? (Sok olajfa volt ott.) Itt bement az Úr Jézus egy kertbe, s nagyon szomorú lett. Mit mondott az apostoloknak? — Ezzel azt akarta mondani Jézus, hogy olyan nagyon szomorú, hogy szinte meghal a szomorúságtól. Aki szomorú, az imádkozzik. Jézus is így tett, sokáig és buzgón imádkozott. Közben a szomorúság lelkében mindig nagyobb lett, arca sápadt és fehér volt, ajkai kékesek, homlokán hideg izzadság csöppjei, majd pedig piros vércseppek folytak le. Jézus vért izzadott. Akkor Isten egy angyalt küldött, aki jóságos, vigasztaló szavakat suttozott az Úr Jézusnak, hogy megerősítse. (Képbemutatás: Jézus térdel, fejét mélyen meghajtja, kezét kitarja, mint aki segílyt keres. Előtte az angyal, oldalt az alvó tanítványok. Olajfák.)

Vajjon miért volt Jézus olyan szomorú az Olajfák-hegyén? Jézus Isten is volt meg ember is. Mint Isten, előre látott és tudott mindent. Tudta azt, hogyan bánnak majd vele ellenségei. Hogyan kínozzák meg és szögezik a keresztfára. Hogyan folyik majd el sebeiből szent vére s hogyan hal meg holnap. Mivel pedig ember is volt, azért megborzadt és félt a sok kintől és haláltól. Ha egy gonosztevőt kivezetnek, hogy kivégezzék, néha olyan rettegés fogja el őt, hogy reszket egész testében. Miért félt s volt szomorú az Úr Jézus? Mert látta, milyen sokat kell szenvednie, nehéz halállal meghálnia.

Aztán látta az egész világ bűneit is. A ti bűneiteket is. Ezek a rút, gonosz bűnök annyira fájtak az Úr Jézusnak, hogy vért izzadott.

Alkalmazás. Gondoljatok erre többször. Némelyik gyermek nevetve követ el bűnt. Azt hiszi, az semmi. Ó milyen szörnyű, utálatos és veszedelmes dolog a bűn. Jézus bűneitek miatt vért izzadott az Olajfák-hegyén. Mondjátok most: Jézusom, szívemből bánom bűneimet, mert olyan nagy szomorúságot okoztak neked az Olajfák-hegyén. Igérem, hogy többé nem vétkezem.

b) (*Júdás.*) Elment-e Júdás is a többi tanítványokkal az Olajfák-hegyére? A gonosz ember már előbb elosont. Hova ment? Júdás tudta azt, hogy melyik kertbe szokott menni Jézus az Olajfák-hegyén, mert már máskor is imádkozott ott. Ezt elárulta a zsidó főpapoknak, vagy papi fejedelmeknek. Kiket rendel-

tek most ezek Júdás mellé? Szolgákat, katonákat. Ezek botokat, kardokat és köteleket vittek magukkal, mert azt gondolták, hogy az Úr Jézust majd védelmezik az apostolok. A csapat megindult az Olajfák-hegyére. Ki vezette őket? Mit mondott nekik útközben? A csók a szeretet, a barátság és hűség jele. Júdás szeretne volna eltitkolni az Úr Jézus előtt, hogy milyen gyalázatosan viselkedett. De az Úr Jézust nem lehet rászedni. Mit mondott Júdásnak az Úr Jézus? Csendesen mondotta ezt az Úr Jézus, hogy Júdás észrevegye, mennyire szereti őt még most is Jézus, s hogy kész lenne neki megbocsátani, ha megbánja és bevallja bűnét. De ezt a szerencsétlent nem hatotta meg az Úr Jézusnak nagy szeretete. Makacs maradt és azért elkárhozott. — Röviden így mondjuk el, amit most hallottatok. „A gonosz Júdás . . . árulsz el engem? . . .” (Elmondani.)

c) *(Jézust elfogják.)* Jézus azután bátran a szolgák elé lépett. Mit kérdezett tőlük? Hogyan feleltek azok? Mit mondott Jézus? Mikor Jézus ezt mondta, szigorúan nézett rájuk s a sereg, mint ha a villám csapott volna közéjük, visszahátrált és rémülten a földre esett. Most az Úr Jézus elmenekülhetett volna, senki se merte volna őt egy ujjal sem érinteni. Jézus azonban nem használta isteni hatalmát. Csak meg akarta mutatni, hogy ő nem kénytelen szenvedni, könnyen megszabadulhatna, ha akarna. De szeretetből kész magát miértünk feláldozni. Azért engedte, hogy a katonák ismét fölkeljenek, megfogják és megkötözzék szent kezeit. Aztán elindult a csapat. Hova mentek? Mi történt a tanítványokkal? Csak ketten nem hagyták el egészen az Úr Jézust. Kicsodák? Azért követték, hogy megvigyázzák, mi történik majd az Údvőztől.

Ki tudná elmondani, mi történt azután, hogy Jézus bátran a szolgák elé lépett?

3. *Alkalmazás.* Mennyire szeretett minket, szegény bűnösöket az Úr Jézus. Engedte, hogy a durva szolgák megkötözzék őt, hogy leoldozza a mi lelkünkről a bűn s az ördög bilincseit. Engedte, hogy elvigyék őt a börtönbe, hogy minket a pokol örökké tartó börtönéből kimentsen. Legyünk ezért hálásak iránta. Szerezzetek örömet az Úr Jézusnak azzal, hogy törekedtek buzgó, engedelmes és tiszta lelkű gyermekek lenni.

49. JÉZUST HALÁLRA ÍTÉLIK ÉS MEGKINOZZÁK.

Ma tovább tanulunk arról, hogy mit szenvedett érettünk Jézus.

1. *Elbeszélés.* Gerely 27. Elemi Kat. 26. *(Elmondjuk a tanönyv szerint.)*

2. *Megértetés.* a) *(Kaifásnál.)* Hová vezették Jézust a katonák az Olajfák-hegyéről? Ott együtt volt már a tanács. Kikből állott ez? (Papokból és írástudókból.) Sokféle hamis vádat hoztak fel az Úr Jézus ellen. De ez mind hazugság volt. Jézus hallgatott.

Egy kérdésre azonban mégis felelt. Mit kérdezett a főpap Jézustól? Ez fontos kérdés volt. Mit felelt rá Jézus? A főpap erre azt mondotta: „Káromkodott.” Az Úr Jézus azzal, hogy azt mondta magáról, hogy ő Isten Fia, káromolja, sérti az Istent. Pedig az Úr Jézus csak a tiszta igazságot mondta. Mit mondtak ezután a zsidó papok és írástudók? „Méltó a halálra.” Halálos ítéletet mondtak Jézusra. Mint halálra ítélt embert azután átadta a főpap az Úr Jézust a szolgáknak, hogy reggelig őrizték őt. Jézus reggelig nagyon sokat szenvedett a durva szolgálattól. A szolgák csúfolták, üzték belőle, megütötték, utálatos szájukkal leköpdösték, befödtek arcát és úgy verték őt, s azt mondták neki, ha ő mindent tud, találja el, hogy ki ütötte meg. Az Úr Jézus egy lehelletével elcsöpörhette volna valamennyit maga elől s a pokolba taszithatta volna őket, de akkor mi mindnyájan elvesztünk volna. Jézus túrni akart és szenvedni a mi bűneinkért. Milyen nagy volt a szeretet az ő szívében!

(Összefoglalni: A fegyveres szolgák . . . ítélték. Elmondadni.)

b) *(Pilátusnál.)* A zsidó papok legjobban szerették volna, ha rögtön megölhették volna Jézust. De ez nem volt szabad nekik. Kivégeztetni valakit csak a római császárnak volt szabad. Zsidóország a római császáré volt. De maga a császár nem lakott Zsidóországban. Ki lakott ott helyette? Pontius Pilátus volt ekkor a legnagyobb úr Zsidóországban. Ő volt a császár helyettese, vagy helytartója. Hova vezették pénteken reggel a zsidók az Úr Jézust? A zsidó papok most mindenféle panaszt hoztak elő az Úr Jézus ellen. „Ez a Jézus — mondták — lázítja a népet, azt hirdeti, hogy nem kell adót fizetni a császárnak.” Mindez persze hazugság volt. Azt is mondták Jézusról, hogy ő azt állítja magáról, hogy ő Krisztus király. Pilátus kérdezte Jézust: Király vagy-e te? Jézus azt mondta: „Én király vagyok, de az én országom nem e világból való.” Pilátus mindjárt belátta, hogy Jézus ártatlan. Mit is mondott ezért? „Én semmi vétséget sem találok ebben az emberben.” Nem is akarta elítélni az ártatlan Jézust. De mit tettek a zsidók? Pilátusnak, ha igazán becsületes bíró lett volna, a világ minden kincséért se lett volna szabad elítélni Jézust. De ő is gyáva, becsstelen ember volt. Mit tett azért?

(Ezt röviden így mondjuk el: „Pénteken reggel . . . ítélte Jézust.” Elmondadni.)

c) *(Megostorozás.)* Mit tett ezután Pilátus az Úr Jézussal? Megostoroztatta. Ez borzasztó kínzás volt. *Képbemutató.* Itt látjátok, hogy a római katonák megfosztották a szegény, jó Údvözítőt ruháitól. Már ez is nagyon fáj Jézusnak, mert ő végtelenül tisztalelkű volt s most a nép előtt levették ruháit. S mivel ütötték? Vesszőkkel, azután meg szíjkorbácsokkal, még pedig olyan szíjakkal, amiknek végén ólomgolyók és éles horgok voltak. Hogyan fáj ez az Úr Jézusnak! Neki olyan finom és érzékeny teste volt. S e szolgák olyan kegyetlenül ütötték, hogy a bőr csak-

hamar felszakadt, kezdett folyni a vér s Jézus teste csupa nyílt seb lett. Az Úr Jézus hallgatva tűrt. Miért? Aki rosszat tesz, az verést érdemel. Jézus sose tett semmi rosszat. Ő az emberek bűneiért szenvedett. Különösen a szemérmetlen emberek bűneiért, akik nem takarják be illedelmesen testüket és egyéb csúnya dolgokat tesznek, tűrte el Jézus ezeket a borzasztó ütések. Itt láthatjátok, milyen gonosz dolog Isten előtt az, ha valaki szemérmetlen! Gondoljatok erre többször.

d) *(A töviskorona.)* Pilátus azt parancsolta a katonáknak, ostorozzák meg Jézust. A katonák még mást is tettek. Összehívták társaikat s mivel hallották, hogy az Úr Jézus előbb királynak mondotta magát, egy koronát hoztak elő számára. A királyok aranykoronát viselnek. Milyen koronát hoztak a katonák az Úr Jézusnak? Tövises vesszőkből fontak össze egy koszorút s azt erősen belenyomták az Úr Jézus szent fejébe, hogy a tövisek mind beleszúródjanak. Hogyan fájt ez! Ha valakinek egy szálla megy csak a körme alá, vagy belelép egy üvegcszerépbe, sikoltani kezd. Jézusnak szent fejét az erős, nagy tövisek egészen összeszúrták, arca véres lett a lefolyó vértől. Azelőtt a királyok drága, bíborpiros szövetből viseltek palástot. Mit akasztottak az Úr Jézus sebes vállára a katonák? S mit adtak a kezébe? Ez a nádszál a királyi pálcát jelezte. Aztán meghajoltak előtte. Ki előtt szokás meghajolni? Az Úr Jézusból azonban csak csúfot üztek. Mit mondtak neki? Igen, sőt le is köpték, arcul is ütötték. Az Isten Fia pedig ezt a borzasztó gyalázatot hallgatva elviselte miérettünk. Ő, aki halottakat tudott feltámasztani, most békével tűrt a kevélyekért. (Képbemutató.) Hogyan jutott eszébe a katonáknak, hogy Jézusnak töviskoronát készítsenek? Itt láthatjátok szent fején a töviskoronát. Mi van vállain? Kezében? Mit tesznek a katonák? Mit mondtak neki? Miért, hogy Jézus mindezt hallgatva tűrte?

3. *Alkalmazás.* Ma ismét jobban megértettétek, mit viselt el Jézus az emberekért, hogy megváltsa őket. Gondoljatok hálával az ő nagy jóságára. A ti bűneitekért is tűrte az ostorozást, viselte a szörnyű töviskoronát. Mondjátok most magatokban: Jézus, szívem mélyéből sajnálom, hogy nem voltam mindig szemérmes és alázatos s hogy kicsúfoltam másokat. Útálom mindezeket a bűnöket, mert oly nagy fájdalmat szereztek neked.

50. JÉZUST KERESZTRE FESZITIK.

Már eddig is hallottátok, milyen sokat szenvedett érettünk Jézus! Mit szenvedett az Olajfák-hegyén? (Vért izzadott.) Mit tettek vele Pilátusnál? (Megostorozták, aztán tövissel koronázták.) De még a legnehezebb hátra volt. Jézus azután a nehéz keresztet hordozta s a Kálvária-hegyen keresztre feszítve meghalt. Ma elbeszélem, hogyan halt meg az Úr Jézus.

1. *Elbeszélés.* Gerely 28. Elemi Kat. 28., 29. *(Elmondadjuk a tankönyv szavaival.)*

2. *Megértetés. a) (A keresztút.)* Kihez vezették a katonák a megostorozott Jézust? A szegény, véres, elgyötört Údvözítőt Pilátus megsajnálta. Mit tett azért vele? (Kép a Gerely-bibliában.) Megsajnálták-e Jézust a zsidók is? Ezután mit tett Pilátus? Előhozták a keresztet. Ez két nehéz gerendából készült. Kinek kellett vinnie a keresztet? Az Úr Jézus készséggel vette vállára a kereszt-fát s a menet megindult. Hova mentek Pilátus házából? Péntek dél volt, mikor elindult a menet. Elöl egy százados a katonákkal. Azután jött Jézus, fején a szörnyű töviskoronával, sebes vállain a nehéz kereszttel. Utána a főpapok és írástudók és sok nép. Kit vezettek ki még Jézussal együtt? Lator = rabló, gyilkos.

Jézus azonban a sok szenvedéstől egészen ki volt merülve. Már alig tudott járni. A nehéz kereszt alatt újra meg újra a földre roskadt. De a katonák nem ismertek kíméletet. Durva szidalmakkal és ütlegekkel kényszerítették Jézust, hogy fölemelkedjék és tovább vigye keresztjét. Jézus túrt.

(*Képbemutató.*) Itt látjátok az Úr Jézust, amint a kereszt súlya alatt a földre esik. Kik ezek a sisakos emberek? Ők nincsenek részvétellel iránta. Hova mutat ez az egyik katona? Csak néhány szent nő volt elég bátor, hogy a halálba menő Úr Jézus iránt szeretetet tanúsítson. Az egyik kendőt nyújt neki, hogy véres, elkínzott arcát megtörölhesse. Ez szent Veronika. Mikor Jézus visszaadta neki a kendőt, arcának hű képe maradt vissza azon. Ki ez a szent nő? Szűz Mária. Egy utcán várta, amíg a menet odaérkezik. Mit érzett aztán szívében, mikor Jézust, az ő szent Fiát így elkínnozza, halálra ítélve megpillantotta! Sírva követte aztán a menetet.

b) (*A keresztrefeszítés.*) Végre megérkezett a menet a Kálváriahegyre. Most következett a legborzasztóbb. A katonák először lehúzták Jézusról ruháit. Ez nagy szégyen is, meg fájdalom is volt az Úr Jézusra. Az ostromozástól egész teste csupa seb volt, az úton a ruha beletapadt a sebekbe, mikor a katonák most lerántották ruháit, újra föltépték sebeit, Jézus egész teste egy vér volt. Mire kellett azután ráfeküdnie az Úr Jézusnak? A kereszt volt az ő halálos ágya, kemény, gyötrelmes ágy az ő sebes testének. Jézus szelíden, mint egy bárány, engedte át magát a hóhéroknak. Mit tettek vele azután? Mennyire fáj az Úr Jézusnak, mikor a hegyes, erős szegeket átverték szent kezein és lábain — bele a keresztgerendába. A sebekből most erősen kezdett folyni szent vére, míg csak egészen el nem folyt. Kit feszítettek még Jézussal együtt a keresztre? Ezek megérdemelték a halált. A kereszteteket aztán fölemelték és egy mély gödörbe állították bele. Hány kereszt-fát állítottak fel? Kik voltak a szélső keresztteken? S a középén? Ezt szándékosan tették így a zsidók, hogy úgy lássék, mintha az Úr Jézus lenne a legnagyobb gonosztevő.

c) (*Jézus végső szavai.*) Mit tett a nép, mikor Jézus már a kereszten függött? Csúfolta őt és káromolta. Milyen szívtelenek voltak! Mit mondott Jézus? Kikért imádkozott e szavakkal? Mit

kért számukra a mennyei Atyától? Bocsásson meg nekik, ne büntesse meg őket, nem tudják, milyen nagy a bűnük. Még ekkor se volt harag Jézus szívében, még a kereszten függve, kigúnyolva is csupa jóság és szeretet volt mindenki iránt, még gyilkosai iránt is. Milyen csodálatos Jézusnak szeretete!

Kik állottak a keresztfá tövében? Mit érzett Szűz Mária, mikor így maga előtt látta haldokolni a keresztfán az ő szent fiát, látta, amint cseppenként elfolyik drága szent vére, hallotta sóhajait, a zsidók gúnyolódásait s nem tehetett semmit, hogy segítsen Jézuson! Ott a kereszt alatt lett Szűz Mária a fájdalmas anya. Jézus meg akarta őt kissé vigasztalni s azért mondott valamit szent Jánosnak. Mit is mondott? Mária neked (s minden jó kereszténynek) anyád lesz, te is tiszteld őt és viselj rá gondot, mint anyádra. Ezután szent János egész életén át gondot viselt Szűz Máriára.

d) *(Jézus halála.)* Mennyi ideig függött Jézus a keresztfán? Ezalatt iszonyú kínokat szenvedett. Nem tehetett egyetlen mozdulatot sem, hogy a legborzasztóbb kínokat ne érezze. Végre közeledett a halál pillanata. Délután három óra volt, az Úr Jézus akkor hangos szóval felkiáltott. Mit mondott? Kinek adta vagy ajánlotta lelkét? Ezzel a szép imádsággal halt meg Jézus. E percben többféle csodák történtek. Mi történt? Az ég elsötétedett, gyászolt, mert meghalt, aki a napot teremtette. A föld megrendült, remegni kezdett. Mi történt a sziklával? (Jelezték, hogy az emberek szívét is hasogassa a fájdalom és bánat.) Mi történt a sírokkal? Mit láttak ebből az emberek, akik a Kálvárián voltak? Ezt a római százados ki is mondta: „Valóban, ez az Isten Fia volt.” Azért sokan meg is bánták bűneiket. Mit tettek a bánat jeléül?

(Képbemutató.) Melyik kereszten függ Jézus? Kik vannak a két széken? Mi van az Úr Jézus szent fején? Kezén-lábán a sebek. Feje oldalt hanyatlott — már meghalt. Mi is volt utolsó szava? Ki áll itt előtte? Lehajtott fővel, sirva, most halt meg szeme előtt az ő szent Fia. Kicsoda ez az apostol? Imádva néz a keresztre. Mit mondott neki Jézus? Ez a farizeus gúnyolódva néz Jézusra. Mit imádkozott Jézus, mikor gúnyolták őt? Ezzel a szeretettel halt meg értünk Jézus. Mi történt halálakor? Mit láttak ebből az emberek? Ezt ez a százados ki is mondta. Sokan a mellüket verték, ez is.

3. *Alkalmazás.* Most már tudjátok, hogy az Úr Jézus csupa szeretetből milyen sokat szenvedett. Mit szenvedett az Olajfák-hegyén! Mit tettek vele Pilátusnál? Mit kellett azután hordoznia? És hol halt meg? Gondoljatok arra, hogy ezt a sok kínt tiértetek is elviselte, hogy megfizessen Istennek a ti bűneitekért. Legyetek ezért hálásak és mondjátok magatokban: Köszönöm, Úr Jézus, végtelen jóságodat, hogy oly nagy fájdalmakat viseltél el értetem. Ezután mindig hűségesen akarok neked szolgálni.

(107. k.) Mit szenvedett érettségünk Jézus? Jézus sokat szenvedett érettségünk: 1. Az Olajfák-hegyén vért izzadott, 2. megostorozták, 3. tövissel koronázták, 4. a nehéz keresztet hordozta, 5. a Kálvária-hegyen keresztfeszítve meghalt.

51. JÉZUST SÍRBA HELYEZIK.

Ma elmondom, hogyan temették el az Úr Jézust.

1. *Elbeszélés.* Gerely 29. Elemi Kat. 30. (*Elmondjuk a tankönyv szavaival.*)

2. a) *Megértetés és kifejtés. (A temetés.)* Mikor halt meg az Úr Jézus? Estefelé a holttesteket el kellett temetni. Ekkor még egy katona jött Jézus keresztjéhez és látni akarta, hogy Jézus csakugyan meghalt-e? Mit tett azért? S mi folyt akkor Jézus szívéből? Tehát már meghalt. Ez a szúrás már nem fájt Jézusnak. Azért engedte ezt megtörténni, hogy utolsó csepp vére is kifolyjon s az emberek lássák, mennyire szerette őket.

Most odajött a keresztfához két jámbor ember, akik gazdagok voltak és Jézusnak hű barátai. Ezek tisztelettel levették a keresztről a holttestet. Két létrát állítottak a keresztfához s fölmentek a lépcsőkön. Az egyik előbb fogóval kihúzta a szögeket Jézus szent kezéből és lábából, a másik azalatt tiszta gyolcskendővel megfogta Jézus szent testét és tartotta. Mikor a szögek kint voltak, lassan, mély tisztelettel leengedték a holttestet. Először a szent testet a Szűzanyának ölébe helyezték. Jézus szent feje most újra a Szűzanya keblén pihent, mint egykor, mikor még kis gyermek volt, de most már nem alva, hanem halva. Mit érzett a fájdalmas Szűz, mikor így látta maga előtt az ő isteni Fiát!

Ezután tiszta gyolcs lepelbe takarták Jézus szent testét s elvitték a sírhoz. A sír közel volt ahhoz a helyhez, ahol Jézust keresztfeszítették. Nem földbe ásott sír volt, mint nálunk a temetőben, hanem egy sziklába vágott sír. Egy kis barlang. (Képbemutató.) Itt látjuk Jézus holttestét. Melyik a síró nők között Szűz Mária? Itt látjátok a barlangot, benne a kivágott koporsót. Ezek Jézus barátai. Ide helyezték el Jézus szent testét. Mit hengerítettek a sír bejárása elé? Szűz Mária s a többi nők fájdalommal nézték ezt, azután eltávoztak. Meddig volt itt most Jézus szent teste? A szent test nem romlott meg, egészen tiszta és szép maradt, mert Isten Fiának teste volt. A zsidó tanács még öröket is állított a sír mellé. Miért tették ezt? A zsidó papok azt gondolták, hogy talán a tanítványok el akarják vinni innen Jézus holttestét. Hogy ezt ne tehessék, katonákat állítottak a sír mellé.

b) *(Jézus lelke a pokoltornácban.)* Mi történik az emberrel, mikor meghal? Ez történt az Úr Jézus halálakor is. Lelke elvált az ő szent testétől, teste a sírba került. Hova szállott az ő lelke? Jézusnak halála után az ő lelke a pokoltornácra szállott

alá. A pokoltornác az a hely volt, ahol a meghalt jámbor emberek lelkei tartózkodtak. Itt volt Ádám és Éva, Ábel, Noé, Ábrahám, Izsák és mások lelkei. Ezek itt várazkodtak, amíg Jézus megváltja őket és megnyitja számukra a mennyországot. Így jegyezzük meg: *Jézusnak halála után az ő lelke a pokoltornácra szállott alá, ahol a meghalt jámbor emberek lelkei a megváltásra vártak.* (108. k.) Jézusnak halála után hová szállott alá az ő lelke?

(109. k.) És miért szállott alá Jézus lelke a pokoltornácra? *Jézus lelke azért szállott alá a pokoltornácra, mert a jámbor lelkeknek meg akarta vinni az örömhírt, hogy már megváltotta őket.*

Jézus lelke megdicsőülve, sugárzó szépségben szállott alá a pokoltornácra. Mélyen örömujjongással hallották meg a jó hírt az ott levő igazak, hogy Jézus már megváltotta őket s nemsokára majd Jézussal együtt belépnek a mennyországba. Ezután már mindig együtt maradtak Jézussal ezek a lelkek.

3. *Alkalmazás.* Nem mentetek volna el szívesen meglátogatni azt a helyet, ahova Jézus szent testét helyezték? Sok keresztény még most is hosszú utat tesz meg, hogy meglátogassa Jézus sírját Jeruzsálemben. De az a sír ott már üres. Hol találjuk meg Jézusnak igazi szent testét? Hol áldozza fel magát értünk úgy, mint egykor a keresztfán? Menjetek mindig szívesen az Úr Jézushoz a templomba.

52. JÉZUS FELTÁMAD.

Melyik napon halt meg az Úr Jézus? Hogy hívjuk azért ezt a pénteket? (Nagypéntek.)

Most a sírban feküdt holtan az, aki a naimi ifjút feltámasztotta. Halottként siratták azt, aki az özvegy anyának mondotta: Ne sírj. De nem sokáig tartott a gyász és szomorúság. Meddig feküdt a sírban Jézus holtteste?

Most elmondom, mi történt vasárnap reggel.

1. *Elbeszélés.* Gerely 30. Elemi Kat. 31. (*Elmondjuk a tankönyv szövege szerint.*)

2. *Megértetés. a) (A feltámadás.)* Hogy hívjuk a nagypéntek után következő vasárnapot? Húsvét-vasárnap. Hajnal volt még, kora reggel. Éjjel alszik az ember, reggel pedig fölkel. Jézus is fölkel vasárnap reggel, de nem az álmából, hanem a halálból. Életre kelt. Hogy történt ez? Tudjátok még, Jézusnak halála után hova szállott az ő lelke? Lelke a pokoltornácban volt, s hol volt teste? Mivel a lélek és test külön volt, azért Jézus teste nem élt, halott volt. Hogyan tette az Úr Jézus testét ismét elevenné? Úgy, hogy lelke felszállott a pokoltornácból s ismét az ő szent testébe ment. *Jézus halála után harmadnapon ismét egyesítette testét lelkével és dicsőségesen feltámadt.* (110. k.) Mit tett Jézus testével halála után harmadnapon?

Nemcsak eleven lett Jézus teste, mikor a lélek visszaszállott bele, hanem dicsőséges is. Sugárzott, mint a nap. Azok a sebek,

melyeket az ostromozásnál, a töviskorona által s a kereszthordozásnál kapott, mind eltűntek, csak öt szent sebet tartott meg Jézus az ő dicsőséges testén — a kezeken, lábain és oldalán. De ezek nem fájtak többé neki, hanem mint drágakövek ékesítették testét. Ezzel a sugárzó, szép testtel áthatolt Jézus a kőlapon, mely sírját bezárta és kijött a sírból. (Mit jelent az, Jézus teste „dicsőséges” volt?)

Ugyanekkor valaki leszállott az égből. Kicsoda? Miért jött le az Úr angyala? Milyen volt az arca? Mennyire ijedtek meg az örök? (Majd meghaltak.) Végre aztán magukhoz tértek. Hova siettek azután?

b) (A *szent nők*.) Kik jöttek kora reggel Jézus sírjához? Jeruzsálem utcáin még csend volt, mikor a szent nők kifelé mentek, hogy meglátogassák Jézus sírját. Mit szoktunk mi kivinni a temetőbe, ha ott egy kedves halottunk nyugszik? Koszorút, virágokat. A szent nők drága, illatos kenetet vittek magukkal. Így akarták kimutatni szeretetüket Jézus iránt. Mikor a kertbe léptek, ahol Jézus sírja volt, ijedten látták, hogy a kőlap nincs a síron, s a sír nyitva van. Odasiettek a sírhoz s kit láttak a sírnál? Hogyan szólt hozzájuk az angyal?

c) (Az *apostolok*.) Hova siettek azután a sírtól a szent nők? Siettek az apostolokhoz, hogy elmondják nekik, hogy Jézus föl támadt. Az apostolok mind együtt voltak egy nagy teremben a városban. Az Úr Jézus napközben többeknek megjelent. Kinek jelent meg először? (Szűz Máriának.) Aztán más szent nőknek és tanítványoknak. Este megjelent az apostoloknak is. Hogyan köszöntötte őket? Mint örültek az apostolok, amint most élve látták maguk előtt az ő Mesterüket, akit eddig halottként sirattak. Mikor lecsendesültek, az Úr Jézus hatalmat adott nekik, hogy megbocsássák a bűnöket s így segítsék az embereket a mennyországba. Ez igen nagy hatalom volt. Azért Jézus, mikor átadta ezt a hatalmat, rájuk lehelt s mit mondott az apostoloknak? A Szentlélek segít majd nektek, hogy jól használjátok ezt a hatalmat. Aztán mit mondott még? „Megbocsáttatnak” — Isten is megbocsátja. Az Úr Jézus ekkor a bűnbánat, vagyis a gyónás szentségét rendelte.

(*Képbemutató.*) Az utolsó képen holtan láttátok az Úr Jézust. Most is a sírban van még? Hol van a sírja? Itt látjátok a sziklákat. Ez a kőlap. Mire való volt? Hány napig volt Jézus a sírban? Mit tett Jézus halála után harmadnapon? Jézus teste most már dicsőséges? Mit láttok feje körül? Testéről eltűntek a sebek. Mit tart kezében? Ezt azért rajzolták ide, hogy lássuk, hogy Jézus győzött. Legyőzte a halált és az ördögöt. Megváltott minket. Miután Jézus kijött a sírból, ki hengerítette el a kőlapot? Miről ismeritek meg az angyalt? Az Úr Jézusra imádással néz az angyal, de az örökre haragosan tekintett. Mit éreztek akkor az örök?

3. *Alkalmazás.* Annak emlékére, hogy Jézus feltámadt, nagy ünnepet tartunk, a *húsvétet*. Húsvét a feltámadás ünnepe, nagy örömnép. Hogyan örült a Szűzanya, mikor az ő szent fiát, aki pár nap előtt halva feküdt ölében, most újra élve, sugárzó szépségben látta, s az Úr Jézus újra szeretettel beszélt vele! Hogyan örültek az apostolok, mikor meggyőződtek, hogy Jézus ismét él és szereti őket! Mi is örülünk húsvétkor, hogy az Úr Jézus feltámadt s most már nem hal meg soha többé. Azért éneklük a templomban: Feltámadt Krisztus e napon, Alleluja! Ti is örültök, ha szeretitek az Úr Jézust. Ha egy családban az édesapa nagyon beteg, akkor mindenki szomorú, a gyerekek sírnak. De ha az apa egészségesen fölkel az ágyból, akkor ujjonganak a gyermekek. Az Úr Jézust még jobban kell szeretnünk, mint atyánkat. Azért örülünk húsvétkor, hogy miután ártatlanul olyan sokat szenvedett, most már megdicsőült, és soha többé nem szenvedhet.

Arra is gondolunk, hogy amint az Úr Jézus feltámadt a sírból, úgy fogunk majd mi is egyszer feltámadni. Jézus erősebb, mint a halál. Ha ő egy szót mond, megnyílnak a sírok s előjönnek a halottak élve. S akik Jézust szerették, azoknak teste dicsőséges lesz. Vigyázzatok, hogy a ti testetek is dicsőséges legyen a feltámadásnál.

53. JÉZUS SZENT PÉTERT AZ ANYASZENT- EGYHÁZ FŐPÁSZTORÁVÁ TESZI!

Ma elmondom, hogyan jött Jézus az apostolokhoz, mikor már feltámadt.

1. *Elbeszélés.* Gerely 31. Elemi Kat. 32. (*Elmondjuk a tan-
könyv szavaival.*)

2. *Megértetés. a) (Jelenések.)* Milyen volt Jézus teste, mikor már föltámadt? Ragyogó szép, dicsőséges test volt. Az ilyen testnek már nem a földön van a helye, hanem a mennyországban. Az Úr Jézus, mivel szerette tanítványait, egy kis ideig még föltámadása után is a földön maradt. Mennyi ideig? Ez idő alatt már nem járt körül az Úr Jézus Zsidóországban, hogy tanítson, mint azelőtt tette. Most már csak tanítványainak mutatta meg magát többször. A tanítványok csendben beszélgettek vagy imádkoztak, egyszer csak megjelent köztük az Úr Jézus és üdvözölte őket: Békesség nektek. Mennyire örültek ilyenkor az apostolok! Alig tudtak betelni a dicsőséges Úr Jézus nézésével. Jézus azután oktatta is a tanítványokat, hogy mit tegyenek majd, ha ő már nem lesz a földön. Hogyan tanítsák az embereket, hogyan mondják a szentmisét, hogyan kereszteljenek stb.

Hány napig maradt Jézus feltámadása után a földön? Mit tett ez idő alatt?

b) *(Péter fősege.)* Egy ilyen alkalommal, mikor Jézus megjelent tanítványai között, különösen fontos dolog történt. Jézus

magához hívta szent Pétert, komolyan nézett reá és így szólott: „Péter, szeretsz-e engem?” Péter alázattal felelt: „Uram, tudod, hogy szeretlek.” Mondá Jézus: „Legeltesd bárányaimat!” Egy kis idő múlva újra kérdezte Jézus Pétert. Mit kérdezett tőle? Hogyan felelt Péter? Erre mit mondott az Úr Jézus? És még egyszer, harmadszor is kérdezte Jézus Péter apostolt, s miután ez felelt neki, azt mondta Jézus: „Legeltesd a juhaimat.”

Most figyeljetelek. Igazi bárányokra gondolt Jézus, mikor Péternek azt mondta: „Legeltesd bárányaimat?” Nem, ő emberekre gondolt. Miféle emberek az Úr Jézus bárányai? Azok az emberek, akik megkeresztelkednek és hiszik azt, amit Jézus tanított. Az ilyen emberek Jézus bárányai vagy hívei. És kicsodák az Úr Jézus juhai? A püspökök és papok. A bárányok még kicsinyek és gyengék, a juhok már nagyok és erősek. Azért jelentik a bárányok a híveket, a juhok pedig a püspököket. Hogyan hívjuk egy szóval a bárányokat és juhokat mind összevéve? Nyájnak hívjuk. És ki az, aki a nyáját vezeti? Az a pásztor. Ha nagy a nyáj és igen sok bárány van együtt, akkor több pásztor kell, ezek közül egyik a főpásztor, akinek szót fogad a többi pásztor mind. Kikből is áll az Úr Jézusnak nyája? A hívőkből és a püspökökből. Kit rendelt az Úr Jézus híveinek főpásztorává? Milyen szavakkal rendelte el Jézus, hogy szent Péter legyen az ő híveinek főpásztora? Jézus nyáját másképp *anyaszentegyháznak*, vagy rövidebben *egyháznak* hívjuk. (Ismételni.) Az anyaszentegyház tehát nem kőből épült ház, hanem miből áll? Emberekből, akiket megkereszteltek s akik hiszik, amit Jézus tanított. Kit rendelt Jézus híveinek főpásztorává? Ezt úgy is mondhatjuk: Szent Péter lett az egyház feje.

(*Képbemutató.*) Kit látunk itt a kép közepén? A feltámadt Úr Jézust. Ki térdel előtte? Kik vannak szent Péter mögött? (*Az apostolok.*) Mit kérdezett Jézus szent Pétertől? Hányszor kérdezte ezt? Mit felelt Péter? Mit mondott erre Jézus? Itt látjátok a bárányokat. Jézus rájuk mutat. Kiket jelentenek a bárányok? S a juhok? Mivé tette Jézus szent Pétert ekkor? (*Híveinek főpásztorává.*) Ezért ad át neki pásztorbotot.

3. Kifejtés. Most még valami keveset megtanulunk az *anyaszentegyházról*.

a) (*Alapítása.*) Amíg Jézus a földön járt, maga kereste föl, mint jó pásztor, az elveszett bárányokat, a bűnös és tudatlan embereket. Szeretettel hívogatta őket magához, tanította, nevelte őket minden jóra. Némelyek azok közül, akik megismerték, milyen jó az Úr Jézus, nem akartak elmenni többet oldala mellől. Ezek voltak Jézus tanítványai, az ő kisded nyája. De Jézus tudta azt, hogy később neki még sokkal több tanítványa lesz. Hogy majd ha meghal a keresztfán, akkor sok-sok ember megtér, megkeresztelkedik s az Úr Jézus híve lesz. Hogy az ő nyája elterjed az egész világon és fönmarad a világ végéig. Ennek örült az Úr Jézus. Ő maga akarta, hogy ez így történjék. Hogyan hívjuk

más szóval az Úr Jézus nyáját? Anyaszentegyház. Van-e ma is anyaszentegyház? A katolikus keresztény emberek teszik együttvéve az anyaszentegyházat.

(111. k.) Ki alapította az anyaszentegyházat? Az *anyaszentegyházat Jézus Krisztus alapította.*

b) *(Feje.)* Ahol többen vannak együtt, ott kell valaki, aki vigyáz arra, hogy minden rendben legyen. Ez a többieknek a feje, ez parancsol a többieknek. Ki a család feje? Ki az ország feje? Amíg az Úr Jézus a földön járt, maga mondta meg híveinek, mit tegyenek, hogy üdvözljenek. Ő maga volt az anyaszentegyháznak látható feje. De az Úr Jézus most már nincs láthatóan a földön. Hol van ő most? Nem hagyott itt senkit az Úr Jézus, hogy ő helyette feje legyen az egyháznak? Igen, szent Péter apostolt. Mikor Jézus már nem volt a földön, szent Péterre úgy kellett hallgatni a híveknek, mint magára az Úr Jézusra. Szent Péter volt az anyaszentegyház látható feje. **(112. k.)** Kit tett Jézus Krisztus az anyaszentegyház látható fejévé? *Jézus Krisztus szent Péter apostolt tette az anyaszentegyház látható fejévé.*

c) *(A pápa.)* Szent Péter még több mint 30 évig élt, mikor az Úr Jézus már eltávozott a földről. Ott maradt-e mindig Zsidóországban? Nem, elutazott egy nagy városba, Rómába, s mint Róma városának püspöke halt meg. Egy gonosz császár, Néró, keresztrefeszítette őt. Szent Péter örömet halt meg, mint vértanú, az Úr Jézusért. De szent Péternek *hivatala* nem halt meg vele. Ha egy iskolában meghal a tanító, jön utána egy más. Az iskola nem lehet tanító nélkül. Ha egy országban meghal a király, jön utána új király. Az ország nem lehet király nélkül. Mikor szent Péter meghalt, új feje lett az anyaszentegyháznak. Kicsoda? Az, aki Róma városában püspök lett. Miért éppen a római püspök? Mert szent Péter is mint római püspök halt meg. A római püspököt pápának is hívják. Pápa annyi, mint atya, ő az összes keresztények lelki atyja, főpásztor. Szent Péter halála óta már sok száz év mult el. Van-e az anyaszentegyháznak ma is látható feje? Van. **(113. k.)** Ki az anyaszentegyház látható feje szent Péter halála óta? *Szent Péter halála óta az anyaszentegyház látható feje a római püspök vagyis a pápa.* A mostani pápa neve XI. Pius. (Itt van az arcképe.) Hol lakik? Ami szent Péter volt az első híveknek, az nekünk most XI. Pius pápa.

4. *Alkalmazás.* Mit gondoltok, ti is benne vagytok az anyaszentegyházban? Hála Isten, igen. Mihelyt a világra jöttetek, a jó Isten úgy intézte, hogy fölvehessétek a szent keresztiséget. Ez által lettetek az Úr Jézus báránykái, az anyaszentegyház tagjai. Ez nagy szerencse. Akik az anyaszentegyházban vannak, azok az Úr Jézus családjához tartoznak. Őket az Úr Jézus nagyon szereti, gondot visel rájuk s ha szót fogadnak a pápának és püspököknek, azt úgy jutalmazza meg az Úr Jézus, mintha neki magának fogadtak volna szót.

54. JÉZUS FELMEGY A MENNYBE.

Mennyi ideig maradt Jézus feltámadása után a földön?

Most meghalljátok, hogyan ment föl Jézus a mennybe.

1. *Elbeszélés.* Gerely 32. Elemi Kat. 33. (*Elmondjuk a tankönyv szavaival.*)

2. *Megértetés.* a) (*Az utolsó jelenés.*) Mikor jelent meg Jézus utoljára az apostoloknak? Ez egy csütörtöki napon volt. Azóta ezt a napot ünnepnek üljük meg s úgy hívjuk: áldozó-csütörtök. Hol voltak ekkor az apostolok? Mennyire örültek, hogy ismét láthatják az Úr Jézust. Jézus előbb egy kis búcsú-lakomát tartott tanítványaival, aztán valami fontos megbízást adott nekik. Mit is mondott? „Menjetek és tanítsatok minden nemzetet.” Sokféle nemzet, vagy nép van a világon. A mi országunkban, Magyarországon, milyen nemzet lakik? Hallottatok már más nemzetről is? (Német, olasz, francia stb.) Mikor az apostolok éltek, akkor is sok nemzet volt a földön. Jézus azt akarta, hogy az apostolok menjenek szét az egész világon és minden népet tanítsanak. Mit tanítottak az apostolok? Hogy Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát küldte a földre, hogy az megváltsa az embereket. Hogy Jézus Isten Fia, aki sok csodát tett, önként halt meg értünk a keresztfán s aztán föltámadt. Hogy senki se juthat be a mennyországba, csak ha hisz az Úr Jézusban és szereti őt. Ezt hirdették és tanították az apostolok. Mit kellett aztán az apostoloknak tenniük azokkal, akik elhitték, amit ők tanítanak? „Kereszteljétek meg őket” — mondotta Jézus. Kinek nevében?

Nem volt könnyű dolog, amit az Úr Jézus az apostolokra bízott. Hogyan tudják majd ők, az egyszerű emberek, kik semmi magasabb iskolát nem végeztek, az Úr Jézus tanítását hirdetni? Jézus megvigasztalta őket. Mit ígért meg nekik? Hogy majd elküldi rájuk a Szentlelket. A Szentlélek majd megsegíti az apostolokat.

b) (*A mennybemenetel.*) Hova vezette azután Jézus tanítványait? Felvezette őket az Olajfák-hegyére. Itt kezdődött Jézus szenvedése, innen akart fölemelkedni a mennyországba is. A tanítványokkal kiment Szűz Mária is s az Úr Jézusnak több híve. Jézus azután elbúcsúzott szent anyjától és tanítványaitól. „Eljött az óra, — így szólt — hogy visszatérjek Atyámhoz a mennybe. Most egy ideig nem láttok engem, ti még a földön maradtok, hogy terjesszétek Isten országát. De a földi életidő hamar elmúlik, nemsokára majd viszontlátlak benneteket a mennyben és örülni fog szívetek.” Mikor Jézus ezeket mondotta, egész teste sugárzó lett a dicsőségtől és szépségtől, még egyszer szeretettel nézett a Szűzanyára s az apostolokra és utoljára áldotta meg őket. Mialatt kezeit áldásra terjesztette ki, teste egyszerre csak emelkedni kezdett, mindig magasabbra, végre egy fényes felhő eltakarta az apostolok szeme elől és eltűnt.

Hova szállott fel? Az Atya nagy tisztelettel és szeretettel fogadta őt és jobbra felől fényes trónra ültette. Innen kormányozza most Jézus a világot, s élvezi a mennyország nyugalma. El fog-e még egyszer jönni a földre?

Képbemutató. Ki az, aki itt az égbe emelkedik? Melyik hegyről emelkedett Jézus a mennybe? Kit láttok körülötte? Honnan vezette ki őket Jézus az Olajfák-hegyére? Előbb milyen megbízást adott nekik? S mit ígért meg nekik? Mikor elbúcsúzott, teste fénylő lett, mint a nap. Látjátok, milyen fényesség veszi körül! Miért tárja ki kezeit? Áldást ad. A Szűzanya s a tanítványok térdelve fogadják az áldást. Aztán fölemelkedett a magasba. Itt még látjátok szent lábai nyomát. Imádva, nagy szeretettel tekint utána Szűz Mária. Egyesek a tanítványok közül is imádva teszik össze kezüket. Mások csodálkozva kiterjesztik. Két apostol fejét meghajtván búsúzik Jézustól, ez itt tisztelettel csókolja lábnyomát. Kit láttok az Úr Jézus oldalán? Mikor Jézus már eltűnt, ez a két angyal leszállott az apostolokhoz és így szóltak: „Mit néztek az égre? Ez a Jézus így jön el majd ismét, amint láttátok az égbe menni!” Akkor az apostolok örvendve mentek vissza Jeruzsálembe.

3. Kifejtés. Mit mondtak az angyalok az Olajfák-hegyén az apostoloknak? **(114. k.)** Mikor jön el ismét Jézus? *Jézus a világ végén jön el ismét.* Hol született, mikor először jött a világra? Ekkor mint gyöngy, szegény kisdéd jelent meg a földön. Hogyan fog eljönni másodszor? Isteni hatalommal és mennyi dicsőséggel. Vele jönnek az égből az összes angyalok s meg kell trónja előtt jelenni az összes embereknek, akik valaha a földön éltek. Még a halottakat is harsonaszóval keltik föl az angyalok s Jézus elé vezetik őket. Mi végett jött el Jézus először a földre? Hogy tanítsa és megváltsa az embereket. **(115. k.)** Mi végett jön el Jézus a világ végén? *Jézus avégett jön el a világ végén, hogy minden embert megítéljen.* Megítéli azokat, akik jók voltak s megjutalmazza őket. Megítéli a rosszakat is, mit tesz majd velük? Ez lesz az utolsó ítélet vagy világitélet. **(116. k.)** Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet? *A világ végén bekövetkező ítéletet utolsó ítéletnek vagy világitéletnek nevezzük.* Már egyszer tanultunk egy más ítéletről is, melyet Jézus az emberek fölött tart. Ki tudja, hogyan hívjuk ezt a másik ítéletet? „Külön ítélet.” Mikor van a külön ítélet? S mikor lesz az utolsó ítélet? Ott együtt lesz majd minden ember, aki valaha a világon élt. Azért hogyan hívjuk másképp az utolsó ítéletet?

Mikor az emberek már mind feltámadtak, az angyalok kettéválasztják őket. A jók az Úr Jézusnak jobb oldala felől lesznek, a rosszak baloldalt. Akkor az Úr Jézus megmutatja az egész világ előtt, ami jót vagy rosszat valaki tett. Ha egy gyermek türelmes volt, szívesen imádkozott, illedelmes volt a templomban, szorgalmas a tanulásban, nem hazudott, nem lopott — az Úr Jézus ezt mind felmutatja az ítéletnél s ez nagy tiszteletet

szerez majd a jó gyermeknek. Jézus (aztán) így fog a jókhoz szólani: „Jöjjetek, Atyámnak áldottai, birjátok a világ kezdetétől nektek készített országot. (117. k.) Hogyan fog Jézus az utolsó ítéleten a jókhoz szólani?

De a bűnöket is, amiket valaki elkövetett, az Úr Jézus megmutatja az egész világ előtt. A titkos bűnök, amiket egy rossz gyermek elkövetett, melyekről azt hitte, hogy azokat nem látta senki, a homlokára lesznek írva, úgyhogy mindenki leolvashatja azokat. Ő, mint szégyenli majd magát az ilyen rossz gyermek, ha szülei, előljárói, ismerősei megtudják az ő útálatos bűneit s csodálkozva mondják: Ki hitte volna ezt erről?! Gondolatok erre többször, Isten mindent lát s az utolsó ítéletnél a legtitkosabb bűnöket is feltárja az egész világ előtt. (Csak az olyan bűnöket, amiket valaki igazán megbánt és meggyőnt, nem ítél meg az Úr Jézus.) (118. k.) Mit fog Jézus (azután) a gonoszoknak mondani? Jézus a gonoszoknak ezt fogja mondani: „Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre!” Távozzatok tőlem, nem akarok látni többé benneteket! Ti hálátlan, gonosz teremtesek” — így fog szólani szent haraggal az Úr Jézus. „Mennyit szenvedtem értetek, mint szerettelek volna titeket is a mennyországban látni, de ti nem akartatok. Könnyelmű kézzel eltaszítottátok magatokatól az áldást. Azért legyetek átkozottak és égjetek örökké a pokolban . . .” Ő, milyen rémületes jajkiáltásokba törnek majd ki akkor a gonoszok! De már késő! (119. k.) Hova jutnak az utolsó ítélet után a jók és hova a gonoszok? Az utolsó ítélet után a jók a mennyországba jutnak, a gonoszok pedig a pokolba.

4. Alkalmazás. Hova szeretnétek ti jutni? Mit kell tennetek, hogy a mennyországba jussatok? Legyetek engedelmes, szorgalmas gyermekek. Imádkozzatok szívesen. Gondoljatok arra: Isten mindig lát, megjegyzi a jót is, amit tesztek, meg a rosszat is s az utolsó ítéletnél az egész világ előtt megfizet érte.

55. A SZENTLÉLEK LESZÁLL A TANÍTVÁNYOKRA.

Előkészítés. Milyen parancsot adott Jézus tanítványainak a negyvennap elteltével? (Elmenvén, tanítsatok . . .) Ezzel nagy és nehéz dolgot bízott tanítványaira! Hogy másokat taníthassanak, előbb maguknak kellett pontosan ismerniök, mit tanított Jézus?

Azután készeknek kellett lenniök arra, hogy amint az Úr Jézust, úgy őket is üldözik majd a rossz emberek. A tanítványok pedig eleinte igen tudatlan és félénk emberek voltak. Az Úr Jézus jól tudta ezt, azért segítséget ígért nekik. Kit ígért meg, hogy elküldi rájuk? A Szentlélek! A Szentléleknek kellett az apostolokat felvilágosítani és megerősíteni.

Most elmondom, hogyan szállott az apostolokra a Szentlélek.

1. *Elbeszélés.* Lásd Gerely 33. Elemi Kat. 34.

2. *Megértetés.* a) (A teremben.) Hová tértek vissza a tanítványok az Olajfák-hegyéről? Ki volt még velük? Mária, Jézus szent Anyja s Krisztus sok követője. Lehetek vagy százhuszan.

Amint a templomban összejönnek a hívek, úgy a tanítványok is mind egybegyültek abban a teremben, ahol Jézus az Oltáriszentséget rendelte. Mit tettek? Buzgón imádkoztak, hogy jöjjön el a Szentlélek s adja nekik kegyelmét. Hány napig tartott ez? A tizedik nap vasárnap volt. Milyen ünnep esett erre a napra? A pünkösdi ünnepre sokan jöttek össze Jeruzsálemben az egész világról.

(Ki tudná elmondani, amiről eddig beszéltünk? Majd segítek!)

b) *(A csodajelek.)* Most nézzük, mi történt tovább. Reggel 9 óra körül egyszerre csak erős zúgás támadt. De ez a zúgás nem hallatszott máshol a városban, csak a ház körül, hol az apostolok voltak. Még más csodálatos dolog is történt. Mik jelentek meg a teremben? Tüzes nyelvecskék, melyek a tanítványok feje fölött lobogva megállottak. De a láng kívül nem égetett, nem gyújtott meg semmit, csak mutatta, hogy a Szentlélek a tanítványok lelkébe szállott, s világosságával, szeretetével egészen betöltötte lelküket. Most egyszerre csodálatosan megértettek mindent, amit Jézus tanított. Ki világosította meg őket? Most erőseknek is érezték magukat, hogy szembeszálljanak minden veszéllyel. Ki erősítette meg őket? A csodálatos zúgásra sok ember tódult a házhoz, melyben az apostolok voltak. Mit tettek azért az apostolok? Kimentek hozzájuk s tanítani kezdték őket. Szent Péter apostol prédikált nekik. Hangosan hirdette, hogy Jézus, akit ellenségei megöltek a kereszten, feltámadt, ő az ígért Megváltó, ő küldte el most a Szentlelket s csak az jut a mennyországba, aki hisz Jézusban s megkeresztelkedik. Ekkor sokan megbánták bűneiket, s megkeresztelkedtek. Még aznap háromezren. Később még többen. Hogy hívták azokat, kik megkeresztelkedtek? Keresztények. Később más városokban s az egész világon sokan lettek keresztények.

Kép bemutatása. Ki van a középén? Jobbján szent Péter, balról szent János, két oldalt a többi apostol. Hol vannak együtt? Hány napig imádkoztak itt Jézus mennybemenetele után? Milyen ünnep volt a tizedik napon? Mi hallatszott ekkor a ház körül? És mik jelentek meg a teremben? Itt látjátok a tüzes nyelveket. Mit jelentettek ezek a lángocskák? Hogy a Szentlélek betöltötte az apostolok lelkét. Itt látjátok a Szentlelket galamb alakjában. Mikor jelent meg egyszer régebben galamb alakjában? Mit láttok szent Péter kezében? Az a szentírás. Mit tett azután rögtön Péter apostol? Hányan keresztelkedtek meg tanítására?

3. *Kifejtés.* Most még valamit megjegyzünk a Szentlélek Istentől. Régen tanultuk már, hogy egy Isten van. Hány személy van egy Istenben? Ki az első isteni személy? Azért mondjuk isteni személy, mert az Atya valóságos Isten, mindenható, örökkévaló. Ki a második isteni személy? S ki a harmadik isteni személy? A Szentlélek is valóságos Isten, mindenható, örökkévaló, egészen szent, úgy, mint az Atya vagy a Fiú. A *Szentlélek harmadik*

isteni személy, valóságos Isten az Atyával és Fiúval együtt. (120. k.) Ki a Szentlélek?

4. *Alkalmazás.* Már több ünnepről hallottatok. Milyen ünnepen emlékezünk arra, hogy az Úr Jézus született? Hát arra, hogy feltámadt? S hogy a mennybe ment? Tizedik napon áldozócsütörtök után ismét nagy ünnep van. Hogy hívjuk ezt? Pünkösdkor szállott a Szentlélek az apostolokra és hívekre. Azóta folyton adja a Szentlélek az emberek lelkébe az ő szent kegyelmét. Egyszer már a ti lelketekbe is eljött. Ez akkor történt, mikor megkereszteltek benneteket. A Szentlélek akkor megtisztította és megszentelte lelketeket. Azóta is sokszor segített benneteket a jóra. Ezért hálásaknak kell lennetek. A jó gyermek többször fohászkodik a Szentlélekhez. „Jöjj el Szentlélek Isten, világosíts és erősíts meg engem a jóra.”

56. AZ APOSTOLI HITVALLÁSRÓL.

Melyik ünnepen szállott az apostolokra a Szentlélek? Az apostolok ezután szétmentek az egész világon és tanították az embereket. Hirdették nekik Jézus tanítását. Mit tettek azokkal, akik hitték Jézus tanítását? Megkeresztelték. A hívek számára az apostolok egy imádságot is készítettek, amelyben mindaz megvan, amit egy kereszténynek hinnie kell. Ezt az imádságot apostoli hitvallásnak nevezzük. Az apostoli hitvallást ma is gyakran imádkozzák a keresztények. *Amit hinnünk kell, az az apostoli hitvallásban van meg röviden. Melyik hitvallásban van meg röviden az, amit hinnünk kell? (121. k.)*

Ma tanuljuk, hogyan szól az apostoli hitvallás?

1. Az apostoli hitvallás így kezdődik (összetett kezekkel): *Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremőjében.* Ki tudja elmondani? Így imádkozunk: „Hiszek egy Istenben.” Van-e több egy Istennél? A régi pogányok, akiknek az apostolok prédikáltak, sokféle bálvány-istent imádtak. Az apostolok fölvilágosították őket, hogy a bálványistenek semmik. Egy Isten van, aki lélek s azért testi szemmel nem látható. Csak őt szabad imádnunk. Azóta a megtért pogányok is így imádkoztak: Hiszek egy Istenben. — Tovább arra is megtanították az apostolok az embereket, hogy Istenben három személy van. Hogy hívjuk az első isteni személyt? Az Atya teremtette a mennyet és a földet, s mindent, ami van. Csak akarta és meglett minden. Azért imádkozzuk: „Hiszek egy Istenben, a mindenható Atyában, mennynek és földnek teremőjében.”

Hogyan kezdődik az apostoli hitvallás? Hány Isten van? Istenben hány személy van? Ki az első isteni személy? Mit teremtett az Atya? Milyen az Atya, mert mindent megtehet?

2. Isten teremtette az embereket. Nem a földi dolgokért teremtette, hanem a mennyországért. Azt akarta, hogy az emberek a mennyországba jussanak. De az emberek bűnt követtek el.

Igy nem juthattak többé a mennyországba. Ha Isten meg nem könyörült volna rajtuk, mind elkárhoztak volna. Isten azonban megszánta az embereket. Megváltót küldött. Mi a neve a Megváltónak? Jézusról szól tovább az apostoli hitvallás. Így: *És Jézus Krisztusban, Ő egy Fiában, a mi Urunkban.* Mit mond Jézusról az apostoli hitvallás? Kinek a Fia Jézus Krisztus? Mivel Jézus Isten Fia, valóságos Isten, azért a mi Urunk. Jó Urunk, aki mindig jót akar nekünk s a mennyországot adja jutalmul, ha szolgálunk neki.

3. Mikor az Isten Fia a földre jött, anyát választott magának. Kicsoda Jézus Krisztus anyja? Szűz Mária a Szentlélek ereje által lett a Fiú Isten anyjává. Így mondotta Gábor főangyal: „A Szentlélek száll te reád.” Azért imádkozzuk az apostoli hitvallásban: *Ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától.* Hogyan imádkozzuk? Előbb mit imádkoztunk Jézus Krisztusról? Ki mondja el mind a kettőt?

4. Jézus sok jót tett a földön, betegeket gyógyított, bűnösöket megvigasztalt. Ellenségei mégis bántalmazták, keresztfára feszítették. Ki ítélte Jézust kereszthalálra? Poncius Pilátus, a római császár helytartója. Azért így imádkozunk tovább az apostoli hitvallásban: *Kínzaték Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghala és eltemették.* Mit imádkozunk? Te is mondd el . . . Valamennyien.

5. Jézusnak halála után hova szállott az ő lelke? Mit tett Jézus testével halála után harmadnapon? Ezt így mondjuk az apostoli hitvallásban: „*Alászálla poklokra, harmadnapon halottaitól feltámad.*” Mondd utánam.

6. Mennyi ideig maradt Jézus feltámadása után a földön? Hova ment föl a negyvenedik napon? Ezt az apostoli hitvallás így tanítja: *Felméne a mennyekbe, ül a mindenható Atya-Istennek jobbjára felől.* Ismételd!

7. Mikor jön el ismét Jézus? Mi végett jött el Jézus a világ végén? Az apostoli hitvallás erről a következőket mondja: *Onnan leszen eljövendő ítélni az eleveneket és holtakat.* „Leszen eljövendő”, vagyis el fog jönni. És megítél minden embert, eleveneket, minket, akik most élünk, és holtakat, akik már meghaltak. Hogyan fog majd a jókhoz szólni? Mit mond majd a gonoszoknak?

Imádkozzuk el most előlről az apostoli hitvallást. „Hiszek egy . . . teremőjében.” Mi nemcsak az Atyában hiszünk, hanem az ő szent Fiában is, Jézusban. Hogyan imádkozzuk tovább, hogy hiszünk Jézus Krisztusban? „És Jézus . . . holtakat.”

8. Miután Jézus a mennybe fölment, elküldte tanítványainak a Szentlelket. Mikor szállott alá a Szentlélek az apostolokra? Ki a Szentlélek? A Szentlélek világosította fel és erősítette meg az apostolokat, hogy Jézus tanítását mindenfelé hirdessék. A Szentlélek segít minket is, hogy jó keresztények legyünk. Azért imádkozzuk az apostoli hitvallásban: *Hiszek Szentlélekben.*

9. Az apostolok, miután a Szentlélek tüzes nyelvek alak-

jában rájuk szállott, szétmentek az egész világra. Mindenfelé hirdették Jézus tanítását. Mit tettek azokkal, akik hittek? Megkeresztelték őket. Ezek voltak a keresztények. A keresztények valamennyien egy nagy családba tartoztak. Hogy hívjuk Jézusnak ezt a családját? Anyaszentegyház. Mivel az anyaszentegyház az egész világon el van terjedve, azért katolikus vagy általános anyaszentegyháznak nevezzük. Katolikus magyarul annyit tesz, mint általános. Az apostoli hitvallás az anyaszentegyházról így szól: *Hiszek egy katolikus keresztény anyaszentegyházat.*

Sokan azok közül, akik az anyaszentegyházban voltak, már meghaltak. Hol van ezeknek lelke? A mennyországban, vagy a tisztítóhelyen vagy a pokolban. Akik most itt a földön vagyunk, a mennyországban és a tisztítóhelyen levő jó lelkekkel egyességben, egy családban vagyunk. Azért mondjuk: *Hiszem a szenteknek egyességét.* Hogyan imádkozzuk az apostoli hitvallásban, ami a Szentlélekre vonatkozik? Tovább, ami az anyaszentegyházra?

10. Akik az anyaszentegyházban vannak, azoknak iparkodniok kell, hogy szent és erényes életet éljenek. Megteszik-e ezt az összes keresztények? Sajnos, nem. Sokan bűnt követnek el. Jézus érdemeiért Isten kész nekünk a bűnöket is megbocsátani. Azért imádkozzuk: *Hiszem . . . a bűnöknek bocsánatát.* Milyen jó, hogy mi is az anyaszentegyházban vagyunk! Ha győnni megyünk, Isten megbocsátja minden bűnünket.

11., 12. Egyszer mindnyájunknak meg kell halni. Némely ember borzasztóan fél a haláltól. De ha tiszta a lelkünk, nem kell túlságosan félnünk. Isten majd velünk lesz. Hova temetik el testünket, ha meghaltunk? Meddig marad a sírban testünk? A világ végén ismét feltámad. S azután már nem halunk meg soha, hanem örökké élünk Istennél a mennyországban. Azért végezzük az apostoli hitvallást e szavakkal: *Hiszem testnek feltámadását és az örök életet. Amen.* Milyen szavakkal fejezzük be az apostoli hitvallást? Amen — annyit jelent, mint „úgy van”. E szóval megerősítjük, hogy mi komolyan hisszük ezt, mert ezt mind Isten mondta nekünk. Isten pedig soha meg nem csalhat.

Imádkozzatok ezután többször az apostoli hitvallást. Aki ezt szívből elmondja, azt Isten megsegíti, hogy erős hitű, jó keresztény legyen s a mennyországba jusson. Jézus mondotta: „Aki hisz, az üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik.”

(122. k.) Hogyan szól az apostoli hitvallás?

IV. FÜGGELÉK.

57. A SZENTSÉGEKRŐL.

Mi végett vagyunk a világon? Hogy a mennyországba jussunk, Istent *ismernünk* kell. Ismerték-e az emberek Istent, mielőtt az Úr Jézus a földre jött. Csak kevéssé ismerték. Sok pogány éppen nem ismerte. Jézus tanított meg bennünket Isten ismeretére. Amit az Úr Jézus tanított, azt *hisszük*. Aki nem hisz, az nem üdvözülni. De elég-e az üdvösségre csak hinnünk? Nem elég. Meg kell tartanunk Isten parancsolatait is. Ez azonban gyakran nehezünkre esik. Isten azért kész segíteni nekünk, hogy bűn nélkül, szentül élhessünk és üdvözljünk.

Ma arról tanulunk egy keveset, hogyan segít nekünk Isten, hogy üdvözlhessünk.

1. (*A malasztról.*) Ti is észrevehettétek már, hogy jól élni, Isten parancsolatait megtartani nehéz. Milyen nehezen tudja pl. némely gyermek legyőzni a torkosságot s nem venni el semmi édességet, mikor alkalma volna rá. Máskor ismét a haragot nehéz legyőzni és szívből megbocsátani annak, aki megbántott. Vagy engedelmeskedni, tanulni, figyelni a tanítás alatt — szóval tenni azt, amit Isten akar. Isten kész segítségünkre lenni gyöngeségünkben. Kit küldött el Jézus mennybemenetele után az apostoloknak, hogy megerősítse őket a jóra? Jézus a Szentlelket a mi lelkünkbe is kész elküldeni. A Szentlélek mihozzánk is kész eljönni, hogy lelkünket megszentelje és megerősítse a jóra. Hogyan szenteli meg lelkünket és erősít meg a jóra a Szentlélek? Úgy, hogy lelkünkbe önti az ő *szent malasztját* vagy kegyelmét. Mit ad a lelkünkbe a Szentlélek Isten? Mit tesz lelkünkben az ő szent malasztjával?

Isten malasztja nagyon szükséges ahhoz, hogy üdvözljünk.

Amint a szem szükséges ahhoz, hogy lássunk, úgy szükséges Isten malasztja ahhoz, hogy üdvözljünk. Lehet-e szem nélkül látni? Lehet-e Isten malasztja nélkül üdvözlülni?

(123. k.) *Mi szükséges nekünk leginkább ahhoz, hogy üdvözlhessünk? Hogy üdvözlhessünk, ahhoz leginkább Istennek malasztja, vagyis kegyelme szükséges nekünk.*

Ha valakinek magas hegyre kell fölmennie, mit vesz a kezébe, hogy könnyebben jusson fel a hegyre? A botra támaszkodik, így teste nem fárad ki annyira. A mennyországba is meredek út vezet. Isten parancsait megtartani néha épp oly nehéz,

mint pihegyve fölfelé menni a hegyen. Isten lelkünknek is ad támasztékot, segítséget. Ez a malaszt. Bot nélkül nehezebb volna feljutni a hegyre. Isten malasztja nélkül sehogysem juthatunk a mennyországba.

2. (A malaszteszközök.) Mit tegyünk, hogy megkapjuk Istennek malasztját? *Imádkozzunk.* A tanítványok a viharos tengeren, mikor hajójuk majdnem elmerült, Jézushoz siettek. Imádkoztak és megmenekültek. Így kell nekünk is tennünk, ha az ördög rosszra kísért. Sok malasztot ad Isten azoknak is, akik a *szentségeket* használják. Ti most még nem szoktátok a szentségeket használni, de azért egy keveset már most is megjegyezhettek azokról. Azt tudnotok kell, hogy: *Istennek malasztját leginkább a szentségekkel és az imádsággal szerezhetjük meg. (124. k.)* Mivel szerezhetjük meg Istennek malasztját leginkább?

Krisztus Urunk hét szentséget rendelt; ezek: 1. a keresztség, 2. a bérmlás, 3. az oltáriszentség, 4. a bűnbocsánat szentsége, 5. az utolsó kenet, 6. az egyházi rend, 7. a házasság. Hány szentséget rendelt Krisztus Urunk? (125. k.)

A jövő órán majd sorra vesszük az egyes szentségeket.

Alkalmazás. Most csak azt tegyék föl magatokban, hogy amíg nagyobbak lesztek és a szentségeket használhatjátok, addig buzgón végzitek mindig reggeli és esti imádságaitokat, szívesen jártok el a szentmisére is, hogy így megszerezzétek Istentől a szükséges malasztokat és üdvözülhessetek. Mint a tavaszi eső virágokat fakaszt a réten és kertekben, úgy fakaszt szent gondolatokat és érzéseket lelkünkben a buzgó imádság. Ami a nap a földnek, az lelkünknek a szentmiseáldozat.

58. A SZENTSÉGRŐL. II.

Mi végett szenvedett és halt meg Jézus? Hogy minket megváltson a bűntől s hogy Istentől újra kegyelmet nyerhessünk. (104. k.) Jézus szent vérének érdemeit a szentségek által adja lelkünkbe. A malasztot vagy kegyelmet, melyet kereszthalálával megszerzett, a szentségek által osztja ki.

Ma elmondom, mit tesz Isten lelkünkben, amikor valamely szentséget fölveszünk.

1. (A keresztség.) Melyik az első a hét szentség között? Ezt a szentséget már ti is valamennyien fölvevettétek. Hol adják fel a keresztséget? A templomban. Hogyan adják fel? A pap szentelt vizet önt a kis gyermek fejére és így imádkozik: „Én téged megkeresztellek az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében.” Kép mutatás. (A Svoboda-képekből.) Mit önt a pap a gyermek fejére? Milyen szavakat mond? Mindezt lehet látni és hallani. De ugyanakkor a gyermek lelkében is történik valami, amit nem lehet látni. A keresztség által a lélek megtisztul a bűntől. Milyen bűn van a kis gyermek lelkén? Néha nagykorában keresztelkedik meg valaki, pl. egy izraelita. Az ilyennek az eredeti

bűn mellett sok más bűn is van lelkén, melyet a keresztség előtt elkövetett. A keresztségben ezektől a bűnöktől is megtisztul. Láttatok már lilomot? Ilyen fehér volt lelketek abban az órában, mikor fölveltétek a keresztség szentségét. Hozzá a keresztség meg is szenteli az ember lelkét, egészen széppé, Isten előtt kedvessé teszi. Aki a keresztség után meghal, az, mint Isten gyermeke, rögtön a mennyországba jut. Akit megkereszteltek, annak szívében a Szentlélek lakik. Milyen szerencsések vagytok ti, hogy a katolikus anyaszentegyházban születhettetek és felkaptátok a keresztséget. Sok pogány gyermek él és hal meg keresztség nélkül s nem juthat a mennyországba.

Hogyan adják fel a keresztséget? Mitől tisztul meg a lélek a keresztségben? Milyen büntől tisztult meg a ti lelketek? Ha pedig felnőtt korában keresztelkedik meg valaki, milyen bűnöktől tisztul meg? A lélek azonkívül szentté lesz. Hova jut, aki a keresztség után meghal? Keresztség nélkül is a mennyországba jutott volna? Nem, Isten nem engedi be a mennyországba azt, akinek lelke bűnnel van beszennyezve.

Mindezt röviden így jegyeztétek meg: *A keresztség szentség, amely az eredeti büntől és a keresztség előtt elkövetett bűntől megtisztítja és megszenteli az embert. (126. k.)* Mi a keresztség?

2. A bérálás. Melyik a második szentség? Ezt nem a papok adják fel, hanem a püspök. Ki veheti föl a bérálást? Minden megkeresztelt ember. Hogyan bérál a püspök? Szent olajjal keni meg a bérálkozónak homlokát, miközben szent szavakat mond. Ugyanekkor a Szentlélek jön a bérálkozó lelkébe és megerősíti, hogy hitét állhatatosan vallja és hite szerint éljen. Néha gonosz emberek csúfolják, kinevetik azokat, akik imádkoznak, keresztet vetnek, térdet hajtanak s megtartják Isten parancsait. Nem szabad félni az ilyen rossz emberektől. Majd ha Isten a halált küldi értük, nem gúnyolódunk. Állhatatosan, bátran kell megvallani hitünket és élni hitünk szerint. Azért is ép oly buzgón imádkozni, mint előbb, épp oly szorgalmasan járni templomba, mint előbb. Hogy ezt megtehessek, erre erősít meg a Szentlélek a bérálás szentségében. Azért mondjuk: *A bérálás szentség, amelyben a Szentlélek a megkeresztelt embert megerősíti, hogy hitét állhatatosan vallja és hite szerint éljen. (127. k.)* Mi a bérálás? Ki adja föl a bérálást? Kinek adja föl a püspök a bérálást? Hogyan adja föl? Mire erősíti meg ekkor a Szentlélek a bérálkozót? Ha nagyobbak lesztek, ti is fölveszitek a szentséget s akkor úgy megerősít benneteket a Szentlélek, mint az apostolokat pünkösöd napján.

3. Az *Oltáriszentség*. A harmadik szentségről már tanultunk. Ki mondja meg: mi az Oltáriszentség? Mikor rendelte az Úr Jézus az Oltáriszentséget? Milyen szavakat mondott Jézus az utolsó vacsorán a kenyér és bor fölött? Mit cselekedett Krisztus Urunk e szavakkal: „Ez az én testem, ez az én vérem?” Tovább még azt is mondotta Jézus: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.”

E szavakkal mire adott az apostoloknak hatalmat és parancsot? Kikre szállott át az apostolok hatalma? Mikor változtatják át a püspökök és papok a kenyeret és bort Krisztus Urunk szent testévé és vérévé? Ki van jelen az Oltáriszentségben? Mit kell az Oltáriszentség előtt cselekednünk? Melyek a szentmise főrészei? Jövőre már tinektek is szabad lesz Jézus szent testét és vérét a szentáldozásban magatokhoz venni. Milyen nagy kegyelem ez! Addig is ügyeljétek, hogy a templomban mindig illedelmesek és tisztelettudók legyetek. Jézus az oltárról megvigyáz benneteket.

4. *(A bűnbánat.)* Melyik szentség következik az Oltáriszentség után? A bűnbánat szentségét másképp gyónásnak is hívjuk. Láttátok már a templomban a gyóntatószéket? Itt térdelnek le a keresztények és bánatos szívvel meggyónják, bevallják bűneiket. *(Svoboda-féle kép.)* Milyen bűnöket? Azokat a bűnöket, melyeket a keresztség után elkövettek. Kinek gyónják meg a bűnöket? Isten helyettesének, a papnak. És mi haszna van annak, ha valaki töredelmesen meggyónja bűneit? A pap Isten helyett megbocsájtja azokat. Jézus hatalmat adott a katolikus egyház papjainak, hogy a bűnöket megbocsássák. Itt újra látjuk, milyen szerencse az, hogy valaki a katolikus egyházban van. Ha őszintén meggyónja bűneit a lelkiatyának, lelke újra tiszta és szent lesz, mint mikor megkeresztelték. Milyen könnyű szívvel kel föl a gyóntatószékből! Mi történt volna vele, ha meghalt volna nagy bűnnel a lelkén? Az örök tűzbe kerül. Ez borzasztó szerencsétlenség lenne. De aki a bűnbánat szentségét fölvette, annak nem kell félnie. Isten megadja neki a mennyországot. Hála legyen az Úr Jézusnak, hogy olyan irgalmas volt hozzánk és a bűnbánat szentségét rendelte.

Hogyan hívjuk másképp a bűnbánat szentségét? Milyen bűnök bocsánatát kapjuk meg itt? Ki bocsátja meg a bűnöket? Ez nagy kegyelem, mert mi lenne, ha valaki nagy bűnnel halna meg? Ti most még nem mentek gyónni, mert kicsinyek vagytok, de ha véletlenül nagybetegek lennétek, akkor kérjétek szüleiteket, hogy hívassák el hozzátok a tisztelendő urat. Ő rövid előkészítés után meggyóntat benneteket a betegágyon s így egészen megtisztul szívetek. Így nem kell semmit félnetek a haláltól.

Jegyezzük meg: *A bűnbánat szentsége az a szentség, amelyben a pap Isten helyett megbocsájtja a keresztség után elkövetett bűnöket. (128. k.) Mi a bűnbánat szentsége?*

5. *(Az utolsó kenet.)* Az Úr Jézus a nagybetegek számára szeretetből egy más szentséget is rendelt. Hogy hívják ezt? Utolsó kenet. *Az utolsó kenet szentség, amelyet Krisztus Urunk a nagybetegek számára rendelt. (129. k.) Mi az utolsó kenet?* Aki ezt a szentséget fölveszi, annak a pap szent olajjal megkeni szemét, fülét, ajakát, kezét és lábát és kéri Istent, hogy bocsássa meg összes bűneit, melyeket szemével, fülével, szájával, kezével vagy lábával elkövetett. Ugyanekkor Isten a beteg lelkét a bűntől egészen megtisztítja s megerősíti, hogy nehéz baját türelem-

mel elviselje. Gyakran visszaadja a betegnek egészségét is Isten e szentség által, ha így szolgál javára. Jézus mindig részvétellel volt földi életében a betegek iránt. Most maga helyett a papokat küldi a betegágyhoz, hogy legyenek szeretettel segítségére a szenvedőnek. Ha ti megbetegednétek, ti is fölvehettek már a szent kenetet.

Képbemutató. Itt fekszik valaki a betegágyon. Milyen szentséget vesz föl? Hogyan adja föl a pap az utolsó kenetet? Mire erősíti meg a pap ekkor a beteget?

6. *(Egyházi rend és házasság.)* Melyik a két utolsó szentség? Kik veszik föl az egyházi rendet? Akik papok lesznek. A papok nagyon szent hivatalt viselnek. Érintik Jézus szent testét az Oltáriszentségben, bemutatják Istennek a legszentebb áldozatot, hirdetik Jézus tanítását, kiosztják kegyelmeit a szentségekben. Azért szent hivatalukhoz Isten kegyelmet ad nekik az egyházi rend szentségében. Az egyházi rendet csak a püspökök adhatják fel. *Az egyházi rend tehát szentség, amelyet azok vesznek föl, akiket a püspök papokká szentel. Mi az egyházi rend? (130. k.)*

Az utolsó szentség a házasság. Emlékeztek még, hol művelte Jézus első csodáját? Hol történt az, hogy a vizet borrá változtatta? Az Úr Jézus azzal, hogy megjelent a kánai menyegzőn, meg akarta mutatni, hogy különös kegyelmeket ad azoknak, akik tiszta szívvel kötnek házasságot. Később Jézus szentséget rendelt azok számára, akik házasságot kötnek. Hol veszik föl ezek a házasság szentségét? A templomban. A férfi és a nő a rokonokkal és ismerősökkel megjelennek a templomban s az oltár előtt a plébánosnak kijelentik, hogy szövetséget kötnek egymással s mint házastársak, vagyis, mint apa és anya akarnak ezután halálukig együtt élni. A pap azután megáldja őket. Azért mondjuk: *A házasság szentség, amellyel egy férfiú és egy nő szövetséget kötnek egymással és házastársak lesznek. Mi a házasság? (131. k.)*

Alkalmazás. Most már ismeritek a hét szentséget. Minden szentség értékes ajándéka az Úr Jézusnak, drágább valami, mint minden arany vagy ezüst. A szentségek által menekülünk meg a pokoltól, leszünk Isten kedves gyermekei, akik bizalommal várhatják Istentől a mennyország kimondhatatlan örömeit. Ha majd szabad lesz, használjátok buzgón és nagy tisztelettel a szentségeket.

59. ELŐKÉSZÍTÉS A SZENT GYÓNÁSRA.

A lelkiismeret megvizsgálása.

I. A bűnbánat szentségét rendesen a harmadosztályos gyermekek veszik föl először. De meg van engedve, hogy szorgalmas kisebb gyermekek is fölvehessék. Csak megértsék, hogyan kell jól gyónni. A bűnbánat szentségét fölvenni nagy szerencse. Aki jól végzi el a szentgyónást, az tiszta lélekkel kel föl a gyóntató-

székből. Isten elenged neki minden bűnt, melyet a keresztség óta elkövetett. Milyen könnyű és nyugodt az ember lelke egy jó gyónás után! Érzi, hogy Isten újra szeretettel néz reá s bizalommal várhatja Istentől a mennyország örömeit. Ha figyeltek, ti is megtanulhatjátok, hogyan lehet haszonnal fölvenni a bűnbánat szentségét.

a) A jó keresztyén, mielőtt fontos dologba kezd, imádkozik. Istent hívja segítségül. Amikor a bűnbánat szentségéhez készülünk, fontos dologba fogunk. Azért először imádkozunk. A Szentlélek-Isten segítségét kérjük. Azt mondjuk: „Jöjj el Szentlélek-Isten, segíts meg engem, hogy bűneimet jól meggyónhassam.” Aztán elmondunk egy Miatyánkot és Üdvözlégyet.

Jegyezzük meg: *Amikor a bűnbánat szentségére előkészülni akarunk, a Szentlélek segítségét kell kérnünk. (132. k.) Mit kell cselekednünk, amikor a bűnbánat szentségére előkészülni akarunk? Hogyan kérhetjük a Szentlélek segítségét?*

b) Ha elvégeztük az imádságot, meg kell vizsgálnunk lelkiismeretünket. Lelkiismeretünket úgy vizsgáljuk meg, hogy gondolkozunk, milyen bűnöket követtünk el. (133. k.) *Miről gondolkozunk, amikor lelkiismeretünket megvizsgáljuk? Amikor lelkiismeretünket megvizsgáljuk, akkor arról gondolkozunk, hogy milyen bűnöket követtünk el.*

Ki követ el bűnt? Hány parancsolatot adott Isten nekünk? Mely parancsolatokat kell még a tízparancsolaton kívül megtartanunk? (94. k.) Néha cselekedettel követ el valaki bűnt, pl. lop, verekszik. Mászor szóval, pl. hazudik, káromkodik. Lehet gondolattal is vétkezni? Igen, Isten szívünkbe lát. Aki pl. szemérmetlen dologra tetszéssel gondol, az már nagy bűnt követ el. Kötelességeink elmulasztásával is lehet vétkezni, ha pl. vasárnap nem megyünk szentmisére, vagy elkerüljük az iskolát.

Lelkiismeretünket úgy vizsgáljuk meg, hogy sorra vesszük Istennek s az anyaszentegyháznak parancsolatait és megfontoljuk, hogyan vétkeztünk ellenük gondolattal, szóval, cselekedettel vagy kötelességeink elmulasztásával. Hogyan vizsgáljuk meg lelkiismeretünket? (134. k.)

Majd a következő alkalommal elmondom, hogyan vehetitek sorra a parancsolatokat s gondolhattok bűneitekre. Most imádkozunk el Szűz Máriához egy Üdvözlégyet, hogy segítsen bennünket a készülésben. „Üdvözlégy . . .” Szűz Mária, bűnösök menedéke, könyörögj érettünk.

II. Vegyük most sorra a parancsolatokat és keressük meg a szokásos gyermekbűnöket.

a) Mit parancsol Isten az első parancsolattal? (45. k.) Aki hisz Istenben, az imádkozik. Bűnt követ el Isten első parancsolata ellen, aki nem imádkozik. Mikor imádkozik a jó gyermek? (Reggel, este.) Amely gyermek gyakran elhagyta az imádságot, az jegyezze meg ezt a bűnt: Többször nem imádkoztam. (Táblára: 1. Nem imádkoztam.)

Ki vétkezik Isten 2. parancsolata ellen? Ki sérti meg Isten szent nevét? (49., 50. k.) Aki elkövette ezt a bűnt, megjegyzi: Káromkodtam. Aki nem követte el, az kihagyja a 2. parancsolatot. (Táblára: 2. Káromkodtam.)

Mit parancsol Isten a 3. parancsolattal? Hogyan kell a vasárnapot megszentelnünk? (11., 12. k.) Aki nem mehetett szentmisére vasárnap, nem vétkezett. De aki restségből nem volt szentmisén, az nagy bűnt követett el. Milyen napokat kell épúgy megszentelnünk, mint a vasárnapot? Az ünnepnapokat, pl. karácsonyt. Bűnt követ az el, aki ünnepnap nem volt szentmisén? Igen. Ezt így jegyezzük meg: Vasárnap és ünnepnap szentmisét mulasztottam. (Táblára: 3. Szentmise.)

Mit parancsol Isten a 4. parancsolattal? (59. k.) Ez ellen a parancsolat ellen sokszor vétkeznek a gyermekek. Jegyezzük meg: „Szüleimet nem tiszteltem, nekik nem engedelmeskedtem.” (Táblára: 4. Szülők.)

Gondoljunk most vissza az első négy parancsolatra. Milyen bűnt jegyezzük meg az első parancsolatnál? A másodiknál? A harmadiknál? A negyediknél? Ha egy gyermek úgy emlékszik, hogy ő ez ellen a parancsolat ellen nem vétkezett, az is megjegyzi a bűnt? Nem. Hagyja ki a parancsolatot s vegye a következőt. Csak azokat a bűnöket jegyezzük meg, amelyeket valóban elkövettünk.

Ki vétkezik Isten 5. parancsolata ellen? (40. k.) Kárt tesz másnak pl. az, aki másra haragszik, mást kicsúfol, mással verekszik. Aki ilyen bűnöket elkövetett, megjegyzi: Másra haragudtam, mást kicsúfoltam, mással veszekedtem. (Táblára: 5. Harag.)

Ki vétkezik Isten 6. parancsolata ellen? (44. k.) Valakinek eszébe jut, hogy efféle bűnöket elkövetett, megjegyzi: Bűnös akarattal gondoltam, beszéltem, néztem vagy cselekedtem szemérmetlen dolgot. (Táblára: 6. Szemérmetlenség.)

Ki vétkezik Isten 7. parancsolata ellen? (89. k.) Ha emlékeztek rá, hogy ilyen bűnt elkövettetek, megjegyzitek: Más jószágát elvettem, megrongáltam. (Táblára: 7. Másét elvettem.)

Ki vétkezik Isten 8. parancsolata ellen? (92. k.) Itt megjegyezzük: Hazudtam, másról rosszat beszéltem. (Táblára: 8. Hazudtam.)

Isten 9. és 10. parancsolatáról nem kell külön gondolkozni most még. Az anyaszentegyház 5 parancsolatából a 3.-ról kell megvizsgálnunk a lelkiismeretet. Hogyan szól az anyaszentegyház 3. parancsolata? Ha egy gyermek bőjti napon torkosságból húst eszik, vétkezik. Ha az asztalnál szülei adnak neki húst, s azért eszik, akkor nem vétkezik. Gondolkozzatok: Nem ettem bőjti napon torkosságból húst? (Táblára, másik sorba: 3. Bőjt.)

Próbáljuk most elmondani, milyen bűnöket jegyezzük meg Isten ötödik parancsolatánál? A hatodiknál? Hetediknél? A nyolcadiknál? Az anyaszentegyház parancsolatainál?

b) Egyenlő-e minden bűn? (25. k.) Amikor gondolkozunk, hogy milyen bűnöket követünk el, először is a halálos bűnöket kell megjegyeznünk. A halálos bűnőknél arról is gondolkozunk, hogy hányszor követünk el azokat, egyszer vagy ötször, vagy többször. Most az első gyónásnál nem szükséges nagyon törnötök a fejeteket, hányszor követétek el a bűnt. Majd a lelkiatya megkérdezi, ha szükséges. De azért jó, ha tudjátok, hogy: *Amikor lelkiismeretünket megvizsgáljuk, a halálos bűnökről különösen meg kell jegyeznünk, hogy hányszor követünk el azokat. (135. k.) Mit kell magunknak a halálos bűnökről különösen megjegyeznünk, amikor lelkiismeretünket megvizsgáljuk?*

Alkalmazás. Mától kezdve este lefekvéskor vagy napközben, ha egyedül vagytok, gondolkozzatok kissé, milyen bűnök vannak lelketeken? Lehet, hogy más bűn is eszetekbe jut, mint amelyekről most beszéltünk. Azt is jegyezzétek meg, hogy meggyónhassátok. Isten látja lelketeken összes bűneiteket. Kérjétek bocsánatot az Úr Jézustól, hogy oly gyakran megsértettétek. Mondjátok szívből: „Ó, Jézusom, irgalom.”

Bánat és erősfogadás.

Ma megtanuljuk, mi a legszükségesebb, amikor a bűnbánat szentségére előkészülünk.

a) Ha valaki már megvizsgálta lelkiismeretét és tudja, hogy milyen bűnöket követett el, még nem mehet rögtön a gyóntatószékbe. Előbb meg kell bánnia bűneit. A bánat a legszükségesebb a szentgyónásnál. Aki nem bánja meg szívből bűneit, annak Isten nem bocsát meg. Kain nem bánta meg, hogy megölte Ábelt. Megbocsátott neki Isten? A zsidók nem bánták meg, hogy az Úr Jézust bántalmazták és reá rosszat hazudtak. Megbocsátott nekik Isten? Ádám és Éva nagy bűnt követtek el, de aztán szívből megbánták bűnüket. Megbocsátott nekik Isten? Igen. Azon az éjjelen, melyen Jézust az Olajfák-hegynél elfogták, szent Péter megtagadta Jézust. Szent Péter ezzel nagy bűnt követett el. De Péter megbánta, keserűen megsiratta bűnét. Megbocsátott neki Jézus? Igen. Aki megbánja bűnét, annak Isten megbocsát.

Mehet tehát rögtön gyónni, aki megvizsgálta lelkiismeretét? Előbb mit kell tennie? Megbocsát e Isten annak, aki nem bánja meg bűnét? Kainnak miért nem bocsátott meg? Szent Péternek miért bocsátott meg?

b) Hogy bánatot indítsunk szívünkben, arra gondoljunk, hogy bűneinkkel megbántottuk Istent. Isten olyan jó, öröktől fogva szeret minket. Istentől jön minden jó. Istent szeretnünk kellett volna. Mi pedig megbántottuk őt bűneinkkel. Ezt fájlnunk, sajnálnunk kell. „Bárcsak ne vétkeztem volna.”

Arra is jó gondolnunk, hogy Isten szent és igazságos és azért szigorúan megbünteti a bűnt. Hogyan büntette meg a vétkes angyalokat? Hát az ősszüleket? Mit szenvednek azok, akik a pokolban égnék? Még a tisztítóhelyen is szörnyű kínok közt gyötrődnek a lelkek. Mi is vétkeztünk. Isten bármely pillanatban meg-

büntethet. Azért félnünk kell. Mi lesz velünk, ha Isten úgy bánik velünk, amint érdemeljük?! Kérjünk tőle bocsánatot. Mondjuk: „Ó, Istenem, te olyan jó vagy, és én megbántottalak . . . Te végtelenül szent és igazságos vagy, én pedig nagy bűnös vagyok. Bocsáss meg nekem, könnyelmű gyermeknek.”

Mire gondoljunk, hogy bánatot indítsunk szívünkben? a) Isten nagyon jó. Azért mit várhatott tőlünk? Mi pedig megbántottuk bűneinkkel . . . b) Azután mire gondoljunk még? Hogyan bánt Isten a vétkes angyalokkal? Mit érdemelünk mi is tőle? Azért bánjuk meg bűneinket. Akkor Isten megbocsát.

Ne felejtjük el tehát: *bűneinket azért bánjuk meg, mert azokkal megbántottuk az Istent és mert tőle büntetést érdemelünk.* (136. k.) *Miért bánjuk meg bűneinket?*

c) Aki komolyan bánja bűneit, az vigyáz, hogy többé ne vétkezzék. Szent Péter megtagadta Jézust, de később inkább el-túrta, hogy megostorozzák, keresztre feszítsék, semhogy Istent újra nagy bűnnel megbántsa. Ezért volt kész neki Jézus megbocsátani. Nekünk is akkor bocsát meg Isten, ha erősen megfogadjuk, hogy többé nem vétkezünk. Akinek ilyen erős fogadása van, az a világért se akar többé bűnt elkövetni. Elkerüli a rossz társakat, akik bűnbe vihetnék. Elkerüli a rossz helyeket, ahol bűnre csábítot-ták. Elkerüli a bűnre vezető alkalmakat.

Mire vigyáz az, aki komolyan bánja bűnét? Mivel mutatta meg szent Péter, hogy komolyan bánta meg bűnét? Mit kell nekünk is erősen megfogadni, ha azt akarjuk, hogy Isten megbocsás-son? Mit kerül az el, akinek erős fogadása van? És még mit kerül el? Minden bűnre vezető alkalmat.

A bánatot és az erős fogadást e szavakkal indíthatjuk fel magunkban: „Ó, Istenem, teljes szívemből bánom minden bűnö-met, mert azokkal téged, végtelenül jó és szeretetreméltó Istene-met megbántottalak; erősen fogadom, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmat elkerülöm.” (137. k.) *Mely szavakkal indíthatjuk föl magunkban a bánatot és az erős fogadást?* (Élőmondás után beemlézni.)

Alkalmazás. Imádkozzuk el most szívből a bánatot. „Ó, Iste-nem . . . elkerülöm.” Ó Mária, bűnösök menedéke, könyörögi érettünk. (Háromszor.)

A gyónás.

Ma megtanuljuk, hogyan kell jól gyónnunk.

a) Mit teszünk először, mikor a bűnbánat szentségéhez készülünk? Imádkozunk a Szentlélekhez, és megvizsgáljuk lelki-ismeretünket. Mit kell tennünk ezután? Meg kell bánnunk bűneinket és erősen meg kell fogadnunk, hogy többé nem vétkezünk. Ha ezt megteesszük, akkor a gyóntatószékbe léphetünk és elkezd-hetjük a gyónást.

A szentgyónást úgy kezdjük meg, hogy keresztet vetünk magunkra és mondjuk: „Gyónom a mindenható Istennek és Isten

helyett neked, lelkiatyám, hogy kiskoromtól fogva ezeket a bűnöket követtem el." Hogyan kezdjük el a szentgyónást? (138. k.)

Ezután elmondjuk bűneinket. Hogyan mondja például az, aki az első parancsolat ellen vétkezett? Aki a harmadik ellen? Mit mond az a második parancsolatnál, aki a második parancsolat ellen nem vétkezett? Semmit. Kihagyja ezt s veszi a következő parancsolatot.

Isten akarja, hogy bűneinket töredelmesen bevalljuk a lelkiatyának. Amikor Kain elkövette bűnét, Isten kérdezte tőle: „Mit cselekedtél?” Nem tudta Isten, hogy mit cselekedett Kain? De igen. Azt akarta, hogy Kain bevallja bűnét, gyónjon. Tőlünk is ezt kívánja Isten. (139. k.) *Mit cselekszünk, amikor gyónunk? Amikor gyónunk, akkor töredelmesen megvalljuk bűneinket a lelkiatyának, hogy azoktól föloldozzon minket.* Aki töredelmesen, bánatosan bevallja bűneit, azt Jézus nevében a lelkiatya föloldozza, annak bűnei megvannak bocsátva.

b) Bűneinket őszintén és érthetően kell meggyónnunk. Nem szabad eltitkolnunk semmit, ha halkan beszélünk is a gyóntatószékben, azért érthetően kell megmondani bűnünket. (140. k.) *Hogyan kell bűneinket meggyónnunk?* Elsősorban a halálos bűnöket kell megmondanunk. Ha bocsánatos bűn kimaradna, az még nem volna baj, de a halálos bűnöket, melyeket elköveltünk, okvetlenül meg kell gyónnunk. Ha emlékszünk rá, meg kell azt is mondanunk, hányszor követtük el azokat. (141. k.) *Mit kell okvetlenül meggyónnunk? Okvetlenül meg kell gyónnunk halálos bűneinket, amelyekre emlékezünk és azt is meg kell mondanunk, hogy hányszor követtük el azokat.*

Ha valaki elfelejt egy halálos bűnt megmondani, azért gyónása nem rossz. Az ilyen jól gyónt, csak ha majd még egyszer gyónni megy, meg kell mondania, hogy a mult gyónásomból ezt a bűnt kifelejtettem. De ha valaki szegényből, készakarva nem mondja valamelyik nagy bűnét, az rosszul gyónik. Az ilyen gyónó kevély. Nem akarja beismerni, hogy szegény bűnös. Az ilyen kevély gyermeknek Isten nem bocsát meg. Nemcsak az a bűne nem lesz megbocsátva, amelyet elhallgatott, de a többi bűnei sem, melyeket meggyónt. Mikor az ilyen eltávozik a gyóntatószékből, összes bűnei a lelkén vannak, sőt még egy új bűn is, az, hogy rosszul, szentségtörően gyónt. Ez még talán összes bűneinél nagyobb bűn. Isten őrizzen meg benneteket, hogy valaha ilyen rosszul gyónjatok. Ez nagy szerencsétlenség lenne. A lelkiatyának bátran megvallhattok mindent, mert neki senkinek nem szabad elmondani, amit gyóntatok. S ha a lelkiatya előtt eltitkoljátok is a bűnt, Isten látja azt lelketeken, s az utolsó ítéletkor megmutatja az összes embereknek, milyen gonoszak voltatok, s hogy szentségtörően gyóntatok. (142. k.) *Mit követ az el, aki a szentgyónásban készakarva elhallgat egy halálos bűnt? Aki a szentgyónásban készakarva elhallgat egy halálos bűnt, az szentségtörést követ el és Isten nem bocsátja meg többi bűnét sem.*

c) Miután bűneinket meggyóntuk, ezt kell mondanunk: „Teljes szívemből bánom minden bűnömet, mert azokkal a végtelenül jó és szeretetreméltó Istent megbántottam; erősen fogadom, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmakat elkerülöm.” Mit kell mondanunk, miután bűneinket meggyóntuk? (143. k.)

Mikor ezt elmondtuk, a gyóntatóatyára nézünk és várunk. Olykor kérdez még valamit a lelkiatya, ami a jó gyónáshoz szükséges. Kérdésére okosan, őszintén felelünk. Azután kis intést ad a lelkiatya. Megmondja különösen mire kell vigyáznunk, hogy Isten előtt kedvesek legyünk. Majd pedig elégtételt ad föl a lelkiatya. Erre nagyon vigyázzatok. Többnyire imádságot ad fel a gyónónak elégtételül. Azt mondja például: „Imádkozzál elégtételül bűneidért három Miatyánkot.” Ezt meg kell jegyezni és gyónás után elvégezni. Ha elvégzitek az elégtételt, Isten nem fog annyira megbüntetni benneteket a földön vagy a tisztítóhelyen. Miután a lelkiatya feladta az elégtételt, összetett kezekkel imádkozik és keresztet vetve rátok, megadja a fölöldozást. Ez a legszentebb pillanat a gyónásnál, ekkor mossa tisztára lelketeket Jézus szent vére a bűntől. Ti is vessetek magatokra keresztet. Azután fölkelhettek a lelkiatya intésére és távozhattok.

(144. k.) Mit tesz a lelkiatya a szentgyónás végén? A lelkiatya a szentgyónás végén alkalmas intés után elégtételt ad föl a gyónónak, azután fölöldozza őt bűneitől.

d) Ha a gyóntatószékből távoztatok, az oltár elé térdeltek és 1. hálát adtok Istennek, hogy megbocsátotta bűneiteket. „Ó, Jézusom — mondhatjátok — köszönöm, hogy megbocsátottad bűneimet. Igérem, hogy ezután megjavulok.” Ezután 2. végezzétek el az elégtételt, melyet a lelkiatya föl adott. (145. k.) Mit kell tennünk a szentgyónás után? A szentgyónás után: 1. hálát kell adnunk Istennek, hogy bűneinket megbocsátotta 2. el kell végeznünk a lelkiatyától föl adott elégtételt.

Alkalmazás. Most már tudjátok, mit kell tennetek, hogy a bűnbánat szentségét méltóan vegyétek föl. Készüljétek el komolyan, buzgón. Minden gyónást úgy kell végeznünk, mintha utána meghalnánk. Így nagy lelki hasznót és vigasztalást merítünk a bűnbánat szentségéből.

Jegyzet. A következő órán összefoglaljuk az adott tanítást. Az előkészítésbe fölvehetjük a 129. kérdést. *Mit kell tennünk, hogy a bűnbánat szentségét méltóan vegyük föl? Hogy a bűnbánat szentségét méltóan vegyük föl: 1. meg kell vizsgálnunk lelkiismeretünket; 2. meg kell bánnunk bűneinket; 3. erősen meg kell fogadnunk, hogy többé nem vétkezünk; 4. meg kell gyónnunk; 5. föl kell tennünk magunkban, hogy a föl adott elégtételt elvégezzük.* Hogy mindezt megtehessük, készüllet előtt szívből imádkozunk, a Szentlélek Istenhez. Ezután átsimulunk az öt részt, elvezetjük a gyermekeket a templomba s megmutatjuk, hova és hogyan álljanak vagy térdeljenek gyónás előtt, alatt és után.

60. A SZENT ÁLDOZÁSROL

I. (Miért áldozunk?)

Ma elmondom, milyen csodálatos kenyeret adott Jézus egyszer az embereknek.

a) Jézus egy alkalommal a pusztában tanított. Nagyon sokan hallgatták beszédét és három napig nem távoztak el mellőle. Három nap múlva elfogyott a népnek minden ennivalója. A város, hol élelmet lehetett volna szerezni, messze volt. Az emberek éhezni kezdtek.

Jézus kérdezte tanítványait: „Hány kenyér van nálatok?” Egyik tanítvány így felelt: „Van itt egy ifjú, akinek öt kenyere van és két hala. De mi ez ennyi közt?” Jézus megsajnálta az embereket. „Ütessétek őket a fűre” — mondotta tanítványainak. Ezek megtették. Ekkor megolvasták a jelenlevőket. Csupán férfiak mintegy 5.000-en voltak, a gyermekeket és nőket nem számítva. (Hányan vagyunk az iskolában? Ott százszor ennyien voltak.) Jézus ezután megáldotta az öt kenyeret és két halat, és odaadta tanítványainak, hogy osszák ki a népnek. A tanítványok megkezdték az osztást. Mindenki kapott a kenyérből, amennyit akart, de bármennyit törtek le a tanítványok a kenyérből, az nem fogyott el, hanem mindig több lett. Jézus csodálatosan megszorította a kenyeret. Az emberek mindnyájan ettek és jóllaktak s a lakoma végén a tanítványok még 12 kosárral szedtek össze a fönmaradt kenyérdarabokból.

A nép örült, hogy e csodát láthatta. Jézus pedig másnap monda a népnek: „Én még csodálatosabb kenyeret fogok adni nektek. A kenyér, melyet én adok, az én testem. Aki e kenyérből eszik, örökké él.”

Ki tudja elmondani, amit most elbeszéltem? (Kérdések segélyével elmondadjuk.)

b) Egy év mult el e csoda után. Elérkezett Jézus földi életének vége. Jézus halála előtt való este megette tanítványaival a húsvéti bárányt. Ez volt az utolsó vacsora, melyet Jézus tanítványaival evett. Másnap meghalt a keresztfán. Jézus Szíve fájó érzésekkel volt tele, de azért nem feledte el, mit ígért egy esztendő előtt tanítványainak: a csodálatos kenyeret, amelyből aki eszik, örökké él. Mi már tanultunk arról, mit vett Jézus szent kezébe az utolsó vacsorán? Milyen szavakat mondott a kenyér fölött? Mi történt ekkor a kenyérrel? Jézus szent testévé változott át. Mit vett Jézus ezután kezébe? Mit mondott a kehely fölött? Mi történt akkor a kehelyben levő borral? A kenyér és bornak színe, íze a régi maradt, de azért már nem közönséges kenyér és bor volt, hanem Jézus szent teste és vére.

Az apostolok ezután szent áldozást végeztek. Mély tisztelettel magukhoz vették Jézus szent testét és vérét. Tudták, hogy erről a csodálatos kenyérről mondotta Jézus, hogy aki ebből eszik, az örökké él. Dehát az apostolok meghaltak. Talán Jézus nem

mondott igazat? De igen. Jézus nem testünk, hanem lelkünk számára ígért táplálékot. Azt akarta, hogy vegyük magunkhoz az ő szent testét, így lelkünk majd örökké él a mennyországban.

Jézus szent testét és vérének mi is magunkhoz vehetjük. Amikor Jézus szent testét és vérének magunkhoz vesszük, akkor áldozunk. Jézus szent testét és vérének szentáldozáskor azért vesszük magunkhoz, hogy vele tápláljuk lelkünket s a mennyországba jussunk.

Akik örökké akarnak élni Istennél a mennyországban, azok földi életükben gyakran végeznek szentáldozást. (146. k.) *Mit vesszünk magunkhoz a szentáldozáskor? A szentáldozáskor Jézus szent testét és vérének vesszük magunkhoz, hogy vele tápláljuk lelkünket.*

Alkalmazás. Milyen nagy kegyelem, hogy szabad a szentáldozáshoz járulni. Szent áldozásnál Jézust fogadjuk szívünkbe, aki a maga isteni életét és szentségét osztja meg velünk, hogy a mennyországba segítsen. Fohászkodjunk hozzá olykor: „Jöjj el, ó, Uram Jézus.”

II. (Hogyan áldozunk?)

Ha szüleitek egy kedves vendéget várnak, készülnek. A szobát, melybe bevezetik, kisöprik, a bútorzatról a port letörlik, virágtartókba néhány szál virágot tesznek, téli hidegben befűtenek, hogy a vendég otthon érezze magát. A szentáldozásnál mihozzánk is egy magas, drága vendég jön. Kicsoda? Jézus, az angyalok királya, a mi Üdvözítőnk.

Hogyan készüljünk elő elfogadására, megtanuljuk ma.

a) Mikor Jézus még a földön járt, egy százados jött hozzá. A százados szolgája nagyon beteg volt. Mivel a százados tudta, hogy Jézus már sok beteget meggyógyított, azért kérte Jézust, gyógyítsa meg az ő beteg szolgáját is. Jézus így felelt: „Elmegyek és meggyógyítom őt.” A százados ekkor gondolkozóba esett. „Nem vagyok én, szegény ember, méltó arra, hogy a szent és hatalmas Jézus, aki már annyi csodát tett, az én házamba fáradjon.” Így gondolkozott a százados s azért ezt mondta Jézusnak: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én szolgám.” Jézusnak nagyon tetszett, hogy a százados ilyen erősen hitt, s hogy ilyen alázatos volt, ezért rögtön meggyógyította a beteg szolgát.

Ki mondja el ezt a történetet? (Kérdések segélyével elmondadjuk.)

A százados jó ember volt, mégis úgy érezte, hogy nem méltó arra, hogy Jézus hozzá jöjjön. Vajjon mi méltók vagyunk arra, hogy Jézus, a mi Istenünk, a szent áldozásnál szívünkbe jöjjön? Alig. Jézus mégis szívesen jön hozzánk, ha iparkodunk a szentáldozáshoz megfelelően előkészülni.

A szent áldozásra kétféle készület szükséges: lelki és testi készület. (147 k.) Hányféle készület szükséges a szentáldozásra?

Az első a lelki készület. Ha valaki úgy érzi, hogy lelkén

még halálos bűn van, annak semmikép se szabad a szentáldozáshoz menni, hanem előbb szentgyónást kell végezni. Aki halálos bűnnel menne szentáldozáshoz, az nagyon megbántaná az Úr Jézust, szentségtörést követne el. Ha halálos bűn nincs a lelkünkön, csak kisebb, bocsánatos bűnök, akkor szabad a szentáldozáshoz menni. A bocsánatos bűnöket megbánjuk szent áldozás előtt. Elmondjuk szívből a bánatimát: „Ó Istenem, teljes szívemből” ... Jézus akkor szívesen jön hozzánk szent kegymével.

Szentáldozás előtt továbbá előkészítő imádságokat is mondunk. Ezek az imádságos könyvben vannak. De mondhatunk magunktól is ilyen imádságokat. Mit pl.? Jézust nem látjuk az Oltáriszentségben. Mégis hisszük, hogy ott jelen van, mert ezt ő maga mondta. Jézus szereti, ha megmondjuk neki, hogy mi hiszünk benne. Így mondhatjuk meg: „Ó Jézusom, hiszek tebenned, mert örökké igazmondó vagy.” Jézus továbbá megígérte, hogy aki eszi az ő szent testét, örökké él. Amit Jézus megígér, azt megtartja. Mondjuk azért bizalommal: „Jézusom, remélek tebenned, mert végtelenül hű és irgalmas vagy.” Jézus szeretetből jön hozzánk, hogy táplálja lelkünket. Hogyan megalázza magát az Isten Fia, csak hogy mi a mennyországba juthassunk. Nem kell-e nekünk is szeretni őt? Mondjuk azért szentáldozás előtt többször: „Jézusom, mindenfölköt szeretlek téged, mert végtelenül jó és szeretetre méltó vagy.” „Jézusom, Istenem, mindenfölköt szeretlek téged.”

Aki ilyen fohászokat mond, az illatos virágokat szór Jézus lábai elé.

Először tehát lelkileg kell előkészülnünk a szent áldozáshoz. Szabad-e annak a szentáldozáshoz menni, aki tudja, hogy lelkén halálos bűn van? Mit kell neki előbb tenni? Ha bocsánatos bűn volna lelkünkön, mit tegyünk? Még hogyan készüljünk elő? Imádságokkal. Ilyenek az imádságos könyvben vannak. De szép, ha magunk is mondunk Jézushoz egyes fohászokat. Hogyan mondhatjuk Jézusnak, hogy hiszünk benne? Hogy remélünk benne? Hogy szeretjük?

A lelki készület a szentáldozásra abban áll: hogy 1. a halálos bűnöktől megtisztítjuk lelkünket a szentgyónásban, a bocsánatos bűnöket pedig legalább megbánjuk; 2. elmondjuk az előkészítő imádságokat.

(148. k.) Miben áll a lelki készület a szentáldozásra?

Testileg úgy készülünk elő a szentáldozásra, hogy éhgyomorral maradunk. Éjjeltől kezdve a szentáldozásig semmit sem eszünk vagy iszunk.

(149. k.) Miben áll a testi készület a szentáldozásra? *A testi készület a szentáldozásra abban áll, hogy éhgyomorral maradunk, vagyis hogy éjjeltől kezdve a szentáldozásig semmit sem eszünk és semmit sem iszunk.*

Alkalmazás. Aki így gondosan előkészül a szentáldozáshoz, azt Jézus éppoly szeretettel áldja meg a szentáldozás pillanatában, amily szeretettel megáldotta és magához szorította a kis-

dedeket, akiket az anyák hozzá vittek, mikor a földön járt. Szeretnétek ti is Jézustól ilyen áldást? Készüljetek gondosan.

III. (Hogyan áldozunk?)

Ma megtanuljuk, mit tegyünk szentáldozáskor.

a) Szentáldozásra csöngetéssel adnak jelt. Ekkor összetett kezekkel indultok az oltárhoz annak jeléül, hogy Jézust imádjátok. Szemetek lesütve tartjátok, ez az alázat és tisztelet jele. Gondolhattok arra, mintha most a kis Jézus jászolához közelednétek s a bold. Szűz Mária karotokba akarná helyezni szent Fiát.

Az oltár lépcsőjénél letérdeltek. A pap először kifordul, hogy imádkozzék fölöttetek, azután újra kifordul, balkezeében az áldoztató kehellyel, jobbkezeével pedig az Oltáriszentséget felmutatva. *Mikor a pap a szentáldozás előtt fölmutatja az Oltáriszentséget, térdre kell borulnunk, bűnbánólag mellünket vernünk és háromszor mondanunk: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem.” (150. k.) Mit kell tennünk, mikor a pap a szentáldozás előtt fölmutatja az Oltáriszentséget?*

Ekkor a térdelő gyermekhez lép az áldozópap s e szavakkal nyújtja neki a szent ostyát: „A mi Urunk Jézus Krisztusnak teste őrizze meg lelkedet az örök életre.” *Mikor a pap az Oltáriszentséget nyújtja nekünk, könyvet vagy kendőt kell magunk elé tartanunk, fejünket fölemelnünk, nyelvünket egy kevésé alsó ajkunkra kitennünk és az Oltáriszentséget a legnagyobb tisztelettel magunkhoz vennünk. (151. k.) Mit kell tennünk, mikor a pap az Oltáriszentséget nyújtja nekünk?*

A szent ostyát nem tartjuk soká szánkban, hanem iparkodunk lenyelni. Ezután fölkelünk, térdet hajtunk és összetett kezekkel, lesütött szemmel visszamegyünk előbbi helyünkre.

Szentáldozás után lecsukott szemmel maradunk és imádkozunk Jézushoz, aki szívünkben van. Mikor Jézus húsvétkor megjelent apostolainak, szent Tamás Jézus lábai elé borult és így szólt: „Én Uram és én Istenem.” E szavakkal imádta Jézust. Mondd te is ezt Jézusnak, ki szívedben trónol, imádd őt.

Noha nem látod Jézust szemeddel, ezért mégis bizonyos, hogy szívedbe jött az ostya színe alatt. Ő maga mondta ezt. Mondd alázattal Jézusnak, hogy te ezt erősen hiszed. Hogyan mondhatod? „Jézusom, hiszek tebenned, mert örökké igazmondó vagy.”

Jézus megígérte, hogy aki a szentáldozásban magához veszi az ő szent testét, az örökké él a mennyországban. Te most magadhoz vetted a csodálatos kenyeret, figyelmeztess Jézust, hogy tartsa meg, amit ígért. Hogyan figyelmeztetheted? Mondd alázattal: „Jézusom, remélek tebenned, mert végtelenül hű és irgalmas vagy.”

Jézus most szívedbe jött, mert szeret s jót akar neked. Akarja, hogy a mennyországba juss. Milyen jó az Úr Jézus?

Mondd neki többször egymásután, hogy szereted őt. „Jézusom, mindenfölké szeretlek téged, mert végtelenül jó és szeretetre-méltó vagy.” „Mindig neked akarok szolgálni. Mindig azt teszem, ami kedves neked.” — Ilyenféle imádságokkal imádjátok Jézust.

Illő még, hogy meg is köszönjétek, hogy oly kegyes volt, s hozzátok jött. „Hálát adok neked Jézus, hogy hozzám jöttél.” Kérjétek áldását, kegyelmeit. „Jézusom, áldj meg. Jézusom kegyel-mezz.” Jézus szereti, ha másokért is imádkoztok és kéritek kegyelmét. Kiért imádkozhattok? Szüleitekért, tanítótokért, jó-tevőitekért. Ha magatoktól nem tudtok imádkozni, nyissátok ki az imádságos könyvet s mondjátok el az áldozás utáni imádságot.

A szentáldozás után imádnunk kell az Úr Jézust, neki hálát adnunk és kegyelmeit kérnünk. Mit kell tennünk szentáldozás után? (152. k.)

Hogyan imádhajátok az Úr Jézust? Hogyan mondhatjátok meg, hogy hisztek benne? Hogy reméltek benne? Hogy szereti-tek őt? Hogyan adhattok hálát? Hogyan kérjétek áldását? Csak magatokért imádkoztok?

A templomból csendesen menjetez haza. Legyetek vidámak, hiszen nagyobb szerencse ért e napon benneteket, mint a betle-hemi pásztorkat, kik az angyalok zenéjét hallgatták s a kis Jézus jászolánál térdeltek. Csak arra vigyázzatok, hogy Jézust bűnnel meg ne bántsátok. Így majd veletek marad mindig az Úr Jézus és fölsegít a mennyországba.

61. BEFEJEZÉS.

(A HAT FŐIGAZSÁG.)

Mit tanított Jézus? (61. k.) Amit Jézus tanított, az mind igaz. Tévedhet-e az Úr Jézus? Megcsalhat-e bennünket? Jézus mindentudó és végtelenül szent, nem téved és soha meg nem csal. Amit Jézus mondott, az mind igazság. Mi mindent hiszünk, amit Jézus tanított. De egynémely igazságot *tudnunk* is kell, ha üdvözülni akarunk. Különösen a hat főigazságot kell tudnia és hinnie minden embernek, aki üdvözülni akar.

Ti már tudjátok ezeket a főigazságokat. Ma úgy tanuljuk meg, hogy fel is tudjátok sorolni.

Mindenkinek tudnia és hinnie kell,

1. hogy egy Isten van; 2. hogy az Istenben három személy van: Atya, fiú és Szentlélek; 3. hogy a Fiú-Isten emberré lett, hogy minket halálával megváltson és üdvözütsen; 4. hogy Isten igazságos bíró, aki megjutalmazza a jókat és megbünteti a gonoszokat; 5. hogy az ember lelke halhatatlan; 6. hogy Isten kegyelme az üdvösségre szükséges. Melyek a főigazságok, melyeket mindenkinek tudnia és hinnie kell?

Alkalmazás. Aki a hat főigazságot tudja és hiszi, annak nem nehéz vallásos életet élni, Istennek szolgálni. Imádkozzátok

el ti is többször a főigazságokat e szavakkal kezdve: „Én hiszem,
1. hogy egy Isten van.” Így erősödtek meg a hitben és Isten
szeretetében. Keljetek föl! Imádkozzuk el így a hat főigazságot.
(Az egyes igazságok után esetleg beszűrhető egy Üdvözlég a hit
ajándékáért.)

V. PÉLDÁK.

I. HIT, IMA, RENDELTETÉS.

KERESZTÉNY A NEVEM, DE NEM VAGYOK AZI

Egy kapitánynak leszakadt a hadgyakorlaton a kabátgombja s így kiáltott:

Szabó jelentkezzék!

A katonák sietve keresésére indultak, s amint megtalálták, odaszígyálták a kapitány elé. Ez kurtán kiadta a parancsot: Varrja fel ezt a gombot!

Szabó tiszteletteljesen összeütötte a bokáját s kijelentette: Kapitány úr, jelentem alásan, Szabó a nevem, de nem vagyok az!

Vajjon hányan mondhatnák ehhez hasonlóan:

Keresztény a nevem, de nem vagyok az!

NAGY SÁNDOR ÉS A GYÁVA KATONA.

Nagy Sándornak tudomására jutott egyszer, hogy katonái egyikének ugyanaz a neve, mint az övé, de értesült arról is, hogy ez az ember éppen nem viselkedik Sándor módjára. Komoly hangon mondá tehát a gyáva harcosnak: „Vagy tedd le nevedet, vagy viselkedjél egy Sándorhoz méltóan!”

Elénk is e kívánsággal áll Krisztus: Vagy tedd le keresztény nevedet, vagy cselekedjél igaz keresztény módjára! Mert hiába hordjuk a keresztény nevet, ha nem igyekszünk utánózni Krisztust.

ROSSZ ÜZLET.

Morus Tamás kancellárt VIII. Henrik angol király börtönbe vettette, mert nem akarta második házasságát törvényesnek elismerni; sőt azzal fenyegette, hogy kivégezteti, ha a kívánt hűség- esküt le nem teszi. A kancellárt azonban ez a fenyegetés nem félemlítette meg.

Ekkor a király elküldte hozzá feleségét, hogy az könyörgésével elhatározása megmásítására bírja. Az asszony összetett kezekkel kérte, hogy tegyen eleget a király kívánságának s mentse meg így az életét övéi számára. A kancellár mosolyogva

kérdezte: Mit gondolsz édes feleségem, meddig élhetek még? Legalább is húsz évig ha a jó Isten akarja!

S e húsz évért adjam oda az örökkévalóságot? Ez igazán rossz üzlet lenne! Ha legalább néhány ezer évet ígértél volna! . . . Ám mi lenne ez is az örökkévalósághoz képest?!

A KÉT UTAS.

Két ember utazott együtt. Az egyik 100 aranypénzt vitt magával, a másinak csak egy kenyere és 1 üveg bora volt. Egy nagy sivataghoz értek, ahol még drága pénzen sem lehetett semmi élelmet vásárolni. Szívesen adta volna oda a gazdag ember mind a 100 aranyát egy korty vízért s egy falatka kenyérért, de sehol sem kapott s így éhen kellett pusztulnia, míg másik útravalójával megmenekült az éhhaláltól.

Ugyanígy vagyunk a szent hitünkkel is. Hiába lenne miénk az egész világ, ha nem volna hitünk, tönkremennénk, mert hit nélkül lehetetlen Isten előtt kedvesnek lenni. Aki az égbe akar jutni, annak először hinnie kell!

18. ÉVES VÉRTANÚ.

Calles katonái elfogtak egy alig 18 éves, egyszerű származású ifjút. Azt kívánták tőle, hogy kiáltsa: Le Krisztussal! — mert ilyen módon lehet rájönni arra, hogy kik a „forradalmárok”. Az ifjú fölháborodott e kívánságon; kijelentette, hogy ő katolikus, tehát sohasem fog ilyet cselekedni.

Tehát forradalmár vagy! — kiáltották a katonák.

Nem vagyok forradalmár; ezt nem tudja senki rám bizonyítani. De katolikus vagyok és Krisztust nem fogom megtagadni.

Erre teherautóhoz kötötték s útnak indultak vele úgy, hogy az autó húzta maga után a szerencsétlent. Összetörve, véresen érkezett szülőháza elé. Ott megálltak vele, s újra azt kívánták, hogy kiáltsa: Éljen Calles! — Le Krisztussal!

Az ifjú azonban rendíthetetlenül ezt felelte: Katolikus vagyok! Éljen Krisztus Király!

Most már bajonett-szúrásokkal akarták Krisztus megtagadására bírni. Egy szomszédasszony anyjához sietett:

Jőjj hamar, itt kínozzák a fiadat az utcán, hogy hite megtagadására kényszerítsék.

Rémülten szalad az asszony megkínzott fiához, de a Makka-beusok anyjának hősiességével kiáltja feléje:

Még ha megölnek, se tagadd meg hitedet! Hited többet ér az életnél! Éljen Krisztus Király!

Éljen Krisztus Király! — kiáltja az ifjú utolsó erejét összeszedve, — és kiadja lelkét.

AZ ASZTALNÁL IS.

Napoleon, — aki tudvalevőleg nem vette szigorúan a vallás parancsait, — egy pénteki napon ebédre hívta egyik magasrangú tisztviselőjét. Az jól tudta, hogy a császári asztalnál első sorban finomabbnál-finomabb húsételeket fognak felszolgálni, s azért így felelt:

Mélyen sajnálom, de meg kell köszönnöm a meghívást, — katolikus vagyok.

Eh mit! — válaszolta Napoleon. Az asztalnál leszünk, nem a templomban!

Bocsánat Felség, — én az asztalnál is katolikus vagyok.

A SZENT FÉNY.

A kereszteslovagok hősies küzdelem után visszafoglalták Jeruzsálemet a pogányoktól.

A győzelemért fényes körmenetben adtak hálát a jó Istennek. A legbátrabb lovagot azzal jutalmazták, hogy ő vezette a menetet és ő gyujthatta meg legelőször gyertyáját a szentsírnál.

A keresztes lovag az örömtől, meghatottságtól sírva borult le azon a helyen, ahol egykor az Üdvözítő szent teste pihent s megígérte Istennek, hogy ezt a szent lángot, melyet a szentsírnál gyujtott, sértetlenül hazaviszi hazájába Olaszországba s ezzel gyujtja meg szülővárosában, Flórencben a Szűzanya oltárán a gyertyákat.

Égő gyertyáját üvegóra alá téve, el is indult hazájába. — Igéretének végrehajtása nem volt könnyű dolog. Útközben rablók támadták meg s mindenéből kifosztották. Mindenét kész volt odaadni nekik, csak gyertyáját nebántsák. Útközben sokszor erőt vott rajta a kimerültség, de mielőtt rövid álmra hajtotta volna le fejét, gondosan maga mellé állította az égő gyertyát. Még alvás közben is gyakran felugrott, hogy utána nézzen, vajjon ég-e. Ha az egyik gyertya leégett, annak lángjával újat gyujtott, és így keresztülvitte azt, ami szinte lehetetlennek látszott: Krisztus sírjáról elvitte a szent fényt Flórencbe s azzal gyujtotta meg a Szűzanya oltárán a gyertyákat.

Szülővárosában alig ismertek rá a kereszteslovagra, annyira megváltozott. Nem volt már a régi büszke, heves ember, valóságos szent volt. Az a fény, amelyet kezében tartott s az egész úton olyan gondosan őrizett, eszébe juttatta a lelkében égő kegyelem lángját, és komolyan elhatározta: ahogy a szentsír lángját hazaviszem Flórencbe, úgy kell a kegyelem lángját, a megszentelő malasztot őriznem és hazavinnem mennyei hazámba.

OLYAN SIETŐS A DOLGOD.

300 évvel ezelőtt Lancaster-ben lakott egy szegény takács. Akkoriban Angliában borzasztó katolikus-üldözés folyt; aki nem akarta hitét elhagyni, elvesztette pénzét, házát, földjét, minden birtokát, s bizony még élete sem volt biztonságban.

A jámbor takácsot is halálra ítélték. A hóhér föl is húzta az akasztófára, — ám a kötél elszakadt, s az elítélt élve esett a földre.

A bíró felhasználta ezt az alkalmat, s újból szabadulást ígért neki, ha hitét megtagadja.

Ugyanaz vagyok, aki voltam! — felelte a takács és sietve mászott fel ismét a létrán az akasztófához. A hóhér csodálkozva nézte s nevetve kiáltott utána: Ejnye, hát olyan sietős a dolgod?

Te is sietnél meghalni, ha láttad volna azt, amit én az imént láttam!

A menny nyílt meg előtte.

ISZAPBA POTTYANT ISTENTAGADÓ.

A közmondás azt tartja, hogy a szükség megtanít imádkozni; — ám megtanít hinni is! Ez bebizonyult egy ismert angol istentagadó, Hume Dávid esetében.

Edinburg külső városrészében lakott, melyet híd kötött össze az óvárossal. Egyszer sietős dolga lévén az óvárosban, az ingoványos területen keresztül vezető deszkapallón akart átmenni, hogy megrövidítse útját. Azonban egyik deszka eltört alatta és ő az iszapba pottyant, honnan nem tudott a saját erejéből kivergődni.

Kiáltozását meghallotta egy öreg anyóka és segítségére is sietett. Amint azonban felismerte az iszapban kapálódzó tudóst, — vonakodott kezét nyújtani neki. Hiszen ön Hume, az istentagadó! Azt nem húzom ki.

Nem vagyok istentagadó! — kiáltotta a hitetlen. Isten látja lelkemet, hogy nem vagyok az!

Nem? — kérde az anyóka. Hát hadd hallom, el tudja-e mondani a Hiszekegyet.

A tudós halálfélelmében nem tehetett egyebet, szépen hozzáfogott: Hiszek egy Istenben . . . végig is mondta hibátlanul az Amenig. Ekkor megkönnyült rajta az asszony és kisegítette irigylésre éppen nem méltó helyzetéből.

Mikor valaki nyakig merül, megszűnik a hitetlensége!

KESŐ BÁNAT.

Egy gazdag ember halálán volt. Összehívta egész házanépét és könyörögve kérte őket, hogy segítsenek rajta. Oh, — zokog-

tak felesége és gyermekei — mit tehetnénk érted? Oh, bár megtehetnénk! Csakhogy a halál ellen nincs orvosság!

Hát mindenképen meg kell halnom? Oh, mily hiábavaló volt minden fáradságom! Mennyit dolgoztam értetek, föláldoztam életemet, egészségemet, és íme, ez a jutalom! Halálos veszedelemben vagyok, segítségteket kérem és ti nem tudtok segíteni rajtam! Oh, mennyire jobban tettem volna, ha Istennek szolgáltam volna! Akkor barátokra tettem volna szert a mennyben, kik most segítségemre lennének. Oh, mily egészen másként rendezném be életemet, ha újra kezdhetném!

A FEJEDELEM ÉS A REMETE.

Egy hatalmas fejedelem egyszer vadászat alkalmával a rengeteg mélyén remeteszkedő Macedonius kunyhójához tévedt. Leszállott lováról s tiszteletteljesen kérde az aggastyánt: Mit mívelsz itt a vadonban?

Macedonius kérdéssel válaszolt: Miért jöttél te ide? Én vadászom, — felelte a fejedelem, s a vadat üzve kerültem kunyhóhoz.

Ládd, én is vadászom, — folytatta Macedonius, — de nem az erdő vadjaira s nem a világ örömeire. Én el akarom érni életem célját, s nem is fogok nyugodni, míg ez nem sikerül!

A CSÁSZÁRÉ VAGYOK.

Egyik római császárnak gyönyörű szelíd szarvasa volt. Ott kapott enni a palotában, s ezt úgy tudta, hogy esténként pontosan hazatért az erdőből. A császár nagyon féltette kedvencét attól, hogy egyszer valaki üldözőbe veszi s megsebesíti. Arany örvet tétetett tehát a nyakára e felírással: Ne bántsatok! A császáré vagyok!

Mi Istentől származunk, az övéi vagyunk, az ő jelét viseljük. Egész lényünkről ez sugárzik: Ne nyúljatok hozzám, — Istené vagyok! Sohase feledkezzünk meg erről!

ISTEN LÁBNYOMAI.

Évekkel ezelőtt egy francia tudós utazott a sivatagban, s egy arab vezetőt vitt magával. Amint a nap leáldozott, az arab kiterítette szőnyegét a földre és buzgó imádsághoz fogott.

Mit csinálsz? — kérdezte a tudós.

Imádkozom.

Imádkozol? Kihez?

Allah-hoz, az Istenhez.

A tudós gúnyosan mosolygott. Láttad már valaha az Istent?

Nem.

Megtapogattad valaha?

Nem.

No hát bolond vagy, ha hiszel egy Istenben, akit soha nem láttál, nem hallottál, meg nem foghattál.

Az arab semmit sem felelt. — Másnap reggel, amint a tudós kilépett sátrából, körülnézett s így szólt kísérőjéhez:

Itt teve járt ma reggel.

Az arab szeme felcsillant. Uram, láttad a tevét?

Nem.

Kezeddel megtapogattad?

Nem.

Akkor bolond vagy, ha hiszel abban a tevében, melyet nem láttál, nem hallottál, meg nem tapogattál.

Oh — felelte a tudós, — de hiszen itt látom lábnyomait a homokban!

E pillanatban pazar színpompával kelt fel a nap. Az arab könnyed kézmozdulattal mutatott kelet felé.

„Nézd uram a Teremtő lábnyomát, s akkor tudni fogod, hogy van Isten!”

LELKI ERŐ.

Az 1597-i nagy japán keresztényüldözés idején a császári udvarban tartózkodott egy ifjú, kinek egy igen kedves nőrokona élt Meako-ban. Mihelyt az ifjú a császár rendeletéről értesült, azonnal levelet írt neki, melyben figyelmeztette a veszélyre s menekülésre szólította fel. Azonban nagyon tévedett. A nemeslelkű nő nem ijedt meg; ellenkezőleg: örömmel vette a hírt, s azonnal hozzáfogott 10 éves fogadott leánykájával új köntösének megvarrásához, melyben vértanúságát fogja majd ünnepelni. Szomszédait megkérte, hogy hurcolják erőszakkal hóhérai elé, ha úgy látnák, hogy bátorsága megfogytakozik. A 10 éves gyermeket felszólította, hogy térjen haza atyjához. Ám a leányka sírva szabadkozott: Nem! Nem! Hát nem vagyok-e én is megkeresztelve? Nem akarok életben maradni, ha a keresztények mind meghalnak! S még akkor sem volt hajlandó elválni nevelőanyjától, mikor édes apja érte küldött, hogy megmentse életét.

A KIS MISSIONÁRIUS.

Egy lazarista atya, ki Buenos-Airesben népmisziót tartott, néhány nap múlva a következő kedves jelenetnek volt szemtanúja:

Egy 4—5 éves, meg egy 10 éves gyermek kézenfogva lépett be a templomba. Az oltárhoz siettek, hol a kicsi ujjacskájával az aranyozott oltárszekrényt mutogatta, valamit igen magyarázott a nagyobbiknak; aztán térdre borultak mind a ketten.

A misszionárius kíváncsi volt, hogy mit mívelnek. Odament

hát, s így szólt a kicsihez: Mit magyarázol te a pajtásodnak?

Én itt voltam a misszión, de ő nem. Ő nagy, és látja, nem tud semmit; azt se tudja, hol van az Isten. Ide hoztam hát és megmagyaráztam neki, hogy Isten kicsinnyé, egész kicsinnyé lett és itt lakik ebben az aranyozott házacskában. A páter azt mondta, hogy mindenki legyen misszionárius, hát én misszionárius vagyok és megmutatom neki, hol van a jó Isten.

A BÁTORSÁG KÖVETŐKRE TALÁL.

Egy diáknyaraltató-telepen 30 magasabb osztályú bécsi diák került össze. Tarka társaság volt; mindegyiknek mások a hajlamai, nézetei, elvei. Néhány nap alatt már jól ismerték egymást.

Az otthonban minden reggel énekes szentmise volt, melyen majdnem valamennyien megjelentek, leginkább a szép ének miatt. A legkisebb, az V. gimnázista Frici minden nap megáldozott.

Társai már a második nap ingerkedni kezdtek vele emiatt. Lekicsinylő megjegyzések röpködtek az „ájtatoskodó” felé. Frici nevette ezt — és folytatta a naponkinti szentáldozást.

Öt nap múlva színi előadást rögtönöztek a nyaraló diákok, melyen Frici buzgóságát gúnyolták ki.

Erre a fiú ezt mondta magában: Várjatok! Eddig lesütött szemmel és összekulcsolt kézzel tértem vissza az áldoztató korlától. Ezentúl másképp lesz!

Másnap reggel, szentáldozás után keresztbe tette mellén két kezét és lassú léptekkel jött vissza az oltártól, miközben tiszta tekintetét bátran társaira szegezte. Ezek megzavarodtak, — és hirtelen lesütötték szemüket.

Ettől kezdve senki sem gúnyolódott többé.

Este így szólt egyik fiú: Frici mégis csak a legbátrabb közöttünk! meg akartuk félemlíteni s bizony mi vallottunk kudarcot.

Egy hét múlva nyolc napi áldozó volt a diákok közt.

VALLÁS NÉLKÜL.

Remaud francia szenátorról beszélük: Mikor első ízben érkezett mint szenátor Párisba, előre kifizette szállodai lakásának egy havi bérét. A tulajdonos megkérdezte, hogy parancsol-e nyugtát róla.

Fölösleges, — felelte Remaud, — Isten úgyis látta.

Ön hisz Istenben? — kérdezte a szálló tulajdonosa.

Természetesen. Remélem, ön is?

Én bizony nem hiszek Uram!

Oh, — felelte a szenátor, — ha így áll a dolog, akkor mégis kérem, legyen szíves azt a nyugtát kiállítani.

MULATSÁGOS ESET.

Egy Huschwedel nevezetű kovácslegény vándorútján egy thüringiai helységbe érkezett, hol mindenki arról beszélt, hogy este egy szabadgondolkozó előadást fog tartani Isten létéről. Azt meghallgathatjuk, — gondolta magában a kovácslegény, — hiszen csak 6 pfennig a beléptídj. — Estére meg is érkezett a vándorszónok s nagy garral előadta ostobaságait és istenkáromlásait. Hogy a hatás minél nagyobb legyen, így végezte: Ha volna Úristen, mindezek után, amiket itt róla mondtam, okvetlenül elküldené angyalát, hogy jól föbe üssön engem!

A becsületes kovácslegény vére felforrta a sok istenkáromlás hallatára s így dörögött: Nem kell ahhoz angyal, te hitvány szájhős, azt elintézhetem én is! — s hatalmas pofont kent le a szónok képére. Itt az üdvözlét az Úristentől! Ilyen hitvány ember miatt nem küld le angyalt; az ilyet elintézi a Huschwedel is!

SZORGOSKODÁS A LÉLEKÉRT.

— Barátom, — szólított meg egy pap egy szolgát, ki nagy szorgalommal tisztította lovát, — mennyi időbe kerül naponta lovadnak rendben tartása?

— Napi két órai időre van szükségem hozzá — válaszolta a szolgál.

— Csak egy kérdést szeretnék még hozzád intézni, — szolt a pap — mennyi időt fordítasz naponta lelkedre, hogy Istennek szolgálj?

A nyíltszívű szolgál bevallotta, hogy csupán annyit, hogy naponta elmondja a Miatyánkot, néha hozzáfűzi az Üdvözlégyet is.

— Barátom, — válaszolta a pap — ha ez így van, akkor én jobban szeretnék a te lovad lenni, mint halhatatlan lelked.

A REGGELI IMA.

Hogyan kezdik a napot? — kérdezte egy derék százados a szakasza előtt álló káplárt.

Imádsággal — hangzott a felelet.

Néhány hadnagyocska nevetni kezdett.

Ne nevéssenek uraim, — fordult feléjük a százados. Én is úgy szoktam.

EGY MIATYÁNK.

Frigyes a fővárosba került, az egyetemre. Derék, jó katolikus családból származott, ám vallástalan tanárai és rossz társai befolyására teljesen elvesztette hitét. Anyja könyörgése, könnyei se tudták huzamosabb ideig visszatartani a gonosz, istentelen élettől.

Egyszer csak táviratot kapott hazulról: Jöjj azonnal, anyád haldoklik. Rögtön vonatra ült, hogy még egyszer láthassa szeretett édesanyját. És belenézett megtört szemébe, hallotta utolsó, suttogó szavait: Fiam . . . van Isten, — van örökkévalóság, — van ítélet . . . Én érzem, — higgy nekem. Aki a halállal néz szembe, nem hazudik! Imádkozz naponta legalább egy Miatyánkot értem és — magadért!

A hitetlen fiú megígérte ezt haldokló anyjának, s szavát meg is tartotta. Esténként nem volt nyugta, míg el nem mondta a Miatyánkot. Aki pedig imádkozik, el nem vész. Évek multak el, míg megjött a kegyelem órája, — de megtért, s most hű fia Istennek és Egyházának.

EGY ÜDVÖZLÉGY MENTETTE MEG.

1868. május 4-én Berlin legnagyobb gliceringyárában — mely a Szent Hedvig-templom közelében feküdt — óriási robbanás történt. Három ember azonnal elpusztult, 17 súlyosan megsebesült, kik közül 3 rövidesen meg is halt.

Aznap este májusi ájtatosság alatt egy szegény cselédleány gyönyörű rózsatövet vitt a Szent-Hedvig templomba, s könnyek között ajánlta fel Szűz Máriának hálája jeléül. Mikor könnyei oka felől kérdezték, ezt a feleletet adta:

Asszonyom ma délelőtt a gyárba küldött. Útközben, itt a templom előtt elhaladva, az jutott eszembe, hogy úgy se jöhetek el ma este a májusi ájtatosságra, betérek hát legalább egy Üdvözlégyet elmondani. Meg is tettem, s aztán folytattam utamat a gyár felé. Már nem voltam messze, mikor megtörtént a robbanás. Ha akkor be nem jövök a templomba egy Üdvözlégyre, most én is a halottak között lennék.

SZÜZANYÁVAL JÉZUSHOZ.

Valóban megtörtént az, amit itt leírok. Nem is olyan messze, nem is olyan régen.

Elsőáldozásra készültek egy iskolában a gyermekek. Arcuk sugárzott az örömtől, boldogságtól. A Jézuskát várták! Először érkezük szívükbe, hogyné lettek volna hát nagyon boldogok!

Az egyik elsőáldozó kisleánynak volt egy másvallású barát-nője. Ez igen megkívánta társainak nagy boldogságát. Egyszer vágyakozva odasúgta kis barátnőjének, Klárinak:

— Ó, de szeretnék én is elsőáldozó lenni!

Klári részvétellel nézett kis barátnőjére. Lehetetlennek látta a helyzetet, pedig szívesen segített volna rajta. Végre egy megoldást talált számára:

Kérjed a Szűzanyát, talán megsegít, hogy te is áldozhassál. Én minden bajomban a Szűzanyához fordulok segítségért.

A kis másvallású leányka elhallgatott. Komolyan elgondolozott. — S egy idő múlva mindig Kláriékhoz csatlakozott, ha templomba mentek, — egyedül pedig még többször felkereste a Szűzanya oltárát s mert egyéb imádságot nem tudott, mindig ezt ismételte:

— Szűzanyám segíts meg, hogy a kis Jézus az én szívembe is eljöhessen!

Később megtanulta az Üdvözlégy Máriát s azzal is gyakran megtisztelte a Szűzanyát. Kis szívében egyre erősebb lett a vágy a Jézuska után. Maga sem tudta még, hogy hogyan lesz az, de erősen bízott abban, hogy a Szűzanya meghallgatja könyörgését.

Egy idő múlva világosság és határozottság ébredt fel a gyermek lelkében: ha katolikus leszek, áldozhatom!

Mikor ezt a megoldást felismerte lelkében, édesanyja elé állt kérésével. Édesanyja hallani sem akart róla. Büntetéssel, fenytéssel, szigorral, szépszóval, minden eszközzel el akarta téríteni a kisleányt szándékától, de a gyermek hajthatatlan maradt. Nagy határozottsággal felelt mindannyiszor:

— Akármit csinálsz anyám, tudom, hogy meghallgat a Szűzanya s előbb-utóbb te is, én is katolikusok leszünk. Ő, akkor a mi szívünkbe is beszáll az Úr Jézus s akkor mi is nagyon boldogok leszünk!

A gyermek olyan határozottan, olyan lelkesedve és olyan vágyakozással beszélt, hogy anyja meglepődve hallgatott el. A kegyelem sugara lassan behatolt lelkébe s megkezdte csodálatos munkáját. Pár nap múlva az édesanya megfogta gyermeke kezét s magához vonva azt kérdezte:

— Gyermequem, mondd, mit tegyen az, aki katolikus akar lenni?

A gyermek anyja szemébe nezett s aztán boldog ujjongással átkarolva édesanyját, felkiáltott:

— Meghallgatott a Szűzanya s én áldozhatom!

Másnap elment édesanyjával a hitoktatóhoz, ott megbeszélték az áttérés részleteit. Útjukban betértek a templomba is, a boldog gyermek odatértelt édesanyjával a Szűzanya oltára elé, akinek köszönhette, hogy eljutott Jézushoz.

Fehérvasárnap senki nem volt boldogabb, mint a kis Margit, mikor fehér fátyollal, égő gyertyával térdelt az oltár elé, hogy magához vegye, aki után annyira vágyódott, az édes Jézust.

Gyermequem, te is tiszteld, szeresd és minden bajodban keresd fel nagy bizalommal a kegyes Szűzanyát. Ő, aki lehozta az égből, oda is adhatja nekünk az édes Jézust és ennek minden kegyelemkincsét — ha buzgón kérjük — mert még senkit sem hagyott el, aki hozzá folyamodott.

A SZÜZANYA JÓSÁGA.

Egy hátsóindiai misszionárius beszélt el ezt az esetet, mely gyönyörűen bizonyítja, mily jóságos és irgalmas Üdvözítőnk szent Anyja, a bűnösök iránt.

Azt beszélték, hogy az állomáshelyemhez közel eső faluban él egy keresztény családból származó öreg-öreg asszony, aki gyermekkorában bizonytalán részesült a keresztség szentségében.

Elmentem hát hozzá. Hány éves vagy, kedves öregem? 91, páter.

Szép kor; és azt mondják keresztény vagy; igaz ez?

Igaz; Giangson-ban (keresztény falu) születtem. 18 éves voltam, mikor a falut elpusztították; akkor menekültem ide, s azóta mindig itt éltem. De még emlékszem a vallásra.

Hát lássuk, tudsz-e keresztet vetni?

Tudok! — és balkezevel remek fordított keresztet szerkeszt.

Nagyon jó; hát emlékszel-e még az imádságokra?

Reszkető öreg hangján elkezd: Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érretünk bűnösökért most és halálunk óráján, amen. — Páter, csak ennyit tudok, de ez az imádság szép, ezt sohase felejtettem el. Pogány gyermekeim sokszor kinevettek érte, de azért én minden nap elimádkoztam. Most szeretnék megtérni és keresztény módon halni meg!

IMÁDKOZZÁL ÉRETTÜNK HALÁLUNK ÓRÁJÁN.

Egy derék édesanya egyetlen fiának is a harctérre kellett mennie. Búcsúzáskor Szűz Mária-érmet akasztott nyakába, a szent Szűz különös oltalmába ajánlotta, s éjjel-nappal imádkozott szerencsés hazatéréséért.

Ám mindhiába; néhány hét múlva megjött a szomorú hír, hogy fia elesett. Mélységes bánatában azonban nem hagyta vigaszt nélkül a Szomorúak Vigasztalója. Levél érkezett a tábori lelkész-től, mely így szólt:

Mélyen tisztelt Asszonyom! Hogy fia hősi halált halt, arról már értesült; az azonban bizonytalán megnyugvására fog szolgálni, ha megtudja, hogy szép halállal, Isten kegyelmében halt meg. — Súlyosan sebesülve, eszméletlenül találtam a csatatéren; mint-hogy életjelt nem adott magáról, tovább akartam menni, — hiszen nem tudtam, hogy milyen vallású. Ám mégis felnyitottam zubbonyát, s őszinte örömmel pillantottam meg rajta a Szeplőtelen Szűz érmét. Most már elhatároztam, hogy mellette maradok; s mennyire örülök, hogy megtettem! Nemsokára magához tért, s boldog volt, hogy papot lát maga mellett. Meggyöntattam és tanuja voltam nyugodt, szép halálának. A Szűzanya érme s az Ön imája megszerezte neki a legnagyobb jót, mely embert érhet: a boldog halál kegyelmét.

A BIZTOS BÁRKÁ.

Pazzi szent Magdolnának egyszer látomása volt:

Hatalmasan viharzó tengernek látta az életet. A különféle bárkában ülők reszketve küzdöttek a feltörő hullámokkal. Csak egy hajón ültek nyugodt derűvel az emberek. Ezt a hajót maga a Szűz Anya kormányozta s kivezette a biztos révbe.

A Szent megértette a látomást: akik a boldogságos Szűzet tisztelik, szeretik, védelme alatt legbiztosabban jutnak a boldog örökkévalóság révébe.

TE LESZEL A LEGSZEBB.

Egy intézeti növendék születésnapjára tükröt kért ajándékká édesanyjától. Oly szépen kérte levelében, hogy bizonyosra vette kérése teljesülését. Alig várta a tükröt, mert, mint a mesebeli tükörből a királyné, ő is hallani, látni szeretne volna minél többször, hogy: „te vagy a legszebb a leányok közt!”

Néhány nap múlva megérkezett a csomag. Dobogó szívvel bontotta fel. Csakugyan teljesült kérése! — De milyen meglepetés! Amint kibontja a selyempapírba takart tükröt, látja, hogy a tükörkeretben tükör helyett a Szeplőtelen Szűz képe van betéve. Mellette édesanyja levele:

Kedves Gyermelem! Tükröt kértél — teljesítem kívánságodat. Egy csodatükröt küldök születésnapodra. Minél többször nézel bele, — meglátod, annál szebb leszel. Te leszel a legszebb e földön Isten és emberek előtt.

Hiszem, hogy e leányka — ha volt józan esze — megfogadta édesanyja tanácsát s addig nézte a Szeplőtelen Szűzet, addig formálta hozzá önmagát, míg be nem teljesült anyja jóslata: Te leszel a legszebb! S mennyivel nemesebb szépség volt ez, mint amiről ő álmodott.

AZ ÓRANGYAL

Haldoklóhoz vitték a Szentséget. A piac sarkán, hová két utca torkollik, letérdelt a csengetyű szavára egy négy éves leányka. A nagy szélben, a kocsik zöreijében nem vette észre, hogy két oldalról is feléje tart egy-egy súlyosan megrakott szekér. A kocsisok meg a gyermeket nem látták; ők csak arra figyeltek, hogy kikerüljék egymást.

Megfagyott bennem a vér, látván, hogy a lovak már a térdelő gyermeknek lépnek keresztül. Ám ekkor váratlanul, — megálltak. A gyermeknek egyetlen hajaszála sem görbült meg; épen és egészségesen előbujt a lovak hátsó lába s a szekér kerekei közül.

VÉLETLEN-E, VAGY CSODA?

Hirtelen szélvihar támad, fekete felhők gyülekeznek, — valóságos ítéletidő közeledik! Mindenki siet, hogy a széna mielőbb tető alá kerüljön, mellyel a gazda még éppen hazaért a vihar kitörése előtt.

Már hull is néhány kövér esőcsepp . . . Egyszerre csak irtózatossá vált a csattanás . . . Mi történt?! Becsapott a villám a házba. Mindenki nézi, hogy nem csapnak-e föl a lángok a tetőről, — csak az anya fut rémülten a konyhába.

Ott ül a földön két éves fiacskája, — előtte egy pléhtányérka; keresztül ütötte a villám. A gyermeknek az ijedtségen kívül semmi baja nincs.

Véletlen-e ez, vagy csoda? Az anya forrón szorítja magához gyermekét: Ha Őrangyalod nem állott volna melletted, már nem élnél, drága kis fiam!!!

AZ ŐRZŐANGYAL.

1843. szept. 5-én, — Őrangyalok ünnepének nyolcadájában — a következő csodálatos eset történt az Inn melletti Aigenben: Egy ácsmester sok épületfát halmozott fel egy rakásra. Amint azonban el akarta venni mellőle a létrát, az egész rakás fa eldőlt s maga alá temetett egy harmadfél éves leánykát. Szülők és testvérek rémülten könyörögtek a gyermek őrangyalához segítségért. S íme! Amint széjjelhányták a ledőlt farakást, a holtnak hitt gyermek sértetlenül került elő! Egyetlen karcolás sem érte!

SZENT ŐRANGYAL, FOGD MEG A KANTÁRT!

Jöjj el öreg atyámhoz! — kérte egy kínai asszony a misszionáriust. — Szívesen elmegyek; de hol lakik? Az asszony megmondta apjának s falujának nevét, — ezzel megvigasztalódva távozott.

A misszionárius lóra ült s útnak eredt. Egyszer azonban kétfelé vált az út, — nem tudta, melyiken kell tovább haladnia. Sőt a falu nevét is elfelejtette!

Mitévő legyen? Összekulcsolta kezét: Szent őrangyalom, te ismered a beteget is, a falut is, ahol lakik. Látod, milyen bajban vagyunk mindketten: ő is, én is . . . fogd meg hát a kantárt!

Erre a kantárt eleresztette. A ló elindult a jobb kéz felé eső úton, — s nemsokára egy kis faluba érkezett. A misszionárius megkérdezte az első embert, akivel találkozott: Van-e falutokban egy nagybeteg öreg ember?

Nagybátyámat gondolod bizonyly! — volt az örvendező felelet. Ott lakik a dombon, majd elvezetlek hozzá.

Segíteni már nem lehetett a 74 éves öregem, de rövid

tanítás után a keresztség szentségében részesült s tiszta lélekkel lépett az örökkévalóságba. Hála legyen ezért az őrangyalnak, aki megfogta a ló kantárát.

TE NEM LÁTTAD ŐT?

Badenben, B. városkában van egy ódon, szűk utcácska; olyan szűk, hogy szinte át lehet nyúlni egyik háztól a másikig.

Néhány év előtt ebben a rozoga utcában egy rozoga fal állott, mely már közel volt az összeomláshoz. — Egyszer arra haladt egy asszony ötéves kislányát vezetve. Mikor körülbelül 10 lépésnyire voltak a roskadozó faltól, a gyermek hirtelen megállt, s mereven nézett előre, mintha szellemet látna. Gyere tovább! — szölt édes anyja.

A gyermek meg se mozdult.

Mi bajod van? Hát gyere már! — szölt bosszúsan anyja.

E percben rettentő dőrej hallatszott, s óriási porfelhő szállt a levegőbe: a fal összeomlott. Ha anyja és gyermeke csak egy-két lépést tesznek előre, — maga alá temeti őket.

Az anyja rémülten vette ölébe a leánykát s hazasietett vele. Ott a fészület elé térdelve, adott hálát Istennek e csodás menekülésért.

Hát te nem láttad őt? — kérdezte a gyermek.

Kit? érdeklődött az anyja csodálkozva.

Azt a szép, fehér alakot, hosszú, ragyogó ruhában. Igazán nem láttad őt? Megállt előttem úgy, hogy nem mehettem tovább.

Szent borzalom ébredt az anyja lelkében. Könnyek között ölelte magához a kicsikét.

Oh, boldog gyermek! Szent Őrangyalodat láttad! El ne felejtsd ezt soha életedben!

BŰN, PARANCSON, SZENTSÉGEK.

AKARJ!

Aquinói Szent Tamástól megkérdezték halálos ágyán, mit kell annak tenni, aki a mennybe óhajt jutni. Ez egy szóval felelt: Akarni!

S igaza volt. Mert aki igazán a mennybe *akar* jutni, az ide-lenn azon az uton fog járni, mely oda vezet. El nem képzelhető, hogy az a vándor, ki ismeri célját s azt el is akarja érni, — ellenkező irányú utat válasszon!

ISTEN LÁT!

Egy derék fiatal tisztől megkérdezte a pap: hogy tudott a katonaélet ezer veszélye között ilyen derék és istenfélő maradni?

Csodálkozik ezen Főtisztelendő Úr? Jó lelkiismerettel mondhatom, — a nélkül, hogy dicsekedni akarnék, — hogy életemben még, Istennek hála, súlyos bünt el nem követtem. És hogy ezt kinek köszönhetem? Első sorban nem önmagamnak, hanem Isten kegyelme mellett derék jó szüleimnek, akik nem intettek és korholtak örökösen, de kis koromtól fogva mélyen lelkembe vették e gondolatot: Isten lát!!!

Ez a gondolat velem volt életem minden napján, fönntartott a legnagyobb veszélyekben és kísértésekben, és hiszem, hogy Isten kegyelmével ezután is meg fog őrizni a halálos büntől.

NÉZZ FÖLFELE IS!

Feri meg Jancsi iskolapajtások voltak. Egy délután kísértáltak együtt a határba s egy szép majorhoz érkeztek. A kertből csábítólag mosolygott rájuk néhány törpe körtefa gyümölcse, — embert pedig nem láttak sehol; mindenki kinn dolgozott a mezőn.

Feri hirtelen így szólt Jancsihoz: Állj meg itt a sarkon, és vigyázz; ha jönne valaki, szólj!

Ezzel feleletet sem várva, átvette magát a kerítésen és indult a csábító körte felé. Jobbra kémlelt, — balra kémlelt, — s már éppen kinyújtotta kezét a tiltott gyümölcs felé, mikor hirtelen Jancsi hangját hallotta: Feri, nézz fölfelé is!!!

E szavak hallatára megdöbbsent és leeresztette lopásra emelt kezét. Eszébe jutott édesanyja intése:

Bárhol vagy és bármit teszel, ne feledd el soha, hogy lát az Isten!

Azonnal visszajött a kertből, és kezét nyújtotta pajtásának. Köszönöm, Jancsi. Sohase fogom elfelejteni ezt a figyelmeztetéseidet.

MINDEN A SZÁNDÉKTÓL FÜGG.

Egy zárdaszolga találkozott egyszer egy szerzetespappal, kinek könyvét olvasta s így szólt hozzá:

— Mily gazdag jutalmat fog egykor Főtisztelendő Úr könyvéért nyerni a mennyben!

A szerzetes így válaszolt: Barátom, az ítélet napján az én könyveimnek s a te seprődnek teljesen egyforma lesz az értéke. S ha a te szándékod seprés közben Istennek tetszőbb volt, mint az enyém írás közben, úgy nagyobb jutalmat fogsz kapni nálamnál, s bizony fölém helyeztetel a mennyekben.

A RÓZSABOKOR.

Egy kis fiú arra kérte anyját, hadd legyen övé a kert legszebb rózsabokra. Anyja szívesen beleegyezett kérésébe.

A gyermek naponta számlálta a fakadó rózsabimbókat, s mikor a bokor teljes virágjában pompázott, végtelenül boldognak érezte magát.

Egy reggel azonban megdöbbenve vette észre, hogy rózsabokra tönkre ment. Levelei fonnyadtan lógtak, virágai hervadtan csukódtak össze. Mi történhetett vele? Kitérve nincs!

Sírva panaszkolta el nagybátyjának, hogy mi történt. Azt hiszem, hogy meg tudom neked mondani, mi tette tönkre ezt a szép bokrot, — mondá az öreg úr. Kiemelte a földből s megvizsgálta. Nézd, fiacskám: itt a féreg, mely elrágta a tövét; ez tette tönkre a rózsádat.

Oh, hogy lehet az, hogy egy ilyen féreg el tud pusztítani annyi gyönyörű virágot!

Bizony gyermekem, egy kis féreg elég ahhoz, hogy tönkre tegye a legszebb növényt. Ugyanígy teszi tönkre a halálos bűn a lelket, s megsemmisíti egy egész élet minden jótettének érdekét!

MIVÉ TESZI AZ EMBERT A BŰN.

Lionardo da Vinci hosszú évekig dolgozott az utolsó vacsorát ábrázoló gyönyörű festményén. Sokáig kutatott megfelelő modell után, kiről Krisztus arcát megfesse, — de nem talált alkalmasat. Végre feltűnt neki egyik római templomban a karénekesek között egy ifjúnak nemes arca, áhítatos tartása; felszólította, hogy kövesse őt, és róla festette meg az Üdvözítő vonásait.

Évek múltak el, — a művész még mindig dolgozott képén. Az apostolok mind készen voltak már Judás kivételével, akinek arcához ismét nem tudott megfelelő modellt találni. Kutatva járt-kelt Róma utcáin s figyelte minden szembejövőnek vonásait. Végre megtalálta, akit keresett. Egyik sarkon egy züllött és visszataszító arkifejezésű koldus álldogált, aki azonnal kész is volt őt követni. Amint a festéshez fogva, jobban szemügyre vette ezt az arcot, — kihullott az ecset kezéből. Ugyanaz volt, akiről egykor Krisztus vonásait festette, kinek szép, nemes arca a festményről ragyogott feléje!

Ime, mivé teszi az embert a bűn!

EGY CSEPP TINTA.

Anyuka, nem értem, miért nem akarod megengedni, hogy a szomszédék Annuskájával játszam. Igaz, hogy ő nem engedelmeskedik mindig, hogy néha durván, illetlenül beszél, és nem is mondja meg mindig az igazat; de egyébként mulatságos leánya és én nagyon szeretek vele játszani. Aztán én úgyis tudom már, hogy mi illik és mi nem, — hát már engem úgyse fog elrontani!

Nézd, gyermekem, itt van egy pohár tiszta víz; önts bele egy csöpp tintát. Mily csúnya lett az egész attól az egy csepptől!

Most próbálj beleönteni egy csepp tiszta vizet; vajjon felderül-e?

Ne tréfálj anyukám, — akármit öntök most már hozzá, nem vehetem ki a tintát belőle!

No látod gyermekem, nekem is vigyáznom kell arra, hogy az illetlenségnek, bűnnek, egyetlen fekete cseppje se hulljon szívedbe, mert kivenni onnan már nincs hatalmamban.

Most már megérted gyermekem, miért nem akarom megengedni, hogy rossz gyermekekkel játsszál!

BEPPÓ.

Ügyes kígyóvadász volt Beppó. Jól keresett vele. Egy napon különös szerencséje volt. 150 mérges kígyót szedett össze. De alaposan ki is fáradt, míg ezt a sok állatot összefogta. Kimerülve dőlt ágyára, még arra se gondolt, hogy a kígyókkal telt kosarat levigye a pincébe. Amint lefeküdt, mély álomba merült.

A meleg szobában egyre nyugtalanabbul izegtek-mozogtak a kígyók. Egyszerre csak felcsapták a kosár fedelét és egyik vipera a másik után kibújt belőle és sorra a melegebb ágy felé kúsztak.

Reggel fele Beppó különös érzésre ébredt fel. Nyakán, karján, lábain jéghideget érzett. Rémült borzongás futott rajta végig, mikor a szörnyű valóságot látta: míg aludt, a mérges kígyók rácsavarodtak, testén melegedtek. Jaj neki, ha a legkisebb mozdulattal is felingerli a veszedelmes állatokat! Minden pillanat halált hozhat számára! Mi tévő legyen? Nincs más hátra, mint nyugodtan kell maradnia, míg valaki segítségére nem jön.

Anyjának feltűnt, hogy Beppó oly soká maradt fekve. Bement hozzá, hogy felkeltse. Ekkor látta a szörnyű veszedelmet, melyben fia forog. Mit tegyen? Hirtelen egy gondolata támadt. Gyorsan nagy tálba öntötte a reggelire forralt tejet s az ágy mellé tette. A viperák megéreztek a nagyobb meleget. Megmozdultak. Egyik a másik után lecsavarodott a fiúról és sietve kúsztak a meleg tej felé. Végre mikor az utolsó is lekúszott, fellélekzett Beppó. Forró szívvel hálálkodott Istennek. Megölte szorongatóit s megfogadta, hogy felhagy veszedelmes foglalkozásával.

Ilyen, de sokkal nagyobb veszedelmet jelent a lélekre a bűn. Ha nem félsz tőle, ha nem kerülöd, lassan, észrevétlenül hatalmába kerít, mint Beppót a viperák — és sohasem tudhatod, mikor ejt rajtad halálos sebet.

JÓ GYÓGYSZER.

Egy remetét rossz útra akartak csábítani. Hallgatta a kísértőt. Egyszerre odalépett a tűzhöz s mezítelen lábát beletartotta a lángokba.

— Megégsz! — rémüldözött a kísértő.

— A pokol tüze jobban éget! — válaszolta. — S ha rád hallgatok, azt is el kell viselnem.

*

Kerüld a halálos bünt, mert az odavisz!

A FORRÓ MÉZ.

Furcsa játékkal mulattak az apródok a fejedelem udvarán. Egy tálba forró mézet tettek a földre s kiengedték a szelidített medvét az udvarra. A medve megérezve a méz illatát, odarohant a tálhoz s mohón habzsolni kezdte a mézet. — Irtózatos ordítás s az apródok harsány nevetése töltötte be az udvart. A medve párszor megpróbálkozott a csalogató édességgel, de mindannyiszor kínos ordítással rohant el. Végre eliramodott az udvar túlsó részére s többé a mézre rá se nézett e lecke óta.

*

A medvénél is szánandóbbak, akik lelküket nem óvják a kísértéstől — s nem fordulnak el attól, míg szegény lelkük össze nem ég.

AZ ÖRDÖG IRÁSA.

Ponziani római nemes házában nagy vendégség volt. A ház asszonya, római Szt. Franciska (megh. 1440. márc. 9.) gondoskodott arról, hogy vendégei mindennel jól el legyenek látva s nemesen szórakozhassanak.

Egyszer csak elcsendesedett a beszélgetés. Egy szenzációs és csak kevés példányban lemásolt könyv járt kézről-kézre. Mikor a házigazdához, Lorenzóhoz került, Franciska férje vállán keresztül belenézett. De már ki is kapta kezéből és egyenesen a tűzbe hajította. Lorenzó elsápadt, de türtőztette magát, vendégei előtt nem szólt semmit; csupán azok távoztával tett szemrehányást feleségének ezért a cselekedetért.

Franciska nyugodtan hallgatta végig a fölháborodott férj szavait, majd így szólt: Boldoggá tesz a tudat, hogy megakadályoztam azt a sok bünt, mit az ördögnek ez az írása okozott volna.

Mily szükség volna ma is ilyen Franciska-lelkekre! Az ördög írásai ugyancsak megsaporodtak, s már alig-alig van ház, hová be nem férkőztek volna. Szent Franciska, légy vezérünk és oltalmazónk az erkölcstelen irodalom elleni harcban.

HŐSIES LELKÜLET.

Egy egyszerű ember került a kórház operáló asztalára; súlyos baj támadta meg a nyelvét, — ki kellett vágni. Az orvos így szólt hozzá: Barátom, ha van még valami mondanivalója,

mondja meg most, mert sajnos, három perc múlva már nem tud beszélni. A férfi szomorúan nézett maga elé, majd fölemelte tekintetét és így szólt: Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus! — Ez volt az utolsó mondanivalója.

Mély meghatottsággal felelte rá a két orvos és az ápoló nővér: Mindörökké, amen. — Oh, az angyalok bizonyal föl vitték e magasztalást a Bárány trónjához, s ott zeng az, míg e hősiek lélek maga is énekelheti majd a mennyei karokkal a „Szent, szent, szent”-et!

SZERETNÉM, HA MINDIG DÖRÖGNE . . .

Rettenetes vihar tombolt. Éles villámok cikáztak, s nyomukban olyan dörgés támadt, hogy megremegett bele a föld s reszketve húzódtak meg az emberek.

Remegő ajakkal, térdelve imádkozott szobájában egy anya: „Villámtól, égiháborútól, ments meg Uram minket.” A kislánya nem követte példáját. Vidáman futkosott az ablakhoz és ujjongó örömmel nézte a vihart.

— „De gyermekem, — csóválta fejét az anya, — hogy örülhetsz, mikor mindenki reszket a félelemtől?”

— Azért örülök, — válaszolta a kisleány, — mert most kevesebben bántják meg a jó Istent. Ilyen időben senki se meri káromolni szent nevét. Szeretném azért, ha mindig dörögne és villámlana!”

SZENTELTESSÉK MEG A TE NEVED!

Egy édesanya úton volt 4 éves leánykájával, egy vallásosan nevelt, kedves kis gyermekkel, aki már sokat tudott a jó Istentől.

Egy alkalommal résztvettek a vendéglői közös étkezésen s két fiatal ember hetyke, istenkáromló beszélgetésbe fogott az asztalnál. A gyermek nyugtalanul nézett körül, hogy ki fogja hát a jó Istent megvédelmezni. A vendégek közül azonban senki sem szólt bele a beszélgetésbe, bár a nemtetszés nem egynek ott ült az arcán.

A gyermek nem tudta tovább türtőztetni magát, hirtelen felkelt s bátran a fiatal emberek elé állt: Így nem szabad a jó Istentől beszélni!

A két istenkáromló elpirult, — egy öreg úr pedig megszólalt: Igazad van, gyermekem; bizony nem szabad a jó Istentől így beszélni!

A FESZÜLETGYALÁZÓ BÜNTETÉSE.

Badenben történt. Fiatal gyári munkások egy vasárnap kirándulást rendeztek. Útközben egyre azon bosszankodtak, hogy

mily sűrűn akadnak az út mentén feszületre és a legkülönbözőbb tiszteletlenséggel illették azokat. Végre egyikük felmászott egy ilyen útszéli fakeresztre, leszedte róla Krisztus Urunk testét, s társainak gúnykacaja közepette felszegezte ismét, — fejjel lefelé.

Két nap múlva szörnyű szerencsétlenség történt a gyárban: egy fiatal munkást elkapott a gép. Fejjel lefelé került két kerék közé, s néhány pillanat alatt teljesen összeroncsolódott.

A krisztusgyalázó volt.

AZ ISTENKÁROMLÓK.

Egy tiroli vendéglőben léha társaság borozgatott. A gúnyolódó, istenkáromló beszédben egyik túl akart tenni a másikon, ami nagyon bántotta a keresztény gondolkozású kocsmárost. Végre is odalépett, levette a falról a feszületet, s kifelé indult vele az ivóból.

Mit csinálsz? — szóltak utána a borozók.

Nem akarom, hogy a Keresztrefeszített hallja ezt a beszélgetést! — volt a felelet.

A társaság csendesen kiitta borát és eltávozott.

ISTENITÉLET.

1905. június 20-án Aszód fölött hatalmas fürgeteg vonult el; dörgött az ég, csattogott a villám. Egy istentelen ember kiállott háza kapujába, nevetve nézett az égre, s mellére mutatva, hetykén szólt: No, ide üss, ha van hatalmad!

Alig mondta ki ez istenkáromló szavakat, — a villám le-sújtott s ő holtan terült el a földön.

ISTENKÁROMLÓ A VILÁGHÁBORÚBAN.

Schuller Fülöp verbácsi születésű katona beszéli: A legnagyobb tűzben állottunk 1914-ben. Egy szerb katona elkezdte mellettem csúnyán káromolni Istent s gyalázni a szenteket.

Hagyj fel az átkozódással; láthatod, mily veszélyben vagyunk! Gúnyos kacaj volt a felelet.

Könnyek tólultak a szemembe, amint további pizkolódását hallottam. Egyik bajtárs meg is kérdezte, hogy miért könnyezem.

Nem bírom e komoly időkben Isten sértegetését hallgatni!

Igazad van, testvér; ki más oltalmazhatna meg bennünket, mint a jó Isten. Mindnyájunknak imádkozni kellene hozzá!

A szerb azonban csak folytatta újult erővel istenkáromlásait, úgy, hogy végre figyelmeztettem:

Vigyázz, Isten megbünteti!

Az átkozódások árja volt a felelet. S még most is megborzadok, ha rá gondolok: e pillanatban egy srappnell éppen szájon találta s fejét darabokra tépte.

A SZÓKIMONDÓ KOVÁCS.

Anglia legnagyobb vasműveinek alapítója egy derék, egyszerű kovácsmester volt: Nasmyt János. Egy alkalommal az orosz cár szárnysegéde kereste fel azzal, hogy a cár jövő vasárnap meg óhajtja látogatni műhelyeit.

Az ám, — de vasárnap nem dolgozunk, — felelte a mester.

Oh, hát beállítja a munkát legalább egy órára! A cár kegyét biztosítja ezzel magának!

Erre a kovács meglehetősen gorombán adta meg az előkelő úrnak a megérdemelt választ:

Fütyülök a cár kegyére; az Úristen kegye többet ér nekem. S különben is, ha olyan hitvány volnék, hogy vasárnap dolgoztatni akarnék, — munkásaim nem lennének kaphatók erre. — És így a küldöttnek dolgavégezetlenül kellett távoznia.

A SZÉP IFJÚ S BÜZÖS HOLTTETEM.

Egy angyal egyszer emberi alakban kísért egy szent remetét a pusztán keresztül. Útközben oszlásban levő hullához érték, melynek büze oly rettenetes volt, hogy a remete kendővel takarta el arcát. Az angyal megkérdezte, hogy miért teszi ezt. „Hogy el ne ájuljak a büztől, melyet a hulla áraszt” hangzott a felelet.

Nemsokára egy pompásan öltözött, deli ifjú lovas jött velök szemben. Most az angyal fődte el arcát. A remete csodálkozva kérde, hogy miért teszi, mikor az előbb, a szörnyű dögsgag mellett békén el tudott menni.

Az angyal így felelt: Minthogy test vagy, te a testnek büzét érzed; minket azonban, akik lelkek vagyunk, a bűnnek irtózatosszaga döbbsent vissza. Bizony mondom neked, hogy e kicsapongó ifjút, Isten és szent angyalai sokkal undorítóbbnak tartják, mint azt az oszlásban levő holttetemet.

A HAJÁNÁL FOGVA.

A munkásnők éppen hazafelé készültek a gyárból. Egyik leány meglátott a ruháján egy fehér szálat, lehajolt hát, hogy leverje onnan. Ám a gyorsan mozgó gép elkapta a kibontott haját, — s egy pillanat alatt bent volt maga a szerencsétlen is a kerek között, melyek darabokra tépték.

Ime: a haja okozta pusztulását! — Egy-két hajszál magában semmiség, könnyen elszakítható, — ám sok együttvéve erősebb, mint a kőtel. Így vagyunk a bocsánatos bűnökkel is!

ÁLDOZATKÉSZ GYERMEK.

Vidékről került a nagyvárosba, rokonai házába. Néhány hét alatt úgy megszerették a kedves, jó gyermeket, hogy nagy örömet

akartak neki szerezni. Séták alkalmával mindig vágyakozva nézte a messziről kéklő hegyeket, nagyon szerette volna őket közlől is látni, — teljesüljön tehát ez a kívánsága.

Szombat este meg is szólalt nagybátyja: No, holnap nagy öröm ér, kislányom!

Talán kirándulunk?! — Menjünk ki ismét az erdőbe!!!

Oh nem oda; sokkal-sokkal messzebb megyünk!

Csak nem a hegyek közé?! — kérdé felcsillanó szemmel.

De bizony oda!

A gyermek nem tudott hová lenni örömében.

Bizony nagy utat teszünk holnap, — folytatta a nagybácsi. El kell indulnunk már az 5 órai vonattal. Fel tudsz-e kelni olyan korán?

Oh hogyme! — Hanem, . . . A leányka elkomolyodott. Mikor megyünk akkor holnap szentmisére?

A szentmisének persze el kell maradnia holnap. No de hát, ha ez egyszer megtörténik, az nem olyan nagy dolog!

A gyermek szokatlan komolysággal válaszolta: Ha szentmisére nem mehetek, akkor inkább itthon maradok. Bocsássa meg bácsi, — de bünt nem szabad elkövetnem!

A nagybácsi nem erőltette a dolgot, a szép vasárnapi utazás elmaradt. Délután kirándultak az erdőbe, s a gyermek nagyon-nagyon boldog volt, habár most is csak messziről látta a kéklő hegyeket.

MEGTESSZÜK JÉZUS IRÁNT VALÓ SZERETETBŐL.

Egy leányka a templomból igyekezett hazafelé.

Mindennap jársz misére? — kérdeztem.

Igen, télen-nyáron naponta elmegyek.

De hiszen a templom olyan messze van, — az út oly elhagyott és járatlan! Nem félsz? Nem esik nehezedre?

Gyermeki ártatlansággal nézett rám s így felelt: Az ilyesmit megtesszük Jézus iránt való szeretetből!

A HŐS GYERMEK.

A kis Mária 8 éves volt s jól megtanulta a hittan órán, hogy katolikus kereszténynek szigorú kötelessége minden vasárnap szentmisét hallgatni. Szülei vegyesházasságban éltek s régen felhagytak vallásos kötelességeik rendszeres teljesítésével. — Egy vasárnap esett az eső.

Édesapám, mehetek a templomba? — kérdezte a leányka.

Nem! — hangzott a felelet.

Egy idő múlva újra megkérdi: Édesapám, mehetek a templomba?

Feleletül az apa botot vett elő s elverte gyermekét.

A nyolc éves kislány immár potyogó könnyekkel kérdezte harmadszor is: Hát most már elmehetek a templomba?

Ez a hősiesség lefegyverezte az atyát. És a gyermek elmehetett a szentmisére.

SENTEISE NÉKÜL NEM SZÉP A NAP.

Kop, kop! — hangzott a bambuszkunyhó falán, melybe este négykézláb másztam be pihenni. — Kop, kop! — hangzott újra. Négereim mindenkép fel akartak költeni.

Mit akartok? Nem tudtok aludni?

Páter, a kakas már első kukorékolt! Jöjj ki, imádkozni akarunk, szentmisét akarunk hallgatni; a nélkül nem szép a nap!

Aludjatok még . . . Majd imádkozunk, ha megvirrad.

Páter, hát Isten gyermekei ne keljenek fel előbb, mint a pogányok? Ha feljön a nap, tele lesz a falu lármával s az zavarja a szentmisét . . . Mi már kezdjük is az imádságot! És hangosan száll az ima és ének a sötét földről a csillagos égbolt felé hitbuzgó és bátor újkeresztényeim ajkáról.

Kísérőm ezalatt felállítja a hordozható oltárt. A kereszt két oldalán háromágú cöveket ver a földbe s hatalmas pálmalaj-fáklyát erősít reájuk. En meg az oltárhoz lépek s leírom Krisztust a csillagos égből e sötét földre, hogy a pogányok világossága legyen. Újkeresztény híveim buzgó imádsággal, énekkel üdvözlík és boldogan fogadják szívükbe.

JUTALOM.

Sietve hívtak haldoklóhoz egy este. Nem sok azonban a remény, — mondta a küldött, — a beteg nincs eszméleténél.

Magam is láttam, hogy nem sokat tehetek érte; szélütöten, hörögve feküdt. Imádkoztam mellette, majd nevéen szólítottam. S íme, — fölnyitja szemét, — teljesen magához tér, ráeszmél állapota komolyságára és önként kéri az utolsó szentségeket. Alázatos életgyónást végez, megáldozik, szent kenetet kap, — s szemében sajátságos fény ragyog.

Vajjon mivel érdemelte ki ezt a nagy kegyelmet? — kérdeim.

Elgondolkozva feleli: Plébános úr tudja, hogy bizony nem éltem túlságosan épületes életet. De önhibámból soha-soha el nem mulasztottam a vásár- és ünnepnapí szentmisét. Talán ennek köszönhetem, hogy Isten halálom óráján ily irgalmas hozzám.

A SENTEISEÉERT.

Egy amerikai ültetvényes vasárnaponkint munkaszünetet adott rabszolgáinak. Egy részük ilyenkor kifeküdt a napra, a többiek pedig kertcskéjükben dolgoztak, vagy résztvettek a

négerek vad táncaiban. Csupán egy Márta nevezetű rableány ment el a szentmisére.

Mikor az ültetvényes erről tudomást szerzett, egyszer s mindenkorra megtiltotta neki. Uram, — felelte a leány, — mindig készséggel engedelmeskedem neked, ebben a dologban azonban nem tehetem, mert Istennek inkább kell engedelmeskedni, mint az embereknek. — Majd meglátom, ellent mersz-e állani parancsomnak! — kiáltotta dühösen az ültetvényes. Húsz korbácsütést kapsz, ha el mersz menni a templomba!

Márta elment, — s hazajőve megkapta büntetését a rab-szolga felügyelőtől. Ez azonban nem rettentette vissza attól, hogy következő vasárnap ismét jelen legyen a szentmisén. És megkapta sebes hátára az újabb 20 korbácsütést. Ez így tartott jó ideig; a leány háta csupa seb volt már, — a szentmise és a szentáldozás azonban csodálatos bátorságot és türelmet adott neki szenvedései viselésére.

Egy vasárnap így szólt kínzójához: ez az utolsó korbácsolás. Azt hitték, most már mégis megadja magát, — pedig boldog halálát érezte. Rövid idő múlva magához is vette a jó Isten. Holttestét egy fa alá ásták, és senki se törődött vele többé. 25 év múlva azonban csodálatos véletlen folytán felfedezték nyughelyét, s testét teljes épségben találták meg. Háta tele volt forradásokkal, a korbácsütések nyomaival.

MEGSZIVLENI VALÓ.

1921-ben Württembergben halálra ítélték két fiatal rabló-gyilkost. Utolsó vallomásukon érdemes komolyan elgondolkozni.

Az egyik ezeket mondta: Ide kellett jutnom, mert sohase fogadtam meg anyám szavát, mikor a templomba küldött. Még nővérem konfirmációja napján se tudott rávenni arra, hogy elmenjek a templomba! Persze, a gyárba az idősebbek folyton azt prédikálták nekünk, hogy Isten nincs és a templomba-járás ostobaság. Mi meg szívesen hallgattuk ezt.

A másik ezt vallotta kivégeztetése előtt: Egy félévvel azután kerültem a gyárba, hogy az iskolát elhagytam. Mióta ott dolgoztam, templomban soha nem voltam. Nem is törődött soha senki azzal, járok-e, vagy sem.

A VASÁRNPAP MEGSZENTELÉSE.

Élt Lyonban egy cipész, aki vasárnaponként is dolgozott. Egy istenfélő kereskedő azt az ajánlatot tette neki, hogy ha felhagy a vasárnapi munkával, ő megtéríti neki a kárt, amit e miatt szenvedni fog. A cipész elfogadta az ajánlatot.

Egy félév múlva fizetni akart a kereskedő. Nem kárt, de hasznót hozott nekem az ön jó tanácsa! — válaszolta az örven-dező cipész. Mióta vasárnaponként nem dolgozom, de a helyett

misére megyek, szinte kézzelfoghatóan érzem Isten áldását! Szívemben olyan béke lakik, amelyet már régen nem éreztem, s öt nap alatt többre megyek a munkával, mint ezelőtt egész héten. Aztán otthon sem zsörtölődöm mostanában annyit, mint ezelőtt; boldogan és megelégedetten élek családommal. Nemcsak hogy nincs mit fizetnie, de én vagyok önnek adója, uram!

OSTORCSAPÁSOK.

Missziós utam Mapalma-Mobongó-ba vezetett. Csodálkoztam, hogy a keresztények nem sietnek most is ujjongva elém, mint egyébkor. Nemsokára megtudtam, mi ennek az oka: mindnyájan fogságban voltak, véresre verve. A törzsfőnök szörnyű megpróbáltatásnak vetette alá a falujában lakó keresztényeket. Így szólt: Majd meglátom, ki az úr a faluban, én-e, vagy a ti Istenetek! — S vasárnaponként összedoboltatván őket, munkára küldte. Egész héten szívesen dolgozunk neked, — felelték ezek, — de vasárnap az Isten napja, akkor nem tehetjük. Ekkor a legerősebb emberekkel 50 ostorcsapást méretett mindegyikre, — aztán lezáratta őket.

Minden vasárnap el kellett ezt szenvedniök Isten parancsához való hűségükért, míg a világi hatóság segítségével meg nem szabadítottam őket embertelen törzsfőnökük zsarnokságától.

AZ ANYAI SZERETET.

Egyszer egy gonosztevőt vittek a vesztőhelyre. Az ítélet úgy szólt, hogy akkor kell kivégezni, amikor a lélekharang megszólal. Bármily erővel húzta is azonban a harangozó aznap a kötelet, — a lélekharang csak nem adott hangot. Végre többen fölmentek a toronyba, utána nézni, hogy mi lehet ennek a sajátos dolognak oka. Ott találták a gonosztevő anyját, aki két kezével a harang nyelvébe kapaszkodott s úgy akadályozta meg, hogy az odaütödjék.

A bíró elé vezették. Az édesanya fölmutatta véresre zúzott két kezét s úgy könyörgött fia életéért. Ily nagy szeretet láttára a bíró meg is kegyelmezett az elítéltnak.

TISZTELD ATYÁDAT ÉS ANYÁDAT.

Súlyos bajjal került kórházba egy férfi; az orvosok megállapították, hogy jobb lábát térdig okvetlenül le kell vágni. — Egyáltalán nem ellenkezett; sőt azt kívánta, hogy az operáció altatás nélkül történjék. Bámulatraméltó bátorsággal viselte a szörnyű fájdalmakat; egyetlen panaszszó el nem hagyta ajkát.

Az operáció után kezébe vette a levágott lábat és így szólt a körülállókhoz: Isten igazságos; megbünteti azt, aki a IV. parancs ellen vétkezik! 21 évvel ezelőtt kilöktem apámat a házból s bele

rúgtam ezzel a lábbal! Most előttem megy a sírba! már kiállotta büntetését; nemsokára megyek magam is, — oh, bár irgalmas lenne hozzám az Isten!

„A MOSÓNÖNK.”

Negyedik gimnáziumba járt; jó tehetségű, szép reményekre jogosító fiú volt. Apja részegeskedett; derék édesanyja hát mosással iparkodott megkeresni annyit, hogy ne csak a mindennapira jusson, de még taníttathassa is gyermekét.

Egyszer éppen a ruhát öblögette a házuk előtt álló kútnál, mikor fiának egy iskolatársa haladt arra.

Másnap ez a fiú megkérdezte pajtását: Ki volt az az asszony, akivel tegnap a kútnál láttalak?

A mosónőnk, — felelte a háládatlan.

Jaj annak a gyermeknek, aki szégyenli szüleit!

„ELMEGYEK, ATYÁM.”

Egy öreg ember beszélt a következőket:

Egyszer fáradtan és éhesen igyekeztem hazafelé szénagyűjtés után. — Az úton édesapámmal találkoztam, ki így szólt: Szeretném, ha ezt a csomagot elvinnéd helyettem a városba János.

12 éves voltam akkor, s mint minden olyan korú fiú, én is szerettem játszani. Nem nagyon volt hát inyemre, hogy most, munkám befejeztével még a 2 mérföldnyire fekvő városba menjek. De szerettem atyámat, s szeretetemet azzal igyekeztem kimutatni, hogy mindig azonnal engedelmeskedtem neki. Készségesen feleltem tehát most is: Elmegyek, atyám.

Köszönöm, édes fiam — mondá. Magam mentem volna, de valahogyan nem jól érzem magam. Te mindig jó gyermekem voltál.

Siettem a városba. — Mire visszaértem, házuk előtt sokan állottak összeverődve, s valaki így szólt hozzám: Édesapád holtan esett össze, amint belépett a kapun.

Öreg ember vagyok már, de most is hálát adok a jó Istennek azért, hogy édesapám utoljára ezt mondotta nekem: Te mindig jó gyermekem voltál.

„AZ ÉDESANYA NEM FIZETÉSÉRT DOLGOZIK.”

Nyarálóhelyünkre minden reggel pontosan áthozta a zsemlet a szomszéd faluból egy 12 éves, mindig derűs arcú kerékpáros gyerek. Egyszer szóba álltam vele. Korán kell kelned, ugy-e? Felébreds magadtól idejében? — Édesanyám szokott felkelteni; ő kelt fel mindenkit a házban. Legelőbb engem, mert nekem kell legkorábban elindulnom. Ha nekem már adott reggelit, felkelti édesapámat és neki is reggelit ad, mielőtt munkára indul. Aztán

következik két iskolás testvérem. Mikor ezek is elmentek, felöltözteti a kicsit, tejet ad neki, — végre aztán maga is reggelizik.

— Mit keresel a sütemény-kihordással? — kérdeztem tovább. — Öt márkát hetenkint. — Hát mit kap édesapád? Úgy hiszem, nyolc márkát naponta. — És édesanyád?

A fiú megütközve nézett rám. — Édesanyám nem fizetésért dolgozik!!!

AZ ANYA ÁLDÁSA.

A fiúnak nehezen ment a tanulás; olyan nehezen, hogy tanárai jobbnak látták volna, ha felhagy vele. De ő szeretett tanulni és akart is, mert — pap akart lenni.

A nagy szünidő végén ismét ott térdelt anyja előtt a diák, hogy búcsúzóul áldását vegye. És az egyszerű jámbor asszony keresztet írt fia homlokára, ajkára, szívére. „Isten veled fiam; maradj jó és szorgalmas, akkor majd csak eligazodik a dolgod.

A fiú szemébe könnyek lopóztak. Még valamit kérnek anyám!

Mit, gyermekem?

Vess keresztet mindennap abban az irányban, amerre én leszek, s küld el áldásodat. Azt hiszem, jobban fog menni a tanulás, ha mindennap megkapom az áldást tőled!

A diák elment, — s az édesanya mindennap utána küldte áldását!

És a derék fiú napról-napra jobban győzte a tanulást, tanárai maguk is csodálkoztak haladásán.

Mikor megkérdezték, mi ennek az oka, egyszerűen így felelt: Haladásomat édesanyám áldásának köszönhetem.

A VESSZŐ.

Egy előkelő család gyermeke olyasmit követett el, amiért verést érdemelt. Mikor azonban meglátta anyja kezében a vesszőt, sírva könyörgött: Jaj, ne bánts! Ne verj meg, kérlek!

Anyja ekkor egy kép elé vezette, mely az utolsó ítéletet ábrázolta.

Nézd meg jól ezt a képet, fiam! Látod, én is ott fogok állni egykor Isten előtt, s Ő meg fogja kérdezni tőlem, hogy keresztény módon neveltelek-e, megbüntettelek-e hibáidért. Ha elmulasztom ezt a kötelességet, megkapom érte büntetésemet. Akarod-e hát, hogy Isten engem büntessen miattad?

Nem, nem, édesanyám! — felelte a gyermek sírva. Verj meg, mert megérdemlem!

ISTEN LÁTJA.

Egy fiatal ember egy nap ezzel ment a lelkiatyához: Atyám, folytonosan gonosz gondolatok gyötörnek; mondd, hogyan űzhetném el azokat lelkemből?

Fiam, — mondá a pap, — ha fejed üvegéből volna, s így mindenki láthatná e gondolatokat, meddig túrnéd őket?

Oh, rögtön elűzném, annyira szégyelném magamat miattuk!

Látod fiam, Isten úgy látja minden gondolatunkat, mintha csak átlátszó üveg takarná őket. Azért, ha bűnös gondolataid támadnak, szólj azonnal így: Isten látja! — s el fognak röpiülni!

CSEND! BERNÁT ITT VAN!

Szent Bernát olyan jó és ártatlan gyermek volt, hogy pajtásai is bizonyos tisztelettel néztek rá. Illetlen szót ki nem ejtettek előtte, s ha közeledett, azonnal felhagytak az ilyen beszéddel, mondván: Csend! Itt van Bernát!

Ha már egy szent gyermek jelenléte így befolyásolja mások viselkedését, mily hatással kell hogy legyen reánk Isten állandó jelenlétének gondolata!

AZ IGAZMONDÁS VÉRTANUJA.

1809-ben a tiroliaiak lelkesen küzdöttek Napóleon ellen. A túlerő azonban győzött s kedvezőtlen békét kellett kötni. Egyik vezérük: Mayr Péter a békekötés után is folytatta a küzdelmet. A franciák elfogták s Bozenbe vitték, ahol golyóhalál várt reá.

Egy előkelő bozeni hölgynek azonban sikerült számára a katonai parancsnokságnál kegyelmet kieszközölni. Csupán egy nyilatkozatot kellett volna aláírni, mely szerint nem volt tudomása még arról, hogy a békét megkötötték.

Mayr Péter megtagadta az aláírást. Ezt mondotta:

Nem akarom életemet hazugságon venni meg!

Hozzá tartozói minden könyörgése is hiábavaló volt. Így aztán 1810. február 20-án végrehajtották rajta a halálos ítéletet.

CSAK TRÉFÁBÓL HAZUDTAM!

Forró augusztusi nap volt; a vasútállomás felől teljes sebességgel közeledett egy kiűzadt kerékpáros. Az útkeresztezésnél azonban tévovázva állott meg, — aztán megkérdezte az árok partján libát legeltető gyermektől, hogy melyik út visz N.-be.

A fiú szeretett mindenből bolondot csinálni. Az erdőbe vezető útra mutatott tehát: Erre kell mennie; egy óra múlva ott lesz!

Mikor a biciklista eltűnt szemei elől, egy kis lelkiismeret-furdalást érzett. Ám hamar megnyugtatta magát. Eh, csak tréfá-

ból hazudtam! Majd visszafordul, ha észreveszi, hogy mind rosszabb-rosszabb lesz az út!

Ezalatt az idegen a legnagyobb erőfeszítéssel igyekszik előre. Minden perc drága neki; táviratot kapott ugyanis, hogy édes-anya, — ki nemrég költözött erre a vidékre, — haldoklik, s valami nagyon fontosat akar még közölni vele. Már egy órája halad az erdőben, — az út azonban mind rosszabbá válik. Végre favágókra akad, akik útbaigazítják. Holtfáradtan kerül vissza az útkeresztezéshöz, — majd utolsó ereje megfeszítésével érkezik haza. Anyja szobájából hangos imádkozást hall, — s az ágyon már csak holt tetemét találja. Meghalt egy órával megérkezése előtt. Utolsó kérdése ez volt: Megjött-e a fiam? S fontos titkát elvitte magával az örökkévalóságba.

Íme, egy gonosz gyermek mennyi fájdalmat okozott a haldoklónak, s mennyi veszteséget a fiának azzal, hogy „tréfából hazudott!”

A DUNNA.

Egy derék plébános igaz szívből kereste híveinek javát, — ellenségei azonban úgy megrágalmazták, hogy végtére elvesztette minden tekintélyét és befolyását a faluban. Ez annyira bántotta, hogy súlyosan megbetegedett. Mikor rágalmazói erről értesültek, fölébredt lelkiismeretük, megbánták gonoszságukat, és elmentek lelkipásztorukhoz bocsánatot kérni.

Szívesen megbocsátok, — válaszolta a nemes lélek — de egyre kérlek: vigyétek fel ezt a dunnát a toronyba, vágjátok ott fel, hogy a szél széjjelvigyen belőle mindent, — aztán szedjétek össze a tollat újra az utolsó szálig.

Ez lehetetlen, plébános úr!

Látjátok, éppen ilyen lehetetlen jóvátenni azt a kárt, amit gonosz beszédekkel okoztatok.

ÁGNES SZOMORÚ SORSA.

Ágnes első szentáldozásának elvégzése után másvallású rokonai házába került. Szülei erősen lelkére kötötték, hogy vallási kötelességeit mindig pontosan teljesítse, ő pedig komolyan fogadkozott, hogy inkább meghal, semmint hogy megbántsa a jó Istent.

Kezdetben meg is tartotta ígéretét és rendszeresen járult a szentségekhez. Ám rövid idő múlva nagyon megváltozott. Rokonai egyike gúnyolni kezdte vallásosságát és álszentnek nevezte őt; ő meg nem fordult e kísértésben a jó Istenhez erőért.

Ettől kezdve szegényelni kezdte hitét, s elhanyagolta vallási kötelességeit. Három év múlva már nem is törődött velük.

Fiatalon halt meg s oly váratlanul, hogy nem volt ideje Istenhez bűnbánattal fordulni. S így készületlenül állott a szigorú Bíró ítélőszéke elé.

JÉZUS EGYEDÜL.

Egy leányka példás buzgalommal készült első szentáldozásának gyönyörű napjára. Édesanyja különös örömet akart neki szerezni, s ezért néhány nappal az ünnep előtt így szólt: Gyermezem, eddig buzgón igyekeztél szívedet fölékesíteni az Üdvözítő fogadására; íme, nézd meg most külső díszedet is, az új ruhát, melyet első áldozásod napjára készíttettem neked. Pompás selyemruha volt az asztalra készítve, s az anya hangos örömkítőresekre várt. Mily nagy volt azonban meglepetése, mikor azt látta, hogy a gyermek csendesén nézi egy darabig az új ruhát, majd mély szomorúság ül arcára.

Mi az, kis lányom? Hát nem örülsz neki?

Oh, anyukám, felelte a kicsi könnytelt szemmel, milyen boldogok a szegény gyermekek, akik nem kapnak ilyen szép ruhát! Ők csupán Jézusnak örülnek majd, nekem meg, meg kell osztani örömetem közötté és a szép ruha között . . . Anyukám, adj rám egészen egyszerű ruhát, akkor sokkal boldogabb leszek első szentáldozásom napján!

GYERMEKI KEDVESSÉG.

Egy hétéves leánykát magával vitt édesanyja a zárdába, rokonlátogatóba. A nővérek éppen ostyát sütöttek. A gyermek tiszteletteljesen kezébe vett egy ostyát és megcsókolta azt. Anyja csodálkozva kérde: Mit csinálsz, kis lányom? — Tudod, anyukám, — feleli a gyermek bizalmasan — ha az édes Üdvözítő leszáll ebbe az ostyába, már ott fogja találni a csókomat és örülni fog neki!

HÓDOLAT AZ OLTÁRISZENTSÉG ELŐTT.

München egyik forgalmas utcájában megható jelenet játszódott le. Egy 7 éves leányka figyelmeztette édesanyját, hogy pap halad arra az Oltáriszentséggel. De nagy dolog! — Hát beteghez megy; — válaszolta kurtán az asszony. Anyukám, le kell térdelni, rögtön itt lesz! — Mi jut eszedbe, ostoba gyermek! — felelte az anyja. Egy-kettő, tovább!

A kicsi azonban már térdelt s könyörögve fordult anyjához: Anyuci, térdelj le, hiszen itt a jó Isten!

Az asszonynak meg kellett adnia magát.

Honnan vette ez a gyermek a mélységes tiszteletet az Oltáriszentség iránt, s ezt a hitvallói bátorságot? Nem otthon. Az iskolában szerezte!

A LILIOMOS JELVÉNY.

— Mondd csak, Guszti, — kérdezte társától egy francia nevelőintézet egyik növendéke — miért hordod te mindíg ezt a lilomos jelvényt? Mindenkinek feltűnik!

— Édesanyámtól kaptam első szentáldozásomra s nagyon szeretem.

— Igen ám, de már közel fél éve, hogy elsőáldozók voltunk s azóta te egyszer sem tetted le. Ennek különös oka lehet, a fiúk is azt mondják.

— Jól van, Laci, neked megmondom titkomat, mert jóbarátom vagy. Igazad van, különös okból hordom állandóan ezt a melltűt. Első szentáldozásomkor megígérttem az Úr Jezusnak, hogy addig nem teszem le ezt a liliomos jelvényt, míg halálos bünt nem követelek el. És ezt meg is akarom tartani halálomig.

Lassan minden fiú megtudta Guszti titkát. S bizonyos tisztelettel tekintettek a fehér liliomos jelvényt viselő barátjukra. De kíváncsian lesték is, hogy mikor kerül le a jelvény Guszti zubbonyáról. De hiába kíváncsiskodtak. Guszti le is érettségizett a liliomos jelvénnel s azzal is hagyta el az iskolát.

Sok év múlt el aztán. Az 1870-es évben Franciaország és Németország között háború ütött ki. Gusztit is besorozták katonának. Egyik véres harc után súlyos sebektől borítva elesett a csatatéren. Mikor a tábori pap sorra járt a haldokló hősök között, eljutott Gusztihoz is. Letérdelt melléje a földre, hogy utolsó gyónását meghallgassa.

— Főtisztelendő atyám, — suttogta elhaló hangon — három napja gyóntam csak s nincs szándékos bűnöm. De nagyon kérem, nyújtsa utóljára nekem a legméltóságosabb Oltáriszentséget, hogy Jezusommal egyesülve halhassak meg. Egy kérésem van még. — Főtisztelendő atyám, ha meghaltam, vegye ki zubbonyomból a liliomos jelvényt és küldje el édesanyámnak azzal az üzenettel, hogy halálomig megtartottam, amit első szentáldozásomkor ígérttem az Úr Jezusnak: megőriztem lelkemet a halálos büntől s így utolsó leheletemig viselhettem a tőle kapott liliomos jelvényt. Nem esett rá más folt soha, mint most a vérem, melyet hazámért ontottam.

A LEGBOLDOGABB NAP.

Napoleon, a franciák híres császára egyszer tábornokaival beszélgetett. A katonatisztek azt találgatták, hogy a hatalmas császár életében melyik napon lehetett a legboldogabb. Sorra vették győzelmes csatáinak napját.

— Természetesen, az első győztes csatája után volt legboldogabb, Felség? — kérdezték tőle.

Napoleon fejét rázva tiltakozott.

— Az austerlitzi diadal napja volt a legdicsőbb — úgy-e, Felség? — kérdezték tovább. A császár tagadólag intett.

Sorra nevezték aztán a győzelmes csaták napjait, de a császár szóltanul rázta fejét, nem, nem ezeken volt a legboldogabb . . .

— Akkor bizonyára koronázása napján volt Felséged a legboldogabb? — kérdezte az egyik tábornok.

— Vagy esküvője napján? — szólt egy másik.

— Vagy a trónörökös születésekor?

Napoleon mindezekre tagadólag intett némán nemet.

A tábornokok egyre nagyobb zavarba jöttek s megkérték a császárt, hogy mondja meg ő maga, mikor volt életében a legboldogabb, mert ők nem tudják kitalálni.

A hatalmas, világverő Napoleon, akitől egész Európa reszelt, egy ideig elgondolkozva nézett maga elé, aztán nagyon komolyan ezt a váratlan feleletet adta:

— Életemben *legboldogabb első szentáldozásom napján voltam*, mert akkor volt hozzám legközelebb a jó Isten.

CSODÁS MENEKÜLÉS.

Szent Ambrus milanói püspök fivérének, Szatirusznak Olaszországból Afrikába kellett utaznia a Földközi-tengeren át. Abban a régi időben nagyon veszélyes volt a tengeri utazás, mert nem tudtak még megfelelő biztos hajókat építeni.

Szatirusz arra kérte püspök bátyját, hogy veszélyes útjára engedje magával vinni a legméltóságosabb Oltáriszentséget.

Szent Ambrus püspök fehér vászontarsolyba tette a legméltóságosabb Oltáriszentséget és fivére nyakába akasztotta. Így indult el Szatirusz veszélyes útjára az Úr Jézussal keblén. Útjukban a tengeren nagy vihar támadt. A hegymagasságú hullámok, mint a labdát, dobálták a hajót. Hatalmas szélvihar recsegve törte össze az árbócokat s teljesen szétroncsolta, hosszú küzdelem után felborította a hajót. Az utasok mind a tengerbe estek, közöttük szent Ambrus fivére is. Szatirusz a halálos veszedelemben nagy bizalommal két kezébe szorította a vászonzacskót, amelyben az Úr Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben lakozott. Láta, hogy veszve van, de mégis nagy bizalommal az Úr Jézushoz fohászkodott segítségért. A hullámokkal küszködve eszméletét veszítette.

Egyszerre — maga sem tudta, mennyi idő után — magához tért s mikor körülnézett, látta, hogy az afrikai tengerparton fekszik. Két keze még akkor is görcsösen szorította a fehér vászonzacskót, amelyben a legméltóságosabb Oltáriszentséget sértetlenül megtalálta.

Lelkében kimondhatatlan hálát érzett az Úr Jézus jósága iránt, mert úgy érezte, hogy őt a szentségi Úr Jézus mentette meg csodálatosan a haláltól és segítette át a túlsó partra.

„ISTEN JÓ ORVOSSÁGA”.

A megtért indiánok igen nagyra becsülik a szentáldozást és „Isten jó orvosságá”-nak nevezik. Érzik, hogy különös erő árad

belőle a lélekbe, mely megkönnyíti az élet nehézségeinek és szenvedéseinek viselését.

Gyönyörűen fejezte ki ezt egyszer egy indián édesapa, kinek fiát a halál elragadta. Elment a misszióállomásra, hogy megerősítse lelkét a szentségek vételével.

Szentáldozás után zokogva szorította meg a misszionárius kezét. Miért sírsz még mindig? — kérdezte az. Hiszen tudod, hogy fiad szép halállal halt meg, s nemsokára viszontlátod a mennyországban.

Tudom, atyám; s mióta szavadat hallottam és vettem a jó orvosságot, mely erőt ad a szívnek, — azóta, igaz hogy sír még a szemem, de a szívem nem sír többé!

KIRÁLYNŐI SZOLGÁLAT.

Mária bajor királyné (megh. 1889-ben) az Oltáriszentség buzgó tisztelője volt, s az Alpok közt nyaralván sokszor és szívesen tartózkodott Elbingenalp csendes falusi templomcskájában.

Egy forró nyári délután egy iskolás leányka szaladt le a hegyek közül azzal, hogy valaki haldoklik s kéri azonnal a papot. A plébános a templomba sietett, ministráns azonban nem volt sehol, mert mindenki kinn dolgozott a mezőn. A pap a leányka kezébe adta hát a lámpást és a csengetyűt, s kivette a szentségházból az Üdvözítőt. Ekkor felállt helyéről a királynő, elvette a gyermektől a lámpást és a csengőt s útnak indult a pap előtt. Réteken, mezőkön keresztül vitt az út a beteghez. A künn dolgozó emberek csodálkozva nézték a menetet, majd mindnyájan csatlakoztak hozzá.

Igy lett a bajor királyné az Oltáriszentség ministránsnője.

A KIS HÖS.

Karcsi jól megtanulta az Anyaszentegyház parancsait, s jól megjegyezte, hogy pénteken nem szabad húst ennünk Krisztus iránt való szeretetből, aki e napon halt meg értünk a keresztfán. Következő pénteken kijelentette tehát az asztalnál, hogy nem kér a húsból.

Miért nem? — kérdezte apja bosszúsan.

Mert péntek van, az Úr halála napja, s ma nem szabad húst enni.

Ki mondta neked ezt?

A Főtisztelendő Úr.

Hát én meg parancsolom, hogy megedd!

Ne kívánd tőlem, atyám! — könyörgött a kis fiú.

Takarodj a szemem elől! — kiáltotta az apa haragosan. Nem eszel ma egész nap egyebet sem!

Az anya megsajnálta a gyermeket, s a tésztából vitt utána a másik szobába. Karcsi azonban így szólt: nem ehetem meg,

anyám; édesapám azt mondta, hogy egész nap nem szabad ennem, s nekem engedelmeskednem kell.

Az anya könnyes szemmel vitte hírül férjének e feleletet, mire az apa visszahívta fiát s meleg hangon szólt hozzá: Ezentúl nem fogsz pénteken húst kapni; — és most edd meg ezt a tésztát. Pénteken soha többé nem került húsétel az asztalra.

HAT ÓRAKOR TUDNI FOGJA.

Hitetlen beteghez hívták a papot s arra kérték, hogy lássa el az utolsó szentségekkel. A beteg azonban gúnyos hangon fordult hozzá: Hát van-e egyáltalán túlvilág?

A pap úgy tett, mint aki egyáltalán nem ütődik meg ezen a kérdésen. Nyugodtan elővette óráját s így szólt: Mire ez a kis mutató a hatosra ér, már tudni fogja. Azzal menni készült.

E szavak megdöbbenítették a beteget. Visszahívta a papot és elvégezte gyónását. Este 6 órára csakugyan halott volt.

A KERESZT HATALMA.

Misszió volt a faluban. A hívek buzgón jártak a szent-beszédekre, csak a kovács tartotta magát tüntetőleg távol. Mi több: mindent megtett, hogy az ájtatoskodókat zavarja. Műhelye ugyanis a templom szomszédságában volt, és soha olyan zajjal nem verte a vasat, mint az előadások idején. A páter azon gondolkozott, hogyan vehetné elejét ennek. Végre jó ötlete támadt: a missziós kereszten valami javítanivaló volt, elvitte tehát kovácshoz azzal a kéréssel, hogy a misszió végéig igazítsa meg.

A kovács meglepetten nézett a páterre. A gorombaságot, mely ajkára tolt, mégse merte kimondani. A munkát se akarta visszautasítani. Így került hát a feszület műhelyébe.

Mikor a javításhoz fogott, a szenvedő Üdvözítő látása megkapta lelkét. Sajátságos érzés fogta el. Mintha beszélne hozzá: Mit vétettem neked? . . . Miért kerülsz engem? . . . Jöjj hozzám, szegény bűnös, hiszen én éretted is meghaltam!

. . . A műhely lármája elcsendesedett. A kovács nemsokára bezárta ajtaját s átment legjobb szomszédjához: — az Urstenhez.

PÉTERKE MEGNYITJA APJA SZÁMÁRA A MENNY KAPUJÁT.

Alkonyodik. Hideg őszi szél seper végig a városon; csak úgy fútyúl a templom körül. Ugyan ki jönne ilyen időben gyónni?

Kopogó gyermeklépések közelednek. Kinyitom a gyóntatószék ablakát és áldást adok. Apró gyermekbűnök suttozását

hallom a rácson át, s gyermekkezek könyörögnek föloldozásért. Örömet megadom, miközben ezt gondolom: Oh, mily boldog a gyermek! — Be akarom tenni újra az ablakot, mikor még egy félénk kérdés szűrődik át a rácson:

Itt lesz főtisztelendő Úr holnap is?

Minden nap itt vagyok. Miért kérded ezt, gyermekem?

Oh, főtisztelendő Úr, olyan szomorú vagyok. Édesapám nem gyónt, amióta én élek. Én olvasom a Szív-ujtságot és így azt gondoltam, hogy el kell hoznom apát ismét a templomba. De ő azt mondja, hogy nincs ideje, és hogy nem tudja, hol a gyóntatószék. Azt feleltem, hogy én majd megmutatom, hol van. Erre azt mondta, hogy ő csak szegény munkás, nem tud urasan beszélni, úgy se értené meg a főtisztelendő Úr. De én ezt gondoltam: Eljövök V. főtisztelendő Úrhoz; ő azt írta egyszer az ujságba, hogy az ő apja is munkásember, — hát akkor meg fogja érteni az én apámat. Úgy-e elhozhatom holnap?

Meghatottan hallgattam e drága kis szív megnyilatkozását. — Mi a védszented neve, kis fiam?

Péter.

Nohát kis Péter, meg akarod nyitni édesapád számára a menny kapuját? Csak hozd el holnap!

Másnap ismét a gyóntatószékben ültem. Megint hallottam, az apró gyermeklépteiket, — de mellettük nehéz szeges cipők kopogását is. Ahá! Itt a kis Péter az édesapjával.

Főtisztelendő Úr, itt van már apám, de még nem akar gyónni. Azt mondtam neki, hogy a páter várja! — s ezzel ki is perdült a gyermek a gyóntatószékből.

Most kedves gyermekhang ütődik fülemhez, — majd mély basszus utána. Aztán lassan, megfontoltan kopog a szeges cipő a gyóntatószék felé.

Isten hozta, testvér! Ismerem már a fiacskája révén. Milyen derék kis fia van! Derék édesapának kell lennie.

Hm; — hát azt éppen nem mondhatnám; mert bizony én nem gyóntam az esküvőm óta. Kinn voltam a harctéren, — s hogy ott nem voltunk éppen szentek, azt jól tudja főtisztelendő Úr. Most se jöttem volna el, de a fiam nem hagyott békét; gondoltam, megszerzem hát neki ezt az örömet, ártani úgyse árt-hat. Hát hadd fogok hozzá az Atyának, Fiúnak, Szentléleknek nevében . . .

Aztán beszéltünk erről, arról, — megymásról.

No most már ismét fehér a lelke, mint a hó!

Hát köszönöm nagyon szépen, főtisztelendő Úr. Legalább nem kell többé restelkednem a fiam előtt. Mert mióta bedugta az orrát abba a Szív-ujtságba, azóta nem hagyott fel a könyörgéssel. Igaza is volt; egészen más embernek érzem most magam.

Igy nyitotta meg Péterke a menny kapuját édesapja számára.

LÉGY HŰ MINDHALÁLIG!

A véres keresztényüldözések idején egyik római császár kegyetlen halálra ítélte negyven katonáját. A befagyott tó jegére állíttatta ruhátlanul őket s onnét csak az jöhetett ki a parton álló meleg sátorba és fürdőbe, aki megtagadta hitét. A parton pogány katonák álltak őrt. Iszonyú kínokat szenvedtek a lassan megfagyó katonák. Teltek az órák, növekedtek kínjaik, de egymást bátorítva, imádkozva hőiesen kitartottak. Egy-kettő közülük már összeesett.

A parton álló pogány őr figyelte, bámulta őket. Egyszerre különös dolgot vett észre. Az égből lassan leereszkedett negyven fénylő korona s ott lebegett a vértanúk fölött. Amint egy kilehelte nemes lelkét, a fénylő koronát a fejére szállni látta az őr. Egyre többen estek össze. — Az egyik nem bírta a kint s hirtelen mozdulattal kiált a sorból, kirohant a partra, tömjént dobott a bálványkép elé s az örök beengedték a meleg sátorba. Dideregve beleugrott a meleg fürdőbe s abban a pillanatban összeesett holtan.

A pogány őr látta, hogy a szerencsétlen katona fejére már majdnem leereszkedett a fénylő korona, mikor elrohant helyéről. A korona most gazdátlanul lebegett a levegőben csodás fényben ragyogva. — A pogány őr lelkét megfogta az isteni kegyelem, ledobva ruháit a vértanúk sorába állt be a gazdátlan égi korona alá:

„Én is keresztény vagyok!” — kiáltotta s kitartva Krisztus-ért mindhalálig, ő nyerte el a mennyei koronát.

Légy hű mindhalálig s elnyered az élet koronáját!

KÉSO.

Egy ifjú, ki kedves tanítványom volt, — beszélt el egy szerzetes tanár — az iskolából kikerülve rossz útra tért. Újra és újra megkísérelte atyja, hogy a romlástól visszatartsa, az ifjú csak ígérte, de be nem tartotta a javulást. Végre atyja kitagadta. Ez észretérítette az ifjút. Levelet írt atyjának:

„Atyám, bocsáss meg, december 8-tól kezdve komolyan megjavulok.” A levelet dec. 3-án írta.

December 8-án Bécsben több iskolatársával találkozott az ifjú. Hívták, ránduljon ki velük a városhoz közelfekvő régi nevelőintézetükbe.

— Dehogy megyek, ma este a Ring-színházban leszek, már megváltottam a jegyet.

Amint este társai Bécs felé jöttek a kirándulásról, az égen félelmes piros fényt láttak.

— A Ring-színház ég! — hallották a városban.

— Akkor az is . . . benne van! — kiáltották rémülten.

Úgy volt. Testének még legkisebb maradványát se lehetett megtalálni.

Kedveseim, — fejezte be történetét a páter — mi nem írhatjuk elő a jó Istennek, hogy mikor szólítson el minket. Nem oszthatjuk be az időnket, hogy eddig életem világomat s hogy majd „december 8-tól kezdve megjavulok”. Lehet, hogy december 8. lesz az a nap, melyen számadásra szólít az Úr s az én „javulniakarásom”-ra azt mondja:

— Késő! — és még egy irtózatosszót kiált utána: „Az örök tűzbe!”

TARTALOMJEGYZÉK.

I. Bevezetés.

1. Az imádságról	3
2. A Miatyánk	6
3. Az Üdvözlégy	8
4. A reggeli imádság	10
5. Esti imádság	12

II. A világ teremtésétől Jézus Krisztus születéséig.

6. Istenről	15
7. A világ teremtéséről.	17
8. A világ teremtéséről II.	19
9. Az angyalokról	22
10. Az őrzőangyal	24
11. Az első emberekről.	26
12. Az első emberekről. II.	27
13. Az első emberpár bűnt követ el	30
14. Az első emberpár bűne. II.	31
15. Isten megbünteti ősszüleinket	34
16. Isten megbünteti ősszüleinket. II.	35
17. Isten megígéri a Megváltót	37
18. Kain és Abel	39
19. Kain és Abel. II.	41
20. A vízözön	44
21. A vízözön. II.	45
22. Ábrahám	48
23. Ábrahám. II.	50
24. Ábrahám. III.	52

III. Jézus Krisztus születése, élete, halála és feltámadása.

25. A Fiú Isten emberré lesz	55
26. A Fiú Isten emberré lesz. II.	57
27. Mária meglátogatja Erzsébetet	59
28. Jézus születése	61
29. A pásztorok imádják a kis Jézust	64
30. A napkeleti bölcsek	66
31. A szent Család Egyiptomba menekül	69
32. A tizenkét éves Jézus a templomban	71
33. Jézus megkeresztelkedik és megkezdzi működését	74
34. Jézus hívei és ellenségei	77
35. Jézus a vizet borrá változtatja	78
36. Jézus feltámasztja a naimi ifjút	80
37. A túlvilág	83
38. Jézus lecsendesíti a vihart	86
39. Jézus imádkozni tanít	88
40. A főparancsolat	91
41. Isten 10 parancsolatáról	93
42. A 9. és 10. parancs. Az anyaszentegyház parancsolatai	96

43. Jézus szeretete a gyermekek iránt	99
44. Jézus ellenségei az Üdvözítő életére törnek	100
45. Jézus az utolsó vacsorán az Oltáriszentséget alapítja	103
46. Az Oltáriszentség	105
47. A szentmiseáldozat	108
48. Jézust elfogják	111
49. Jézust halálra ítélik és megkínözzák	112
50. Jézust keresztre feszítik	114
51. Jézust sírba helyezik	117
52. Jézus feltámad	118
53. Jézus szent Pétert az anyaszentegyház főpásztorává teszi	120
54. Jézus felmegy a mennybe	123
55. A Szentlélek leszáll a tanítványokra	125
56. Az apostoli hitvallásról	127

IV. Függelék.

57. A szentségekről	130
58. A szentségről. II.	131
59. Előkészítés a szent gyónásra	134
60. A szent áldozásról	141
61. Befejezés (A hat főigazság)	145

V. Példák.

Hit, ima, rendeltetés.

Keresztény a nevem, de nem vagyok az!	147
Nagy Sándor és a gyáva katona	147
Rossz üzlet	147
A két utas	148
18 éves vértanú	148
Az asztalnál is	149
A szent fény	149
Olyan sietős a dolgod	150
Iszapba pottyant istentagadó	150
Késő bánat	150
A fejedelem és a remete	151
A császáré vagyok	151
Isten lábnyomai	151
Lelki erő	152
A kis misszionárius	152
A bátorság követőkre talál	153
Vallás nélkül	153
Mulatságos eset	154
Szorgoskodás a lélekért	154
A reggeli ima	154
Egy Miatyánk	154
Egy Üdvözlégy mentette meg	155
Szűzanyával Jézushoz	155
A Szűzanya jósága	157
Imádkozzál érettünk halálunk óráján	157
A biztos bárka	158
Te leszel a legszebb	158
Az őrangyal	158
Véletlen-e, vagy csoda?	159
Az őrzőangyal	159
Szent őrangyal, fogd meg a kantárt	159
Te nem láttad őt?	160

Bűn, parancsok, szentségek.

Akarj!	160
Isten lát!	160
Nézz fölfelé is!	161
Minden a szándéktól függ.	161
A rózsabokor	161
Mivé teszi az embert a bűn	162
Egy csepp tinta	162
Beppó	163
Jó gyógyszer	163
A forró méz	164
Az ördög írása	164
Hősies lelkület	164
Szeretném, ha mindig dörögne	165
Szenteltessék meg a te neved!	165
A feszületgyalázó büntetése	165
Az istenkáromlók	166
Istenítélet	166
Istenkáromló a világháborúban	166
A szókimondó kovács	167
A szép ifjú s bűzös holttetem	167
A hajánál fogva	167
Aldozatkész gyermek	167
Megtesszük Jézus iránt való szeretetből	168
A hős gyermek	168
Szentmise nélkül nem szép a nap	169
Jutalom	169
A szentmiseért	169
Megszívlelni való	170
A vasárnap megszentelése	170
Ostorcsapások	171
Az anyai szeretet	171
Tiszteld atyádat és anyádat	171
„A mosónőnk“	172
„Elmegyek, atyám“	172
Az édesanya nem fizetésért dolgozik	172
Az anya áldása	173
A vessző	173
Isten látja	174
Csend! Bernát itt van!	174
Az igazmondás vértanúja	174
Csak tréfából hazudtam!	174
A dunna	175
Ágnes szomorú sorsa	175
Jézus egyedül	176
Gyermeki kedvesség	176
Hódolat az Oltáriszentség előtt	176
A lilomos jelvény	176
A legboldogabb nap	177
Csodás menekülés	178
„Isten jó orvossága“	178
Királynői szolgálat	179
A kis hős	179
Hat órákor tudni fogja	180
A kereszt hatalma	180
Péterke megnyitja apja számára a menny kapuját	180
Légy hű mindhalálig!	181
Késő!	182

